Voortgangsrapport

Vlaams Actieplan Armoedebestrijding

2010 – 2014

2010

Inleiding

Dit voortgangsrapport geeft een stand van zaken van het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid einde 2010, formuleert een aantal prioriteiten voor 2011 – zowel horizontale doorbraken als acties om de sociale grondrechten te realiseren – en concretiseert de 194 doelstellingen uit het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010 – 2014. Het moet dan ook samen met dit actieplan worden gelezen.

De context waarbinnen het huidige Vlaamse armoedebeleid wordt gevoerd, is anders dan die in de vorige regeerperiodes. De verantwoordelijkheid voor de coördinatie van dit beleid ligt nu bij een viceminister-president. Op die manier kan meer aandacht worden besteed aan het stevig instrumentarium en de uitgewerkte procedures die nodig zijn om tot een samenhangend en doelmatig Vlaams armoedebeleid te komen en dat te verankeren. Vlaanderen wil immers ook op het vlak van armoedebestrijding een topregio worden en daartoe is een daadkrachtige aanpak nodig.

In België leefde in 2009 14,6% van de bevolking in een huishouden dat moet rondkomen met een inkomen onder de Europese armoededrempel; die bedroeg in dat jaar voor België € 966 per maand voor een alleenstaande en € 2.028 voor een gezin met twee volwassenen en twee kinderen. Het Vlaamse armoederisicopercentage (10,1%) lag in dat jaar duidelijk lager dan het EU27-gemiddelde van 16%[1]. De 5de plaats van Vlaanderen in 2009 in de EU27 is beduidend beter dan de jaren daarvoor. In 2005 haalde Vlaanderen een 12de plaats, in 2006 en 2007 een 11de plaats en in 2008 een 10de plaats. Het is echter zo dat de rangschikking sterk varieert naar leeftijd. Vooral bij de ouderen scoort het Vlaamse Gewest niet goed. Bij de personen ouder dan 65 jaar haalt Vlaanderen met een armoederisicopercentage van 23% maar een 22ste plaats in de EU27. Naast ouderen lopen vooral alleenstaande ouders, alleenstaanden, laaggeschoolden, niet–actieven en niet–EU–burgers een hoger risico op inkomensarmoede. Eén op tien personen in Vlaanderen wordt dus geconfronteerd met inkomensarmoederisico, wat overeenkomt met 725.000 personen. Dit is onaanvaardbaar.

Armoede is bovendien niet alleen een inkomensprobleem; het is een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan. Het scheidt de armen van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving. Deze kloof kunnen ze niet op eigen kracht overbruggen. Het decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding stelt dan ook

[1] Onder de regionale armoededrempel - die hoger ligt dan de nationale omdat hij gebaseerd is op het hogere BBP per hoofd in Vlaanderen - leeft ongeveer 13% van de bevolking In Vlaanderen.

dat alle entiteiten van de Vlaamse overheid het armoedebestrijdingsbeleid binnen hun entiteit moeten voorbereiden, uitvoeren en evalueren.

Het armoededecreet verplicht de Vlaamse Regering binnen twaalf maanden na haar aantreden een Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) op te stellen dat over een periode van vijf jaar loopt. Op 9 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering, op voorstel van minister Lieten, haar goedkeuring gegeven aan dit Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Het kwam tot stand binnen het horizontaal permanent armoedeoverleg (HPAO) van de Vlaamse overheid, in samenwerking met de vertegenwoordigers (aandachtsambtenaren) van alle beleidsdomeinen en met inbreng van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en verschillende andere stakeholders.

Het actieplan wordt jaarlijks opgevolgd via een voortgangsrapport; dat bevat de voortgang van de beleidsacties en het jaarverslag van het permanente armoedeoverleg. De coördinerende minister legt het voortgangsrapport jaarlijks voor 1 april voor aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering bezorgt het voortgangsrapport jaarlijks voor 1 mei aan het Vlaams Parlement.

Het is belangrijk en de eigenheid van het Vlaams Armoedebestrijdingsbeleid dat mensen die in armoede leven hieraan participeren, via het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen. Dit Vlaams Netwerk wordt betrokken bij het Vlaams armoedebestrijdingsbeleid via het verticaal armoedeoverleg (georganiseerd door de verschillende ministers) en via het horizontaal armoedeoverleg (georganiseerd door de coördinerende minister). Dit voortgangsrapport bevat dus ook een verslag van dit permanent armoedeoverleg in 2010.

Het Vlaams Netwerk levert op diverse tijdstippen inbreng vanuit en samen met mensen in armoede op het beleid inzake de bestrijding van armoede. Een overzicht hiervan is te vinden op www.vlaams-netwerk-armoede.be. Een uitgebreide reactie van het Vlaams Netwerk op voorliggend Voortgangsrapport vindt u als bijlage.

Dit Voortgangsrapport is zeker nog niet wat het kan en moet worden. Het bevat wel een verkorte versie van de concrete actiefiches van de 194 maatregelen die opgenomen zijn in het VAPA, maar lang niet alle verschaffen voldoende duidelijkheid over concrete stappen, timing, budgetten en meetinstrumenten. Ook zijn deze fiches ongelijk van kwaliteit. Het is ook de bedoeling om de aanpak bij een volgende rapportering te vereenvoudigen; hierover zullen we overleg voeren in het horizontaal overleg.

De beleidscontext

Het is belangrijk dat een Vlaams armoedebeleid zowel inhoudelijk als in termen van 'governance' (model van beleidsvoering) wezenlijk deel wordt van de algemene visie die de Vlaamse regering voor de komende tien jaren heeft uitgetekend.

Uiteraard is er eerst en vooral het Vlaams regeerakkoord waarin we onder meer volgende relevante passages kunnen terugvinden:

”De bestrijding van armoede is een topprioriteit. Zeker in deze tijd van economische crisis maken we de keuze dat de meest kwetsbare mensen het minst in de problemen komen. We werken, samen met elk betrokken beleidsdomein en de stakeholders, een nieuw Vlaams actieplan armoedebestrijding uit. We vertrekken hiervoor van de vaststellingen van het ViA-atelier van 27 april 2009 en de meetbare doelstellingen die met de sociale partners en het verenigingsleven in het Pact 2020 naar voren werden geschoven. Naast strategische en operationele doelen, formuleren we ook indicatoren die de monitoring van de effecten van het gevoerde armoedebestrijdingsbeleid mogelijk maken.”

“Vlaanderen werkt haar armoedebestrijdingsbeleid uit, in nauwe samenwerking met het federale niveau (onder meer via de interministeriële conferentie sociale integratie), de provincies en het lokaal beleid (onder meer via sociale beleidsplannen).”

“Dialoog met en participatie (onder meer aan het beleid) van mensen in armoede is essentieel in de armoedebestrijding. We bouwen de ondersteuning van de verenigingen waar armen het woord nemen verder uit. De mogelijkheid tot inschakeling van opgeleide ervaringsdeskundigen zal worden verruimd.”

Met het VAPA maken we werk van de lange termijndoelstellingen die afgesproken zijn in het kader van Vlaanderen in Actie (ViA), met name de *Warme Samenleving* en het *Pact 2020*. Het Pact 2020 formuleert concrete doelstellingen die we inzake armoedebestrijding willen bereiken tegen 2020: dat we tegen dan tot de top willen horen van Europa op vlak van armoedebestrijding en dat elk gezin minstens een inkomen heeft dat de Europese armoededrempel bereikt.

Dit jaar brengen we deze doelstellingen ook in de Vlaamse bijdrage voor EU2020, waarvan de Vlaamse Regering op 29 oktober 2010 het ontwerp goedkeurde. De Vlaamse regering zal haar Vlaams Hervormingsprogramma (VHP) in april 2011 finaliseren en als bijlage bij het Nationale Hervormingsprogramma voegen. Alhoewel dit VHP Europa dus pas bereikt via het Nationaal Hervormingsprogramma van België, verschaft het toch een Europese dimensie aan wat we in Vlaanderen ondernemen omdat het de doelstellingen van Europa 2020 binnenhaalt: het bevorderen van slimme, duurzame en inclusieve groei.

Het Pact 2020 werd gelanceerd in het kader van ‘Vlaanderen in Actie’ (ViA) en is bedoeld om de uitvoering te verzekeren van de doorbraken die in ViA werden geïdentificeerd. Het bevat doelstellingen met concrete streefcijfers en het is complementair aan het VHP omdat niet alleen de Vlaamse Regering, maar alle maatschappelijke partners - de Vlaamse sociale partners (de werkgevers- en werknemersorganisaties van de SERV) en het georganiseerde middenveld van de Verenigde Verenigingen met onder meer de verenigingen waar armen het woord nemen - het Pact hebben ondertekend en zich engageren om die doelstellingen na te streven.

In deze inleiding bespreken we eerst de elementen uit het VAPA die betrekking hebben op deze institutionele en procedurele verankering;

daarna komen de inhoudelijke initiatieven aan bod die de leden van de Vlaamse regering in 2010 hebben gerealiseerd. De lezer(es) zal wellicht vooral uitkijken naar hetgeen de ministers inzake armoedebestrijding van plan zijn in de loop van 2011. Hun prioriteiten worden geordend volgens de structuur van het VAPA, waarvan de grote onderdelen zijn: de horizontale doorbraken, de doelstellingen ter realisatie van de grondrechten en de opvolging en evaluatie van de acties.

De structurele verankering

Belangrijk inzake deze structurele verankering zijn volgende acties, waarvoor de Vlaamse Regering in haar geheel verantwoordelijk is:

- *De werking van het Horizontaal Permanent Armoede Overleg (HPAO) wordt verder uitgebouwd zodat het een actieve rol speelt in het kader van een integraal armoedebestrijdingsbeleid.*

- *Binnen elk relevant beleidsdomein wordt een verticaal permanent armoedeoverleg (VPAO) georganiseerd, dat minstens twee keer per jaar samenkomt, met vertegenwoordiging van alle relevante actoren. Hierbij staat de rechtstreekse dialoog van mensen in armoede met het beleid centraal. In 2011 wordt binnen dit VPAO gestart met de analyse van insluitende en uitsluitende beleidsmaatregelen*

- *Elke Vlaamse minister neemt binnen zijn beleidsdomein initiatieven inzake de betrokkenheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting. De Vlaamse regering streeft hierbij naar structurele tewerkstelling waar dat zinvol is.*

- *In de beleidsnota's en de jaarlijkse beleidsbrieven van de leden van de Vlaamse Regering wordt aangeduid op welke manier het armoedebestrijdingsbeleid binnen ieders bevoegdheden wordt gevoerd.*

- *In de nieuwe beheersovereenkomsten van de Vlaamse overheid, die starten vanaf 1 januari 2011, wordt - waar relevant - de band met armoede opgenomen. Dit gebeurde onder andere in de beheersovereenkomst met Kind en Gezin en met De Lijn[2].*

In het eerste halfjaar van het Vlaams Armoedebestrijdingsbeleid werd voornamelijk werk gemaakt van deze acties. Elke minister nam op het eigen beleidsterrein aandacht voor armoede mee. Hierdoor werd in Vlaanderen het kader voor een transversaal en integraal armoedebeleid verder structureel verankerd - inclusief de inspraak van de mensen in armoede via hun verenigingen.

[2] Een volledig overzicht staat op de website van de Vlaams regering: www.vlaanderen.be (rechts websites – protaalsite welzijn volksgezondheid en gezin)

De inhoudelijke doelstellingen

Het belang van de initiatieven om een Vlaams armoedebeleid te verankeren, mag evenwel geen excuus vormen om minder aandacht te besteden aan de inhoudelijke dimensie van het armoedebeleid. Het is immers aan de hand van concrete verwezenlijkingen dat mensen in armoede verbeteringen in hun toestand zullen ervaren.

Op de volgende pagina's vindt u een overzicht van de verwezenlijkingen in 2010 en de engagementen voor 2011. De volgorde van de thema's is hetzelfde zoals we die in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding terugvinden.

VERWEZENLIJKINGEN 2010

Sinds de aanvaarding van het VAPA werkte de regering op de verschillende beleidsdomeinen aan een verdere concretisering van de doelstellingen. Het gaat om een twintigtal realisaties die we hier kort vermelden; de gedetailleerde beschrijvingen vindt u terug onder hoofdstuk 2.

Inzake horizontale doorbraken in de strijd tegen armoede vermelden we:

Op 5 februari 2010 besliste de Vlaamse Regering tot de oprichting van een coördinatiecomité armoedebestrijding. Tijdens de bijeenkomsten werden, in overleg met alle gemeenschappen, onder meer vier Belgische prioriteiten voor het Europese Armoedejaar bepaald: de bestrijding van kinderarmoede, de bestrijding van dak- en thuisloosheid, het optrekken van de laagste inkomens en het stimuleren en verspreiden van de beleidsparticipatie van mensen in armoede.

Er werd een overleg opgestart over de manier waarop een pool van ervaringsdeskundigen kan worden uitgebouwd. Zo keurde de Vlaamse regering op 25 juni het BVR goed over de projectmatige ondersteuning van werkende ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting en werkten in 2010 binnen de VDAB zes ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting.

In 2010 werd een onderzoek afgerond naar de beleving van kinderen in armoede.

Leerkrachten, medewerkers van het CLB en andere actoren betrokken bij de studie en beroepskeuzebegeleiding worden beter geïnformeerd over de gevolgen van de armoedeproblematiek. Zo was er een conferentie in het kader van het Belgische Voorzitterschap van de Europese Unie over "De cirkel van ongelijkheid doorbreken: sociale inclusie in en door onderwijs" (28-29/09/2010 te Gent) en werd *Poverty Is Not a Game* geïntroduceerd, een *serious game* over armoede voor secundaire scholen waarmee het begrip van armoedeproblematiek en de weerbaarheid bij leerlingen wordt aangescherpt.

In de aanloop naar de automatische toekenning van rechten werd gemikt op het versnellen van de dossierbehandeling. Intermediaire partners kunnen nu digitale aanvragen indienen en de dossierbehandeling wordt verder geautomatiseerd.

In een beslissing van 12 februari 2010 stelde de Vlaamse Regering dat ze in alle administratieve processen waarin een inkomenstoets is opgenomen, inkomensgegevens digitaal zal consulteren in beschikbare authentieke gegevensbronnen. In de toekomst wordt zo het inkomensgerelateerd maken van bijdragen administratief eenvoudiger. De correcte ontsluiting van inkomensgegevens door de FOD financiën naar de Vlaamse overheid speelt hierbij een cruciale rol.

In 2007 werd een projectoproep gelanceerd om "dorpsnetwerken voor zorg in een rurale omgeving" op te richten. De gemeenten en OCMW's werden opgeroepen om te werken aan het verstevigen van het sociale weefsel in de plattelandsdorpen. Door het betrekken van sleutelfiguren, vrijwilligers en verenigingen die actief zijn in het dorp, kan men de bestaande zorgbehoeften bij kwetsbare groepen opsporen en aanpakken. In totaal werden negen projecten gesubsidieerd. De projectpromotoren bleken na afloop heel enthousiast over hun project en wilden de werking van het dorpsnetwerk voortzetten. In 2010 werd een oproep gedaan waardoor de projecten een verlenging van hun project konden indienen. Er werd hen gevraagd om de bestaande werking te verbreden zodat mensen in armoede beter bereikt en ondersteund kunnen worden. Op basis van het rapport van de jury, werd beslist om zes projecten te verlengen voor de duur van een jaar; ze starten op 1 januari 2011.

Tot slot voorziet de in 2010 hervormde reguleringsimpactanalyse (RIA) voortaan ruimte om nieuwe sectorale wetgevingstoetsen, zoals voor 'armoede', te integreren.

Inzake de doelstellingen ter realisatie van de sociale grondrechten vermelden we:

Mensen in armoede werden een van de prioritaire doelgroepen in het voorrangsbeleid in de kinderopvangsector. De voorrangsregels gelden voor tenminste 20% van de opvangcapaciteit van de voorziening. De voorzieningen moeten in hun opnamebeleid beschrijven hoe ze deze voorrang realiseren. Er werd begonnen met de registratie met betrekking tot het voorrangsbeleid in de erkende voorschoolse opvangvoorzieningen.

Het ambulante en mobiele aanbod van de Centra voor Kind en Gezin (CKG's) werd versterkt om opvang en begeleiding van kleine kinderen in crisis- of risicosituaties te bieden en Kind en Gezin kreeg extra plaatsen voor de residentiële opvang binnen de CKG's.

De financiële drempels in het onderwijs werden verder aangepakt, zoals door de uitbreiding van studiefinanciering naar cursisten die Hoger Beroepsonderwijs (HBO) of een diplomagerichte opleiding in het tweedekansonderwijs volgen.

Bijzondere aandacht ging naar jonge werkzoekenden. Het jeugdwerkplan zorgde ervoor dat jongeren (kort- en langgeschoolden) vanaf dag één in een bemiddelingstraject worden opgenomen. Ook werden andere specifieke acties ondernomen op dit terrein. Ook langdurig werkzoekenden werden sneller gecontacteerd voor een begeleidingsaanbod.

In 2010 werd voor direct leidinggevenden op de werkvloer en/of het management een training ontwikkeld en uitgetest die inzicht geeft in de binnenkant van armoede, het multi-aspectuele karakter ervan blootlegt en de kracht van mensen in armoede belicht. In deze training worden ook ervaringsdeskundigen in armoede ingezet. Duurzame tewerkstelling van mensen in armoede kan pas slagen als ook de vraagzijde van de arbeidsmarkt (ondernemingen en werkgevers) gesensibiliseerd en ondersteund wordt.

Om de tewerkstellingskansen van (ex)gedetineerden, een doelgroep met een sterk verhoogd armoederisico, te verhogen liepen in 2010 vier complementaire (diversiteits)projecten die de basis vormen voor een geïntegreerd project rond deze doelgroep in 2011.

In 2010 werd projectmatig gewerkt aan de opvang van ondernemers die geconfronteerd worden met problemen die tot precaire levensomstandigheden kunnen leiden, zoals bij faillissementen. Voor deze ondernemers en voor de specifieke categorie van landbouwers werd een gericht begeleidingsaanbod uitgewerkt.

Energiebesparende maatregelen houden de energiekosten in toom, zowel bij eigenaars als bij huurders in de private en sociale huursector via een wijziging in de Vlaamse Wooncode. De decretale basis voor het opnemen van energienomen in de woningkwaliteitsnormen werd gelegd. In 2011 wordt dit verder uitgewerkt in een uitvoeringbesluit.

Een uitbreiding en decentralisatie van de adviesverlening van de huurdersorganisaties via de realisatie (erkenning en betoelaging) van bijkomende regionale steunpunten en de verdere uitbouw van de samenwerking met lokale besturen, werd gerealiseerd. Deze zullen bijdragen tot een optimale toegankelijkheid van de dienstverlening en een op termijn gebiedsdekkende werking.

De problematiek van de dreigende en effectieve uithuiszetting op de private huurwoningmarkt werd onderzocht. In 2010 werd een onderzoek uitgevoerd waarin het kwaliteitsinstrumentarium wordt doorgelicht vanuit het perspectief van de huurder. De resultaten van dit onderzoek worden in het voorjaar van 2011 opgeleverd.

De knelpunten in de praktische uitvoering van het decreet grond- en pandenbeleid werden gedetecteerd en omgezet in decreetwijzigingen om de sociale woningbouwprojecten vlotter te realiseren. Dit zal resulteren in de verdere uitbouw van de ondersteuning en een studiedag voor de gemeenten om de doelstellingen voor sociale woningbouw te halen.

De regeling inzake schuldafbouw via de budgetmeter, voor energieklanten die schulden opbouwden bij de distributienetbeheerders voor elektriciteit en aardgas, werd aangepast zodat deze schuldafbouw meer geleidelijk verloopt en de schuldafbouw niet wordt versneld in de winterperiode wanneer ook de energiekosten hoog zijn.

Er werd een automatische verwittiging ingevoerd voor mensen die zichzelf via hun budgetmeter dreigen af te sluiten van aardgas in de winter.

Mensen die hun budgetmeter aardgas niet meer kunnen opladen in de winterperiode kunnen via het OCMW een beroep doen op een regeling 'minimumlevering aardgas' waardoor ze zich minimaal kunnen verwarmen.

Bij de uitwerking van de beheersovereenkomst van De Lijn 2011 – 2015 werd aandacht voor "mensen in armoede" opgenomen.

Het Steunpunt Vakantieparticipatie kon in 2010 97.980 mensen van een dagje uit of van een vakantie laten genieten.

Binnen de sectoren van de sociale werkplaatsen en de lokale diensteneconomie werd een groeipad gerealiseerd van 440 VTE-doelgroepwerknemers.

Specifieke projecten werden gesubsidieerd om armoede op het platteland en in landelijke omgevingen te detecteren, het begeleidingsaanbod toegankelijker te maken en via sociale netwerken en initiatieven aan te pakken.

Inzake de opvolging en evaluatie vermelden we:

Op 11 december 2010 werd een conferentie inzake eerstelijnsgezondheidszorg georganiseerd. Hierop kwam de problematiek van toegankelijkheid van de eerstelijnsgezondheidszorg voor mensen in armoede aan bod.

Concluderend voor wat betreft de realisaties van 2010 kunnen we dus stellen dat in het eerste half jaar van het Vlaamse Armoedebestrijdingsbeleid vooral gewerkt werd aan de structurele verankering van het armoedebeleid en dat al een eerste – weliswaar bescheiden - aanzet werd gegeven voor de realisatie van verschillende acties op het gebied van de sociale grondrechten.

Voor 2011 moeten we naar een hogere versnelling schakelen, willen we de ambitieuze doelstellingen van zowel het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, het PACT2020 en het Vlaams Hervormingsprogramma bereiken.

ENGAGEMENTEN 2011

Als vervolg op het voorbije Europese jaar, moet 2011 voor Vlaanderen het Vlaamse 'Jaar ter Bestrijding van Armoede en Uitsluiting' worden, waarin de mensen in armoede de positieve gevolgen voelen van de voorgenomen acties. We kunnen niet verwachten dat alles in één keer kan worden gerealiseerd, maar we maken er werk van dat de acties een wezenlijke vooruitgang betekenen in de realisaties van de sociale grondrechten voor iedereen. De Vlaamse regering moet daarom inzetten op een aantal prioriteiten die het verschil maken. Daartoe hebben de leden van de Vlaamse regering hun topprioriteiten voor 2011 aangeduid, met inbegrip van een plan van uitvoering en de budgettaire impact. Dit betekent niet dat er dit jaar geen andere acties zullen worden ondernomen op het terrein van de armoedebestrijding, maar we beperken ons tot een aantal in het oog springende maatregelen.

De moeilijke en veranderende sociaaleconomische situatie zal, nog meer dan voorheen, een permanente evaluatie en bijsturing van het armoedebestrijdingsbeleid vragen. Ondanks de huidige economische situatie blijft het engagement bestaan om van armoedebestrijding een topprioriteit te maken; ook als het moeilijk gaat, ook als er keuzes gemaakt moeten worden. Een grondige bijsturing van dit actieplan gebeurt in het voorjaar van 2012. Naast deze bijsturing zullen we voortdurend de vinger aan de pols moeten houden.

Om de inbedding van het armoedebeleid in de globale langetermijnvisie van de Vlaamse Regering te bevorderen, worden de actiefiches (die overeenkomen met de items uit het VAPA) verbonden met de overeenkomstige doelstellingen uit het Pact 2020 en uit het VHP. Daarbij moet voor ogen worden gehouden dat initiatieven die in het oog springen – de 'typische' armoede-initiatieven – niet altijd de belangrijkste impact hebben op het leven van mensen in armoede. Het zijn dikwijls maatregelen van algemeen beleid – economisch beleid, onderwijsbeleid, inkomensbeleid, arbeidsmarktbeleid, gezondheidsbeleid en zo meer – die het leven van mensen in armoede veel grondiger beïnvloeden. Vandaar de noodzaak van een armoedetoets.

We sommen de prioritaire acties op voor 2011:

<u>Horizontale doorbraken in de strijd tegen armoede</u>

De Vlaamse overheid kiest expliciet voor de bestrijding van armoede
Ze doet dit onder meer door in samenwerking met het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen de erkennings- en subsidiëringscriteria voor verenigingen waar armen het woord nemen te evalueren en indien nodig aan te passen. Begin 2011 werd een eerste voorstel voor een evaluatie en bijsturing van de huidige regelgeving besproken met het Vlaams netwerk. Op vraag van het Vlaams netwerk worden de voorstellen teruggekoppeld naar hun raad van bestuur en algemene vergadering. Deze Algemene Vergadering komt samen op 24 maart. Op basis van hun beslissingen en voorstellen worden de gesprekken hervat over eventuele (nieuwe) erkennings-,

subsidiërings- en programmatiecriteria. We respecteren de timing zodat de voorstellen ten gronde met alle verenigingen waar armen het woord nemen kunnen besproken worden.

Het opstarten of voortzetten van het Verticaal Permanent Armoede Overleg (VPAO) wordt uitdrukkelijk vermeld door een aantal Vlaamse ministers. Zo lezen we onder meer dat begin februari - in een overleg tussen het Vlaams netwerk, de aandachtsambtenaren en het kabinet - de beleidsthema's worden gekozen waaraan in 2011 zal gewerkt worden inzake welzijn, gezondheid en gezin. Aan het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen wordt bijkomende ondersteuning gegeven zodat de beleidsthema's samen met de verenigingen kunnen worden voorbereid en zij kunnen participeren aan het overleg.

Ook de werking van het horizontaal PAO wordt verder uitgebouwd zodat het een actieve rol kan spelen in het kader van een integraal armoedebestrijdingsbeleid met bijzondere aandacht voor de rol en het statuut van de aandachtsambtenaren.

De Vlaamse Regering kiest ervoor om werk te maken van sociale innovatie, uiteraard ook op het gebied van armoedebestrijding.

Ook worden in 2011 de eerste stappen gezet om een kennisplatform op te starten. Dit initiatief heeft als doel te komen tot een coördinatie, uitwisseling en afstemming van de verschillende soorten van kennis en informatie over armoede, evenals van de instrumenten die ter beschikking staan van het beleid, waaronder de armoede-indicatoren en armoedetoets.

Verzamelen van verschillende soorten van kennis over armoede en sociale uitsluiting

De problematiek van overmatige schuldenlast groeit in Vlaanderen. De erkende instellingen voor schuldbemiddeling worden dan ook geconfronteerd met steeds meer aanvragen. Met de huidige reguliere middelen kunnen ze deze dossiers niet allemaal kwaliteitsvol behandelen. In 2010 startte een onderzoek naar de werking en organisatie van erkende instellingen voor schuldbemiddeling met het oog op een mogelijke subsidiëring en stimulering van kwaliteit; het eindrapport wordt op 30 april 2011 verwacht. Door een financiële ondersteuning kunnen erkende instellingen meer tijd spenderen aan de dossiers en de kwaliteit van de begeleiding verhogen. Tevens kunnen ze hun wachtlijsten wegwerken. In afwachting van het onderzoek dat mogelijke pistes moet aanreiken, kunnen personeelsleden van erkende instellingen voor schuldbemiddeling goedkoper vorming volgen bij het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling.

Op basis van het rapport zullen gesprekken opstarten met Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Steunpunten Algemeen Welzijnswerk (SAW) over effectieve subsidiëring van erkende instellingen voor schuldbemiddeling, in het bijzonder de samenwerking en het waarborgen en stimuleren van de kwaliteit.

In 2011 worden een aantal acties ondernomen die de link leggen tussen het inburgerings- en integratiebeleid en het armoedebestrijdingsbeleid, vanuit het oogpunt van de inkleuring van de armoede en het armoederisico is bij de (sub)doelgroepen van het inburgerings- en integratiebeleid. Het betreft hier het geïntegreerd actieplan voor het integratiebeleid, de oprichting van een werkgroep 'interculturaliseren participatie armoedebeleid' en het Vlaams Overlegplatform Midden – en Oost – Europese Migranten (MOE).

Diverse actoren vormen beleidsnetwerken

Vanuit het Plattelandsbeleid wordt in 2011 in totaal voor €120.000 in een zestal pilootprojecten geïnvesteerd, die jaarlijks enkele honderden cliënten bereiken (zie hoger). Deze projecten (dorpsnetwerken voor zorg in een rurale omgeving – ZORO) zullen lokaal bijdragen tot het wegwerken van armoede op het platteland in Vlaanderen. Essentieel willen deze projecten het plaatselijke sociale weefsel versterken, zodat mensen in armoede beter kunnen worden opgespoord en ondersteund. Het gaat onder andere over de versterking van buurtwerking, huisbezoeken, organisatie van sociale activiteiten. De zes projecten worden gezamenlijk opgevolgd vanuit de Vlaamse Landmaatschappij zodat de ervaringen niet verloren gaan. Ieder ZORO-project maakt gebruik van een registratiesysteem om bij te houden hoeveel personen op welke manier worden bereikt. Begin 2012 zal meer gedetailleerd kunnen worden gerapporteerd over het aantal bereikte kwetsbare personen en meer specifiek mensen in armoede.

Ook naar onze Europese partners toe willen we ons engagement tonen. In dit kader verzekeren we in 2011 een opvolging van de armoedetarget EU2020.

Op Belgisch niveau zal een Permanente Werkgroep Armoede worden opgericht met de coördinerende ministers voor armoedebestrijding op de verschillende beleidsniveaus.

Kennisverspreiding, sensibilisering en vorming

Diverse organisaties ontvangen een financiële ondersteuning van de Vlaamse overheid - departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin - voor hun initiatieven om via vorming, coaching, advies, consult, ondersteuning, supervisie of begeleiding de werking van organisaties beter af te stemmen op mensen in armoede. Ze bieden een waaier van diensten aan, elk met een eigen specificiteit en meerwaarde. Ze zijn vaak complementair aan elkaar, maar er zijn ongetwijfeld ook overlappingen en elementen die beter op elkaar afgestemd kunnen worden. Een nauwere samenwerking moet het aanbod duidelijker positioneren en overzichtelijker maken voor geïnteresseerde organisaties en moet leiden tot een efficiëntere inzet van middelen. Tegen 1 september 2011 moet de samenwerking resulteren in een gezamenlijk engagement en concreet actieplan dat vanaf 2012 geïmplementeerd kan worden en dat minstens volgende elementen bevat: de wijze van samenwerken, de afstemming van het aanbod naar onder andere inhoud en prijszetting, de gezamenlijke profilering naar potentiële klanten.

In 2011 zal in dit kader ook voortgewerkt worden aan het beleid inzake mediawijsheid. Het is onder meer de bedoeling om over de werking van stereotypes van kansengroepen - waaronder ook armen - te informeren en goede praktijken, tips en middelen aan te reiken voor een genuanceerde beeldvorming.

In het algemeen streven we naar een continue aandacht voor sensibilisering en vorming rond armoede. Voorbeelden hiervan zijn de presentatie en verspreiding van de resultaten van het onderzoek over de vrije tijd van kinderen in armoede op een studiedag in samenwerking met Demos (kenniscentrum voor participatie en democratie) en de publicatie van het onderzoeksrapport van het Vlaams Informatiepunt Jeugd (VIP) rond toegankelijkheid van informatie.

Ook aan het verhogen van het inzicht van de sportbegeleiders in hun omgang met mensen in armoede zal worden gewerkt. In de 'Opleiding tot Initiator' is vanaf januari 2011 in het vak didactiek ook specifieke aandacht voor het omgaan met mensen in armoede. Einde 2010 is de fiche opgemaakt door de Vlaamse Trainersschool in samenwerking met Demos en het Vlaams netwerk waar armen het woord nemen. De fiche behandelt volgende onderwerpen: wat is armoede, wat zijn de participatiedrempels en hoe pak je dit aan in de sportvereniging.

Doelstellingen ter realisatie van de sociale grondrechten

Participatie
Verenigingen die werken met mensen in armoede worden maximaal ondersteund, ook in hun basiswerking. Het belang van diverse groepen verenigingen, organisaties van mensen in armoede wordt erkend. De Vlaamse overheid kan verenigingen subsidiëren om hun expertise te ontsluiten en ter beschikking te stellen. Hiermee wil de Vlaamse overheid het cultuur-, jeugd- en sportverenigingsleven kwalitatief ondersteunen en de slagkracht van de sectoren vergroten. Met het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar Armen het woord nemen werd een overeenkomst afgesloten tot eind 2012. Kennis over de problemen van mensen in armoede is immers niet overal in de cultuur-, jeugd- en sportsectoren aanwezig.

In 2011 staat de Evaluatie van het Participatiedecreet, met name inzake lokale netwerken en projecten kansengroepen, op het programma.

In de beleidsbrief 2010 -2011 van minister Crevits werd het volgende opgenomen om te realiseren in 2011: "Iederéén moet maximaal kunnen deelnemen aan de samenleving. Het openbaar vervoer heeft een belangrijke impact voor personen in armoede op de toegang tot maatschappelijke participatie (sport, cultuur..) en de dienstverlening (ziekenhuis, gemeentebestuur…). Daarom zal ik met het Vlaams Netwerk Van Verenigingen Waar Armen het Woord Nemen en de andere betrokken stakeholders onderzoeken hoe we dit kunnen realiseren."

De Lijn zal in 2011 overleg plannen met het Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen (zie de door de Vlaamse Regering goedgekeurde ontwerpbeheersovereenkomst De Lijn 2011 – 2015 VR 2010 1712 DOC1234BIS).

Maatschappelijke dienstverlening
Mensen in armoede zijn vaak niet op de hoogte van hun rechten, waardoor ze geen beroep doen op maatregelen die hun leven kunnen verbeteren. In eerste instantie willen we daarom rechten automatisch toekennen. Daar waar een automatische toekenning van rechten nog niet mogelijk is, moeten mensen maximaal op de hoogte worden gebracht van hun rechten en worden geholpen om deze te doen gelden. De rechtenverkenner geeft een online overzicht van sociale rechten door verschillende overheden: federale, Vlaamse, provinciale en lokale overheid (www.rechtenverkenner.be): premies en andere voordelen op het vlak van onderwijs, arbeid, wonen, welzijn, energie voor kwetsbare groepen. Hiervoor is het vereist dat de informatie in de rechtenverkenner actueel blijft en dat hulpverleners gesensibiliseerd worden en opgeleid zijn om dit instrument te gebruiken. Ook in 2011 streven we naar een zo actueel mogelijke rechtenverkenner. Daarnaast bekijken we welk vormingsaanbod het best aansluit op de noden en behoeften van het werkveld. Ter voorbereiding van een koppeling met de kruispuntenbanken worden de verschillende persoonsgegevens die op elektronische weg kunnen worden opgehaald, geïnventariseerd en wordt een machtigingsaanvraag voor de privacy-commissie opgesteld.

De openstelling van authentieke gegevensbronnen met inkomensgegevens, die moet leiden tot de automatische toekenning van rechten, werd in 2010 opgestart en wordt in 2011 verder uitgebouwd door de betrokken Coördinatiecel Vlaams e-government (CORVE), samen met de andere beleidsdomeinen. Deze actie zal op termijn leiden tot de automatische toekenning van rechten aan de begunstigden en tot de juiste berekening van deze rechten, zonder dat telkens opnieuw de toekenning van een recht moeten worden aangevraagd. In deze context heeft de Dienst Wetsmatiging een inventaris opgesteld met processen waarbinnen zich een inkomenscomponent bevindt.

Inkomen
In 2011 wordt een projectgroep opgestart die als taak heeft een eenduidige definitie van het begrip 'inkomen' op te maken. Het is de bedoeling om tot een duidelijke taxonomie te komen en aan de hand daarvan generieke modelbepalingen op te stellen die in elke toekomstige regelgeving kunnen worden meegenomen.

Gezin
In 2011 neemt het Vlaams parlement het decreet voorschoolse kinderopvang aan en bij voorkeur ook onderliggende uitvoeringsbesluiten inzake vergunningsvoorwaarden en inzake subsidiëring. Het is de bedoeling dat dit decreet de maatschappelijke opdracht en de concrete organisatie van kinderopvang vastlegt. Met betrekking tot de vraag en het aanbod moet het een koppeling maken tussen het geboortecijfer en de daaruit voortvloeiende behoefte aan kinderopvang, moet het duidelijkheid en samenhang scheppen in het opvangaanbod en er op termijn toe leiden dat elk gezin met een behoefte aan kinderopvang, dit recht kan uitoefenen. Tot slot moet het de basis leggen voor de vereiste kwalitatieve vergunningsvoorwaarden voor iedereen die aan kinderopvang doet, aan elk kind het recht

bieden op dezelfde basiskwaliteit en bijdragen tot de zorgkwaliteit, onder meer door het vastleggen van het competentiebeleid inzake kinderopvang.

Op 24 maart 2011 vindt de ViA Ronde tafel Kinderarmoede plaats. Hierbij zal vanuit transversaal perspectief de focus gelegd worden op kinderen tussen nul en drie jaar.

Vrijetijdsbesteding
In het kader van vrijetijdsbesteding is het relevant dat het gezamenlijk jaarthema voor 2011 van de jeugdbewegingen inclusie en sociale uitsluiting is. Er wordt onder meer een traject opgestart over het toegankelijk maken van het jeugdwerk.

Voor sportfederaties wordt een praktische toolkit ontwikkeld als instrument om sportkampen toegankelijk te maken voor een divers publiek, met als doel dat mensen in armoede zich niet alleen aangesproken voelen om aan sportkampen deel te nemen maar er ook succesvol aan kunnen participeren. Demos zal, samen met de Vlaamse Sport Federatie, Bloso (Vlaams Commissariaat voor de Sport) en door de Vlaamse Trainersschool, deze toolkit uitwerken in 2011 om hem te kunnen lanceren in 2012.

In het kader van toerisme wordt een project opgestart voor het ontwikkelen van een concept om 'niet georganiseerde mensen in armoede' te bereiken. Hiervoor werd 125.000 euro voorzien.

Ook het Steunpunt Vakantieparticipatie wordt verder uitgebouwd.

In het Strategisch plan Toerisme komen duidelijke doelstellingen met betrekking tot armoedebestrijding te staan.

Onderwijs en vorming
In het kader van de subsidiëring van de drie ouderkoepelverenigingen is afgesproken om, naast de dagelijkse werking, te focussen op drie thema's: de engagementsverklaring, de maximumfactuur in het basisonderwijs en kostenbeheersing in het secundair onderwijs. In hun werking daarover moeten de ouderkoepelverenigingen zeker de groep kansarme ouders meenemen en acties ondernemen zodat ze ook die groep bereiken.

Werk
De actiefiches in opvolging/uitvoering van het VAPA binnen het beleidsdomein WSE, zoals momenteel opgenomen in het voortgangsrapport, vormen slechts een voorlopige momentopname. Ze worden verder geconcretiseerd een aangescherpt via (bilateraal) overleg tussen alle entiteiten van het beleidsdomein in het eerste semester van 2011 en gevalideerd door de kabinetten voor werk en voor sociale economie.

Ook in 2011 zullen bijkomende duurzame jobs in de sociale economie worden gecreëerd. Een aantal pilootprojecten rond coöperatief

ondernemen zullen starten en één van de pilootprojecten zal zich op de armoedeproblematiek toespitsen.

Het TAO - team (team advies en ondersteuning, werken met en voor mensen in armoede) zal financieel ondersteund worden met het oog op een erkenning in de Lokale Diensteneconomie in 2012, zodat de teams structureel kunnen verankerd worden binnen de sociale economie.

In de categoriale acties (onder andere voor mensen met een arbeidshandicap en allochtonen) die binnen het EAD-beleid (Evenredige Arbeidsdeelname en Diversiteit) in 2011 voorzien worden, krijgt de armoedeproblematiek een duidelijke plaats. Concretisering van de acties gebeurt tijdens het eerste semester van 2011.

In 2011 realiseert de VDAB met middelen uit het werk- en investeringsplan minstens 300 geïntegreerde trajecten naar werk voor mensen in armoede. Met middelen voor het EAD-beleid (onder andere via diversiteitsplannen) kunnen ondernemingen die mensen in armoede te werk stellen de direct leidinggevenden op de werkvloer en/of het management een training aanbieden die inzicht geeft in de binnenkant van armoede, in het multi-aspectuele karakter ervan en in de kracht van mensen in armoede. In deze training worden ook ervaringsdeskundigen in armoede ingezet.
In 2011 volgt de uitrol van het actieplan 'Werk voor (ex)gedetineerden', die blootstaan aan een sterk verhoogd risico op armoede. Centraal hierin staat een beleidsdomeinoverschrijdend project dat de competenties van gedetineerden in kaart brengt, hen een persoonlijk ontwikkelingsplan aanbiedt en werkgevers sensibiliseert en ondersteunt bij de duurzame integratie van (ex)gedetineerden op de werkvloer. Het project bundelt de inspanningen van de departementen Werk en Sociale Economie en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, van de VDAB, de beleidsmedewerkers en directies van vier gevangenissen, de projectontwikkelaars EAD van de RESOC's (Regionaal Sociaaleconomisch Overlegcomité) /SERR's (Sociaal-Economische Raad van de Regio) en het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk. De ontwikkelde methodieken zullen, mits beperkte aanpassingen, inzetbaar zijn om een persoonlijk ontwikkelingsplan op maat van andere mensen in armoede vorm te geven.

In 2010 was er nog altijd een groot aantal faillissementen in Vlaanderen: in 2009, 9.515; in 2010, 9.953. Slechts weinig gefailleerde ondernemers kennen de weg naar de voorzieningen en soms dringt er zich ook een specifiek aanbod op. Vzw Zenitor is opgericht om te voorzien in een specifiek aanbod. Hiervoor worden vrijwilligers ingeschakeld maar wordt ook samengewerkt met het reguliere aanbod van onder meer OCMW's (Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn), VDAB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding) en loopbaandienstverlening en wordt er geïnvesteerd in sensibilisering en informatie. Voor deze werking wordt in 2011 99.658 euro voorzien. Daarmee zullen diverse activiteiten ontplooid worden waaronder een 100-tal huisbezoekenen zullen tien lokale of intermediaire organisaties opgeleid worden. Concreet zullen er 500 ondernemers (dat is het aantal ontvangen hulp vragen) bereikt worden met deze actie. Ook zal concrete samenwerking met het Sociaal Interventiefonds van VDAB opgestart worden ten behoeve van gefailleerde ondernemers. Parallel hieraan wordt, vanuit de bevoegdheid Landbouw, in 2011 prioritair ingezet op de begeleiding van

landbouwers die noodgedwongen een andere weg moeten inslaan. Hiervoor voorziet de vzw Boeren op een Kruispunt (B.O.E.K.) in een aangepast aanbod van bedrijfstechnische, bedrijfseconomische en psychosociale begeleiding. De organisatie voorziet in een begeleiding op maat. Voor 2011 wordt voorzien dat 250 nieuwe bedrijven en getroffenen bereikt kunnen worden. Rekening houdende met de dossiers die vanuit het verleden nog opgevolgd worden betekent dit dat B.O.E.K. voorziet om in 2011 in totaal zo'n 500 bedrijven in begeleiding te hebben. Het is duidelijk dat met deze werking een preventief beleid wordt gevoerd en armoede voorkomen wordt. Voor 2011 wordt van uit de Vlaamse begroting opnieuw €300.000 voorzien. Het totale budget van de vzw is ongeveer €530.000.

Wonen, energie en water

In het kader van het grondrecht wonen vormt de uitbreiding van het huursubsidiestelsel een topprioriteit voor 2011. Hiernaast wordt, via de proefprojecten Wonen-Welzijn, experimenteerruimte gecreëerd voor een woningaanbod op maat van specifieke doelgroepen met daaraan gekoppeld begeleiding. Op basis van deze projecten zal worden bekeken of en hoe de regelgeving wordt aangepast, zodat die beter aansluit bij de noden. Wat betreft het woningkwaliteitsbeleid blijft de herhuisvesting de achillespees van het beleid. De recuperatie van herhuisvestingskosten, zoals ingeschreven in de Vlaamse Wooncode, blijft vooralsnog dode letter. Via een aantal proefprojecten waarin het instrument effectief wordt uitgetest, zal onderzocht worden hoe van de recuperatie van herhuisvestingskosten effectief een instrument kan worden gemaakt in de herhuisvesting van bewoners van niet-conforme woningen.

Er komt een dakisolatieplan voor kwetsbare doelgroepen. In 2011 voert Eandis in samenspraak met de minister van energie en het Vlaams Energieagentschap een proefproject uit waarbij het dak gratis wordt geïsoleerd in zo'n 500 woningen van private huurders die een aardgasbudgetmeter hebben (en dus betalingsmoeilijkheden hebben op vlak van verwarming).

De VREG (Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Electriciteits- en Gasmarkt) ontwikkelt in 2011 een methodologie voor een monitoring van de kwaliteit van de dienstverlening van de leveranciers van elektriciteit en aardgas. De bedoeling is om kort op de bal te spelen wanneer zou blijken dat leveranciers in gebreke blijven en om de consument toe te laten te kiezen voor leveranciers met een goede dienstverlening op vlak van bijvoorbeeld facturen, klachtenbehandeling, informatieverspreiding.

De sociale openbare dienstverplichtingen (dat is het geheel van maatregelen dat mensen beschermt die betalingsmoeilijkheden hebben om hun elektriciteits- of gasrekening te betalen) worden in de loop van 2011 geëvalueerd en op basis van deze evaluatie worden eventuele beleidsaanbevelingen geformuleerd. Ook het Vlaamse systeem van de gratis kWh elektriciteit wordt na evaluatie in 2011 geoptimaliseerd in functie van een effectieve en efficiënte ondersteuning van sociaal zwakkeren en met het oog op het zorgen voor een betere sociale bescherming

Inzake water verwachten we in 2011 de definitieve goedkeuring van het besluit Vlaamse Regering op het algemeen waterverkoopreglement en het ministerieel besluit inzake sociale statistieken.

Gezondheid en Welzijn

Er wordt een preventieve aanpak ontwikkeld in elke kleinstedelijke regio voor de toegang tot een gepast en toereikend aanbod van preventie, hulp en zorg. Lokale besturen voeren hierbij een facettenbeleid om gezondheidsrisico's in andere beleidsdomeinen (milieu, ruimtelijke ordening, stadsontwikkeling, ...) te detecteren en voorkomen. Gezond gedrag kunnen stellen is voor mensen in armoede sterk afhankelijk van sociale en fysieke omgevingsfactoren, die bepaald worden door andere beleidsdomeinen. Tot nu toe zijn er weinig effectieve en efficiënte methodieken ontwikkeld om hieraan te verhelpen. Het lokale beleidniveau heeft veel impact op de dagelijkse leefomgeving. Het domein gezondheid kan niet alle acties in een facettenbeleid dragen en de lokale besturen moeten gestimuleerd worden om naar hun keuzes te kijken met de bril van gelijke kansen op gezond gedrag. Ook voor gezondheidsbevordering op maat kunnen beleidssectoren als onderwijs, doelgroepenbeleid of welzijn een belangrijke rol opnemen. De algemene strategie is om de toegang tot preventieve te verbeteren voor personen met een lagere SES en om een duurzaam integraal beleid hiertoe op lokaal vlak te garanderen. Hierbij inzetten op een lokale aanpak, participatieve doe-activiteiten die inspelen op aanwezige motivaties en een facettenbeleid. Lokale besturen en OCMW's aanzetten een luik gezondheid op te nemen in hun lokaal sociaal beleidsplan. Logo's en SEL's kunnen hierbij ondersteunen. Waar mogelijk moeten methodieken participatief ontwikkeld worden die voor geen enkele sociale groep drempels hebben. Waar dit niet kan moet voorzien worden in een aanpak voor specifieke groepen.

Opvolging en evaluatie

Elk lid van de Vlaamse Regering heeft de in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding opgenomen acties verder uitgewerkt. De bedoeling was dat dit - in de mate van het mogelijke - volgens het SMART-principe zou gebeuren, met bijzondere aandacht voor het bepalen van indicatoren die de voortgang kunnen meten. Hier moet absoluut nog verder aan gewerkt worden, evenals aan een bondiger rapporteringsvorm. Bovendien vraagt de moeilijke en veranderende sociaaleconomische situatie een permanente evaluatie en bijsturing van het armoedebestrijdingsbeleid. Een grondige bijsturing van dit actieplan wordt dan ook in het voorjaar van 2012 voorzien en dit in permanente dialoog met het Vlaams Netwerk.

TOT SLOT

Het afgelopen half jaar is ongetwijfeld vooruitgang geboekt in de structurele verankering, via beleidsbrieven, beleidsnota's en beheersovereenkomsten, en werden ook een aantal maatregelen genomen die bijdragen tot de verwezenlijkinig van de doelstellingen van het VAPA. De uitdaging is om dit proces tijdens de volgende jaren te versterken, door een aantal acties te selecteren die evenwichtig over de verschillende beleidsdomeinen verdeeld zijn, die met elkaar verbonden zijn en die voldoende structureel zijn om de kloof die de mensen in armoede van de rest van de samenleving scheidt serieus te dichten. Ook moeten de acties aan mensen in armoede een sterkere positie geven via vormen van empowerment. De grootste uitdaging is wellicht om deze acties ook te realiseren binnen de afgesproken termijnen en de nodige middelen in te zetten.

De Vlaamse overheid moet het voortouw nemen in de strijd tegen de armoede, maar ze is slechts één speler op het terrein. In dit plan geven we op verschillende plaatsen aan op welke wijze Vlaanderen wil samenwerken met andere beleidsniveaus, maar ook met andere actoren (middenveldorganisaties, hulp- en dienstverleners, bedrijfsleven, onderzoekers) en niet in het minst met mensen in armoede en hun organisaties zelf. Zo zal bijvoorbeeld elke Vlaamse minister initiatieven nemen om opgeleide ervaringsdeskundigen, waar nodig, in te schakelen in zijn of haar beleidsdomein. Ook de rol van de aandachtsambtenaren moet meer (h)erkend worden.

Om armoede doelmatig te bestrijden is kennis van armoede belangrijk. De ware draagwijdte van armoede kan men pas inschatten wanneer men weet hoe armoede wordt geproduceerd en gereproduceerd, hoezeer armoede ingrijpt op het zelfwaardegevoel van het individu en wat armoede aan de samenleving kost.

Maar Vlaanderen kan dit niet alleen. Belangrijke hefbomen bevinden zich op federaal vlak en in toenemende mate op Europees vlak. Tevens moeten we oog hebben voor de armoedeproblematiek in Brussel. Ook hier moet Vlaanderen, binnen de eigen bevoegdheden, bijdragen tot de strijd tegen de armoede.

De slagzin van het Europese jaar tegen Armoede was immers: "De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen".

LEESWIJZER

Dit rapport geeft een stand van zaken van het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid eind 2010. Deze actualisatie bouwt verder op het basisdocument 'Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010 - 2014'. Dit document is consulteerbaar op de website www.vlaanderen.be/armoede.

Hoofdstuk I - biedt een overzicht van de verschillende 194 acties en maatregelen in de diverse beleidsdomeinen zoals we ze in het VAPA terugvinden. Zij vormen de kern van het armoedebestrijdingsbeleid van de huidige Vlaamse Regering. De doelstellingen werden afgetoetst aan het PACT2020 en het (ontwerp van) VHP. Dit zijn andere beleidsdocumenten waar het Vlaamse beleid op ingeschreven wordt.

Hoofdstuk II - bevat de voorgenoemde 194 doelstellingen die door de bevoegde departementen en/of beleidsdomeinen in een of meerdere actiefiche werden gegoten.

In de actiefiches werd per doelstelling waar mogelijk een stappenplan, timing, budget, indicator en participatiewijze aangegeven.

Hoofdstuk III- bevat het jaarverslag van de werking van het permanent armoedeoverleg in 2010.

Tot slot vindt u als **bijlage** de opmerkingen en suggesties van het Vlaams Netwerk en van het Steunpunt Armoedebstrijding betreffende dit voortgangsrapport en een verklarende lijst van afkortingen.

Hoofdstuk I

Globaal Tableau Acties en maatregelen

HORIZONTALE DOORBRAKEN IN DE STRIJD TEGEN ARMOEDE

De Vlaamse overheid kiest expliciet voor de bestrijding van armoede

Pact 2020	**VHP**	**Fiche**	**Doelstelling VAPA**	**2011**	**Kabinet**
Er komt een meer geïntegreerde aanpak van het armoedebeleid in de verschillende beleidsdomeinen en een doeltreffende horizontale afstemming.		1	In 2010 werd door de Vlaamse Regering een coördinatiecomité armoedebestrijding opgericht	x	Lieten
Maatschappelijke evoluties zoals vergrijzing nopen in het bijzonder tot versterkte aandacht voor het innovatiegebeuren in de welzijns- en gezondheidssector, omdat deze aan maatschappelijk en sociaaleconomisch belang wint en in Vlaanderen de potentie heeft uit te groeien tot een speerpuntcluster van wereldformaat.	x	2	Voorbereiding oprichting kennisplatform met stakeholders: 2011	x	Lieten
Vlaanderen voert een ambitieus beleid gericht op het voorkomen en remediëren van armoede dat alle aspecten van uitsluiting en achterstelling aanpakt		3	We zullen het netwerk van aandachtsambtenaren beter bekend maken binnen de Vlaamse overheid, zodat zij in hun rol als aanspreekpunt (h)erkend worden.	x	Lieten
Er komt een meer geïntegreerde aanpak van het armoedebeleid in de verschillende beleidsdomeinen en een doeltreffende horizontale afstemming.	x	4	De werking van het horizontaal PAO wordt verder uitgebouwd zodat het een actieve rol speelt in het kader van een integraal armoedebestrijdingsbeleid.	x	Lieten
Er komt een meer geïntegreerde aanpak van het armoedebeleid in de verschillende beleidsdomeinen en een doeltreffende horizontale afstemming.		5	Vanaf 2011 worden regionale horizontale armoedeoverlegfora georganiseerd.	x	Lieten
		6	Binnen elk relevant beleidsdomein wordt een verticaal PAO georganiseerd, dat minstens twee keer per jaar samenkomt, met vertegenwoordiging van alle relevante actoren. Hierbij staat de rechtstreekse dialoog van mensen in armoede met het beleid centraal.		Allen
		7	In 2010 worden initiatieven genomen om een zo kwaliteitsvol en resultaatgericht mogelijk verticaal permanent armoedeoverleg te hebben.	x	Lieten
		8	In 2011 wordt binnen het verticaal permanent armoedeoverleg gestart met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen		Allen
We nemen maatregelen om de kwaliteit van nieuwe regelgeving en nieuwe beleidsbeslissingen substantieel te verhogen. We zorgen voor systematische evaluatie van het gevoerde beleid.	x	9	In 2010 worden de erkennings- en subsidiecriteria voor verenigingen waar armen het woord nemen geëvalueerd	x	Van deurzen
Zowel verenigingen worden ondersteund om op actieve wijze kansengroepen te betrekken in hun werking, als de kansengroepen om tot participatie te komen.	x	10	De Vlaamse Regering zal de diverse actoren en beleidsniveaus stimuleren om ervaringsdeskundigen in te schakelen. Aanzet: einde 2010	x	Lieten
Zowel verenigingen worden ondersteund om op actieve wijze kansengroepen te betrekken in hun werking, als de kansengroepen om tot participatie te		11	Elke Vlaamse minister neemt binnen zijn beleidsdomein initiatieven inzake de betrokkenheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting. De Vlaamse regering streeft hierbij naar structurele tewerkstelling waar dat zinvol is. Start: begin 2012		Allen

komen					
Zowel verenigingen worden ondersteund om op actieve wijze kansengroepen te betrekken in hun werking, als de kansengroepen om tot participatie te komen	x	12	In 2011 wordt overleg opgestart over de manier waarop een pool van ervaringsdeskundigen kan worden uitgebouwd	x	Lieten Van den Bossche Van deurzen
We nemen maatregelen om de kwaliteit van nieuwe regelgeving en nieuwe beleidsbeslissingen substantieel te verhogen. We zorgen voor systematische evaluatie van het gevoerde beleid.	x	13	Ten laatste in 2014 worden nieuwe beleidsmaatregelen systematisch getoetst op hun gevolgen voor mensen in armoede. Hierbij staat voorop dat de armoedetoets geïntegreerd wordt in de bestaande reguleringsimpactanalyse (RIA).	x	Lieten Smet Vandeurzen
Er komt een meer geïntegreerde aanpak van het armoedebeleid in de verschillende beleidsdomeinen en een doeltreffende horizontale afstemming.		14	In de beleidsnota's en de jaarlijkse beleidsbrieven van de leden van de Vlaamse Regering wordt aangeduid op welke manier het armoedebestrijdingsbeleid binnen ieders bevoegdheden gevoerd wordt. Uitvoering: vanaf de beleidsbrieven 2011		Allen
Er komt een meer geïntegreerde aanpak van het armoedebeleid in de verschillende beleidsdomeinen en een doeltreffende horizontale afstemming.		15	In de nieuwe beheersovereenkomsten van de Vlaamse overheid, die starten vanaf 1 januari 2011, wordt waar relevant de link met armoede opgenomen. Start: midden 2010		Allen
Vlaanderen zorgt voor een diversiteitsbeleid dat een essentieel onderdeel is van het personeelsbeleid in elke Vlaamse onderneming en organisatie.		16	Organisaties die aanzienlijke subsidies ontvangen of omvangrijke Vlaamse overheidsopdrachten uitvoeren, moeten een diversiteitsbeleid ontwikkelen. Hiertoe zal overleg gepleegd worden met de sociale partners. De Vlaamse overheid zorgt via de diversiteitsplannen en projectontwikkelaars voor de nodige professionele ondersteuning.		Smet Van den Bossche

Verzamelen van verschillende soorten van kennis over armoede en sociale uitsluiting

Pact 2020	**VHP**	**Fiche**	**Doelstelling VAPA**	**2011**	**Kabinet**
In 2020 scoort Vlaanderen op het vlak van armoedebestrijding als beste van de EU-27.	x	17	Opstart werkgroep Vlaamse armoede-indicatoren: einde 2010		Lieten
		18	Opstart Peer Reviews: tweede helft 2010	x	Lieten
	x	19	Er zal kwantitatief en kwalitatief onderzoek gebeuren naar de effecten van jeugdwerk op sociale inclusie. Tevens wordt geïnvesteerd in een betere kennis rond de leefwereld van kinderen en jongeren	x	Smet
	x	20	Er loopt een onderzoek naar de vrijetijdsbesteding van kinderen in armoede. Bedoeling is om de effecten van beleidsstrategieën in beeld te brengen.	x	Smet

	x	21	Om een duidelijk zicht te krijgen op de thuislozenproblematiek in Vlaanderen en Brussel zullen we een onderzoek laten uitvoeren waarin zowel de vraag naar thuislozenzorg, als de omvang van het beschikbaar aanbod en de mate waarin de vraag en het aanbod zich tot elkaar verhouden in beeld gebracht worden.	x	Vandeurzen
	x	22	In 2010 is een onderzoek gestart naar de werking en organisatie van erkende instellingen voor schuldbemiddeling met het oog op een mogelijke subsidiëring en stimulering van kwaliteit (zie verder deel 'inkomen en schulden').	x	Vandeurzen
Jongeren, in het bijzonder aan de rand van de samenleving, worden meer ondersteund om zich te integreren in de samenleving.		23	Er gebeurt onderzoek naar de situatie van kwetsbare jongvolwassenen (overgang minder- naar meerderjarigheid.	x	Vandeurzen
	x	24	Om zicht te krijgen op het verband tussen armoede & handicap is het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en Gelijke Kansen in Vlaanderen betrokken bij onderzoeksinitiatieven in dit verband.	x	Smet Vandeurzen
		25	In 2010 wordt tevens een onderzoek afgerond naar de beleving van kinderen in armoede. Er is momenteel nog bijzonder weinig onderzoek gebeurd naar hoe kinderen die in armoede leven dit ervaren.	x	Vandeurzen
		26	Er gebeurt een onderzoek naar de duurzame tewerkstelling van mensen in armoede.	x	Muyters
		27	De structurele verankering van integrale trajectwerking naar werk voor mensen in armoede binnen de reguliere werking van de VDAB en/of haar bevoorrechte partners wordt onderzocht.		Muyters
De actieve en gestructureerde betrokkenheid van het middenveld op alle beleidsniveaus verstevigt het draagvlak en verhoogt de efficiëntie van het overheidsbeleid. Het middenveld en de doelgroepen nemen daartoe ook zelf verantwoordelijkheid op.		28	Conform art. 4 van het samenwerkingsakkoord, zullen het Tweejaarlijks Verslag en de adviezen van het Steunpunt voorgelegd worden aan het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering en de verschillende adviesraden die hierover een inhoudelijk debat kunnen voeren.	X	Lieten

Diverse actoren vormen beleidsnetwerken

Pact 2020	**VHP**	**Fiche**	**Doelstelling VAPA**	**2011**	**Kabinet**
		29	opstarten werkgroepen begeleidingsvormen armoedebestrijding: 2011	x	Lieten
	x	30	De proeftuinen OCMW/VDAB worden geëvalueerd. We komen tot een meer systematische samenwerking tussen VDAB en OCMW.	x	Muyters Vandeurzen
		31	In 2011 wordt het instrument en de doelstellingen, waaronder dualisering tegengaan, van het Vlaams stedenfonds door een Visitatiecomité geëvalueerd. De resultaten zullen mee genomen worden in de bijsturing van dit Actieplan in 2012.	x	Van den Bossche
		32	Er wordt een plattelandsfonds opgestart.	x	Peeters

		33	De Vlaamse overheid gaat na op welke wijze de Zoro-projecten gefinancierd kunnen worden.		Peeters
De actieve en gestructureerde betrokkenheid van het middenveld op alle beleidsniveaus verstevigt het draagvlak en verhoogt de efficiëntie van het overheidsbeleid. Het middenveld en de doelgroepen nemen daartoe ook zelf verantwoordelijkheid op.		34	De coördinerend minister zal een evaluatie van het samenwerkingsakkoord vragen, met bijzondere aandacht voor de rol van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting.	x	Lieten
Een continue dialoog draagt bij tot afstemming en overeenstemming tussen sociale partners en tot een breed en noodzakelijk draagvlak voor een doeltreffend sociaaleconomisch beleid.		35	De coördinerend minister zal waar nodig in overleg met functioneel bevoegde ministers relevante thema's voor overleg met de federale overheid agenderen.	x	Lieten
Een continue dialoog draagt bij tot afstemming en overeenstemming tussen sociale partners en tot een breed en noodzakelijk draagvlak voor een doeltreffend sociaaleconomisch beleid.		36	Gesprekken met de federale overheid opstarten om te komen tot een permanente interfederale IKW armoedebestrijding: 2011	x	Lieten
Een continue dialoog draagt bij tot afstemming en overeenstemming tussen sociale partners en tot een breed en noodzakelijk draagvlak voor een doeltreffend sociaaleconomisch beleid.		37	Opstarten gesprek met Vlaamse en Europese partners: einde 2010	x	Lieten Peeters
Een continue dialoog draagt bij tot afstemming en overeenstemming tussen sociale partners en tot een breed en noodzakelijk draagvlak voor een doeltreffend sociaaleconomisch beleid.		38	Opstarten gesprekken Brussel: 2e helft 2010	x	Lieten Smet

Kennisverspreiding, sensibilisering en vorming

Pact 2020	**VHP**	**Fiche**	**Doelstelling VAPA**	**2011**	**Kabinet**
De actieve en gestructureerde betrokkenheid van het middenveld op alle beleidsniveaus verstevigt het draagvlak en verhoogt de efficiëntie van het overheidsbeleid. Het middenveld en de doelgroepen nemen daartoe ook zelf verantwoordelijkheid op.	x	39	Er wordt een project opgestart om tot structureel verbeterde communicatie van de Vlaamse overheid met mensen in armoede te komen. Opstart: 2e helft van 2010	x	Lieten
		40	De dienstverlening van 1700 wordt beter bekend gemaakt bij kansengroepen	x	Lieten
Alle inwoners van Vlaanderen kunnen worden bereikt door een vereniging, een buurtwerking, een vrijwilligersorganisatie of door samenlevingsopbouw.	x	41	Er loopt een onderzoek om de nood aan toegang tot jeugdinformatie in kaart te brengen vanuit een bevraging van de doelgroep zelf, vooral jongeren die moeilijker toegang hebben tot bestaande kanalen.	x	Smet Vandeurzen
		42	Het beleidsdomein wonen zal een doordacht communicatiebeleid voeren met onder meer een doelgroepspecifieke aanpak.		Van den Bossche

		43	De acties van bekendmaking van de toegang tot de jeugdhulp worden versterkt in samenwerking met cliëntorganisaties.	x	Vandeurzen
		44	De Vlaamse overheid stimuleert de verspreiding van kennis over armoede en sociale uitsluiting voor iedereen, ingezonderd sensibiliseert zij haar eigen medewerkers. H.A.O.-overleg: begin 2011	x	Lieten Smet
	x	45	Oprichting kenniscentrum mediawijsheid		Lieten Smet
		46	We stimuleren het competentiedenken en –handelen in het jeugdwerk, in het bijzonder voor medewerkers (beroepskrachten en vrijwilligers) die werken met bijzondere doelgroepen. Jeugdwerkers en leerkrachten worden gevormd op methodisch vlak met een bijzondere aandacht voor interculturalisering. We behouden expliciet middelen voor voor uitwisseling gericht op het versterken van kansengroepen.		Smet
	x	47	De sensibilisering en vorming van welzijns- gezondheids- en preventiewerkers rond de armoedeproblematiek wordt gestimuleerd.	x	Van deurzen
		48	Binnen de Jeugdhulp wordt kennis over armoede verspreid bij hulpverleners door participatie van cliëntvertegenwoordigers in netwerken en stuurgroepen integrale jeugdhulp.	x	Van deurzen
		49	Complementair aan het versterken van zorgaspecten in de begeleiding van werkzoekenden zullen we samen met de betrokkenen een ondersteuningspakket ontwikkelen voor bedrijfsleiders en direct leidinggevenden om hen inzicht te laten krijgen in de situatie van ondermeer mensen in armoede op de werkvloer. Op die manier is de organisatie voorbereid en verhoogt de slaagkans van de tewerkstelling van mensen in armoede.		Muyters
		50	Er wordt nagegaan hoe kennis over armoede en sociale uitsluiting aan bod komt in de opleidingen, stages en nascholingen die leiden tot jobs waar mensen in contact komen met mensen in armoede.		Muyters
	x	51	Leerkrachten, medewerkers van het CLB en andere actoren betrokken bij de studie en beroepskeuzebegeleiding worden meer geïnformeerd over de (gevolgen van de) armoedeproblematiek.	x	Muyters Smet
		52	Het begrip voor de armoedeproblematiek en de weerbaarheid bij leerlingen worden aangescherpt.		Muyters Smet
Scholen houden de vinger aan de pols wat betreft maatschappelijke tendensen en blijven inzetten op onderwijsvernieuwing, zeker op vlak van competentiegericht onderwijs.	x	53	We blijven vormingsinitiatieven ondersteunen en stimuleren hun onderlinge samenwerking en afstemming van hun aanbod, zodat ze een zo breed mogelijke waaier van publieke en private organisaties, bedrijven, verenigingen bereiken.	x	Smet Vandeurzen
De actieve en gestructureerde betrokkenheid van het middenveld op alle beleidsniveaus verstevigt het draagvlak en verhoogt de efficiëntie van het overheidsbeleid. Het middenveld en de doelgroepen nemen daartoe ook zelf verantwoordelijkheid op.		54	In de overeenkomst met het Vlaams netwerk waar armen het woord nemen zullen we de structurele participatie aan de netwerken integrale jeugdhulp opnemen.	x	Vandeurzen

DOELSTELLINGEN TER REALISATIE VAN DE SOCIALE GRONDRECHTEN

Participatie

Pact 2020	VHP	Fiche	Doelstellingen VAPA	2011	Kabinet
De actieve en gestructureerde betrokkenheid van het middenveld op alle beleidsniveaus verstevigt het draagvlak en verhoogt de efficiëntie van het overheidsbeleid. Het middenveld en de doelgroepen nemen daartoe ook zelf verantwoordelijkheid op.		55	Het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen wordt betrokken bij het Nationaal Plan ter bestrijding van de digitale kloof.	x	Lieten
		56	Begin 2012 start het overleg met betrekking tot laagdrempelige instapopleidingen: e-inclusie.		Lieten Muyters Schauvliege Smet
De actieve en gestructureerde betrokkenheid van het middenveld op alle beleidsniveaus verstevigt het draagvlak en verhoogt de efficiëntie van het overheidsbeleid. Het middenveld en de doelgroepen nemen daartoe ook zelf verantwoordelijkheid op.		57	Verenigingen die werken met mensen in armoede worden maximaal ondersteund, ook in hun basiswerking. Het belang van diverse groepen, verenigingen, organisaties van mensen in armoede wordt erkend.	x	Schauvliege Smet Vandeurzen
		58	De Lijn verlegt verder de focus naar het netmanagement, zodat het aanbod steeds meer vraaggestuurd verloopt.		Crevits
		59	We besteden bijzondere aandacht aan de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor personen met een handicap.		Crevits
		60	In samenspraak met De Lijn wordt onderzocht hoe er toegankelijke vormingsinitiatieven georganiseerd kunnen worden 'hoe neem ik het openbaar vervoer' op maat van mensen in armoede.		Crevits
		61	De werking van fietspunt wordt uitgebreid met specifieke aandacht voor mensen in armoede. Expliciete acties worden ontwikkeld in dit kader (ter beschikking stellen van fiets en slot, toegankelijk betaalbaar onderhoud, ...).		Van den Bossche

Maatschappelijke dienstverlening

Pact 2020	VHP	Fiche	Doelstelling VAPA	2011	Kabinet

		62	De schooltoelage wordt automatisch toegekend.		Smet
	x	63	Er wordt opgelijst welke (andere) Vlaamse rechten in aanmerking komen voor automatische toekenning tegen het voorjaar van 2011.	x	Lieten
	x	64	In overleg met de federale overheid worden in 2011 knelpunten opgelijst en weggewerkt om automatische rechtentoekenning mogelijk te maken. De correcte ontsluiting van inkomensgegevens door de FOD financiën naar de Vlaamse overheid is hierin een cruciale factor.	x	Lieten
		65	In 2011 nodigen we de federale overheid uit om in overleg te bekijken hoe we het OMNIO-statuut beter bekend kunnen maken en welke rechten er kunnen worden verbonden aan het OMNIO-statuut.	x	Lieten
Er wordt maximaal ingezet op de introductie en diffusie van innovaties in de hulp- en zorgverlening, steeds met voldoende aandacht voor de gebruiker.		66	De rechtenverkenner wordt permanent geactualiseerd en gepromoot.	x	Vandeurzen
Er wordt maximaal ingezet op de introductie en diffusie van innovaties in de hulp- en zorgverlening, steeds met voldoende aandacht voor de gebruiker.		67	De Vlaamse overheid stimuleert het gebruik van de rechtenverkenner bij de start van een hulp- en dienstverleningstraject in OCMW's, CAW's, ….	x	Vandeurzen
Er wordt maximaal ingezet op de introductie en diffusie van innovaties in de hulp- en zorgverlening, steeds met voldoende aandacht voor de gebruiker.		68	Inspanningen voor bekendmaking van de initiatieven opvoedingsondersteuning en 'brede instap' in de jeugdhulp.	x	Vandeurzen
Alle inwoners van Vlaanderen kunnen worden bereikt door een vereniging, een buurtwerking, een vrijwilligersorganisatie of door samenlevingsopbouw.		69	De Vlaamse overheid stimuleert dat OCMW's, CAW's en andere in hun maatschappelijke dienstverlening meer preventief werken en maatschappelijk kwetsbare groepen opsporen en benaderen.		Vandeurzen
		70	Het project integrale trajecten naar werk wordt uitgebreid en geëvalueerd.	x	Muyters
		71	De CAW's voorzien in een integraal psychosociaal begeleidingsaanbod.	x	Vandeurzen
Eerstelijnszorg- en thuiszorg zijn versterkt.		72	Eerstelijnsvoorzieningen (OCMW's, CAW's, Verenigingen …, Samenlevingsopbouw) werken samen en stemmen hun werking op elkaar af in functie van de aanpak van de armoedeproblematiek.		Vandeurzen

Inkomen

Pact 2020	**VHP**	**Fiche**	**Doelstelling VAPA**	**2011**	**Kabinet**
Dit houdt in dat in 2020 in Vlaanderen elk gezin ongeacht de samenstelling, minstens een inkomen heeft dat de Europese armoederisicodrempel bereikt.		73	De Vlaamse Regering zal alle administratieve processen waarin een inkomenstoets is opgenomen, inkomensgegevens digitaal consulteren in beschikbare authentieke gegevensbronnen. Dit maakt in de toekomst het inkomensgerelateerd maken van bijdragen administratief eenvoudiger. De correcte ontsluiting van inkomensgegevens door de FOD financiën naar de Vlaamse overheid is hierin een cruciale factor.		Bourgeois Lieten

		74	Waar wenselijk en mogelijk gebeurt de berekening van bijdragen en prijzen en de toekenning van financiële steun inkomensgerelateerd.		Allen
Vlaanderen ontwikkelt tegen 2020 een performant apparaat op politiek en administratief niveau dat toegankelijke en kwaliteitsvolle diensten aanbiedt.		75	Om een krachtig en vernieuwd sociaal beleid gestalte te geven zal een basisdecreet met betrekking tot de Vlaamse Sociale Bescherming worden gerealiseerd, met aandacht voor betaalbaarheid en toegankelijkheid.	x	Vandeurzen
		76	Samen met de lokale besturen en actoren en in overleg met het Vlaams Netwerk en anderen, willen we het gesprek aangaan over een harmonisering van de OCMW-steun.	x	Lieten Vandeurzen
	x	77	Integrale preventieve aanpak van schuldoverlast	x	Vandeurzen
Vlaanderen ontwikkelt tegen 2020 een performant apparaat op politiek en administratief niveau dat toegankelijke en kwaliteitsvolle diensten aanbiedt.	x	78	Verhogen van de toegang tot en de kwaliteit van de schuldhulpverlening.	x	Vandeurzen
		79	De budgetstandaard zal verder ontwikkeld en uitgewerkt worden. Budgetstandaard uitwerken: begin 2011	x	Lieten

Gezin

Pact 2020	**VHP**	**Fiche**	**Doelstelling VAPA**	**2011**	**Kabinet**
	x	80	We maken een besluit ter uitvoering van het decreet inzake de subsidiëring van een verzelfstandigd Vlaams Centrum Schuldbemiddeling, zodat dit Centrum zijn werking kan optimaliseren en de toegekende taken volwaardig kan uitvoeren.	x	Vandeurzen
		81	De prenatale zorg wordt verder uitgebouwd, waarbij in stedelijke gebieden de zorgcoördinatie en psychosociale begeleiding voor kwetsbare zwangeren prioriteit krijgt.	x	Vandeurzen
Vlaanderen ontwikkelt tegen 2020 een performant apparaat op politiek en administratief niveau dat toegankelijke en kwaliteitsvolle diensten aanbiedt.		82	Er is een afgestemd, gepast en toereikend aanbod van voorzieningen voor kwetsbare jonge kinderen en gezinsondersteuning.	x	Vandeurzen
Vlaanderen ontwikkelt tegen 2020 een performant apparaat op politiek en administratief niveau dat toegankelijke en kwaliteitsvolle diensten aanbiedt.		83	Er is een toereikend en gepast aanbod van gezinsondersteuning waardoor kansarme ouders zich erkend voelen in hun gezinsrollen	x	Vandeurzen
		84	Er wordt een beleid voor jongeren boven de 12 jaar die geconfronteerd worden met een complexe armoedeproblematiek uitgewerkt en uitgevoerd.	x	Vandeurzen
Er wordt werk gemaakt van de uitbreiding en diversificatie van kinderopvang, met een sluitend aanbod, zowel kwantitatief als kwalitatief, als resultaat. Voor minstens de helft van de kinderen tot 3 jaar worden formele en kwaliteitsvolle vormen van kinderopvang aangeboden.		85	Het aanbod van kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning volgt de nataliteitsevolutie.		Vandeurzen
Er wordt werk gemaakt van de uitbreiding en diversificatie van kinderopvang, met een sluitend aanbod, zowel kwantitatief als kwalitatief, als resultaat.		86	Mensen in armoede zijn een van de prioritaire doelgroepen in het voorrangsbeleid in de kinderopvangsector.		Vandeurzen

Er wordt werk gemaakt van de uitbreiding en diversificatie van kinderopvang, met een sluitend aanbod, zowel kwantitatief als kwalitatief, als resultaat. Voor minstens de helft van de kinderen tot 3 jaar worden formele en kwaliteitsvolle vormen van kinderopvang aangeboden.		87	We realiseren een kaderdecreet kinderopvang dat er op termijn toe leidt dat alle gezinnen een recht op kinderopvang kunnen uitoefenen, in het bijzonder kwetsbare gezinnen.	x	Vandeurzen
		88	Tegen het einde van deze legislatuur weten alle medewerkers van kinderopvanginitiatieven wat bedoeld wordt met de sociale functie van kinderopvang en hebben ze concrete handvaten om hiermee aan de slag te gaan.		Vandeurzen
Er wordt werk gemaakt van de uitbreiding en diversificatie van kinderopvang, met een sluitend aanbod, zowel kwantitatief als kwalitatief, als resultaat.		89	Er wordt verder geïnvesteerd in de kwaliteit van de begeleiding in de kinderopvang. Hiervoor dient onder andere het inzicht over armoede toe te nemen bij de medewerkers van kinderopvanginitiatieven.	x	Vandeurzen
		90	De opvoedingsondersteunende rol van kinderopvang wordt versterkt, ook voor mensen in armoede, zodat ouders in de kinderopvang terecht kunnen met hun lichte opvoedingsvragen. Er wordt samen met mensen in armoede bekeken hoe dit het best kan.	x	Vandeurzen
Alle inwoners van Vlaanderen kunnen worden bereikt door een vereniging, een buurtwerking, een vrijwilligersorganisatie of door samenlevingsopbouw.		91	Er is een laagdrempelig aanbod van opvoedingsondersteuning, met specifieke aandacht voor kansarme gezinnen.	x	Vandeurzen
Alle inwoners van Vlaanderen kunnen worden bereikt door een vereniging, een buurtwerking, een vrijwilligersorganisatie of door samenlevingsopbouw.		92	Er is een laagdrempelig aanbod van jeugdhulpverlening en eerstelijnswelzijnszorg, met specifieke aandacht voor kansarme gezinnen		Vandeurzen
		93	Opvoedings- en gedragsproblemen worden vroegtijdig aangepakt, in het bijzonder naar kansengroepen.	x	Vandeurzen
		94	Hulpcontinuïteit en –coördinatie staan centraal in de gezinsondersteuning naar kwetsbare gezinnen.	x	Vandeurzen
Jongeren, in het bijzonder aan de rand van de samenleving, worden meer ondersteund om zich te integreren in de samenleving.		95	Er is een betere kennis en inzicht van jongvolwassenen en hun specifieke behoeften.		Vandeurzen

Vrijetijdsbesteding

Pact 2020	**VHP**	**Fiche**	**Doelstelling VAPA**	**2011**	**Kabinet**
		96	Het participatiedecreet wordt geëvalueerd, met bijzondere aandacht voor de deelname van kansengroepen.	x	Schauvliege
Alle inwoners van Vlaanderen kunnen worden bereikt door een vereniging, een buurtwerking, een vrijwilligersorganisatie of door samenlevingsopbouw.		97	Een algemene Vlaamse vrijetijdskaart schept een niet-stigmatiserend en aantrekkelijk kader voor de vrijetijdsbesteding van elke Vlaming. In 2011 wordt een proefproject binnen het beleidsdomein Cultuur uitgevoerd in een regio rond een centrumstad.		Schauvliege

Alle inwoners van Vlaanderen kunnen worden bereikt door een vereniging, een buurtwerking, een vrijwilligersorganisatie of door samenlevingsopbouw.		98	Tegen het einde van de legislatuur is er een algemeen kader voor communicatie en promotie en participatie aan het vrijetijdsaanbod van de Vlaamse gemeenten.		Lieten Schauvliege
		99	De cultuursector levert een actieve inspanning naar diversiteit in publiek, programmatie en personeel	x	Schauvliege
		100	Mensen in armoede krijgen alle kansen om actief aan cultuurcreatie te doen		Schauvliege
Alle inwoners van Vlaanderen kunnen worden bereikt door een vereniging, een buurtwerking, een vrijwilligersorganisatie of door samenlevingsopbouw.	x	101	De toegankelijkheid van het jeugdwerk wordt vergroot, specifiek voor kinderen en jongeren in armoede	x	Smet
Alle inwoners van Vlaanderen kunnen worden bereikt door een vereniging, een buurtwerking, een vrijwilligersorganisatie of door samenlevingsopbouw.		102	Een inclusief jeugdbeleid heeft aandacht voor jongeren in armoede en vergroot de toegankelijkheid van het jeugdwerk.	x	Smet
		103	Jongeren uit kansengroepen stromen door naar leiding	x	Smet
		104	Samenwerking met andere beleidsdomeinen	x	Smet
		105	De sportsector ontwikkelt een visie op sportparticipatie van mensen in armoede.	x	Muyters
Alle inwoners van Vlaanderen kunnen worden bereikt door een vereniging, een buurtwerking, een vrijwilligersorganisatie of door samenlevingsopbouw.		106	De toegankelijkheid van reguliere sportinitiatieven wordt vergroot.	x	Muyters
		107	Nieuwe of experimentele initiatieven om mensen in armoede te bereiken met het sport- en bewegingsaanbod worden ondersteund.	x	Muyters
Alle inwoners van Vlaanderen kunnen worden bereikt door een vereniging, een buurtwerking, een vrijwilligersorganisatie of door samenlevingsopbouw.		108	Het Steunpunt Vakantieparticipatie wordt verder uitgebouwd.	x	Bourgeois
		109	Het sociaal-toeristisch aanbod wordt uitgebreid en gediversifieerd.	x	Bourgeois
		110	Er wordt gewerkt aan een geïntegreerd sociaal toeristisch beleid.	x	Bourgeois
	x	111	Sociaal-toeristische verenigingen die vakanties voor gezinnen en kampen voor kinderen en jongeren organiseren, worden gesubsidieerd.	x	Bourgeois
Alle inwoners van Vlaanderen kunnen worden bereikt door een vereniging, een buurtwerking, een vrijwilligersorganisatie of door samenlevingsopbouw.		112	Verenigingen worden ondersteund om op actieve wijze kansengroepen, zoals mensen in armoede, te betrekken in hun werking.		Schauvliege
Alle inwoners van Vlaanderen kunnen worden bereikt door een vereniging, een buurtwerking, een vrijwilligersorganisatie of door samenlevingsopbouw.		113	Kansengroepen worden ondersteund om zich te verenigen. Laagdrempelige ontmoetingsplaatsen waarbij actief wordt gezocht naar mensen in armoede, zijn belangrijk voor het doorbreken van sociaal isolement, instap naar hulpverlening en diensten, ontmoeting onder gelijkgezinden, … Verenigingen waar armen het woord nemen worden ondersteund in hun basiswerkingen.	x	Vandeurzen

		114	Evaluatie van het strategisch plan geletterdheid	x	Smet
		115	Niet- formeel of informeel leren	x	Schauvliege Smet

Onderwijs en vorming

	x	116	De kleuterparticipatie (inschrijving en aanwezigheid) wordt verder verhoogd.	x	Smet
		117	Er is een volwaardige omkadering en financiering van heel het kleuteronderwijs.	x	Smet
		118	Er komt een zachtere overgang tussen opvang en onderwijs.	x	Smet Vandeurzen
		119	Er wordt een beleid ontwikkeld dat het pedagogisch partnerschap tussen scholen en ouders ondersteunt.	x	Smet
		120	De betrokkenheid van de ouders bij het schoolleven van de kinderen wordt verhoogd.	x	Smet
		121	De betrokkenheid van de scholen bij de levenssituatie en leefomgeving van de kinderen wordt verhoogd. Er is een actief engagement tot wederzijdse communicatie tussen de school en de ouders.	x	Smet
		122	De oriëntering van leerlingen verbetert door de kennis over de verderzetting van sociale ongelijkheden en de competenties om ermee om te gaan worden aangescherpt.	x	Smet
De schoolse vertraging en het watervaleffect dalen significant, en zijn niet langer toe te schrijven aan de socio-economische achtergrond van leerlingen.		123	De financiële drempels in het onderwijs worden verder aangepakt.	x	Smet
Jongeren krijgen tijdens hun studieloopbaan meer mogelijkheden om economische activiteiten te leren ontplooien.	x	124	Het vroegtijdig schoolverlaten wordt teruggedrongen	x	Muyters Smet
Jongeren krijgen tijdens hun studieloopbaan meer mogelijkheden om economische activiteiten te leren ontplooien.		125	De overgangsmomenten worden extra begeleid.	x	Smet
Jongeren krijgen tijdens hun studieloopbaan meer mogelijkheden om economische activiteiten te leren ontplooien.		126	Leerlinggerichte ondersteuning op maat.		Smet
Meer jongeren studeren na hun secundair onderwijs verder zowel in het hoger beroepsonderwijs als in hoger onderwijs Kinderen van niet hooggeschoolde ouders bereiken een participatiegraad van ruim 60% in het hoger onderwijs.		127	De mogelijkheden van HBO worden versterkt.		Smet
		128	De middelen van het Aanmoedigingsfonds worden verder ingezet.		Smet

		129	De sociale voorzieningen worden hervormd.		Smet
		130	De mobiliteit van alle studenten wordt bevorderd.		Smet
Een beperking van de laaggeletterheid tot 3%		131	Laaggeletterdheid wordt beter gedetecteerd.	x	Smet
D1.Jongeren krijgen tijdens hun studieloopbaan meer mogelijkheden om economische activiteiten te leren ontplooien.		132	Geïntegreerde opleidingstrajecten krijgen verder vorm en worden gestimuleerd.	x	Muyters Smet
Een beperking van de laaggeletterheid tot 3%		133	Het beleid inzake Nederlandstalige laaggeletterdheid wordt versterkt en de evolutie van de geletterdheid (taalkundige en numerieke vaardigheden) van volwassenen in Vlaanderen wordt opgevolgd	x	Muyters Smet
In de lijn van de Competentieagenda en onze ambitie om levenslang leren beter te faciliteren zorgen we ervoor dat elke werknemer zich permanent persoonlijk ontwikkelt en sterker wapent voor deelname aan de arbeidsmarkt.		134	Drempels die de toegang tot levenslang leren bemoeilijken worden weggenomen.		Muyters Smet

Werk

Pact 2020	**VHP**	**Fiche**	**Doelstelling VAPA**	**2011**	**Kabinet**
Het aanwezige potentieel van de Vlaamse arbeidsmarkt wordt maximaal benut en verhoogd door onder meer werkzoekenden nog meer te ondersteunen, te responsabiliseren en te stimuleren in hun zoektocht naar werk		135	Een sluitend maatpak leidt werkzoekenden tot duurzame tewerkstelling, bij voorkeur in het reguliere circuit.	x	Muyters
		136	Bijzondere aandacht voor jonge werkzoekenden	x	Muyters
		137	Bijzondere aandacht voor langdurig werklozen, onder andere door hen sneller te contacteren voor een begeleidingsaanbod	x	Muyters
Het faciliteren van de combinatie arbeid en privéleven		138	We streven naar een betere afstemming tussen arbeid en privé als belangrijke randvoorwaarde	x	Muyters Vandeurzen
Vlaanderen werkt zowel voor personen in armoede als voor personen met een arbeidshandicap een preventief beleid uit, met specifieke focus op het ontwikkelen van aangepaste trajectvormen van onderwijs/opleiding naar inschakeling in de arbeidsmarkt.	x	139	Integrale trajecten werk-welzijn in het kader van activering	x	Muyters
Indien de integratie in de arbeidsmarkt uiteindelijk niet lukt, worden deze personen blijvend ondersteund vanuit zorg en welzijn via specifieke werkvormen.		140	Ruimte voor wie (tijdelijk) niet geactiveerd kan worden		Muyters

		141	Een nieuw perspectief voor arbeidszorg	x	Muyters
		142	Specifiek traject voor analfabete of traaglerende cursisten	x	Muyters
		143	Meer werkzoekenden in het algemeen en meer werklozen uit de kwetsbare groepen in het bijzonder moeten worden toegeleid naar de activerende Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming (IBO)		Muyters
		144	Het systeem van de opleidingscheques wordt gedifferentieerd.		Muyters
		145	Er wordt geïnvesteerd in de kansen voor (WIP) anderstalige oud- en nieuwkomers met het oog op een vlotte doorstroom naar werk (o.a. via een sluitend aanbod inzake NT2).	x	Muyters
		146	Binnen de verdere ontwikkeling van testen, erkennen en herkennen van EVC, wordt meer rekening gehouden met competenties en talenten van mensen in armoede.		Muyters
		147	Er wordt verder werk gemaakt van het gelijkschakelen van statuut van mensen, op basis van competenties, niet op basis van diploma's. Ook het statuut van ervaringsdeskundigen wordt op die manier versterkt.		Muyters
		148	Er worden initiatieven genomen om MVO bekend te maken en organisaties aan te moedigen ermee aan de slag te gaan		Van den Bossche
Voor kansengroepen verdubbelt de gemiddelde jaarlijkse groei tot minstens 1 procentpunt.		149	Duurzaam werk voor kansengroepen binnen sociale economie		Van den Bossche
		150	Laagdrempelige, toegankelijke dienstverlening		Van den Bossche
		151	Gefailleerden bijstaan en armoede bij zelfstandigen verhelpen	x	Peeters
		152	Dienstverlening die tegemoet komt aan de belangrijkste noden van de ondernemers in moeilijkheden op een efficiënte wijze te organiseren		Peeters
		153	Betere vertegenwoordiging van de kansengroepen in het ondernemerschap	x	Peeters

Wonen, energie en water

Pact 2020	**VHP**	**Fiche**	**Doelstelling VAPA**	**2011**	**Kabinet**
Betaalbare woningen Een substantiële verhoging van de woonkwaliteit in 2020 door halvering t.a.v. 2006 van het aandeel van de bevolking dat een woning betrekt met twee of meer structurele gebreken en/of een gebrek aan basiscomfort, o.a. door de creatie van minstens 43.000 bijkomende sociale huurwoningen zoals bepaald in het decreet Grond- en pandenbeleid.	x	154	Het decreet grond- en pandenbeleid voorziet 43.000 extra sociale huurwoningen, 21.000 extra sociale koopwoningen en 1.000 extra sociale kavels tegen 2020. Tegen 2014 wordt reeds een deel hiervan gerealiseerd en wordt er een voortgangsrapportage opgemaakt.	x	Van den Bossche

Betaalbare woningen		155	Het aanbod woningen verhuurd door sociale verhuurkantoren en de gebiedsdekking van de sociale verhuurkantoren wordt uitgebreid.	x	Van den Bossche
Betaalbare woningen		156	De betaalbaarheid van sociaal wonen wordt bevorderd	x	Van den Bossche
Betaalbare woningen		157	De betaalbaarheid van privaat wonen wordt bevorderd door een verruiming van de huursubsidie.		Van den Bossche
Betaalbare woningen		158	De toegang tot een betaalbare woning wordt verbeterd.		Van den Bossche
Een substantiële verhoging van de woonkwaliteit in 2020 door halvering t.a.v. 2006 van het aandeel van de bevolking dat een woning betrekt met twee of meer structurele gebreken en/of een gebrek aan basiscomfort		159	Het samenspel van stimulerende en sanctionerende initiatieven ter verbetering van de woningkwaliteit zal worden versterkt met aandacht voor de bewoner.	x	Van den Bossche
	x	160	Woonzekerheid van de sociale huurder wordt gegarandeerd	x	Van den Bossche
		161	Woonzekerheid van de private huurder wordt gegarandeerd	x	Van den Bossche
		162	Er zijn in 2014 in Vlaanderen minder daklozen dan in 2011.	x	Van den Bossche Vandeurzen
		163	Energiebesparende maatregelen houden de energiekosten van woningen in toom, zowel bij eigenaars als bij huurders in de private en de sociale huursector.	x	Van den Bossche
		164	Via openbaredienstverplichtingen kwaliteitsvolle dienstverlening door leveranciers garanderen in samenwerking met een sterke regulator om hierop toe te zien.	x	Van den Bossche
		165	Iedereen is voldoende geïnformeerd over de mogelijke keuzes op de energiemarkt en de ondersteuningsmaatregelen op vlak van energiebesparing. Deze informatie leidt in belangrijke mate tot het gewenste gedrag.	x	Van den Bossche
		166	De Vlaamse overheid engageert zich om een betere sociale bescherming te garanderen van de klant op het vlak van de sociale openbare dienstverleningen voor de watersector.	x	Schauvliege

Gezondheid en Welzijn

Pact 2020	**VHP**	**Fiche**	**Doelstelling VAPA**	**2011**	**Kabinet**
Vlaanderen voert een actief preventiebeleid op verschillende beleidsdomeinen.		167	Er wordt een preventieve aanpak ontwikkeld in elke kleinstedelijke regio.	x	Vandeurzen
		168	In elke kleinstedelijke regio is er een aanbod van laagdrempelige hulpverlening voor personen met persoonlijke en psychische problemen.	x	Vandeurzen

		169	In samenwerking met de verenigingen waar armen het woord ontwikkelen de CAW's en de instituten samenlevingsopbouw concrete acties om de toegankelijkheid van hun aanbod naar kwetsbare mensen te verhogen.	x	Vandeurzen
		170	Het ondersteunen van laagdrempelige initiatieven op vlak van geestelijke gezondheidszorg en armoede in heel Vlaanderen.	x	Vandeurzen
		171	Problemen in het functioneren van de maatschappelijke basisvoorzieningen worden gesignaleerd en aangepakt.		Vandeurzen
		172	Mensen in armoede worden op aangepaste wijze gesensibiliseerd tot deelname aan preventieve onderzoeken.	x	Vandeurzen
		173	Preventie-initiatieven zijn beter toegankelijk voor mensen in armoede (vb. seksuele gezondheid waaronder anticonceptie, rookstop, gezonde voeding en beweging, bevordering van geestelijke gezondheid, vaccinaties, CO-ongevallen, …).	x	Vandeurzen
		174	Het beleid concentreert zich sterker op risicogroepen.	x	Vandeurzen
		175	Participatieve ontwikkeling van methodieken.	x	Vandeurzen
Het ontstaan van groepspraktijken wordt gestimuleerd.	x	176	De werking van de wijkgezondheidscentra wordt versterkt.		Vandeurzen
		177	Goede praktijken worden sectoroverstijgend verspreid.	x	Vandeurzen
		178	Preventieve maatregelen stimuleren die leven in een gezonde omgeving realiseren voor mensen in armoede.	x	Vandeurzen
		179	Milieu en gezondheid	x	Vandeurzen
		180	Gezonde voeding wordt meer toegankelijk gemaakt voor mensen in armoede.	x	Vandeurzen
		181	Lokale besturen voeren een facettenbeleid om gezondheidsrisico's in andere beleidsdomeinen (milieu, ruimtelijke ordening, stadsontwikkeling, ...) te detecteren en voorkomen.	x	Vandeurzen
	x	182	Er wordt een globale strategie voor de aanpak van thuisloosheid in Vlaanderen uitgewerkt. (zie ook 8. wonen).	x	Vandeurzen
		183	Het aanbod van woonbegeleiding en -ondersteuning wordt verruimd.	x	Vandeurzen
		184	Er wordt opvang en begeleiding gerealiseerd voor mensen zonder papieren.		Vandeurzen
		185	Er worden samenwerkingsafspraken gemaakt met de woon-, gezondheids- en welzijnsactoren en de lokale besturen.		Vandeurzen Van den Bossche
	x	186	Implementatie van het basisdecreet Vlaamse sociale bescherming moet de betaalbaarheid van het aanbod aan woonzorg meer haalbaar maken.		Vandeurzen
		187	Volgende werkingsprincipes uit het woonzorgdecreet (4 maart 2009) worden in overleg met de sector gerealiseerd.		Vandeurzen

	x	188	Op basis van de evaluatie van de projecten in de thuiszorg (2008-2009) in verband met zorg op maat met (kans)armen worden de aangeleverde beleidsadviezen getoetst op good-practice en haalbaarheid om daarna geïmplementeerd te worden in de sector.	x	Vandeurzen

OPVOLGING EN EVALUATIE

Opvolging via voortgangsrapporten

Pact 2020	VHP	Fiche	Doelstelling VAPA	2011	Kabinet
		189	Elk lid van de Vlaamse Regering zal tegen eind 2010 de in dit actieplan opgenomen doelstellingen en acties verder uitwerken volgens het SMART-principe, met bijzondere aandacht voor het bepalen van indicatoren die de voortgang kunnen meten. In het eerste voortgangsrapport van dit Vlaams Actieplan Armoedebestrijding zullen deze indicatoren opgenomen worden.		Allen

Tussentijdse evaluatie en bijsturing

Pact 2020	VHP	Fiche	Doelstelling VAPA	2011	Kabinet
		190	In 2010 wordt voor de hiernavolgende beleidsinstrumenten op basis van een evaluatie een programmatie voor deze legislatuur opgemaakt.	x	
		191	In het geïntegreerd actieplan voor het integratiebeleid is er – waar relevant – systematisch aandacht voor het armoederisico bij nieuwe Vlamingen en wordt de link gelegd naar dit Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.	x	Bourgeois
	x	192	Er wordt een werkgroep ‘interculturaliseren participatie armoedebestrijdingsbeleid’ opgericht	x	Bourgeois
		193	Er wordt een Vlaams Overlegplatform Midden- en Oost- Europese migranten (MOE) opgericht waarin armoedebestrijding ook aan bod komt.		Bourgeois
Eerstelijnszorg- en thuiszorg zijn versterkt.	x	194	In het najaar 2010 wordt er een conferentie inzake eerstelijnsgezondheidszorg georganiseerd. Hierop komt de problematiek van toegankelijkheid van de eerstelijnsgezondheidszorg voor mensen in armoede aan bod.	x	Vandeurzen

Hoofdstuk II

Overzicht van de verschillende actiesfiches uit de diverse beleidsdomeinen

HORIZONTALE DOORBRAKEN IN DE STRIJD TEGEN ARMOEDE

De Vlaamse overheid kiest expliciet voor de bestrijding van armoede

Doelstelling / Actie 1		**In 2010 werd door de Vlaamse Regering een coördinatiecomité armoedebestrijding opgericht.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving		
Betrokkenen	**kabinetten**	Alle leden van de Vlaamse Regering maken deel uit van het coördinatiecomité		
	administraties	De administraties die door de bevoegde kabinetten worden betrokken	**Indicator**	Verslagen coördinatiecomités
	mensen in armoede	Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren	Nog te bepalen		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Versnippering armoedebestrijdingsbeleid		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het comité heeft als taak in te staan voor de organisatie, de ondersteuning en de coördinatie van het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid. De opvolging van het Vlaams Actieplan en het Europees Jaar krijgen in dit coördinatiecomité een belangrijke plaats.		
	beoogd resultaat	Komen tot een eenduidig en efficiënt armoedebestrijdingsbeleid.		
Stappenplan + timing	**2010**	Op 5 februari 2010 beslist de Vlaamse Regering tot de oprichting van een coördinatiecomité armoedebestrijding. Het coördinatiecomité kwam een eerste keer samen op 16 maart 2010. Er werd een stand van zaken gegeven met betrekking tot het Europese jaar voor de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, evenals van het permanent armoedeoverleg en de opmaak van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Specifiek inzake het Europese Armoedejaar werd gevraagd de inventaris van activiteiten van het Steunpunt Armoedebestrijding aan te vullen en mij als coördinerend minister op de hoogte te houden van initiatieven die mijn collega's zullen nemen. Intussen kwam het coördinatiecomité nog een aantal keer samen om zijn taak en rol voort te zetten. In overleg met alle gemeenschappen werden er onder meer vier Belgische prioriteiten voor het Europese Armoedejaar bepaald, namelijk de bestrijding van kinderarmoede, de bestrijding van dak- en thuisloosheid, het optrekken van de laagste inkomens en een laatste, maar niet minder belangrijke prioriteit is het stimuleren en verspreiden van de beleidsparticipatie van mensen in armoede.		
	2011	Komen tot een Europese aanbeveling inzake kinderarmoede.		
	2012 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 2.		**Oprichting kennisplatform met stakeholders**.		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving		
Betrokkenen	**kabinetten**	Alle kabinetten	**Indicator**	Al dan niet plaatsvinden van het kennisplatform
	administraties	Het Vlaams beleid met de link naar Europa en de Federale regering		
	mensen in armoede	Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren	De sociale partners binnen de SERV, de Strategische Adviesraad Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid, de Verenigde Verenigingen als niet-gouvernementele koepelorganisatie, actoren van het middenveld en het werkveld, de lokale besturen;, vzw Tussenstap, vzw Boeren op een kruispunt en kenniscentrum Vlaamse Steden en Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Om de horizontale doorbraken (het verhogen van de financiële slagkracht van de laagste inkomenstrekkers, verschillende soorten van kennis over armoede en sociale uitsluiting blijven verzamelen, kennis over armoede breed verspreiden, expliciete keuze om armoede te bestrijden en een duurzame coördinatie van de armoedebestrijding via beleidsnetwerken) te realiseren, is een krachtige en kritische onderbouwing en opvolging noodzakelijk.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De coördinerende minister zal een „platform" oprichten waaraan naast de relevante ministers en beleidsdomeinen ook de verschillende stakeholders kunnen deelnemen, op deze manier kunnen we die onderbouwing en opvolging van de horizontale doorbraken realiseren.		
	beoogd resultaat	Dit initiatief heeft als doel te komen tot een coördinatie en afstemming van de kennis en informatie over armoede en van de instrumenten die ter beschikking staan van het beleid, waaronder de armoede-indicatoren en armoedetoets, het onderzoek.		
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011	Oprichting kennisplatform met stakeholders. Dit platform zal jaarlijks een forum krijgen onder voorzitterschap van de coördinerende minister van Armoedebestrijding.		
	2012 tot en met 2014	Platform krijgt ieder jaar een forum.		

Doelstelling / Actie 3		We zullen het netwerk van aandachtsambtenaren beter bekend maken binnen de Vlaamse overheid, zodat zij in hun rol als aanspreekpunt (h)erkend worden.		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving		
Betrokkenen	**kabinetten**	Alle kabinetten	**Indicator**	Aantal aandachtsambtenaren
	administraties	Alle administraties		
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen	**Evaluatie**	Evaluatie zal door de leden van het HPAO worden opgevolgd
	andere actoren	Nog te bepalen		
Omschrijving actie	**Probleemsituering**	Belangrijk voor een integraal beleid is dat in elk beleidsdomein, vertegenwoordigd in het horizontaal permanent armoedeoverleg, een of meerdere aandachtsambtenaren inzake armoedebestrijding actief zijn. Zij hebben onder meer als taak de voorbereiding en voortgangscontrole van het actieplan. In welke mate de functie wordt ingevuld is uiteraard mede afhankelijk van de andere opdrachten die de aandachtsambtenaar in de eigen entiteit opneemt en de accenten die de functioneel bevoegde minister legt in het kader van armoedebestrijding. Zeker in de voor armoedebestrijding meest relevante beleidsdomeinen, is een voltijdse aandachtsambtenaar binnen het departement aangewezen. De rol die de aandachtsambtenaar moet opnemen is echter niet bij iedereen bekend, daarom moet er gewerkt worden aan de (h)erkenning van de rol van de aandachtsambtenaar als aanspreekpunt. De aandachtsambtenaar kan immers een heel belangrijke en doorslaggevende rol spelen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	-Rol aandachtsambtenaar in taakomschrijving laten opnemen. -Profileringsproject binnen PAO – beleidsdomeinoverschrijdend gebruik (vb artikel in 13, infosessie geven, middagsessie,…) - Screenen acties binnen entiteit en eventueel linken met armoedebestrijding opsporen en leggen.		
	beoogd resultaat	Meer (h)erkenning voor de rol die aandachtsambtenaren spelen.		
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011	Thema aandachtsambtenaren wordt binnen het HPAO opgenomen – Stappenplan wordt vanuit dit forum opgemaakt		
	2012 tot en met 2014	Uitwerking stappenplan		

Doelstelling / Actie 4		**De werking van het horizontaal PAO wordt verder uitgebouwd zodat het een actieve rol speelt in het kader van een integraal armoedebestrijdingsbeleid.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Mnister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving		
Betrokkenen	**kabinetten**		**Indicator**	de verslagen in het voortgangsrapport
	administraties	Alle administraties waar een aandachtsambtenaar is aangesteld. De aandachtsambtenaren nemen deel aan het HPAO		
	mensen in armoede	Mensen in armoede nemen deel aan het HPAO. Deze deelname wordt verzekerd doordat in het horizontaal overleg zowel de aandachtsambtenaren, de medewerkers van het VN en bijkomende experts deelnemen aan het H.P.A.O.	**Evaluatie**	De verslagen in het voortgangsrapport
	andere actoren	Het interfederale Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, vzw De Link enexperts naargelang thema van het overleg		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Het horizontaal PAO moet een actievere rol kunnen spelen in het kader van een integraal armoedebestrijdingsbeleid.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De opdrachten van het horizontale overleg zijn: 1. acties voorbereiden in de verschillende beleidsdomeinen die voortvloeien uit het actieplan; 2. de impact en de effecten van die acties analyseren; 3. de acties coördineren en de acties van de verschillende beleidsdomeinen op elkaar afstemmen; 4. de voorwaarden bepalen voor het organiseren van het overleg; 5. kennisnemen van de voorstellen van het verticale overleg in elk van de beleidsdomeinen; 6. het actieplan evalueren; 7. de opdrachten van de Vlaamse Regering uitvoeren, op voorstel van de coördinerende minister, ingevolge beslissingen van de Interministeriële Conferentie in het kader van het samenwerkingsakkoord. De resultaten van deze bespreking zal de coördinerend minister overmaken aan de functioneel bevoegde ministers.		
	beoogd resultaat	Het horizontaal overleg moet zich ontwikkelen tot een innovatieve denktank om ideeën aan te reiken om armoede uit te sluiten.		
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011	De werking van het HPAO staat ter bespreking op de agenda van het HPAO		
	2012 tot en met 2014	Uitwerking stappenplan		

Doelstelling / Actie 5		Vanaf 2011 worden regionale horizontale armoedeoverlegfora georganiseerd		
Verant woorde lijke	**kabinet**	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving		
Betrokkenen	**kabinetten**	Alle kabinetten	**Indicator**	Aantal horizontale armoede-overleggen op regionaal vlak
	administraties	Alle administraties		
	mensen in armoede	Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren	Nog te bepalen		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Binnen het kader van de bestrijding van de armoede, zullen we voortdurend de vinger aan de pols moeten houden. Ook dit Vlaams Actieplan is een momentactie waarbij we weten dat we niet volledig (kunnen) zijn in de aanpak en bestrijding. Onze maatschappij is voortdurend in ontwikkeling en zal dus ten alle tijden antwoorden moeten zoeken.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Om hier pro-actief op te interveniëren, zal de coördinerend minister, waar nodig, de coördinerende minister samen met de functioneel bevoegde minister(s) op regionaal vlak een horizontaal armoedeoverleg organiseren. Er zal dus een horizontaal armoede overleg met de verschillende provincies georganiseerd worden.		
	beoogd resultaat	Dit horizontaal armoedeoverleg moet er toe leiden dat er voor omschreven armoedeproblemen fora met diverse actoren plaatsvinden. Deze fora moeten leiden tot een grotere kennis van de problematiek en voorstellen formuleren tot een adequate bestrijding van de armoede.		
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011	Via het HPAO en het coördinatiecomité wordt bekeken waar regionale armoedeoverlegfora wenselijk / noodzakelijk zijn		
	2012 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 6.		Binnen elke relevant beleidsdomein wordt een verticaal overleg georganiseerd		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Bourgeois: D' Hanis Denis	**budget**	
	administratie	Marianne Schapmans		
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Bourgeois – Toerisme	**indicator**	Nog te bepalen
	administraties	Toerisme Vlaanderen		
	mensen in armoede	Vlaams netwerk waar armen het woord nemen	**evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren	Zie andere fiches		
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	Het Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen, gaf aan geen dringende agenda punten te hebben in 2010. Het vertikale overleg heeft bijgevolg niet plaats gevonden. Wel was er het jaarlijks forum vakantieparticipatie waar mensen uit de doelgroep feedback kunnen geven op de werking van het steunpunt vakantieparticipatie.		
	2011 tot en met 2014	2 x verticaal overleg, indien relevant, op initiatief van het netwerk		

Doelstelling/ Actie 6	**Binnen elk relevant beleidsdomein wordt een verticaal PAO georganiseerd, dat minstens twee keer per jaar samenkomt, met vertegenwoordiging van alle relevante actoren. Hierbij staat de rechtstreekse dialoog van mensen in armoede met het beleid centraal. (zie ook actie 15)**		
kabinet	Minister Crevits	**Budget**	
administratie	Wilfried Goossens (aandachtsambtenaar armoede)		
kabinetten	H. Crevits	**Indicator**	Beheersovereenkomst De Lijn 2011-2015
administraties	Departement MOW		
mensen in armoede	Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen. (2011)	**Evaluatie**	Jaarlijkse evaluatie van de beheersovereenkomst 2011 – 2015 in de Commissie Mobiliteit en Openbare Werken
andere actoren	EVA De Lijn		
probleemsituering	kennis van de problematiek		
hoe wil deze actie het probleem oplossen?	verhoogde kennis leidt tot betere oplossingen		
beoogd resultaat	effectieve verbeteringen op het terrein		
2010	Ontwerpbeheersovereenkomst werd op 17 december 2010 door de Vlaamse Regering goedgekeurd en werd overgemaakt aan het Vlaams Parlement, dat een toetsingsrecht van 90 dagen heeft op de inhoud van de beheersovereenkomst. Blz. 30: “De Lijn engageert zich om proactief mee te werken aan de acties die vervat zitten in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijdingen en die betrekking hebben op hun doelstellingen. Zo zal er waar nodig overleg gepland worden met het Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen, vormingsinstellingen of andere relevante stakeholders.”		
2011 tot en met 2014	De Lijn zal in 2011 overleg plannen met het Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen.		

Doelstelling / Actie 6		**Binnen elk relevant beleidsdomein wordt een verticaal PAO georganiseerd, dat minstens twee keer per jaar samenkomt, met vertegenwoordiging van alle relevante actoren. Hierbij staat de rechtstreekse dialoog van mensen in armoede met het beleid centraal.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving		
Betrokkenen	**kabinetten**	Alle kabinetten	**Indicator**	Al dan niet plaatsvinden van het verticaal PAO
	administraties			
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen, Steunpunt armoedebestrijding en andere organisaties	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Armoede moet op alle beleidsdomeinen bestreden worden. Het is dus de verantwoordelijkheid van iedere minister. Toch zal de minister best bijgestuurd worden. (dit gebeurt door de organisatie van een verticaal PAO, met vertegenwoordiging van alle relevante actoren)		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het verticaal overleg wordt per beleidsdomein georganiseerd en heeft als taak de specifieke beleidsinitiatieven van het betreffende beleidsdomein te toetsen aan de visie en de ervaring van de doelgroep en voorstellen tot bijsturing te formuleren, door middel van rechtstreekse dialoog tussen de mensen in armoede en het beleid. Het Vlaams Netwerk organiseert overlegtafels waar zij samen met de verenigingen waar armen het woord nemen, de problemen identificeren en nadenken over mogelijke oplossingen. Het Vlaams Netwerk vertolkt, in samenwerking met de verenigingen, de resultaten van hun overlegtafels in het verticaal overleg. Op deze manier garanderen we dat de stem van mensen in armoede gehoord wordt en vertaald wordt in concrete beleidsmaatregelen. Dit overleg biedt ook de mogelijkheid om nieuwe beleidsinitiatieven af te toetsen.		
	beoogd resultaat	Beleidsmaatregelen die tot stand gekomen zijn door de inschakeling van mensen in armoede zelf.		
Stappenplan + timing	**2010 tot en met 2014**	Het verticaal overleg vindt minstens twee keer per jaar plaats.		

Doelstelling / Actie 6		**Binnen elke relevant beleidsdomein wordt een verticaal overleg georganiseerd**		
Verantwoordelijke	**kabinet**		**Budget**	
	administratie	Tom Tournicourt		
Betrokkenen (wie en op welke wijze)	**kabinetten**	Kabinet Peeters – Lieten	**Indicator**	Nog te bepalen
	administraties	Dep EWI		
	mensen in armoede	Vlaams netwerk waar armen het woord nemen	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren			
Omschrijving actie (beknopt)	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	In 2010 rapportering armoede-overleg op managementcomité beleidsdomein		
	2011	Jaarlijks 2 x verticaal overleg, indien relevant, op initiatief van het netwerk		

Doelstelling 6 en 8		**Binnen het beleidsdomein sport wordt een verticaal PAO georganiseerd** **In 2011 wordt binnen het verticaal PAO gestart met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen**		
Actie		Oprichten van een vernieuwd verticaal PAO specifiek voor de sport		
Verant woorde lijke	**kabinet**	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	CJSM (cel sport) i.s.m. Bloso		
Betrokkenen (wie en op welke wijze)	**kabinetten**		**Indicator**	Aantal vergaderingen PAO (jaarlijks) Voortgang actiefiches 'sport' Analyse beleidsmaatregelen
	administraties	Departement CJSM (cel Sport) en Bloso		
	mensen in armoede	Demos en Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen	**Evaluatie**	Jaarlijks
	andere actoren	ISB, VSF, SVS, afdeling Sportkaderopleiding		
Omschrijving actie (beknopt)	**probleemsituering**	De beleidsinitiatieven inzake sport en armoede dienen via rechtstreekse dialoog getoetst te worden aan de visie en ervaring aan het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Organisatie van een verticaal overleg met betrokkenheid van enerzijds het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en anderzijds de stakeholders sport teneinde via het overleg de specifieke beleidsinitiatieven af te toetsen en voorstellen tot bijsturing te formuleren.		
	beoogd resultaat	Jaarlijks is er een vertikaal overleg waar er een rechtstreekse dialoog is met vertegenwoordiging van alle relevante actoren en een vertegenwoordiging van mensen in armoede.		
Stappenplan + timing	**2010**	Oprichten van een vernieuwd verticaal PAO voor sport		
	2011	Verticaal PAO twee maal per jaar en analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen		
	2012 tot en met 2014	Verticaal PAO twee maal per jaar; bespreken opvolgen van beleidinitiatieven armoede/sport; analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen		

Doelstelling 6		**Binnen elk relevant beleidsdomein wordt een verticaal PAO georganiseerd, dat minstens twee keer per jaar samenkomt, met vertegenwoordiging van alle relevante actoren. Hierbij staat de rechtstreeks dialoog van mensen in armoede met het beleid centraal.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Schauvliege	**Budget**	
	administratie	Elien Gillaerts		
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Cultuur	**Indicator**	VPAO, verslag VPAO
	administraties	Departement CJSM, Agentschap Sociaal-cultureel Werk voor jeugd en volwassenen, Agentschap Kunsten&Erfgoed		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en verenigingen waar armen het woord nemen	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren	Steunpunten, externe experten/consultants, Demos vzw, andere betrokken veldactoren		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Mensen in armoede worden vaak beleidsmatig uitgesloten en hebben geen inspraak in de strategische planning en beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Mensen in armoede betrekken bij de opmaak van beleidsmaatregelen.De specifieke beleidsinitiatieven van het beleidsdomein Cultuur toetsen aan de visie en de ervaring van de doelgroep en voorstellen tot bijsturen formuleren en dit dmv rechtstreekse dialoog tussen mensen in armoede en het beleid.		
	beoogd resultaat	Het hele beleidsproces moet gebeuren in dialoog met de mensen in armoede zelf, de samenleving en het beleid. Op die manier verhoogt het maatschappelijk draagvlak van het te voeren beleid. Daarnaast verhoogt de impact van het beleid op de levensomstandigheden van mensen in armoede op een kwalitatieve manier.		
Stappenplan + timing	**2010**	23/04 VPAO over sociaal-artistieke projecten		
	2011 tot en met 2014	Min. 2 x jaar		

Doelstelling / Actie 6		**Binnen elk relevant beleidsdomein wordt een verticaal PAO georganiseerd, dat minstens twee keer per jaar samenkomt, met vertegenwoordiging van alle relevante actoren. Hierbij staat de rechtstreekse dialoog van mensen in armoede met het beleid centraal. Actie in het kader van wateraspecten.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Schauvliege	**Budget**	
	administratie	VMM		
Betrokkenen (wie en op welke wijze)	**kabinetten**	Jo Vandeurzen Freya Van den Bossche	**Indicator**	Nog te bepalen
	administraties	Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin VEA, VREG		
	mensen in armoede	Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting , Samenlevingsopbouw en Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren			
Omschrijving actie (beknopt)	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	Een verticaal PAO werd georganiseerd naar aanleiding van de eerste principiële goedkeuring van het Besluit van de Vlaamse Regering houdende bepalingen omtrent het waterverkoopreglement.		
	2011 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 6 en 8		**6. Binnen beleidsdomein Onderwijs wordt een verticaal PAO georganiseerd, dat minstens twee keer per jaar samenkomt, met vertegenwoordiging van alle relevante actoren. Hierbij staat de rechtstreekse dialoog van mensen in armoede met het beleid centraal.** **8. In 2011 wordt binnen het verticaal permanent armoedeoverleg gestart met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen**		
Verant woorde lijke	**kabinet**	Kabinet Smet	**Budget**	
	administratie	Micheline Scheys		
Betrokkenen	**kabinetten**	Onderwijs en Vorming	**Indicator**	Verslagen van elke bijeenkomst
	administraties	Departement en agentschappen		
	mensen in armoede	Via Vlaams netwerk	**Evaluatie**	Jaarlijks ism. Vlaams Netwerk ea betrokkenen
	andere actoren	Indien relevant voor bepaalde dossiers		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Vertegenwoordigers van zowel kabinet als administratie hebben samen overleg over het huidige en het geplande onderwijsbeleid en over de knelpunten die zich (reëel/mogelijks) stellen voor mensen in armoede. De aandachtsambtenaar betrekt gericht de dossierbehandelaars uit de administratie.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Participatie in beleidsvoorbereidende processen van mensen in armoede maakt beleidsmakers alert en gevoeliger voor eventuele perverse uitsluitingsmechanismen. Voor beleid dat in de pijplijn zit vormen deze overlegmomenten een welkome toetssteen. Er is systematisch aandacht voor factoren binnen onderwijs(beleid) die uitsluiting teweeg brengen.		
	beoogd resultaat	Minimaal 2 overlegmomenten per jaar		
Stappenplan + timing	**2010**	Februari, april en juni-overleg		
	2011	Januari en mei 2011		
	2012 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 6, 8 en 104		**Organisatie van verticaal permanent armoede-overleg in het kader van 'toegankelijkheid van informatie' waarbij rechtstreekse dialoog van mensen in armoede met het beleid centraal staat en waarbij een analyse gemaakt wordt van includerende en uitsluitende maatregelen.Samenwerking met andere beleidsdomeinen.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Kabinet Smet	**Budget**	**2010** 44.330 euro voor toegankelijke herschrijving, druk en verspreiding
	administratie	Sabine Van de gaer		
Betrokkenen	**kabinetten**		**Indicator**	Zie verslagen van VAO
	administraties			
	mensen in armoede	VNA	**Evaluatie**	Elk VAO zal onder meer een evaluatie inhouden van de tot dan gezette stappen.
	andere actoren	GRIP		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Een beleid van 'Toegankelijke informatie' op maat van de beoogde doelgroepen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat	2011: Een beleid van 'Toegankelijke informatie' op maat van de beoogde doelgroepen.		
Stappenplan + timing	**2010**	Realisatie van pilootproject. In samenwerking met TOEMEKA werden toegankelijke versies gemaakt van de beleidsnota's van Gelijke Kansen, Onderwijs, Jeugd en Brussel. De methodiek die TOEMEKA hanteert, zorgt ervoor dat rekening gehouden wordt met onder meer de feedback van mensen in armoede, zodat nog eens aparte VAO hierover in 2010 nodig, noch wenselijk is. De toegankelijke beleidsnota's werden onder meer verspreid naar lidorganisaties van het VNA.		
	2011	2 PAO om enerzijds de 'Toegankelijke Beleidsnota's' te evalueren, anderzijds in kaart te brengen welke andere relevante sleutelteksten prioritair toegankelijk dienen te zijn.		
	2012 tot en met 2014	Wordt verder uitgewerkt op basis van realisaties voorgaande jaren.		

Doelstelling / Actie 6		**Binnen elk relevant beleidsdomein wordt een verticaal PAO georganiseerd, dat minstens twee keer per jaar samenkomt, met vertegenwoordiging van alle relevante actoren. Hierbij staat de rechtstreekse dialoog van mensen in armoede met het beleid centraal.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Kabinet Smet	**Budget**	
	administratie	Agentschap Sociaal Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Afdeling Jeugd		
Betrokkenen	**kabinetten**		**Indicator**	2 vergaderingen per jaar
	administraties			
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk, Minderhedenforum, Uit de Marge	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren	Steunpunt Jeugd, Vereniging Vlaamse jeugddiensten en –consulenten, onderzoekers		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Er is weinig kennis over elkaar, de specifieke noden zijn niet altijd gekend, anderzijds zijn ook beleidsmakers beperkt in hun mogelijkheid om zaken aan te pakken (budget, regelgeving,..).		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door met elkaar in overleg te gaan kan men beleid en de uitvoering er van verder aanpassen zodat deze ook kinderen en jongeren in armoede bereiken en ondersteunen.		
	beoogd resultaat	Meer overleg tussen beleid, mensen in armoede en de jeugdsector over allerhande thema's die worden opgevolgd en uitgevoerd door de Afdeling Jeugd.		
Stappenplan + timing	**2010**	Betrokken actoren aanwezig in participatietraject rond opmaak Vlaams Jeugdbeleidsplan (werkterrein Sociale Inclusie). Er werd een eerste afspraak gemaakt voor een verticaal overleg rond het Vlaams Jeugdbeleidsplan, maar dit werd op vraag van de verenigingen ingevuld door een andere agenda.		
	2011	Halfjaarlijks verticaal overleg. Thema's te bepalen in overleg. Voorstellen voor 2011 vanuit administratie: Vlaams Jeugdbeleidsplan en Jongerenpact, evaluatie proeftuinen, opvolging onderzoek Vrijetijdsbesteding kinderen in armoede		
	2012 tot en met 2014	halfjaarlijks verticaal overleg. Thema's te bepalen in overleg.		

Doelstelling / Actie 6		**Binnen elk relevant beleidsdomein wordt een verticaal PAO georganiseerd, dat minstens twee keer per jaar samenkomt, met vertegenwoordiging van alle relevante actoren. Hierbij staat de rechtstreekse dialoog van mensen in armoede met het beleid centraal.** **Continuering van het in 2010 opgestarte verticaal PAO energie**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	
	administratie	Vlaams Energieagentschap en VREG		
Betrokkenen	**kabinetten**	Energie (Van den Bossche), Armoedebestrijding (Lieten).	**Indicator**	Al dan niet plaatsvinden van het verticaal PAO notulen van de vergaderingen Regelgevende initiatieven
	administraties	Vlaams Energieagentschap en VREG		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen, Steunpunt armoedebestrijding, Samenlevingsopbouw (project energie en armoede).	**Evaluatie**	Op te nemen als onderdeel in permanente evaluatie sociale openbaredienstverplichtingen. Verder te bepalen
	andere actoren	Naar noodzaak (bijvoorbeeld netbeheerders, VMSW, energiesnoeibedrijven, VVSG,….)		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	De problematiek van energiearmoede is sterk bepaald door maatschappelijke contextfactoren zoals werkloosheid, hoge energieprijzen en –kosten, koude en lange winters. De Vlaamse overheid beschouwd het beschikken over energie als een basisrecht en wil dit maximaal beschermen. Die bescherming is, zeker in verhouding met omliggende landen en regio's, in Vlaanderen al sterk uitgebouwd. Toch is er ook bij ons ruimte voor optimalisatie. Tegelijk moeten belangrijke te verwachten ontwikkelingen in de energiemarkt voortdurend afgetoetst worden aan de doelstellingen rond armoedebestrijdig.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het verticaal overleg wordt per beleidsdomein georganiseerd en heeft als taak de specifieke beleidsinitiatieven van het betreffende beleidsdomein te toetsen aan de visie en de ervaring van de doelgroep en voorstellen tot bijsturing te formuleren, door middel van rechtstreekse dialoog tussen de mensen in armoede en het beleid. Het Vlaams Netwerk organiseert overlegtafels waar zij samen met de verenigingen waar armen het woord nemen, de problemen identificeren en nadenken over mogelijke oplossingen. Het Vlaams Netwerk vertolkt, in samenwerking met de verenigingen, de resultaten van hun overlegtafels in het verticaal overleg. Op deze manier garanderen we dat de stem van mensen in armoede gehoord wordt en vertaald wordt in concrete beleidsmaatregelen. Dit overleg biedt ook de mogelijkheid om nieuwe beleidsinitiatieven af te toetsen.		
	beoogd resultaat	Beleidsmaatregelen die mee tot stand gekomen zijn door de inschakeling van mensen in armoede zelf.		
Stappenplan + timing	**2010**	Het verticaal overleg vond twee keer plaats.		
	2011 tot en met 2014	Het verticaal overleg vindt twee keer plaats.		

Doelstelling / Actie 6 en 8		**Binnen het beleidsveld wonen wordt een verticaal PAO georganiseerd, dat minstens twee keer per jaar samenkomt, met vertegenwoordiging van alle relevante actoren. Hierbij staat de rechtstreekse dialoog van mensen in armoede met het beleid centraal. In 2011 wordt binnen het verticaal permanent armoedeoverleg gestart met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	
	administratie	Departement RWO – afdeling Woonbeleid		
Betrokkenen	**kabinetten**		**Indicator**	Verslag van het overleg
	administraties	Agentschap Wonen-Vlaanderen, VMSW		
	mensen in armoede	Ja, actieve deelname en inbreng.	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Het organiseren van een verticaal permanent armoedeoverleg per beleidsdomein is voorzien in het armoededecreet en uitvoeringsbesluit. Dit heeft als taak de specifieke beleidsinitiatieven van het betreffende beleidsdomein te toetsen aan de visie en de ervaring van de doelgroep en voorstellen tot bijsturing te formuleren, dit door middel van rechtstreekse dialoog tussen de mensen in armoede en het beleid.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het organiseren van periodiek overleg tussen vertegenwoordigers van het beleid en van de mensen in armoede.		
	beoogd resultaat	Minimaal tweemaal per jaar een permanent armoedeoverleg, met agendazetting in overleg en afstemming met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.		
Stappenplan + timing	**2010**	Op 8 januari 2010 en op 20 september 2010 heeft een verticaal armoedeoverleg plaats gevonden. In januari stond de woonbegeleiding centraal in september het kaderbesluit sociale huur.		
	2011 tot en met 2014	Twee samenkomsten van het permanent armoedeoverleg		

Doelstelling / Actie 6 en 8		**Binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en gezin wordt een verticaal permanent armoedeoverleg (VPAO) georganiseerd, dat minstens twee keer per jaar samenkomt, met vertegenwoordiging van alle relevante actoren. Hierbij staat de rechtstreekse dialoog van mensen in armoede met het beleid centraal. In 2011 wordt binnen het verticaal permanent armoedeoverleg gestart met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen**			
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen	**Budget**	2010	25.000 euro (begroting 2009)
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving		2011 2012 2013 2014	30.900 euro 30.900 euro 30.900 euro 30.900 euro
Betrokkenen	**kabinetten**	Andere mogelijk betrokken bij beleidsdomeinoverschrijdende VPAO's (bv. Vandenbossche en Lieten voor VPAO LAC-werking)	**Indicator**	Aantal georganiseerde VPAO's. Opgevolgd door aandachtsambtenaar dep. WVG.	
	administraties	Relevante agentschap van het beleidsdomein WVG: aandachtsambtenaar en eventuele inhoudelijk betrokken collega's. Andere administraties mogelijk betrokken bij beleidsdomeinoverschrijdende VPAO's (bv. VEA en VREG voor VPAO LAC-werking)			
	mensen in armoede	Zijn betrokken via hun verenigingen en het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen	**Evaluatie**	Evaluatie gebeurt permanent. Jaarlijks worden de thema's voor het VPAO afgesproken met het Vlaams Netwerk.	
	andere actoren	Mogelijk, als expert naargelang het thema van het VPAO.			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Naast de (eerder) wetenschappelijke kennis is er in het beleid ook nood aan de ervaringskennis. In de eerste plaats bezitten mensen in armoede zelf heel wat kennis, zowel over de problemen waarmee zij geconfronteerd worden als over mogelijke oplossingen. Deze moet toe bij het beleid geraken.			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door het betrekken van de doelgroep via dialoog hun ervaringen inbrengen in het beleid en zo de beleidsmaatregelen beter afstemmen op mensen in armoede en hun problemen.			
	beoogd resultaat	Minstens 2 VPAO's per jaar. De thema's worden in overleg met het Vlaams Netwerk jaarlijks vastgelegd.			
Stappenplan + timing	**2010**	Algemeen VPAO over organisatie en thema's 8 oktober 2009 VPAO schuldoverlast 7 december 2009 VPAO LAC-werking 24 februari 2010 VPAO geestelijke gezondheidszorg 12 mei 2010 VPAO opvoedingsondersteuning 14 september 2010 VPAO eerstelijnsgezondheidszorg 6 december 2010 Bijkomende ondersteuning Vlaams Netwerk om rond de thema's van het verticaal PAO te werken.			
	2011	Algemeen VPAO over thema's 2011: januari 2011 Minstens 2 thematische VPAO's In 2011 wordt binnen het verticaal permanent armoedeoverleg gestart met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen Bijkomende ondersteuning Vlaams Netwerk om rond de thema's van het verticaal PAO te werken.			
	2012 tot en met 2014	Minstens 2 VPAO's Bijkomende ondersteuning Vlaams Netwerk om rond de thema's van het verticaal PAO te werken.			

Doelstelling / Actie 7		In 2010 worden initiatieven genomen om een zo kwaliteitsvol en resultaatgericht mogelijk verticaal permanent armoedeoverleg te hebben		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving		
Betrokkenen	**kabinetten**	Alle kabinetten	**Indicator**	Aantal initiatieven dat genomen wordt voor het kwaliteitsvol en resultaatgercicht V.P.A.O.
	administraties	Alle administraties		
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren	Te bepalen afhankelijk van het thema		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Nog niet in alle beleidsdomeinen is momenteel een verticaal PAO.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De coördinerend minister zal een overleg organiseren met alle collega-ministers en de actoren van het verticaal PAO.		
	beoogd resultaat	Komen tot een gemeenschappelijk gedragen kader waarbinnen de krijtlijnen worden uitgezet van een kwaliteitsvol en resultaatgericht overleg.		
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011	Organisatie van overleg met alle collega-ministers en actoren van het verticaal PAO om te komen tot kader van kwaliteitsvol en resultaatgericht overleg: afstemming van de PAO's voor een transparantere organisatie		
	2012 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 8		In 2011 wordt binnen het VPAO gestart met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Bourgeois	**Budget**	
	administratie	Marianne Schapmans		
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Bourgeois – Toerisme	**Indicator**	Nog te bepalen
	administraties	Toerisme Vlaanderen		
	mensen in armoede	Via Vlaams Netwerk	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Niet alle beleidsmaatregelen zijn includerend en / uitsluitend.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een analyse is enkel zinvol als ze met doelgroep en de betrokken actoren kan gevoerd worden.		
	beoogd resultaat	Een overzicht van includerende en uitsluitende maatregelen		
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011	TVL bekijkt in welke mate het Vlaams netwerk beschikbare tijd heeft om dit samen met de doelgroep te analyseren		
	2012 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 8		In 2011 wordt binnen het verticaal permanent armoedeoverleg gestart met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen (zie ook actie 15)		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Crevits	**Budget**	
	administratie	Wilfried Goossens (aandachtsambtenaar armoede)		
Betrokkenen	**kabinetten**	H. Crevits	**Indicator**	Notulen van de vergaderingen
	administraties	Departement MOW		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen. (2011)	**Evaluatie**	Jaarlijkse evaluatie van de beheersovereenkomst 2011 – 2015 in de Commissie Mobiliteit en Openbare Werken
	andere actoren	EVA De Lijn		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	kennis van de problematiek		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	verhoogde kennis leidt tot betere oplossingen		
	beoogd resultaat	effectieve verbeteringen op het terrein		
Stappenplan + timing	**2010**	Ontwerpbeheersovereenkomst werd op 17 december 2010 door de Vlaamse Regering goedgekeurd en werd overgemaakt aan het Vlaams Parlement, dat een toetsingsrecht van 90 dagen heeft op de inhoud van de beheersovereenkomst. O.D. 7.15 TARIEVEN - ARMOEDEBESTRIJDING De Lijn zorgt ervoor dat ook mensen in armoede volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving via gemakkelijk toegankelijke en betaalbare tariefproducten. Voor een aantal doelgroepen die de Minister definieert, worden verplaatsingen aangeboden tegen verminderd tarief." "De Lijn engageert zich om proactief mee te werken aan de acties die vervat zitten in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en die betrekking hebben op hun doelstellingen. Zo zal er waar nodig overleg gepland worden met het Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen, vormingsinstellingen of andere relevante stakeholders."		
	2011	De Lijn zal in 2011 overleg plannen met het Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen.		
	2012 tot 2014	niet van toepassing		

Doelstelling / Actie 8		In 2011 wordt binnen het verticaal permanent armoedeoverleg gestart met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving		
Betrokkenen	**kabinetten**	Alle kabinetten	**Indicator**	Al dan niet plaatsvinden van analyse
	administraties	Alle administraties		
	mensen in armoede	Netwerk Verenigingen waar armen het woord nemen	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	De maatschappelijke structuur en reglementeringen zorgen ervoor dat armoede zichzelf reproduceert en handhaaft.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Volgende vragen zullen we analyseren: -welke bestaande beleidsmaatregelen includeren maatschappelijke uitsluiting? -welke beleidsmaatregelen binnen het eigen domein kunnen maatschappelijke uitsluiting creëren binnen een ander domein? Indien we op deze vragen een antwoord vinden, kunnen we het beleid aanpassen waardoor maatschappelijke uitsluiting niet meer ingebed is in de reglementeringen.		
	beoogd resultaat	Het verdwijnen van beleidsmaatregelen die sociale uitsluiting handhaven.		
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011	Start van de analyse:2011		
	2012 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 8		In 2011 wordt binnen het VPAO gestart met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen		
Verantwoordelijke	**kabinet**		**Budget**	
	administratie	Tom Tournicourt		
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Peeters – Lieten	**Indicator**	Nog te bepalen
	administraties	Dep EWI		
	mensen in armoede	Via Vlaams Netwerk	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Niet alle beleidsmaatregelen zijn includerend en / uitsluitend.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een analyse is enkel zinvol als ze met doelgroep en de betrokken actoren kan gevoerd worden.		
	beoogd resultaat	Een overzicht van includerende en uitsluitende maatregelen binnen het beleidsdomein		
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011	Samen met het Vlaams netwerk wordt een analyse opgemaakt.		
	2012 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 8		In 2011 wordt binnen het verticaal permanent armoedeoverleg gestart met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Schauvliege	Budget	
	administratie	Elien Gillaerts		
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Cultuur	Indicator	VPAO, Verslag VPAO, analyse
	administraties	Departement CJSM, Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor jeugd en volwassenen, Agentschap Kunsten&Erfgoed		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, verenigingen waar armen het woord nemen	Evaluatie	Nog te bepalen
	andere actoren	Steunpunten, externe experten, Demos vzw, andere betrokken veldactoren, Fonds Vrijetijdsparticipatie		
Omschrijving actie	probleemsituering	Mensen in armoede worden vaak beleidsmatig uitgesloten en hebben geen inspraak in de strategische planning en beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De specifieke beleidsinitiatieven van het beleidsdomein Cultuur worden getoetst aan de visie en de ervaring van de doelgroep en er worden voorstellen tot bijsturen geformuleerd en dit dmv rechtstreekse dialoog tussen de mensen in armoede en het beleid. In dit VPAO wil men specifiek includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen analyseren.		
	beoogd resultaat	De kwaliteit en de maatschappelijke draagkracht van het beleid vergroten.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	VPAO		
	2012 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 8		In 2011 wordt binnen het verticaal permanent armoedeoverleg gestart met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Schauvliege	**Budget**	Geen, enkel personeelskosten
	administratie	VMM		
Betrokkenen	**kabinetten**	Jo Vandeurzen, Freya Van den Bossche	**Indicator**	Nog te bepalen
	administraties	Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin VEA, VREG Departement Ruimtelijk ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed Thematisch overleg op regelmatige basis		
	mensen in armoede	Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting Samenlevingsopbouw Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren	VVSG SVW Sociale huisvestingsmaatschappijen		
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011	de actie zal opgestart worden in 2011.		
	2012			

Doelstelling /Actie 8		In 2011 wordt binnen het verticaal permanent armoedeoverleg (zie actie 6.) gestart met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	Budget	
	administratie	Departement CJSM & Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Afdeling Jeugd		
Betrokkenen	kabinetten		Indicator	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk, Minderhedenforum, Uit de Marge	Evaluatie	Nog te bepalen
	andere actoren	Vlaamse Jeugdraad, platform diversiteit Steunpunt Jeugd, VVJ		
Omschrijving actie	probleemsituering	Heel wat bestaande beleidsmaatregelen leiden mogelijk direct of indirect tot uitsluiting of het vergroten van de kloof tussen arm en rijk. Deze realiteit is evenwel niet altijd gekend door de beleidsmakers.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Binnen het PAO worden de bestaande beleidsmaatregelen overlopen en gekeken in welke mate ze uitsluitend, dan wel includerend werken.		
	beoogd resultaat	Pijnpunten blootleggen van bestaande beleidsmaatregelen, later evolutie naar aanpassing van deze beleidsmaatregelen.		
Stappenplan + timing	2010	/		
	2011	Wordt als een van de thema's binnen PAO opgenomen. Overzicht pijnpunten in het decreet van 14 februari 2003 + eventuele aanbevelingen voor gemeentelijk en provinciaal jeugdbeleid		
	2012	Systematisch andere decreten screenen		
	2013 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 9		In 2010 worden de erkennings-en subsidiecriteria voor verenigingen waar armen het woord nemen geëvalueerd.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	Budget	
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving		
Betrokkenen	kabinetten		Indicator	Evaluate zelf van de erkennings- en subsidiecriteria
	administraties			
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk	Evaluatie	Nog te bepalen
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Erkenning en subsidiëring van verenigingen waar armen het woord nemen		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In overleg met het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen worden de erkennings -en subsidiecriteria voor Verenigingen waar armen het woord nemen geëvalueerd, waarop de regelgeving kan aangepast worden.		
	beoogd resultaat	Evaluatie van erkennings -en subsidiecriteria		
Stappenplan + timing	2010	heeft plaatsgevonden in 2010		
	2011 tot en met 2014	Nog te bepalen		

<table>
<tr><td colspan="2">Doelstelling / Actie 9, 57 en 113</td><td colspan="3">In 2011 worden de erkennings- en subsidiecriteria voor verenigingen waar armen het woord nemen geëvalueerd.
Verenigingen die werken met mensen in armoede worden maximaal ondersteund, ook in hun basiswerking. Het belang van diverse groepen, verenigingen, organisaties van mensen in armoede wordt erkend.
Kansengroepen worden ondersteund om zich te verenigen. Laagdrempelige ontmoetingsplaatsen waarbij actief wordt gezocht naar mensen in armoede, zijn belangrijk voor het doorbreken van sociaal isolement, instap naar hulpverlening en diensten, ontmoeting onder gelijkgezinden, … Verenigingen waar armen het woord nemen worden ondersteund in hun basiswerkingen.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Verantwoordelijke</td><td>kabinet</td><td>Minister Vandeurzen: Bart Verhoeven</td><td rowspan="2">Budget</td><td rowspan="2">Vlaams Netwerk: 461.739,94 euro
Verenigingen waar armen het woord nemen: 1.586.000 euro + 28.000 euro + 74.567,30 (De Keeting) + 131.200 (VWAWN – project Europa)
Groeipad?</td></tr>
<tr><td>administratie</td><td>Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving, Tom D’Olieslager</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Betrokkenen</td><td>kabinetten</td><td></td><td rowspan="2">Indicator</td><td rowspan="2">Aantal erkende en gesubsidieerde verenigingen waar armen het woord nemen</td></tr>
<tr><td>administraties</td><td></td></tr>
<tr><td>mensen in armoede</td><td></td><td rowspan="2">Evaluatie</td><td rowspan="2">Evaluatie van de erkennings- en subsidiecriteria in 2010.
Evaluatie van werking verenigingen en Vlaams Netwerk aan de hand van jaarverslagen.</td></tr>
<tr><td>andere actoren</td><td>Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Omschrijving actie</td><td>probleemsituering</td><td colspan="3">Naast de (eerder) wetenschappelijke kennis is er in het beleid ook nood aan de ervaringskennis. In de eerste plaats bezitten mensen in armoede zelf heel wat kennis, zowel over de problemen waarmee zij geconfronteerd worden als over mogelijke oplossingen. Deze moet verspreid kunnen worden en via dialoog kunnen bijdragen tot een verbetering van de werking van organisaties, van beleid. Hiertoe moeten er voldoende verenigingen waar armen het woord nemen zijn, ondersteund door hun Vlaams Netwerk.</td></tr>
<tr><td>hoe wil deze actie het probleem oplossen?</td><td colspan="3">Om voldoende spreiding van verenigingen waar armen het woord nemen te realiseren, willen we per grootstedelijke zorgregio minstens één vereniging erkennen en subsidiëren. We willen tevens voldoende middelen vrijmaken zodat de verenigingen, samen met het Vlaams Netwerk, de dialoog met het middenveld en het beleid kunnen aangaan.</td></tr>
<tr><td>beoogd resultaat</td><td colspan="3">Minstens een erkende vereniging waar armen het woord nemen per grootstedelijke zorgregio. Voldoende aantal en spreiding van erkende verenigingen.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Stappenplan + timing</td><td>2010</td><td colspan="3">In 2010-2011 worden de erkennings- en subsidiecriteria voor verenigingen waar armen het woord nemen geëvalueerd.
Subsidiëring van erkende verenigingen waar armen het woord nemen.
Behandelen van nieuwe aanvragen tot erkenning en subsidiëring.
Subsidiëring van het Vlaams Netwerk.</td></tr>
<tr><td>2011</td><td colspan="3">In 2010-2011 worden de erkennings- en subsidiecriteria voor verenigingen waar armen het woord nemen geëvalueerd.
Subsidiëring van erkende verenigingen waar armen het woord nemen.
Behandelen van nieuwe aanvragen tot erkenning en subsidiëring.
Subsidiëring van het Vlaams Netwerk.</td></tr>
<tr><td>2012 tot en met 2014</td><td colspan="3">Subsidiëring van erkende verenigingen waar armen het woord nemen.
Behandelen van nieuwe aanvragen tot erkenning en subsidiëring.
Subsidiëring van het Vlaams Netwerk.</td></tr>
</table>

Doelstelling / Actie 10 en 12		**De Vlaamse regering zal de diverse actoren en beleidsniveaus stimuleren om ervaringsdeskundigen in te schakelen** **In 2010 wordt overleg opgestart over de manier waarop een pool van ervaringsdeskundigen kan worden uitgebouwd.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Lieten	**Budget**	Bij fuctioneel bevoegde minister
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving		
Betrokkenen	**kabinetten**	Alle kabinetten bevoegd voor sectoren waar inzet ervaringsdeskundigen relevant is	**Indicator**	Proefproject TAO-Limburg+uitbreiding andere provincie loopt tot eind 2013. Onderzoek naar uitbreiding heel Vlaanderen tegen eind 2012. Bij positieve evaluatie: structurele ondersteuning van TAO-Vlaanderen vanaf 2014.
	administraties	Alle administraties bevoegd voor sectoren waar inzet ervaringsdeskundigen relevant is (aandachtsambtenaren)		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk wordt betrokken in overleg	**Evaluatie**	Permanent via Vlaamse Stuurgroep
	andere actoren	Vzw De Link, erkend voor de coördinatie van de opleiding en tewerkstelling van ervaringsdeskundigen, tevens organisatie die het project “Teams voor Advies en Ondersteuning” (TAO) opstartte.		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Naast de (eerder) wetenschappelijke kennis is er ook nood aan de ervaringskennis. In de eerste plaats bezitten mensen in armoede zelf heel wat kennis, zowel over de problemen waarmee zij geconfronteerd worden als over mogelijke oplossingen. Opgeleide ervaringsdeskundigen bezitten deze kennis en hebben geleerd deze in te zetten om de kloof te overbruggen. Ze worden echter nog niet frequent ingeschakeld. Het structureel aanwerven van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting is echter niet voor alle sectoren en organisaties haalbaar. Hiervoor worden verschillende redenen gegeven, onder meer: - een organisatie kan over te weinig financiële middelen beschikken om een ervaringsdeskundige in dienst te nemen en hiervoor ook nog een tandempartner vrij te stellen; - een organisatie kan te klein zijn en een onvoldoende groot en zinvol takenpakket hebben voor een ervaringsdeskundige; - een organisatie kan nog te weinig vertrouwd zijn met de methodiek en de meerwaarde die een ervaringsdeskundige kan hebben en bijgevolg niet tot een echte aanwerving overgaan.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De oprichting van een team van opgeleide ervaringsdeskundigen, waarop beroep gedaan kan worden voor kleinere, tijdelijke opdrachten (vorming, adviesverlening, coaching en consultancy), maar steeds op maat van de aanvrager, heeft verschillende voordelen: - de inzet van ervaringsdeskundigen wordt hierdoor haalbaar voor heel wat meer organisaties; - de ervaringsdeskundigen hebben zo meer werkzekerheid en krijgen goede ondersteuning binnen het kader van De Link; - een aantal organisaties gaan op basis van de inzet van TAO wellicht ook nadenken over een permanente aanwerving; - de hele methodiek wordt bovendien sneller verspreid in het werkveld.		
	beoogd resultaat	Een pool van opgeleide ervaringsdeskundigen in Vlaanderen, waar zowel de Vlaamse overheid, non-profitorganisaties als profitorganisaties beroep op kunnen doen.		
Stappenplan + timing	**2010**	Overleg opstarten om TAO Limburg-project te verlengen in 2011 en mogelijke uitbreiding op langere termijn te bespreken.		
	2011	Verlengen TAO-Limburg-project, mogelijk begin met uitbreiding (en gekoppeld onderzoek)		
	2012	Verlengen TAO-Limburg-project, uitbreiding (en gekoppeld onderzoek)		
	2013	Verlengen TAO-Limburg-project, uitbreiding		
	2014	Na evaluatie: stopzetten of structurele financiering voorzien		

Doelstelling / Actie11		**Elke Vlaams minister neemt binnen zijn beleidsdomein initiatieven inzake de betrokkenheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede.** **De Vlaamse regering streeft naar structurele tewerkstelling waar dat zinvol is.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Bougeois	**Budget**	2010: budget afhankelijk van de projecten, bv; het aantal vormingen die plaats vinden
	administratie	Marianne Schapmans		
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Bourgeois – Toerisme	**Indicator**	
	administraties	Toerisme Vlaanderen		
	mensen in armoede	Ervaringsdeskundigen	**Evaluatie**	
	andere actoren	De Link, armoede in- zicht, TAO ..		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	In de taakomschrijving van het steunpunt vakantieparticipatie is de inbreng van ervaringsdeskundigen belangrijk, maar niet permanent zinvol.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Bij de uitwerking van concrete projecten worden ervaringsdeskundigen betrokken volgnes hun eigen interesse.		
	beoogd resultaat	Samenwerking met ervaringsdeskunigeen in realiseren van diverse projecten. Ad hoc basis.		
Stappenplan + timing	**2010**	Ervaringsdeskundigen werden betrokken bij het samentellen van vorming en brochures en tijdschrift. Bij het geven van vormingen aan toeristische partners Betrokken organisaties armoede – in –zicht en TAO		
	2011	Bij opstart van elk project wordt de relevantie van de betrokkenheid van een ervaringsdeskundigen ingeschat.		
	2012 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 11		Elke Vlaamse minister neemt binnen zijn beleidsdomein initiatieven inzake de betrokkenheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting. De Vlaamse regering streeft hierbij naar structrurele tewerkstelling waar dat zinvol is. Start: begin 2012		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Crevits	**Budget**	
	administratie	Wilfried Goossens (aandachtsambtenaar armoede)		
Betrokkenen	**kabinetten**	H. Crevits	**Indicator**	effectieve initiatieven waaruit de betrokkenheid blijkt
	administraties	Departement MOW		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen.	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren	EVA De Lijn		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	kennis van de problematiek		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	verhoogde kennis leidt tot betere oplossingen		
	beoogd resultaat	effectieve verbeteringen op het terrein		
Stappenplan + timing	**2010**	niet van toepassing		
	2011	niet van toepassing		
	2012 tot en met 2014	te doen		

Doelstelling / Actie 11		Elke Vlaamse minister neemt binnen zijn beleidsdomein initiatieven inzake de betrokkenheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting. De Vlaamse regering streeft hierbij naar structurele tewerkstelling waar dat zinvol is.		
Verantwoordelijke	kabinet		Budget	
	administratie	Tom Tournicourt		
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Peeters en Lieten	Indicator	Aantal ervaringsdeskundigen betrokken binnen beleidsdomein Cultuur
	administraties	Departement EWI		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, verenigingen waar armen het woord nemen, Vzw De Link	Evaluatie	Nog te bepalen
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Er is een missing link tussen enerzijds mensen in armoede en anderzijds de aanpak van armoede op allerlei niveaus, waaronder het beleidsniveau.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De ervaring en deskundigheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede&sociale uitsluiting in het beleidsdomein EWI integreren waar mogelijk en nuttig is.		
	beoogd resultaat	Het betrekken van mensen in armoede bij de opmaak van het beleid waardoor er beleid wordt gevoerd dat is afgestemd op de daadwerkelijke noden en omstandigheden van mensen in armoede.		
Stappenplan + timing	2010	/		
	2011 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 11		**Elke Vlaamse minister neemt binnen zijn beleidsdomein initiatieven inzake de betrokkenheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting. De Vlaamse regering streeft hierbij naar structurele tewerkstelling waar dat zinvol is.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Schauvliege	**Budget**	Geen, enkel personeelskost
	administratie	Beleidsdomein LNE		
Betrokkenen	kabinetten		**Indicator**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012	De actie zal opgestart worden in 2012.		
	2013 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 11		**Elke Vlaamse minister neemt binnen zijn beleidsdomein initiatieven inzake de betrokkenheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting. De Vlaamse regering streeft hierbij naar structurele tewerkstelling waar dat zinvol is.** **Inzet van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting in beleidsdomein Cultuur waar zinvol.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Schauvliege	**Budget**	
	administratie	Elien Gillaerts		
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Cultuur	**Indicator**	Aantal ervaringsdeskundigen betrokken binnen beleidsdomien cultuur
	administraties	Departement CJSM, Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor jeugd en volwassenen, Agentschap Kunsten&Erfgoed		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, verenigingen waar armen het woord nemen, Vzw De Link	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Er is een missing link tussen enerzijds mensen die in armoede worden geboren en anderzijds de aanpak van armoede op allerlei niveaus, waaronder het beleidsniveau.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De ervaring en deskundigheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in armoede&sociale uitsluiting in het beleidsdomein Cultuur integreren waar mogelijk en nuttig is.		
	beoogd resultaat	Het betrekken van mensen in armoede bij de opmaak van het beleid waardoor er beleid wordt gevoerd dat is afgestemd op de daadwerkelijke noden en omstandigheden van mensen in armoede.		
Stappenplan + timing	**2010**	/		
	2011 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 11		**Elke Vlaamse minister neemt binnen zijn beleidsdomein initiatieven inzake de betrokkenheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting. De Vlaamse Regering streeft er hierbij naar structurele tewerkstelling waar dat zinvol is. Start: begin 2012.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	Agentschap Sociaal Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Afdeling Jeugd		
Betrokkenen	**kabinetten**		**Indicator**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede	Vzw De Link	**Evaluatie**	2013
	andere actoren	Steunpunt Jeugd, Formaat, Uit de Marge, Vlaamse Dienst Speelpleinwerk, jeugdbewegingen, VVJ, …		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Kennis over doelgroepen zit erg versnipperd in onze sector, daarnaast zijn er geen ervaringsdeskundigen aan de slag in het veld.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door een scenario uit te werken over de tewerkstelling in onze sector en de noden daarbij is het mogelijk om personen met kennis van specifieke doelgroepen, zoals o.a. ervaringsdeskundigen in te zetten in het veld.		
	beoogd resultaat	Ervaringsdeskundigen aan het werk in het veld.		
Stappenplan + timing	**2010**	/		
	2011	Scenario wordt uitgewerkt		
	2012	Aanpassing tewerkstellingsmaatregelen –uitvoeren scenario		
	2013 tot en met 2014	Uitvoeren scenario		

Doelstelling / Actie 11		**Elke Vlaamse minister neemt binnen zijn beleidsdomein initiatieven inzake de betrokkenheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting. De Vlaamse Regering streeft er hierbij naar structurele tewerkstelling waar dat zinvol is.** **De mogelijkheid van initiatieven inzake de betrokkenheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting binnen het beleidsveld wonen wordt nagegaan.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	Departement RWO – afdeling Woonbeleid		
Betrokkenen	**kabinetten**		**Indicator**	Nog te bepalen
	administraties	Agentschap Wonen-Vlaanderen, VMSW		
	mensen in armoede		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het inschakelen van ervaringsdeskundigen armoede kan bijdragen tot een beleid dat meer oog heeft voor de problemen van mensen in armoede en effectief hiermee rekening houdt bij het uitwerken van nieuwe maatregelen.		
	beoogd resultaat	In eerste instantie nagaan waar binnen het beleidsveld wonen mogelijkheden zijn om ervaringsdeskundigen in te schakelen.		
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011	In de schoot van het permanent verticaal armoedeoverleg nagaan wat de mogelijkheden zijn binnen het beleidsveld wonen om ervaringsdeskundigen in te schakelen		
	2012 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling 11		**Elke Vlaamse minister neemt binnen zijn beleidsdomein initiatieven inzake de betrokkenheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting. De Vlaamse regering streeft hierbij naar structurele tewerkstelling waar dat zinvol is.**		
Actie		**a) Verderzetting huidige tewerkstelling binnen WVG.** **b) stimuleren bijkomende tewerkstelling door bekendmaking methodiek**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving		
Betrokkenen	**kabinetten**		**Indicator**	Aantal tewerkgestelde ervaringsdeskundigen binnen WVG-sectoren
	administraties			
	mensen in armoede	Ervaringsdeskundigen via vzw De Link	**Evaluatie**	Permanent via verslaggeving vzw De Link. Intern binnen elke sector
	andere actoren	Vzw De Link, erkend voor de coördinatie van de opleiding en tewerkstelling van ervaringsdeskundigen, tevens organisatie die het project “Teams voor Advies en Ondersteuning” (TAO) opstartte.		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Naast de (eerder) wetenschappelijke kennis is er ook nood aan de ervaringskennis. In de eerste plaats bezitten mensen in armoede zelf heel wat kennis, zowel over de problemen waarmee zij geconfronteerd worden als over mogelijke oplossingen. Opgeleide ervaringsdeskundigen bezitten deze kennis en hebben geleerd deze in te zetten om de kloof te overbruggen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door de structurele inzet van opgeleide ervaringsdeskundigen in WVG, binnen en buiten de overheid, verbetert de dienstverlening en het beleid.		
	beoogd resultaat	Binnen de beleidsdomeinen WVG worden de initiatieven inzake de betrokkenheid van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede gemonitored: a) Onder andere in de sectoren: Kind en Gezin, Samenlevingsopbouw 3VTE (een in Brussel, Gent en Antwerpen), Algemeen welzijnswerk,… b) Inventaris mogelijke tewerkstelling binnen WVG-sectoren Bekendmaking methodiek binnen WVG-sectoren Ondersteunen project TAO van vzw De Link (zie ook fiche 12)		
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling 12		**In 2011 wordt een overleg opgestart over de manier waarop een pool van ervaringsdeskundigen kan worden uitgebouwd.**		
Actie		**1) Project Teams Advies Ondersteuning (TAO) vzw De Link** **2) Project ondersteuning ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting vzw De Link** **3) Tewerkgestelde ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting binnen het beleisdomein WSE**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche & Minister Muyters	**Budget**	2010: 1) 57.031 (WSE) 2) 34.954 (WVG) 3) 180.305
	administratie	DeptWSE: Michiel Van De Voorde		
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Lieten – Magda De Meyer	**Indicator**	
	administraties			
	mensen in armoede	Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, De Link en Steunpunt armoede	**Evaluatie**	
	andere actoren	VDAB: An Verboven, VSAWSE: Katrien Herman, VVSG, VVP		
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	(1) Via stuurgroepoverleg werd onderzocht in welke mate het project Team Advies Ondersteuning in Limburg kan gecontinueerd worden. Via een MB vanuit WVG en WSE wordt het project in 2010 verlengd. De stuurgroep heeft zich bovendien gebogen over een mogelijke structurele verankering van de werking van TAO in alle provincies. Een wetenschappelijk onderzoek hieromtrent werd aangeleverd met aanbevelingen naar het beleid. De Link levert tegen eind dit jaar eveneens een voorstel op van mogelijke implementatie en de maatschappelijke meerwaarde van TAO. (2) Op 25 juni heeft de Vlaamse regering het BVR goedgekeurd m.b.t. de projectmatige ondersteuning van werkende ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting. (3) Binnen de VDAB zijn er 6 ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting aan het werk		
	2011	(1) + (2) Implementatie van nieuwe aansturing TAO en ondersteuning van ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting i.f.v. onderzoek TAO (3) Loopt verder		
	2012 tot en met 2014	continuering van tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in VDAB afhankelijk van 2011 m.b.t. TAO nieuwe aansturing m.b.t. ondersteuning ervaringsdeskundigen en TAO		

Doelstelling 12		**In 2010 wordt overleg opgestart over de manier waarop een pool van ervaringsdeskundigen kan worden uitgebouwd.**		
Actie		**Realisatie van een pool van opgeleide ervaringsdeskundigen in Vlaanderen.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen	**Budget**	2010: 50.000 euro 2011: 60.000 euro 2012: 60.000 euro 2013: 60.000 euro 2014: 60.000 euro
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Subsidiebedragen voor TAO Aantal opdrachten van TAO binnen WVG-sectoren
Betrokkenen	**kabinetten**	Minister Lieten, eventuele andere kabinetten die mee willen investeren in deze pool (oa sociale economie)	**Evaluatie**	Permanent via Vlaamse stuurgroep en via verslaggeving vzw De Link.
	administraties	andere administraties van beleidsdomeinen die mee willen investeren in deze pool (oa WSE)		
	mensen in armoede	Ervaringsdeskundigen via vzw De Link		
	andere actoren	Vzw De Link, erkend voor de coördinatie van de opleiding en tewerkstelling van ervaringsdeskundigen, tevens organisatie die het project “Teams voor Advies en Ondersteuning” (TAO) opstartte.		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Naast de (eerder) wetenschappelijke kennis is er ook nood aan de ervaringskennis. In de eerste plaats bezitten mensen in armoede zelf heel wat kennis, zowel over de problemen waarmee zij geconfronteerd worden als over mogelijke oplossingen. Opgeleide ervaringsdeskundigen bezitten deze kennis en hebben geleerd deze in te zetten om de kloof te overbruggen. Ze worden echter nog niet frequent ingeschakeld. Het structureel aanwerven van opgeleide ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting is echter niet voor alle sectoren en organisaties haalbaar. Hiervoor worden verschillende redenen gegeven, onder meer: - een organisatie kan over te weinig financiële middelen beschikken om een ervaringsdeskundige in dienst te nemen en hiervoor ook nog een tandempartner vrij te stellen; - een organisatie kan te klein zijn en een onvoldoende groot en zinvol takenpakket hebben voor een ervaringsdeskundige; - een organisatie kan nog te weinig vertrouwd zijn met de methodiek en de meerwaarde die een ervaringsdeskundige kan hebben en bijgevolg niet tot een echte aanwerving overgaan.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De oprichting van een team van opgeleide ervaringsdeskundigen, waarop beroep gedaan kan worden voor kleinere, tijdelijke opdrachten (vorming, adviesverlening, coaching en consultancy), maar steeds op maat van de aanvrager, heeft verschillende voordelen: - de inzet van ervaringsdeskundigen wordt hierdoor haalbaar voor heel wat meer organisaties; - de ervaringsdeskundigen hebben zo meer werkzekerheid en krijgen goede ondersteuning binnen het kader van De Link; - een aantal organisaties gaan op basis van de inzet van TAO wellicht ook nadenken over een permanente aanwerving; - de hele methodiek wordt bovendien sneller verspreid in het werkveld.		
	beoogd resultaat	Een pool van opgeleide ervaringsdeskundigen in Vlaanderen, waar zowel de Vlaamse overheid, non-profitorganisaties als profitorganisaties beroep op kunnen doen.		
Stappenplan + timing	**2010**	Overleg opgestart om TAO Limburg-project te verbreden naar heel Vlaanderen vanaf 2011 en mogelijke uitbreiding te bespreken		
	2011	Subsidiëring TAO De Link voor TAO Vlaanderen		
	2012 tot en met 2014	Subsidiëring TAO De Link voor TAO Vlaanderen (in samenwerking met andere actoren die gelijkaardige diensten aanbieden – zie ook fiche 47)		

Doelstelling 13		**Ten laatste in 2014 worden nieuwe beleidsmaatregelen systematisch getoetst op hun gevolgen voor mensen in armoede. Hierbij staat voorop dat de armoedetoets geïntegreerd wordt in de bestaande reguleringsimpactanalyse.**		
Actie		**Realisatie van een Vlaamse armoedetoets. Er wordt nagegaan of deze deel kan uitmaken van een ruimere social impact assesment, waar ook de gelijkekansentoets en eventuele andere relevante toetsen een plaats kunnen krijgen.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Aantal toetsen
Betrokkenen	**kabinetten**	Alle kabinetten	**Evaluatie**	Permanent
	administraties	Alle administraties		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk wordt betrokken in overleg		
	andere actoren	Wetenschappers en andere experten in klankbordgroep		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Regelgeving mag geen doelgroepen, zoals mensen in armoede, uitsluiten. Regelgeving mag ook geen nieuwe armoede creëren door bijvoorbeeld in te gaan tegen de uitgangspunten van het armoedebestrijdingsbeleid.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een armoedetoets is per definitie proactief, in de zin dat ze de mogelijke gevolgen van allerhande beleidsmaatregelen moet evalueren. Een armoedetoets is niet altijd gericht op maatregelen die specifiek gericht zijn op het bestrijden van armoede. Het is vooral een instrument waarmee de gevolgen op het vlak van armoede gemeten worden van het beleid dat op andere domeinen wordt gevoerd.		
	beoogd resultaat	De armoedetoets wordt verplicht uitgevoerd op alle voorgenomen beleidsmaatregelen en dit in twee fasen, vooreerst als quickscan om te zien of er een effect is voor mensen in armoede en zo ja, als volledige screening van de mogelijke effecten van de beleidsmaatregelen, ter eventuele evaluatie en/of bijsturing. Daarom wordt de armoedetoets altijd uitgevoerd voorafgaand aan de invoering van de maatregel, op een tijdstip vroegtijdig in de besluitvorming. Zo kan men mogelijke negatieve bijwerkingen identificeren en aanpakken, en positieve effecten indien mogelijk versterken.		
Stappenplan + timing	**2010**	werkgroep opgestart met kabinetten en administraties armoede, welzijn en gelijke kansen, dienst wetsmatiging, OASeS. Overleg met kabinet Smet en administratie gelijke kansen over integratie van armoedetoets en gelijke kansentoets.		
	2011	overleg met departement diensten voor het algemeen regeringsbeleid over mogelijke integratie van armoedetoets binnen bredere sociale impactanalyse, als onderdeel van een duurzaamheidstoets. Uitwerken van het concept sociale impactanalyse binnen duurzaamheidstoets. Implementeren als proefproject in enkele beleidsdomeinen (waaronder WVG).		
	2012	Verder uitvoeren proefproject Permanente evaluatie en bijsturing		
	2013	Implementatie armoedetoets in hele Vlaamse overheid		
	2014	Evaluatie en eventuele bijsturing		

Doelstelling / Actie 13 en 104		**Ten laatste in 2014 worden nieuwe beleidsmaatregelen systematisch getoetst op hun effecten inzake bevordering van gelijke kansen en bestrijding van armoede. Hierbij staat voorop dat de armoede- en gelijkekansentoets geïntegreerd wordt in de bestaande reguleringsimpactanalyse. En hiertoe werken medewerkers van Gelijke Kansen in Vlaanderen samen met medewerkers van armoedebstrijding.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	An Van Acker	**Indicator**	Aantal uitgevoerde armoede-toetsen
Betrokkenen	**kabinetten**	Armoedebestrijding	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Armoedebestrijding		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Sleutelteksten in het beleidsproces kunnen maatregelen verwoorden die de facto een negatieve impact hebben op kansengroepen en op mensen in armoede.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door integratie in de bestaande reguleringsimpactanalyse en door afstemming van het gelijkekansenbeleid met het armoedebestrijdingsbeleid.		
	beoogd resultaat	Door systematische screening van en advisering bij sleutelteksten in het beleidsproces in te bouwen, moet elk beleidsdomein rekening houden met de effecten op kansengroepen, zodat negatieve effecten van beleidsmaatregelen voor deze groepen sterk verminderd worden.		
Stappenplan + timing	**2010**	Overleg medewerkers armoedebestrijding en gelijke kansen over doelstelling en concept		
	2011	Verder overleg medewerkers armoedebestrijding en gelijke kansen over doelstelling en concept en start uitwerking		
	2012	Nog te bepalen		
	2013	Nog te bepalen		
	2014	Armoede- en gelijkekansen toets van sleutelteksten in het beleidsproces wordt toegepast.		

Doelstelling 13		**Ten laatste in 2014 worden nieuwe beleidsmaatregelen systematisch getoetst op hun gevolgen voor mensen in armoede. Hierbij staat voorop dat de armoedetoets geïntegreerd wordt in de bestaande reguleringsimpactanalyse.**		
Actie		**De beleidsmaatregelen die binnen het beleidsdomein WVG worden genomen, toetsen aan de gevolgen voor de zwakste groepen in onze samenleving. Hiervoor wordt in eerste instantie het initiatief van minister Lieten opgevolgd om hierbij indien mogelijk aan te haken voor WVG (zie fiche 13 Lieten).**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen & Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Er is een armoedetoets binnen WVG Aantal uitgevoerde armoedetoetsen
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	Permanent door op te richten werkgroep
	administraties	Dienst wetsmatiging		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk wordt betrokken in overleg		
	andere actoren	Wetenschappers, Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluitingen andere experten in klankbordgroep		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Regelgeving mag geen doelgroepen, zoals mensen in armoede, uitsluiten. Regelgeving mag ook geen nieuwe armoede creëren door bijvoorbeeld in te gaan tegen de uitgangspunten van het armoedebestrijdingsbeleid.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een armoedetoets is per definitie proactief, in de zin dat ze de mogelijke gevolgen van allerhande beleidsmaatregelen moet evalueren. Een armoedetoets is niet altijd gericht op maatregelen die specifiek gericht zijn op het bestrijden van armoede. Het is vooral een instrument waarmee de gevolgen op het vlak van armoede gemeten worden van het beleid dat op andere domeinen wordt gevoerd.		
	beoogd resultaat	De armoedetoets wordt verplicht uitgevoerd op alle voorgenomen beleidsmaatregelen en dit in twee fasen, vooreerst als quickscan om te zien of er een effect is voor mensen in armoede en zo ja, als volledige screening van de mogelijke effecten van de beleidsmaatregelen, ter eventuele evaluatie en/of bijsturing. Daarom wordt de armoedetoets altijd uitgevoerd voorafgaand aan de invoering van de maatregel, op een tijdstip vroegtijdig in de besluitvorming. Zo kan men mogelijke negatieve bijwerkingen identificeren en aanpakken, en positieve effecten indien mogelijk versterken.		
Stappenplan + timing	**2010**	Werkgroep opstarten met kabinetten en administraties armoede, welzijn en gelijke kansen, cel wetsmatiging, OASeS		
	2011	Uitwerken van concept armoedetoets Implementeren als proefproject in enkele beleidsdomeinen (waaronder WVG)		
	2012	Verder uitvoeren proefproject Permanente evaluatie en bijsturing		
	2013	Implementatie armoedetoets in hele Vlaamse overheid		
	2014	Evaluatie en eventuele bijsturing		

Doelstelling 14		In de beleidsnota's en de jaarlijkse beleidsbrieven van de leden van de Vlaamse regering wordt aangeduid op welke manier het armoedebestrijdingbeleid binnen ieders bevoegdheid gevoerd wordt.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Bourgeois	Budget	
	administratie	Marianne Schapmans	Indicator	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Bourgeois – Toerisme	Evaluatie	Nog te bepalen
	administraties	Toerisme Vlaanderen		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat	Opgenomen in beleidsnota: ja		
Stappenplan + timing	2010	Beleidsnota bevat hoofdstuk toerisme voor allen (zie beleidsnota)		
	2011	Beleidsnota bevat hoofdstuk toerisme voor allen (zie beleidsnota)		
	2012	Beleidsnota bevat hoofdstuk toerisme voor allen (zie beleidsnota)		
	2013	Beleidsnota bevat hoofdstuk toerisme voor allen (zie beleidsnota)		
	2014	Beleidsnota bevat hoofdstuk toerisme voor allen (zie beleidsnota)		

Doelstelling 14		In de beleidsnota's en de jaarlijkse beleidsbrieven van de leden van de Vlaamse regering wordt aangeduid op welke manier het armoedebestrijdingsbeleid binnen ieders bevoegdheden gevoerd wordt. Uitvoering vanaf de beleidsbrieven 2011		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Crevits	**Budget**	
	administratie	Wilfried Goossens (aandachtsambtenaar armoede)	**Indicator**	Gepubliceerde beleidsnota en beleidsbrieven
Betrokkenen	**kabinetten**	H. Crevits	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Departement MOW		
	mensen in armoede			
	andere actoren	EVA De Lijn		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	niet van toepassing		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	niet van toepassing		
	beoogd resultaat	niet van toepassing		
Stappenplan + timing	**2010**	cf. beleidsnota 2009/2014 (parlementair stuk 217 2009-2010, nr. 1), blz. 9, 10, 26, 27, 29, 43 cf. beleidsbrief 2011 (parlementair stuk 736 2010-2011, nr. 1), blz. 32, 33, 34		
	2011	te doen		
	2012	te doen		
	2013	te doen		
	2014	niet van toepassing		

Doelstelling 14		**In de beleidsnota's en de jaarlijkse beleidsbrieven van de leden van de Vlaamse Regering wordt aangeduid op welke manier het armoedebestrijdingsbeleid binnen ieders bevoegdheden gevoerd wordt. Uitvoering: vanaf de beleidsbrieven 2011.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Alle kabinetten	**Budget**	
	administratie	Alle administraties	**Indicator**	**bele**idsbrieven zelf
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	Opvolging door coördinerende minister
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Het probleem is dat armoede op alle vlakken, in ieder beleidsdomein moet aangepakt worden.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door armoedebestrijding in iedere beleidsbrief van iedere functionele minister in te bedden, wordt dit probleem aangepakt.		
	beoogd resultaat	Armoedebestrijding op alle beleidsdomeinen.		
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011 tot en met 2014	Uitvoering: vanaf de beleidsbrieven van 2011, nadien gebeurt dat ieder jaar		

Doelstelling 14		**In de beleidsnota's en de jaarlijkse beleidsbrieven van de leden van de Vlaamse regering wordt aangeduid op welke manier het armoedebestrijdingbeleid binnen ieders bevoegdheden gevoerd wordt.**		
Actie		**Acties en maatregelen mbt armoedebestrijding worden opgenomen in de beleidsbrieven**		
Verantwoordelijke	**kabinet**		**Budget**	
	administratie	Tom Tournicourt	**Indicator**	Beleidsbrieven
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Peeters en Lieten	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Departement EWI		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Armoedebestrijdingbeleid aan de hand van maatregelen en acties in het beleidsdomein EWI opnemen in de beleidsbrief.		
	beoogd resultaat	De verhoogde aandacht voor mensen in armoede.		
Stappenplan + timing	**2010**	In de beleidsbrief 2011 is de aandacht voor armoede waar relevant opgenomen		
	2011	Beleidsbrief 2011		
	2012	Beleidsbrief 2012		
	2013	Beleidsbrief 2013		
	2014	Beleidsbrief 2014		

Doelstelling 14		In de beleidsnota's en de jaarlijkse beleidsbrieven van de leden van de Vlaamse regering wordt aangeduid op welke manier het armoedebestrijdingsbeleid binnen ieders bevoegdheden gevoerd wordt. Uitvoering vanaf de beleidsbrieven 2011		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Peeters	**Budget**	
	administratie	VLM (wat het beleidsdomein plattelandsbeleid betreft)	**Indicator**	Gepubliceerde beleidsnota en beleidsbrieven
Betrokkenen	**kabinetten**	Gerlinde Verdoodt	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	afdeling Plattelandsbeleid		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	Cf. Beleidsnota 2009- 2014 (parlementair stuk 196 2009- 2010 nr.1) blz. 46, 47, 49 Cf. Beleidsbrief 2011 (parlementair stuk 727 2010-2011 nr.1) blz. 44, 46, 47		
	2011 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling 14		**In de beleidsnota's en de jaarlijkse beleidsbrieven van de leden van de Vlaamse regering wordt aangeduid op welke manier het armoedebestrijdingbeleid binnen ieders bevoegdheden gevoerd wordt.**		
Actie		**Acties en maatregelen mbt armoedebestrijding worden opgenomen in de beleidsbrief Cultuur 2011.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Schauvliege	**Bugdet**	
	administratie	Elien Gillaerts	**Indicator**	Beleidsbrieven
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Cultuur	**Evaluatie**	Commissie Cultuur Vlaams Parlement
	administraties	Departement CJSM, Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor jeugd en volwassenen, Agentschap Kunsten&Erfgoed		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Mensen in armoede ervaren verscheidene drempels (sociale, fysieke, financiële,…) die hen verhinderen deel te nemen aan sociaal-culturele en vrijetijdsactiviteiten.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Armoedebestrijdingbeleid aan de hand van maatregelen en acties in het beleidsdomein Cultuur opnemen in de beleidsbrief 2011.		
	beoogd resultaat	De verhoogde participatie van mensen in armoede aan culturele activiteiten.		
Stappenplan + timing	**2010**	Voorbereiding beleidsbrief 2011		
	2011	Beleidsbrief 2011		
	2012	Beleidsbrief 2012		
	2013	Beleidsbrief 2013		
	2014	Beleidsbrief 2014		

Doelstelling 14		In de beleidsnota's en de jaarlijkse beleidsbrieven van de leden van de Vlaamse Regering wordt aangeduid op welke manier het armoedebestrijdingsbeleid binnen ieders bevoegdheden gevoerd wordt.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Schauvliege	Budget	
	administratie	VMM	Indicator	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		Evaluatie	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	In de beleidsbrief 2010-2011 Het besluit van algemeen waterverkoopreglement werd door de Vlaamse Regering een tweede keer principieel goedgekeurd op 23 juli 2010. Hiermee streeft de Vlaamse Regering naar een uniformisering van de bepalingen die de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk al in hun eigen waterverkoopreglementen hadden vastgelegd. Het besluit handelt over de levering en sanering van het drinkwater. In 2010 werd ook gestart met de uitwerking van de openbare dienstverplichtingen. Het waterverkoopreglement voorziet de jaarlijkse rapportering van cijfers over onder andere afsluiten en heraansluiten, abnormaal hoog gebruik, klachtenbehandeling en gerechtelijke procedures. In 2011 wordt gewerkt aan een betere afstemming tussen de sociale openbare dienstverplichtingen van de water- en de energiesector.		
	2011 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling 14		In de beleidsnota en de jaarlijkse beleidsbrieven van de minister van Gelijke Kansen wordt aangeduid op welke manier het armoedebestrijdingsbeleid binnen deze bevoegdheid gevoerd wordt.		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	Sabine Van de gaer	**Indicator**	Aanwezigheid van doelstellingen en acties die betrekking hebben op deelgroepen van het gelijkekansenbeleid. Inspraak vanuit (onder meer) het armoede-middenveld bij doelstellingen van het gelijkekansenbeleid die betrekking hebben op iedereen.
Betrokkenen	**kabinetten**	Gelijke Kansen	**Evaluatie**	
	administraties	Gelijke Kansen		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Deelgroepen van het gelijkekansenbeleid hebben vaak een verhoogd armoederisico. Denk maar aan alleenstaande moeders en andere gezinnen met één kostwinner, waaronder heel wat allochtone gezinnen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Doelstellingen die hetzij rechtstreeks geformuleerd zijn in functie van deelgroepen van het gelijkekansenbeleid met een verhoogd armoederisico, hetzij geformuleerd zijn in functie van globalere groepen of de hele samenleving moeten bij hun uitwerking rekening houden met zowel de belangen van mensen in armoede als waar mogelijk met de preventie van armoede.		
	beoogd resultaat	Een gelijkekansenbeleid dat tegelijkertijd waar mogelijk binnen de gelijkekansendoelstellingen, een armoedebestrijdingsbeleid is.		
Stappenplan + timing	**2010**	Beleidsbrief 2010-2011		
	2011	Beleidsbrief 2011-2012		
	2012	Beleidsbrief 2012-2013		
	2013	Beleidsbrief 2013-2014		
	2014			

Doelstelling 14		**In de beleidsnota's en de jaarlijkse beleidsbrieven van de leden van de Vlaamse Regering wordt aangeduid op welke manier het armoedebestrijdingsbeleid binnen ieders bevoegdheden gevoerd wordt.**		
Actie		**In de jaarlijkse beleidsbrieven WVG wordt aangeduid op welke manier het armoedebestrijdingsbeleid binnen WVG gevoerd wordt.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Er is een aandacht voor armoedbestrijding in de beleidsbrieven WVG
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	Tijdens de opmaak van de beleidsbrieven
	administraties	Departement WVG, afdeling beleidsontwikkeling		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Armoedebestrijdingsbeleid moet een integraal beleid zijn, dat doorheen alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid gevoerd wordt. Het is de opdracht van elke minister en elk beleidsdomein aandacht te hebben voor armoedebestrijding en maatregelen te nemen om de armoede terug te dringen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door in de beleidsbrieven WVG aan te geven op welke manier het armoedebestrijdingsbeleid binnen WVG gevoerd wordt, is hier permanente aandacht voor.		
	beoogd resultaat	Permanente en zichbare aandacht voor armoedebestrijding binnen WVG.		
Stappenplan + timing	**2010**	Voorbereiding beleidsbrief 2011		
	2011	Voorbereiding beleidsbrief 2012		
	2012	Voorbereiding beleidsbrief 2013		
	2013	Voorbereiding beleidsbrief 2014		
	2014	Niet van toepassing		

Doelstelling 15		In de nieuwe beheersovereenkomsten wordt waar relevant de link met armoede opgenomen		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Bourgeois	Budget	
	administratie	Wilfried Goossens	Indicator	Beheersovereenkomst De Lijn 2011-2015
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Bourgeois	Evaluatie	Jaarlijkse evaluatie van de beheersovereenkomst 2011 – 2015 in de Commissie Mobiliteit en Openbare Werken
	administraties	Administratie MOW		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen		
	andere actoren	EVA De Lijn		
Omschrijving actie	probleemsituering	Niet van toepassing		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	niet van toepassing		
	beoogd resultaat	niet van toepassing		
Stappenplan + timing	2010	Ontwerpbeheersovereenkomst werd op 17 december 2010 door de Vlaamse Regering goedgekeurd en werd overgemaakt aan het Vlaams Parlement, dat een toetsingsrecht van 90 dagen heeft op de inhoud van de beheersovereenkomst. “O.D. 7.15 OPERATIONELE DOELSTELLINGEN DE LIJN: TARIEVEN - ARMOEDEBESTRIJDING De Lijn zorgt ervoor dat ook mensen in armoede volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving via gemakkelijk toegankelijke en betaalbare tariefproducten. Voor een aantal doelgroepen die de Minister definieert, worden verplaatsingen aangeboden tegen verminderd tarief.” “De Lijn engageert zich om proactief mee te werken aan de acties die vervat zitten in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijdingen en die betrekking hebben op hun doelstellingen. Zo zal er waar nodig overleg gepland worden met het Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen, vormingsinstellingen of andere relevante stakeholders.”		
	2011	De Lijn zal in 2011 overleg plannen met het Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen		
	2012	niet van toepassing		
	2013	niet van toepassing		
	2014	niet van toepassing		

Doelstelling 15		In de nieuwe beheersovereenkomsten wordt waar relevant de link met armoede opgenomen.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Bourgeois	Budget	
	administratie	Daphne Costes	Indicator	
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Bourgeois	Evaluatie	
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Niet van toepassing voor inburgering.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 15		In de nieuwe beheersovereenkomsten wordt waar relevant de link met armoede opgenomen		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Bourgeois	**Budget**	
	administratie	Marianne Schapmans	**Indicator**	Gebruik steunpunt vakantieparticipatie (monitoring)
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Bourgeois – Toerisme	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Toerisme Vlaanderen		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Beheersovereenkomst Strategische doelstelling 4 De volwaardige participatie aan toerisme voor iedere Vlaming mogelijk maken		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	OD4.1. Een betaalbaar aanbod voor mensen die in armoede leven ontwikkelen, promoten en beheren		
	beoogd resultaat	Indicator: monitoren: gebruik steunpunt vakantieparticipatie		
Stappenplan + timing	**2010**	Beheersovereenkomst		
	2011 tot en met 2014	Beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en Toerisme Vlaanderen 1 januari 2011 – 31 december 2015		

Doelstelling 15		In de nieuwe beheersovereenkomsten van de Vlaamse overheid die starten vanaf 1 januari 2011 wordt waar relevant de link met armoede opgenomen. Start: midden 2010		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Crevits	**Budget**	
	administratie	Wilfried Goossens (aandachtsambtenaar armoede)	**Indicator**	Beheersovereenkomst De Lijn 2011-2015
Betrokkenen	**kabinetten**	H. Crevits	**Evaluatie**	Jaarlijkse evaluatie van de beheersovereenkomst 2011 – 2015 in de Commissie Mobiliteit en Openbare Werken
	administraties	Departement MOW		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen. (2011)		
	andere actoren	EVA De Lijn		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	niet van toepassing		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	niet van toepassing		
	beoogd resultaat	niet van toepassing		
Stappenplan + timing	**2010**	Ontwerpbeheersovereenkomst werd op 17 december 2010 door de Vlaamse Regering goedgekeurd en werd overgemaakt aan het Vlaams Parlement, dat een toetsingsrecht van 90 dagen heeft op de inhoud van de beheersovereenkomst. Blz. 16: “O.D. 7.15 OPERATIONELE DOELSTELLINGEN DE LIJN: TARIEVEN - ARMOEDEBESTRIJDING De Lijn zorgt ervoor dat ook mensen in armoede volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving via gemakkelijk toegankelijke en betaalbare tariefproducten. Voor een aantal doelgroepen die de Minister definieert, worden verplaatsingen aangeboden tegen verminderd tarief.” Blz. 30: “De Lijn engageert zich om proactief mee te werken aan de acties die vervat zitten in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijdingen en die betrekking hebben op hun doelstellingen. Zo zal er waar nodig overleg gepland worden met het Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen, vormingsinstellingen of andere relevante stakeholders.”		
	2011	De Lijn zal in 2011 overleg plannen met het Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen.		
	2012	niet van toepassing		
	2013	niet van toepassing		
	2014	niet van toepassing		

Doelstelling 15		In de nieuwe beheersovereenkomsten van de Vlaamse overheid, wordt waar relevant de link met armoede opgenomen.		
Verantwoordelijke	kabinet		Budget	
	administratie	Tom Tournicourt	Indicator	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Peeters en Lieten	Evaluatie	Rapportering uitvoering beheersovereenkomst
	administraties	Dep EWI		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Aandacht bij de uitvoering van het beleid voor armoedebestrijding		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In de beheersovereenkomst en het jaarlijks ondernemingsplan wordt waar relevant de link met armoede opgenomen.		
	beoogd resultaat	Verhoogde aandacht voor armoedebestrijding		
Stappenplan + timing	2010	Beheersovereenkomst departement EWI		
	2011	ondernemingsplan		
	2012	ondernemingsplan		
	2013	ondernemingsplan		
	2014	ondernemingsplan		

Doelstelling 15		In de nieuwe beheersovereenkomsten van de Vlaamse overheid, die starten vanaf 1 januari 2011, wordt waar relevant de link met armoede opgenomen.		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Schauvliege	**Budget**	
	administratie	Elien Gillaerts	**Indicator**	Beheersovereenkomsten
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Cultuur	**Evaluatie**	
	administraties	Departement CJSM, Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor jeugd en volwassenen, Agentschap Kunsten&Erfgoed		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Armoedebestrijding moet binnen de Vlaamse overheid op een structurele manier aangepakt worden.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door maatregelen mbt armoedebestrijding mee op te nemen in de beheersovereenkomsten met het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen en het Agentschap Kunsten&Erfgoed wil het beleidsdomein Cultuur armoedebestrijding structureel verankeren.		
	beoogd resultaat	Het verhogen van de participatie van mensen in armoede aan sociaal-culturele en vrijetijdsactiviteiten.		
Stappenplan + timing	**2010**	/		
	2011	Beheersovereenkomst ASCW, Kunsten&Erfgoed		
	2012	Beheersovereenkomst ASCW, Kunsten&Erfgoed		
	2013	Beheersovereenkomst ASCW, Kunsten&Erfgoed		
	2014	Beheersovereenkomst ASCW, Kunsten&Erfgoed		

Doelstelling 15		In de nieuwe beheersovereenkomsten van de Vlaamse overheid, die starten vanaf 1 januari 2011, wordt waar relevant de link met armoede opgenomen.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Schauvliege	**Budget**	
	administratie	VMM	**Indicator**	
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	De beheersovereenkomst van de VMM wordt in 2010 vernieuwd. De link naar het VAPA wordt meegenomen.		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 15 en 104		**In de nieuwe beheersovereenkomsten van de Vlaamse overheid, wordt waar relevant de link met armoede opgenomen. Voor Gelijke Kansen in Vlaanderen betreft dit de beheersovereenkomst met het Steunpunt Gelijkekansenbeleid (SGKB).**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	Sabine Van de gaer	**Indicator**	Opname van de link met armoede in het meerjarenplan van het SGKB.
Betrokkenen	**kabinetten**	Wetenschap, Inburgering	**Evaluatie**	
	administraties	Wetenschap, Inburgering		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Deelgroepen van het gelijkekansenbeleid hebben vaak een verhoogd armoederisico.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In het meerjarenplan dat integraal deel uitmaakt van de beheersovereenkomst, wordt waar relevant de link met armoede opgenomen.		
	beoogd resultaat	Kennis verhogen over de werking van mechanismen die ongelijke kansen in de hand werken, zodat gepaste beleidsmaatregelen kunnen genomen worden.		
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011			
	2012	Moment waarop nieuwe beheersovereenkomsten voor de Steunpunten Beleidsrelevant Wetenschappelijk Onderzoek ingaan (waaronder het SGKB).		
	2013			
	2014			

Doelstelling 15		In de nieuwe beheersovereenkomsten van de Vlaamse overheid, die starten vanaf 1 januari 2011, wordt waar relevant de link met armoede opgenomen.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	Budget	
	administratie	Departement WVG	Indicator	Aandacht voor armoede in de nieuwe beheersovereenkomsten WVG.
Betrokkenen	kabinetten		Evaluatie	Permanent bij opmaak van nieuwe beheersovereenkomsten.
	administraties	Agentschappen van het beleidsdomein WVG		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Armoedebestrijdingsbeleid moet een integraal beleid zijn, dat doorheen alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid gevoerd wordt. Het is de opdracht van elke minister, elk beleidsdomein en elke entiteit van de administratie om aandacht te hebben voor armoedebestrijding en maatregelen te nemen om de armoede terug te dringen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een beheersovereenkomst is een overeenkomst van bepaalde duur, waarin de wederzijdse engagementen tussen de politieke overheid (de functioneel bevoegde minister(s) namens de Vlaamse Regering) en de ambtelijke beleidsuitvoerders (de leidend ambtenaar van een intern verzelfstandigd agentschap of de Raad van Bestuur bij een publiek- of privaatrechterlijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap) worden vastgelegd. Door in de beheersovereenkomsten WVG aan te geven op welke manier het armoedebestrijdingsbeleid binnen WVG gevoerd wordt, is hier permanente aandacht voor.		
	beoogd resultaat	In de nieuwe beheersovereenkomsten van de Vlaamse overheid, die starten vanaf 1 januari 2011, is waar relevant de link met armoede opgenomen, zodat elke relevante entiteit armoedebestrijding in haar doelstellingen heeft.		
Stappenplan + timing	2010	De beheersovereenkomsten WVG werden opgemaakt op basis van de beleidsnota van minister Vandeurzen. Doorheen de hele beleidsnota is armoedebestrijding een aandachtspunt. Dit is dus ook overgenomen in de relevante beheersovereenkomsten: - Beheersovereenkomst Zorg en Gezondheid: goedgekeurd door Vlaamse Regering op 29/10; - Beheersovereenkomst Jongerenwelzijn: goedgekeurd door Vlaamse Regering op 3/12; - Beheersovereenkomst Kind en Gezin: goedgekeurd door Vlaamse Regering op 10/12; - Managementovereenkomst Departement WVG: goedgekeurd door Vlaamse Regering op 10/12; - Beheersovereenkomst Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap: goedgekeurd door Vlaamse Regering op 17/12; - Beheersovereenkomst Zorginspectie: goedgekeurd door Vlaamse Regering op 17/12.		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 16		**Organisaties die aanzienlijke subsidies ontvangen of omvangrijke Vlaamse overheidsopdrachten uitvoeren, moeten een diversiteitbeleid ontwikkelen. Hiertoe zal overleg gepleegd worden met de sociale partners. De Vlaamse overheid zorgt via de diversiteitplannen en projectontwikkelaars voor de nodige professionele ondersteuning.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Muyters	**Budget**	Onderdeel van de middelen die ingezet worden voor het EAD-beleid
	administratie	DeptWSE: Michiel Van De Voorde, Koen Vanbrabant, Els De Leeuw	**Indicator**	Rapportage over diversiteitsplannen
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Projectontwikkelaars van de RESOC's/SERR's		
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	We kunnen momenteel niet aangeven hoeveel diversiteitsplannen er worden afgesloten in organisaties die aanzienlijke subsidies ontvangen of omvangrijke overheidsbestellingen uitvoeren. Er is immers geen koppeling tussen de verschillende databestanden. We hebben wel partiële kennis als het over investeringssteun gaat. De organisaties krijgen bonuspunten bij het voeren van een diversiteitsbeleid, en in dat kader zijn er jaarlijks enkele organisaties die met ons contact opnemen en een diversiteitsplan afsluiten. Dat aantal vermindert, want vele grote organisaties en vele 'gazellen' hebben ondertussen al een plan afgerond. In 2010 (op datum 15/9) hebben we nog gen plan in dit kader afgesloten, maar er kan nog ingediend worden tot eind november en vele plannen zijn nog in behandeling.		
	2011	Naast diversiteitsplannen, zullen de organisaties die al een plan gehad hebben maar in het kader van deze actie werken aan een structurele verankering van hun diversiteitsbeleid, opnieuw beroep kunnen doen op de gratis consultancy en procesbegeleiding van een projectontwikkelaar.		
	2012			
	2013			
	2014			

Verzamelen van verschillende soorten van kennis over armoede en sociale uitsluiting

Doelstelling / Actie: 17		**Opstart werkgroep Vlaamse armoede-indicatoren: einde 2010**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Werkgroep zelf
Betrokkenen	kabinetten	Alle kabinetten	**Evaluatie**	Moet nog bepaald worden
	administraties	Alle administraties		
	mensen in armoede	Netwerk verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Kernindicatoren zijn cruciaal om het effect van het armoedebestrijdingsbeleid te evalueren en eventueel bij te sturen of aan te passen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Hoe beter de indicatoren, hoe beter het armoedebestrijdingsbeleid kan afgestemd worden op de noden.		
	beoogd resultaat	Goede indicatoren die een volledig beeld schetsen van de armoedeproblematiek en die zoveel mogelijk facetten van armoede in kaart brengen.		
Stappenplan + timing	2010	Opstart werkgroep: eind 2010		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 18a		**Opstart Peer Reviews / Vlaamse peer reviews**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	2010: afhankelijk van thema / budget
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Aantal Peer Reviews
Betrokkenen	kabinetten	Alle kabinetten	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Alle administraties		
	mensen in armoede	Netwerk verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting		
Omschrijving actie	probleemsituering	In alle regio"s zijn geëngageerde mensen bezig om mensen uit armoede te ondersteunen. Soms met verassend goede resultaten. Wat werkt en wat werkt niet?		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Via “Peer reviews”, dialoog onder gelijken, kan je de „goede praktijken" ontdekken.		
	beoogd resultaat	Succesvolle praktijken kunnen de basis vormen van nieuwe en efficiënte beleidsmaatregelen. Europa voert, in het kader van territoriale aspecten van armoedebestrijding, sectorale „peer reviews" uit. Indien bepaalde acties of vormen van aanpak aantoonbaar gunstige resultaten opleveren, vormen zij de ideale voedingsbodem om Vlaams, provinciaal of lokaal beleid op te enten. Zo zorgen we voor een positief „olievlekeffect": een implementatie van die goede praktijken		
Stappenplan + timing	2010	Opstart		
	2011	Aanzet nieuwe peer reviews		
	2012	Aanzet nieuwe peer reviews		
	2013	Aanzet nieuwe peer reviews		
	2014	Aanzet nieuwe peer reviews		

Doelstelling / Actie: 18b		**Opstart Peer Reviews / Europese peer reviews**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	2010: steun Vleva 2011: Nog te bepalen
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Aantal Peer Reviews
Betrokkenen	kabinetten	kabinet Vanden Bossche, Smet en Vandeurzen	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Administraties WVG, onderwijs en vorming, agentschap wonen		
	mensen in armoede	Netwerk verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Vlaams Overleg Bewonersbelangen, provincie Limburg, directie Mens, (eventueel) opvoedingswinkels, initiatieven voor opvoedingsondersteuning		
Omschrijving actie	probleemsituering	In alle regio"s zijn geëngageerde mensen bezig om mensen uit armoede te ondersteunen. Soms met verassend goede resultaten. Wat werkt en wat werkt niet?		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Via “Peer reviews”, dialoog onder gelijken, kan je de „goede praktijken" ontdekken.		
	beoogd resultaat	Succesvolle praktijken kunnen de basis vormen van nieuwe en efficiënte beleidsmaatregelen. Europa voert, in het kader van territoriale aspecten van armoedebestrijding, sectorale „peer reviews" uit. Indien bepaalde acties of vormen van aanpak aantoonbaar gunstige resultaten opleveren, vormen zij de ideale voedingsbodem om Vlaams, provinciaal of lokaal beleid op te enten. Zo zorgen we voor een positief „olievlekeffect": een implementatie van die goede praktijken		
Stappenplan + timing	2010	peer review ‘The individual first: local innovative actions for quality social services and decent housing’ in het kader van Social Inclusion Regional Group. Uitwisseling best practices met Vlaams Overleg Bewonersbelangen (sociale verhuurkantoren), Klaralvdalen Coordination Union West-Sweden, Norwegian Housing Bank, Friuli Venezia Giulia, Timis Romania, FEANTSA, Europese Commissie. Outcome voor Vlaanderen: VOB leert uit ervaringen van Husbanken en Timis dat er nood is aan meer ondersteuning voor huurders; Husbanken overweegt invoering model sociale verhuurkantoren in Noorwegen.		
	2011	Aanzet 2 nieuwe peer reviews - rond de ‘lokaal sociaal cliëntoverleg’ aanpak met geïntegreerde diensten, praktische hulp en sociale ondersteuning in de provincie Limburg - rond initiatieven opvoedingsondersteuning (Katrol, Kinfo en andere).		
	2012	Aanzet nieuwe peer reviews		
	2013	Aanzet nieuwe peer reviews		
	2014	Aanzet nieuwe peer reviews		

Doelstelling / Actie: 19		Er zal kwantitatief en kwalitatief onderzoek gebeuren naar de effecten van jeugdwerk op sociale inclusie. Tevens wordt geïnvesteerd in een betere kennis rond de leefwereld van kinderen en jongeren.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	2012 : 30.000 2013 : 7.000
	administratie	Agentschap Sociaal Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Afdeling Jeugd	**Indicator**	onderzoeksopdracht
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede	Stuurgroep: Vlaams Netwerk, Minderhedenforum		
	andere actoren	Uitgeschreven onderzoeksopdracht uit te voeren door wetenschappelijk onderzoekers		
Omschrijving actie	probleemsituering	Het verenigingsleven wordt dikwijls als derde socialiserende omgeving naar voor geschoven (na thuis en school). Uit onderzoek blijkt dat kinderen en jongeren die deelnemen aan het jeugdwerk andere waarden hebben en zowel persoonlijke als groepsgebonden competenties verwerven. Deze effecten zouden een rol kunnen spelen op de sociale inclusie van diverse kinderen en jongeren in andere leefwerelden (school, buurt, werk). Daarnaast kan kennis over de leefwereld thuis van kinderen en jongeren ook helpen om in het jeugdwerk meer inclusief aan de slag te gaan.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door het opzetten van een onderzoeksopdracht proberen we meer inzicht te verwerven in de functie van het jeugdwerk op sociale inclusie, dit zowel op maatschappelijk als op individueel niveau.		
	beoogd resultaat	Meer inzicht in relatie jeugdwerk – sociale inclusie met specifieke aandacht voor kinderen en jongeren in armoede		
Stappenplan + timing	2010	Afronden Jeugdbewegingsonderzoek, afronden onderzoek vrijetijdsbesteding kinderen in armoede		
	2011	Kritische lezing resultaten jeugdbewegingsonderzoek met oog op deze doelstelling Verder uitdenken onderzoeksvraag		
	2012	Onderzoeksopdracht		
	2013	Verspreiding resultaten		
	2014			

Doelstelling / Actie 20		Er loopt een onderzoek naar de vrijetijdsbesteding van kinderen in armoede. Bedoeling is om de effecten van de beleidsstrategieën in kaart te brengen		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	2010: 30.000 (middelen Dep. CJSM) 2011: 7.000 (middelen afd. Jeugd)
	administratie	Departement CJSM & Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Afdeling Jeugd	**Indicator**	- Onderzoeksresultaten beschikbaar - Publicatie - Aantal deelnemers studiedag / vorming
Betrokkenen	kabinetten	In stuurgroep: kabinet armoede	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede	In stuurgroep: Uit de marge vzw, Demos vzw		
	andere actoren	Onderzoekers (Ugent, Vakgroep Sociale Pedagogie) In stuurgroep: VVJ, jeugddienst steden Oostende, Ronse en Leuven, steunpunt jeugd		
Omschrijving actie	probleemsituering	Er is weinig kennis over hoe kinderen in armoede hun vrije tijd beleven, welke wensen, noden en behoeften zij hebben op het vlak van vrije tijd en in welke mate het aanbod daarin een antwoord vormt.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door een kwalitatief onderzoek in drie steden (Oostende, Leuven, Ronse) worden de netwerken van actoren in de vrije tijd van kinderen in armoede blootgelegd. Daarnaast worden kinderen in armoede en hun ouders bevraagd over hoe zij hun vrije tijd beleven, over hun deelname en evaluatie van het aanbod. Bedoeling is om na te gaan welke beleidsstrategieën wenselijk zijn om een goede vrijetijdsaanbod te creëren voor kinderen in armoede.		
	beoogd resultaat	Meer kennis over de wijze waarop Vlaamse overheid en lokale overheden kunnen inspelen op het faciliteren van een vrijetijdsaanbod voor kinderen.		
Stappenplan + timing	2010	Onderzoek wordt afgerond eind 2010		
	2011	Verspreiden resultaten via studiedag, publicatie en vorming aan lokale vrijetijdsdiensten		
	2012			
	2013			
	2014			
	2014			

Doelstelling / Actie: 21		**Om een duidelijk zicht te krijgen op de thuislozen-problematiek in Vlaanderen en Brussel zullen we een onderzoek laten uitvoeren waarin zowel de vraag naar thuislozenzorg, als de omvang van het beschikbaar aanbod en de mate waarin de vraag en het aanbod zich tot elkaar verhouden in beeld gebracht worden.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	2010: 26.000 euro 2011: 75.000 euro
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving, team AFWW	**Indicator**	Het web based instrument dat het aanbod in kaart brengt wordt in 2011 getest op bruikbaarheid, efficiëntie en effectiviteit. De afdeling Welzijn en Samenleving volgt dit op
Betrokkenen	kabinetten	Vandeurzen	**Evaluatie**	De testresultaten zullen gelden als evaluatie zowel voor het instrument dat het aanbod in kaart brengt als voor het instrument dat (in 2012) de vraag in kaart zal brengen
	administraties	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving Departement WVG, afdeling Kenniscentrum		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Steunpunt Algemeen Welzijnswerk Vereniging Vlaamse Steden en Gemeenten		
Omschrijving actie	probleemsituering	In Vlaanderen beschikt men niet over degelijk cijfermateriaal voor wat betreft enerzijds het aanbod van begeleiding- en/of opvangvormen in de thuislozenzorg en anderzijds de vraag naar hulpverlening in de thuisozenzorg. Het is met andere woorden niet duidelijk hoeveel thuislozen (en om welke redenen) er in Vlaanderen zijn.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een onderzoek leidde tot een instrument om alvast het aanbod zuiver in kaart te brengen. De thuislozensector wordt in Vlaanderen georganiseerd door verschillende sectoren waardoor het noodzakelijk bleek om vooral rond terminologie afstemming te zoeken over de verschillende sectoren heen. Daarnaast beoogt het onderzoek, op langere termijn, ook het in kaart brengen van de vraag. Beide (vraag en aanbod) kunnen dan op elkaar worden afgestemd en het beleid kan gerichter inspelen op de effectieve noden.		
	beoogd resultaat	Een instrument waarbij de verschillende aanbodsvormen van de thuislozenzorg op een eenduidige wijze in kaart worden gebracht.		
Stappenplan + timing	2010	De ontwikkeling van het concept: de terminologie werd, in samenspraak met de verschillende sectoren, duidelijk afgebakend.		
	2011	1. Ontwikkeling web based instrument om dit aanbod te ontsluiten voor zowel de hulpverlener als de Vlaamse overheid. 2. Implementatie van dit web based instrument 3. Ontwikkeling van een concept om de vraag in kaart te brengen.		
	2012	1. Ontwikkeling web based instrument om de vraag te ontsluiten 2. Implementatie van dit instrument		
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 22 - 78		In 2010 is een onderzoek gestart naar de werking en organisatie van erkende instellingen voor schuldbemiddeling met het oog op een mogelijke subsidiëring en stimulering van kwaliteit. Verhogen van de toegang tot en de kwaliteit van de schuldhulpverlening		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen, Bart Verhoeven	**Budget**	2010: Goedkoper vormingsaanbod: 65.953,35 (begroting 2009) onderzoek: 77.894 (begroting 2009) Goedkoper vormingsaanbod: 65.953,35 (begroting 2009)
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving, Tom D'Olieslager en Ludwien Cardoen	**Indicator**	Onderzoeksrapport Subsidiesysteem voor schuldbemiddeling Vermindering / wegwerking van de wachtlijsten bij de erkende instellingen voor schuldbemiddeling
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Tussentijds overleg tussen administratie en onderzoekers Via de stuurgroep wordt het onderzoek geregeld geëvalueerd.
	administraties	Departement WVG, Kenniscentrum		
	mensen in armoede			
	andere actoren	KHKempen (uitvoerder onderzoek), Vlaams Centrum Schuldbemiddeling, VVSG, SAW, instellingen voor schuldbemiddeling, advocaten, Hogeschool Gent		
Omschrijving actie	probleemsituering	De problematiek van overmatige schuldenlast groet in Vlaanderen. De erkende instellingen voor schuldbemiddeling worden dan ook geconfronteerd met steeds meer aanvragen. Zij kunnen deze dossiers niet allemaal op een kwaliteitsvolle manier behandelen binnen hun huidige reguliere middelen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door een financiële ondersteuning kunnen erkende instellingen meer tijd spenderen aan de dossiers en de kwaliteit van de begeleiding verhogen. Tevens kunnen ze hun wachtlijsten wegwerken. In afwachting van het onderzoek dat mogelijke pistes moet aanreiken, kunnen personeelsleden van erkende instellingen voor schuldbemiddeling goedkoper vorming volgen bij het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling.		
	beoogd resultaat	Onderzoeksrapport met een antwoord op alle gestelde onderzoeksvragen. Subsidiëringssysteem voor erkende instellingen voor schuldbemiddeling. Verhoogde kwaliteit bij dossierbehandeling in erkende instellingen voor schuldbemiddeling, zodat cliënten empowerd worden. Verdwijnen van de wachtlijsten schuldbemiddeling.		
Stappenplan + timing	2010	Personeelsleden van erkende instellingen voor schuldbemiddeling kunnen goedkoper vorming volgen bij het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling. Onderzoek is opgestart op 1 mei 2010. Stuurgroep ging door op2/6/2010en 13/10/2010.		
	2011	Personeelsleden van erkende instellingen voor schuldbemiddeling kunnen goedkoper vorming volgen bij het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling. Tussentijds onderzoeksrapport op 31 januari 2011. Eindrapport op 30 april 2011. Op basis van rapport gesprekken opstarten met VVSG en SAW over subsidiëring erkende instellingen voor schuldbemiddeling.		
	2012	Verderzetten gesprekken over wijze van subsidiëring. Afhankelijk van budgetten subsidiëring van schuldbemiddeling, in het bijzonder de samenwerking en het waarborgen en het stimuleren van de kwaliteit.		
	2013	Subsidiëring van schuldbemiddeling, in het bijzonder de samenwerking en het waarborgen en het stimuleren van de kwaliteit		
	2014	Subsidiëring van. schuldbemiddeling, in het bijzonder de samenwerking en het waarborgen en het stimuleren van de kwaliteit Evaluatie van de subsidiëring.		

Doelstelling / Actie: 23 - 95		**Er gebeurt onderzoek naar de situatie van kwetsbare jongvolwassenen (overgang minder- naar meerderjarigheid)Er is een betere kennis en inzicht van jongvolwassenen en hun specifieke behoeften.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	2010: 24.663,26 euro (incl. BTW)
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving, team AFWW Afdeling beleidsontwikkeling en kenniscentrum WVG	**Indicator**	Sinds oplevering rapport, geen verdere vervolgonderzoek en voorzien. Opvolging is dus niet van toepassing
Betrokkenen	kabinetten	Jan De Ridder / Bart Verhoeven	**Evaluatie**	Rapport opgeleverd in april 2010
	administraties	Fred Deven (teamverantwoordelijke wetenschappelijk onderzoek, Kenniscentrum WVG), Joost Bronselaer (Kenniscentrum WVG), Patrick Bedert (afdelingshoofd beleidsontwikkeling), Sofie De Smet (beleidsontwikkeling)		
	mensen in armoede	Jongeren 'Nevermind' uit Leuven		
	andere actoren	Nicole Vettenburg (Universiteit Gent), Rudi Roose (Universiteit Gent, Vrije Universiteit Brussel), Bert Hauspie (Universiteit Gent), Itte Van Hecke (Steunpunt Algemeen Welzijnswerk)		
Omschrijving actie	probleemsituering	In 2007 signaleerden de netwerken Integrale Jeugdhulp en de cliëntorganisaties voor ouders en jongeren in de regio Antwerpen een toenemende problematiek rond jongvolwassenen. Deze problematiek is meestal te wijten aan de reeks transities waarvoor jongvolwassenen in die levensperiode staan; van afhankelijkheid naar onafhankelijkheid in financieel, sociaal en emotioneel opzicht. Het opnemen van verantwoordelijkheid maakt een belangrijk onderdeel uit van deze onafhankelijkheid. Door deze transities en de keuzes waarvoor jongvolwassenen staan, blijkt de jongvolwassenheid een erg kwetsbare levensperiode. Dermate kwetsbaar dat jongvolwassenen een bevolkingsgroep met een verhoogd risico op sociale uitsluiting vormen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Om de risico's op sociale uitsluiting terug te dringen, werkt de minister bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin sinds begin 2010 aan een Vlaams gecoördineerd beleid rond maatschappelijk kwetsbare jongvolwassenen. Om dit beleid in de toekomst verder vorm te geven, doet de minister ondermeer beroep op wetenschappelijk onderzoek. Meer specifiek onderzoek dat zowel de kenmerken van kwetsbare jongvolwassenen inventariseert en hun behoeften inzake een doelgroepspecifieke hulp- en dienstverlening vanuit een cliëntperspectief onderzoekt.		
	beoogd resultaat	Via het vooronderzoek verwerft het beleid een meer nauwgezet zicht op: - de kenmerken van maatschappelijk kwetsbare jongvolwassenen - de behoeften van maatschappelijk kwetsbare jongvolwassenen inzake een doelgroepspecifieke hulp- en dienstverlening		
Stappenplan + timing	2010	April 2010: oplevering rapport "vooronderzoek kenmerken en hulp- en dienstverleningsbehoeften van maatschappelijk kwetsbare jongvolwassenen".		
	2011	/		
	2012	/		
	2013	/		
	2014	/		

Doelstelling / Actie 24		**Vlaamse mogelijkheden voor een inkomensbeleid** **Om zicht te krijgen op het verband tussen armoede & handicap is het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en Gelijke Kansen in Vlaanderen betrokken bij onderzoeksinitiatieven in dit verband.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de heer Jo Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	VAPH	**Indicator**	Effectieve oplevering van enquête en onderzoeksresultaten in rapport vorm. Opvolging VAPH
Betrokkenen	kabinetten	Ritje Pauwels, kabinetsadviseur PMH	**Evaluatie**	Op basis van beide rapporten zal de administratie van het VAPH evalueren of specifieke opvolgingsacties aangewezen zijn.
	administraties	Rudi Kennes, aandachtsambtenaar armoede VAPH		
	mensen in armoede	Onrechtstreeks via bevraging		
	andere actoren	Gehandicaptenorganisatie KVG en VFG; POD Wetenschapsbeleid		
Omschrijving actie	probleemsituering	Op dit ogenblik zijn er geen objectieve gegevens ter beschikking over de vermeende link tussen handicap & armoede.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De vermoede en vermeende link tussen handicap & armoede dient geobjectiveerd te worden ten einde een gericht beleid ter zake te kunnen uitstippelen en gepaste maatregelen te kunnen nemen. Het VAPH engageert zich om enerzijds actief te participeren in het begeleidingscomité ter opvolging van het federaal onderzoeksproject HANDILAB, en om anderzijds de onderzoeksresultaten van de KVG/VFG-enquête actief op te volgen.		
	beoogd resultaat	Zicht krijgen op de link tussen handicap & armoede.		
Stappenplan + timing	2010	Kennisname van de enquêtebevindingen van KVG die gepresenteerd worden op de studiedag op 5 oktober te Antwerpen. Het begeleidingscomité bijwonen van het onderzoeksproject HANDILAB; eerste resultaten allicht ter bespreking in het najaar 2010.		
	2011	Verwachte resultaten vanuit het onderzoeksproject HANDILAB.		
	2012			
	2013			
	2014			
	2014			

Doelstelling / Actie: 25		**In 2010 wordt tevens een onderzoek afgerond naar de beleving van kinderen in armoede. Er is momenteel nog bijzonder weinig onderzoek gebeurd naar hoe kinderen die in armoede leven dit ervaren.**		
Verant woorde lijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	2009: 31.200 euro
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving, Frank Van den Branden	**Indicator**	onderzoeksrapport
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Regelmatig overleg tussen Kind & Samenlevingen afd. Welzijn en Samenleving
	administraties			
	mensen in armoede	Kinderen in armoede en hun beleving zijn voorwerp van het onderzoek		
	andere actoren	Kind en Samenleving voerde onderzoek uit Organisaties die werken met mensen in armoede betrokken bij het onderzoek		
Omschrijving actie	probleemsituering	Naast de (eerder) wetenschappelijke kennis is er in het beleid ook nood aan de ervaringskennis. In de eerste plaats bezitten mensen in armoede zelf heel wat kennis, zowel over de problemen waarmee zij geconfronteerd worden als over mogelijke oplossingen. Dit geldt ook voor kinderen die in armoede leven. Over hoe zij hun situatie beleven en ervaren is bijzonder weinig gekend.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door een belevingsonderzoek bij kinderen in armoede, waarin de kinderen zelf spreken?		
	beoogd resultaat	Beter inzicht in beleving van kinderen in armoede.		
Stappenplan + timing	2010	Onderzoek is uitgevoerd en onderzoeksrapport is vrijgegeven (www.k-s.be)		
	2011	nvt		
	2012	nvt		
	2013	nvt		
	2014	nvt		

Doelstelling / Actie: 26		Er gebeurt een onderzoek naar de duurzame tewerkstelling van mensen in armoede.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Van den Bossche & Minister Muyters	**Budget**	2010: 65.000 euro 2011: geen bijkomend budget
	administratie	DeptWSE: Johan Troch, Michiel Van De Voorde	**Indicator**	Onderzoeksrapport
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede	Vlaams netwerk van organisaties waar armen het woord nemen		
	andere actoren	VDAB: An Verboven HIVA VVGS VVP FOD Steunpunt armoede		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	Toewijzing via VIONA van een onderzoek naar duurzame tewerkstelling van mensen in armoede. Opstart van het onderzoek en installatie van een werkgroep i.f.v. het opvolgen van het onderzoek. In maart werd het VIONA onderzoek naar duurzame tewerkstelling van mensen in armoede toegewezen aan het HIVA i.s.m. het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen. Het onderzoek spitst zich toe om de nodige beleidsaanbevelingen te kunnen aanreiken m.b.t. de oorzaken dat langdurige tewerkstelling van mensen in armoede moeilijk te realiseren is. De aanbevelingen situeren zich zowel op het vlak van de instroom en doorstroom als bij de arme en de werkgever. Het onderzoek start in september 2010 en loopt tot eind 2011. De werkgroep die het onderzoek opvolgt wordt eind september / begin oktober geïnstalleerd.		
	2011	Tussentijdse en finale oplevering van het onderzoek met de aanbevelingen <u>Actie(s) (wat, wie):</u> Periodieke opvolging via de werkgroep van tussentijdse evoluties en rapportering en de oplevering van een finaal onderzoeksrapport. <u>Doel(en):</u> Oplevering van een eindrapport met de nodige beleidsaanbevelingen naar duurzame tewerkstellingskansen voor mensen in armoede. Beleidsaanbevelingen op het vlak van instroom, doorstroom als naar de arme en de werkgever. <u>Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief):</u> Onderzoeksrapport <u>Meting (wat, wie, hoe, wanneer)</u>: Onderzoeksrapport met de nodige beleidsaanbevelingen tegen eind 2011. Beoordeling van de beleidsaanbevelingen door de kabinetten W-SE eind 2011.		
	2012	Maatregelen i.f.v. de aanbevelingen vanuit het onderzoek.		
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 27		De structurele verankering van integrale trajectwerking naar werk voor mensen in armoede binnen de reguliere werking van de VDAB en / of haar bevoorrechte partners wordt onderzocht.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Van den Bossche & Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Johan Troch, Michiel Van De Voorde	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB: An Verboven		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 28		**Conform art. 4 van het samenwerkingsakkoord, zullen het Tweejaarlijks Verslag en de adviezen van het Steunpunt voorgelegd worden aan het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering en de verschillende adviesraden die hierover een inhoudelijk debat kunnen voeren.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	Niet van toepassing
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Voorlegging van het tweejaarlijks verslag en de adviezen van het Steunpunt
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Moet nog worden bepaald
	administraties			
	mensen in armoede	Netwerk verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Steunpunt		
Omschrijving actie	probleemsituering	Verschillende regeringen, parlementen en adviesraden worden onvoldoende op de hoogte gehouden van de acties van het Steunpunt.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het Steunpunt organiseert structureel overleg met de verschillende actoren die in de strijd tegen armoede actief zijn, in thematische groepen. De analyses, inzichten en aanbevelingen, opgemaakt in deze thematische overleggroepen, worden opgenomen in een tweejaarlijks Verslag dat aan de verschillende regeringen, parlementen en adviesraden wordt overhandigd als bijdrage in het politieke debat.		
	beoogd resultaat	Het tweejaarlijks Verslag kan een inspiratiebron zijn voor de beleidsteksten.		
Stappenplan + timing	2010	Men spreekt van een tweejaarlijks verslag dus waarschijnlijk wordt een eerste verslag verwacht in 2011		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Diverse actoren vormen beleidsnetwerken

Doelstelling / Actie: 29		**Opstarten werkgroepen begeleidingsvormen armoedebestrijding**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	Niet van toepassing
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving?	**Indicator**	Werkgroepen zelf
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Vandeurzen	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Administratie WVG		
	mensen in armoede	Netwerk vereniging waar armen het woord nemen		
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Sommige cliënten hebben te kampen met een zware en gediversifieerde problematiek en zijn gekend bij vele verschillende hulpverleners. In het belang van de cliënt is het noodzakelijk dat deze op de hoogte zijn van elkaars acties.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het werken vanuit een gedeelde analyse van het probleem laat toe om een omvattend hulpverleningsaanbod te ontwikkelen, waarin duidelijke taken en verantwoordelijkheden worden afgesproken. Coördinatie op cliëntniveau is dus coördinatie van individuele hulp- en dienstverlening en behoort aldus tot de coördinatieopdracht die het OCMW is toegemeten. Wij stellen voor om de 3 methodieken die nu voornamelijk experimenteel gebruikt worden te evalueren: - het lokaal cliëntoverleg; - de eigen kracht conferenties; - ModeM.		
	beoogd resultaat	Na evaluatie wordt onderzocht in welke mate de werkingen kunnen geïmplementeerd worden in de reguliere werking.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Opstarten werkgroepen begeleidingsvormen armoedebestrijding		
	2012	Uitwerken stappenplan werkgroepen		
	2013	Uitwerken stappenplan werkgroepen		
	2014			

Doelstelling / Actie: 30		**De proeftuinen OCMW / VDAB worden verdergezet. We komen tot een meer systematische samenwerking tussen VDAB en OCMW.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Patricia Vroman	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB VVSG		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	Voorstel van verderzetting werd ontworpen i.s.m. VDAB en VVSG in overleg met een aantal OCMW's. Voorafgaand ook overleg met DeptWSE en DeptWelzijn. Dit voorstel werd besproken op KabW en DeptWSE. Voorwaardescheppende factor voor de verderzetting van de proeftuin in 2011: voorzien in financiering opdat regionaal projecten kunnen uitgewerkt worden. Op basis van de evaluatie van de eerste fase van de proeftuinen werd in het najaar een tweede fase opgestart.		
	2011	Indien financiering: verderzetting van de proeftuin. <u>Actie(s) (wat, wie):</u> Verderzetting in 5 lokaties. Thema''s: - ontwikkeling gemeenschappelijke intake; - ontwikkeling set van criteria cliënttoewijzing - ontwikkeling gemeenschappelijk opleidingsprogramma - omschrijving van de samenwerkingsafspraken <u>Doel(en):</u> Uittekenen van geïntegreerd traject werk en welzijn voor werkzoekenden en leefloongerechtigden <u>Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief):</u> Er wordt voorzien in een academische omkadering voor een begeleidend wetenschappelijk onderzoek. <u>Meting (wat, wie, hoe, wanneer)</u>: Cfr. te realiseren		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 31		In 2011wordt het instrument en de doelstellingen, waaronder dualisering tegengaan, van het Vlaams Stedenfonds door een Visitatiecommissie geëvalueerd. De resultaten zullen mee genomen worden in de bijsturing van dit Actieplan in 2012.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Van den Bossche	**Budget**	
	administratie	Agentschap voor Binnenlands Bestuur, afdeling Beleid Binnenland, Steden en Inburgering, team stedenbeleid	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Nog te bepalen: visitatiecommissie moet nog samengesteld worden	**Evaluatie**	2012
	administraties	Nog te bepalen: visitatiecommissie moet nog samengesteld worden		
	mensen in armoede	Nog te bepalen: visitatiecommissie moet nog samengesteld worden		
	andere actoren	Nog te bepalen: visitatiecommissie moet nog samengesteld worden		
Omschrijving actie	probleemsituering	Met de overgang van het Sociaal Impulsfonds naar het Stedenfonds is gekozen om de scoop te verbreden. De specifieke welzijnsfocus werd verlaten voor een algemene hefboomaanpak. Het tegengaan van de dualisering blijft echter één van de centrale ambities van het Stedenfonds. Zowel in het aanvoelen als uit de meest recente cijfergegevens blijkt de nood aan een gericht kansarmoedebeleid.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In het kader van het Stedenfonds gaat in 2011 een visitatie door. Een visitatiecommissie zal met de 13 steden en met de VGC het debat aangaan over maatschappelijke evoluties in de stad, over het instrument Stedenfonds en over het stedenbeleid in het algemeen. Om dit debat te stofferen, kunnen de steden en de VGC ondermeer een keuze maken uit een aantal thema's. 'Kansarmoede in de stad: hefbomen, tools en kansen voor de stad' is één van de thema's.		
	beoogd resultaat	Aanbevelingen van de visitatiecommissie met betrekking tot het instrument 'Stedenfonds'.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Visitatie in de 13 steden en bij de VGC + syntheserapport met aanbevelingen		
	2012	Debat over de resultaten van de visitatie en over de verbeterpunten aan dit instrument voor de periode 2014-2019		
	2013	Geactualiseerd Stedenfonds		
	2014			

Doelstelling / Actie: 32		**Er wordt een plattelandsfonds opgestart.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Peeters	**Budget**	
	administratie	Vlaamse Landmaatschappij	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Gerlinde Verdoodt	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	VLM, Paul Van der Sluys, afdelingshoofd Platteland : opmaak en uitvoering decreet plattelandsfonds		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	VVSG, VVP, IPO-themagroep bestuurskrach en Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting t : adviserend		
Omschrijving actie	probleemsituering	Plattelandsgemeenten hebben hun takenpakket de voorbije periode zien aangroeien maar dat ging niet gepaard met een evenredige groei van de financiering.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een decretaal ondersteund plattelandsfonds moet de taken en de financiële middelen beter op elkaar afstemmen.		
	beoogd resultaat	Verhoging van de financiële slagkracht en bestuurskracht van plattelandsgemeenten moet hen toelaten een gericht doelgroepenbeleid te voeren, ook naar mensen in armoede.		
Stappenplan + timing	2010	Uitvoering ondersteunende studies + opmaak ontwerptekst decreet		
	2011	Goedkeuringsprocedure		
	2012	Uitvoering decreet Plattelandsfonds		
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 33		**De Vlaamse overheid gaat na op welke wijze de Zoro-projecten gefinancierd kunnen worden.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Peeters	**Budget**	2010: 110.000 euro
	administratie	Vlaamse Landmaatschappij	**Indicator**	Aantal vrijwilligers van zorgnetwerk, aantal zorgvragen, aantal prestaties coördinator en vrijwilligers, aanbod vorming i.v.m. kwetsbaren voor coördinatie en vrijwilligers VLM volgt op a.d.h.v. eindrapport opgemaakt door projectpromotor
Betrokkenen	kabinetten	Peeters : Gerlinde Verdoodt Lieten : Benny Biets : advies opmaak oproep Vandeurzen : Walter Brusselaers : advies opmaak oproep	**Evaluatie**	Evaluatie door VLM eind 2011 – begin 2012
	administraties	VLM : Paul Van der Sluys, afdelingshoofd Platteland : oproep,selectie,beheer en evaluatie ZORO-projecten		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen: advies opmaak oproep en ondersteuning indieners		
	andere actoren	Juryleden: Vertegenwoordigers van • VVSG • VVP • Samenlevingsopbouw • Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting • Boerenbond • Departement Welzijn, Gezondheid en Gezin		
Omschrijving actie	probleemsituering	Doorgedreven centralisering en individualisering zorgden ervoor dat steeds meer diensten en voorzieningen uit de dorpen verdwenen en dat de traditioneel sterke sociale netwerken onder verschraling lijden. Daarnaast wordt vastgesteld dat een aantal sociale controle-instrumenten in de typische plattelandsdorpen zijn weggevallen en dat op die manier het sociaal weefsel op vele plaatsen verschraalt. Kwetsbare groepen zoals mensen in armoede blijven vaak met een zorgvraag zitten.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een dorpsnetwerk voor zorg is een sociaal netwerk dat zich richt op een concrete zorgbehoefte voor één of meerdere doelgroepen in het dorp. Het netwerk is opgebouwd rond een aantal vertrouwenspersonen die actief zijn in het dorp. De ZORO-projecten 2007-2009 leverden de beoogde resultaten op ondermeer inzake het bereiken en ondersteunen van de doelgroep en het vergroten van de participatiemogelijkheden van sociaal uitgesloten groepen. De methodiek van ZORO kan tevens een rol vervullen bij het opsporen en ondersteunen van mensen in armoede. Een ZORO-project kan als krachtig complementair instrument worden ingezet binnen het lokaal sociaal beleid van lokale besturen. Dit is dan ook de aanleiding waarom een oproep tot verlenging van ZORO-projecten met aandacht voor armoedebestrijding wordt georganiseerd.		
	beoogd resultaat	Het dorpsnetwerk moet een antwoord bieden op enerzijds het verdwijnen van voorzieningen en diensten uit de dorpen, anderzijds op verdoken en geïsoleerde zorgbehoevenden met de focus op mensen in armoede, vult leemtes in het reguliere zorgaanbod aan en signaleert ze aan de betrokken beleidsdomeinen zodat een eventuele integratie in het reguliere beleid kan onderzocht worden.		
Stappenplan + timing	2010	projectoproep		
	2011	Uitvoering projecten (looptijd 1 jaar)		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 34		De coördinerend minister zal een evaluatie van het samenwerkingsakkoord vragen, met bijzondere aandacht voor de rol van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	Niet van toepassing
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Evaluatie zelf
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Steunpunt		
Omschrijving actie	probleemsituering	Vlaanderen moet meer betrokken worden bij het beheer en de uitbouw van het Steunpunt. We willen dat het Steunpunt zich in eerste instantie richt tot die domeinen waar de verschillende bevoegdheidsniveaus gezamenlijk de strijd tegen armoede moeten voeren.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Na een evaluatie, kan de minister eventueel aanbevelingen doen, om op die manier beter te kunnen samenwerken.		
	beoogd resultaat	Betere werking van het Steunpunt.		
Stappenplan + timing	2010 (gerealiseerd op 31/12)			
	2011	Opstarten evaluatie samenwerkingsakkoord		
	2012	Nog te bepalen		
	2013	Nog te bepalen		
	2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie: 35		35. De coördinerend minister zal waar nodig in overleg met functioneel bevoegde ministers relevante thema's voor overleg met de federale overheid agenderen.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	Niet van toepassing
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Alle themas die geagendeerd worden + overleg met federale overheid
Betrokkenen	kabinetten	**Voor de federale Regering:** De Ministers van Tewerkstelling, Buitenlandse Zaken, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, Binnenlandse Zaken, Justitie, Economie. **Voor de Vlaamse Regering:** de Minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen; de Mnister van Tewerkstelling; **Voor de Duitstalige Gemeenschapsregering:** de Minister-President en Minister van Werkgelegenheid, Gehandicaptenbeleid, Media en Sport; de Minister van Jeugd en Gezin, Monumenten en Landschappen, Gezondheid en Sociale Zaken; **Voor de Franse Gemeenschapsregering:** de Minister van Jeughulp en Gezondheid; **Voor de Waalse Regering:** de Vice-President en Minister van Economie, KMO's; de Minister van Sociale Aangelegenheden en Gezondheid; de Minister van Tewerkstelling en Vorming; **Voor de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:** de Minister van Tewerkstelling, Economie, Energie en Huisvesting, Voorzitter van het College van de Franse Gemeenschapscommissie, belast met Onderwijs, Beroepsomschakeling en Bijscholing, lid van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, bevoegd voor het beleid inzake Bijstand aan personen. De minister van maatschappelijke integratie zit de Conferentie voor	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding wordt uitgenodigd.		
Omschrijving	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De Interministeriële Conferentie Sociale Integratie en Sociale Economie is een permanente samenwerkingsstructuur tussen de federale Staat en de Gemeenschappen en Gewesten, die tot doel heeft de coherentie van de maatregelen inzake armoedebestrijding te waarborgen. Om overleg tussen de verschillende Regeringen te waarborgen, bepaalt het samenwerkingsakkoord eveneens dat de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie minstens tweemaal per jaar bijeen dient te komen. Het betreft minstens volgende thema"s: - het optrekken van de vervangings- en minimuminkomens tot boven de Europese armoederisicodrempel en deze ook welvaartsvast maken; - fundamenteel hogere en welvaartsvaste kinderbijslagen voor alle kinderen; - bestrijden van de digitale kloof; - de federale aspecten van (het bestrijden van) schuldoverlast (bijvoorbeeld de wet consumentenkrediet en misleidende reclame, wet collectieve schuldenregeling, invorderingspraktijken van incassobureaus, afstemming in het kader van preventie-initiatieven); - het huurwaarborgfonds; - het statuut van mensen in arbeidszorg en in werk-welzijnstrajecten; - automatische toekenning van federale rechten (bv. OMNIO-statuut, …) en bekendmaking van het OMNIO-statuut. - makkelijkere en bredere toepassing van het derdebetalerssysteem; - afstemmen van het beleid van de POD Maatschappelijke Integratie op het beleid van de functioneel bevoegde minister van Welzijn.		
	beoogd resultaat	Deze conferentie heeft tot taak te zorgen voor een globale, geïntegreerde en gecoördineerde benadering van het armoedebestrijdingsbeleid. Komen tot een uitwisseling van goede praktijken.		
Uitgepland + timing	2010			
	2011	Opmaak overzicht relevante thema's		

	2012 - 2013 - 2014	Nog te bepalen		
Doelstelling / Actie: 36		**Gesprekken met de federale overheid opstarten om te komen tot een permanente interfederale IKW armoedebestrijding**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	Niet van toepassing
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Gesprekken die met overheid gevoerd werden
Betrokkenen	kabinetten	Alle kabinetten	**Evaluatie**	Moet nog bepaald worden
	administraties			
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Federale overheid Deelname van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting aan de permanente interfederale IKW met adviserende rol.		
Omschrijving actie	probleemsituering	Momenteel is er geen permanente interfederale IKW armoedebestrijding, dit zou nochtans een meerwaarde kunnen bieden.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Om te komen tot een contante afstemming en bestrijding van de armoede zal de minister met de nieuwe federale regering de gemaakte afspraken om te komen tot een permanent overleg terug opnemen.		
	beoogd resultaat	Komen tot een permanente interfederale IKW		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Opstarten gesprekken		
	2012	Verder verloop, kunnen we pas aanvullen, indien we weten wat het resultaat van de eerste gesprekken zijn.		
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 37		**Opstarten gesprek met Vlaamse en Europese partners**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	Niet van toepassing
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Aantal gesprekken
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Moet nog bepaald worden
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Europese partners Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting		
Omschrijving actie	probleemsituering	De doelstellingen van de Europese Unie worden soms in vraag gesteld. Zal de ambitie waargemaakt kunnen worden?		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Via gesprekken, kunnen we tot een betere samenwerking en realisatie van de doelstellingen komen.		
	beoogd resultaat	Betere samenwerking en een meer actieve inbreng van Vlaanderen bij de discussies over de armoede-indicatoren.		
Stappenplan + timing	2010	Opstarten gesprekken		
	2011	Verder zetten gesprekken en tot afspraken komen		
	2012	Uitvoeren afspraken		
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 38		Opstarten gesprekken Brussel		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Gesprekken zelf
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Smet	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede	Netwerk verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	VGC Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting		
Omschrijving actie	probleemsituering	De aanpak van armoede in Brussel stoot onvermijdelijk op de institutionele versnippering, zowel in de interne structuren van Brussel als in de relatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot de andere regio"s.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De Vlaamse Regering wil maximaal investeren in de bestrijding van armoede in haar hoofdstad. Ook zal hier de bestrijding van de structurele armoede voorop staan met de extra accenten naar kinderen en ouderen inbegrepen. De Vlaamse Regering zal dit doen binnen haar gemeenschapsbevoegdheden. In overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en alle andere betrokken actoren, zullen we de mogelijkheden onderzoeken om een permanent overleg armoede op te starten.		
	beoogd resultaat	Een betere samenwerking tussen Vlaanderen en Brussel om tot een gezamenlijke aanpak te komen mbt het armoedebestrijdingsbeleid in Brussel.		
Stappenplan + timing	2010	Actueel debat in Vlaams Parlement over armoede in Brussel (13/10/2010)		
	2011	In 2011 worden stappen gezet om permanent overleg m.b.t. armoedebestrijding samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie te organiseren		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 39		**Er wordt een project opgestart om tot structureel verbeterde communicatie van de Vlaamse overheid met mensen in armoede te komen.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	Niet van toepassing
	administratie	DAR – afdeling Communicatie	**Indicator**	Gebruik van het draaiboek voor toegankelijke communicatie door de Vlaamse overheid
Betrokkenen	kabinetten	Vandeurzen, Bourgeois (in de begeleidingscommissie)	**Evaluatie**	Door de stuurgroep en de begeleidingscommissie tijdens de projectfase, nadien permanent door de DAR – Afdeling Communicatie
	administraties	departement WVG, Kind en Gezin, departement Onderwijs (in de begeleidingscommissie)		
	mensen in armoede	Het Vlaams Netwerk maakt deel uit van de stuurgroep		
	andere actoren	Koning Boudewijnstichting (coördinator project), Memori (uitwerking van het project)		
Omschrijving actie	probleemsituering	Verstaanbare informatie en respectvolle communicatie lijken een evidentie. Toch krijgen mensen in armoede nog steeds moeilijk toegang tot informatie die hen aanbelangt. De communicatie met de verschillende (overheids)diensten verloopt vaak moeizaam en stroef. Mensen in armoede zijn evenwaardige klanten die recht hebben op klantgerichtheid, klachtenbehandeling en wettelijke bescherming.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Dit project wordt gerealiseerd door de Koning Boudewijnstichting in samenwerking met het Vlaams Netwerk en de coördinerend minister voor armoedebestrijding. Ook de kabinetten van de minister-president en de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de afdeling communicatie van de DAR worden betrokken. Het project bestaat uit twee pijlers: - uitwerken van een "lakmoesproef" waarmee beter en tijdiger wordt geïdentificeerd in welke projecten bijzondere aandacht nodig is voor doelgroepencommunicatie; - uitwerken van praktische draaiboeken (met bv. aanbevelingen i.v.m. de projectorganisatie, praktische checklists wat betreft communicatiekanalen of -producten, aanbevelingen i.v.m. efficiënte pretesting bij de doelgroep en dergelijke meer). Het is de bedoeling zich daarbij niet enkel te baseren op theoretische inzichten maar vooral ook op ervaringen opgedaan tijdens een aantal proefprojecten.		
	beoogd resultaat	Structureel verbeterde communicatie van de Vlaamse overheid, door gebruik van het draaiboek		
Stappenplan + timing	2010	Opstart project door de Koning Boudewijnstichting: - Betrekken Memori voor de uitwerking van het project - Samenstellen stuurgroep, bestaande uit KBS, Memori, Vlaams Netwerk, kabinet Lieten en DAR – Afdeling Comunicatie - Samenstellen en eerste bijeenkomst begeleidingscommissie		
	2011	Er gebeuren drie testcases, waarvan in elk geval een rond kleuterparticipatie Het draaiboek (inclusief lakmoesproef) wordt afgerond en overgemaakt aan de afdeling Communicatie (DAR), die eigenaar wordt van het document om dat vervolgens ook in de organisatie te introduceren (bekendmaken, ev. aanvullende infosessie of vorming voorzien, ...) en in de toekomst te actualiseren.		
	2012	Het draaiboek wordt structureel gebruikt binnen de Vlaamse overheid		
	2013	Idem		
	2014	Idem		

Doelstelling / Actie: 40		De dienstverlening van 1700 wordt beter bekend gemaakt bij kansengroepen		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Administratie WVG	**Indicator**	Kennis en gebruik dienstverlening 1700 bij kansengroepen
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Vandeurzen	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Afdeling Communicatie en Contactpunt Vlaamse Infolijn		
	mensen in armoede	Netwerk verengingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Deze legislatuur wil men de dienstverlening van 1700 en andere dienstverleningen van het Contactpunt Vlaamse Infolijn, en langs die weg alle relevante voorlichting vanwege de Vlaamse overheid, laten doordringen bij de kansengroepen. 1700 biedt de mogelijkheid tot gratis één-op-één contact op mensenmaat. Klanttevredenheidsonderzoeken en mystery shopping hebben aangetoond dat wie klant wordt van 1700, tevreden is over de dienstverlening. Desondanks was (en is) het palet aan dienstverlening van het Contactpunt Vlaamse Infolijn onvoldoende bekend. Zeker bij kwetsbare doelgroepen, wordt hierdoor het zgn. Matteüseffect versterkt, en dat mag niet de bedoeling zijn.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In de opleiding van de telefoonoperatoren wordt rekening gehouden met minder evidente klanten (anderstaligen, kwetsbare of onzekere mensen, “lastige klanten”, ...).		
	beoogd resultaat	Kansengroepen maken gebruik van de dienstverlening van 1700		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Opstart gesprekken met relevante partners / probleemafbakening		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 41		Er loopt een onderzoek om de nood aan toegang tot jeugdinformatie in kaart te brengen vanuit een bevraging van de doelgroep zelf, vooral jongeren die minder toegang hebben tot bestaande kanalen		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	2010: 86.000 euro (vastgelegd in 2009 2011: 10.000 euro
	administratie	Agentschap Sociaal Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Afdeling Jeugd	**Indicator**	Onderzoeksresultaten beschikbaar • Publicatie • Aantal deelnemers studiedag / vorming
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Midden 2011
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Vlaams Informatiepunt Jeugd		
Omschrijving actie	probleemsituering	Er is heel wat materiaal ontwikkeld o.a. door het VIP, maar ook binnen andere sectoren om jongeren te informeren. Toch merken we dat deze informatie kinderen en jongeren in armoede niet altijd bereikt.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het VIP liet daarom een studie uitvoeren die in kaart moet brengen wat hiervan de oorzaken zijn en hoe we dat in de toekomst kunnen remediëren. Eind 2009 werd de opdracht gegund aan Ruth Soenen (antropologe KULeuven) voor het voeren van een etnografisch onderzoek naar de alledaagse praktijken van jongeren uit minderheden met bijzondere aandacht voor hun informatietactieken en –behoeften. Het onderzoek richt zich niet specifiek op kinderen en jongeren in armoede, maar er is ongetwijfeld een zeer grote overlap.		
	beoogd resultaat	De resultaten van deze studie zullen leiden tot aangepaste communicatiestrategieën mbt tot informatie aan kinderen en jongeren in armoede. Dit materiaal wordt ook ontsloten voor andere beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid.		
Stappenplan + timing	2010	Het onderzoeksrapport wordt afgeleverd tegen eind 2010		
	2011	Publicatie onderzoeksrapport; VIP-Vormingsmoment waar de onderzoeksresultaten en beleidsaanbevelingen worden voorgesteld aan een breed publiek.Ontwikkelen competenties informatieverstrekkers ifv beter bereiken bijzondere doelgroepen		
	2012	Te bepalen obv beleidsaanbevelingen onderzoek		
	2013	Te bepalen obv beleidsaanbevelingen onderzoek		
	2014	Te bepalen obv beleidsaanbevelingen onderzoek		

Doelstelling / Actie 42		Het beleidsveld wonen zal een doordacht communicatiebeleid voeren met onder meer een doelgroepspecifieke aanpak.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Van den Bossche	Budget	
	administratie	Departement RWO – afdeling Woonbeleid	Indicator	
Betrokkenen	kabinetten		Evaluatie	
	administraties	Agentschap Wonen-Vlaanderen, VMSW		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk: aftoetsen van communicatie-initiatieven gericht naar mensen in armoede		
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Er is nood aan duidelijke communicatie en informatie voor specifieke doelgroepen over de bestaande en nieuwe steunmaatregelen. De informatieverstrekking via de klassieke kanalen, zoals folders, advertenties, …, blijkt vaak niet te volstaan om de mensen in armoede effectief te bereiken en afdoende te informeren.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Bij nieuwe communicatie-initiatieven over steunmaatregelen voor mensen in armoede, zo mogelijk in overleg met het Vlaams Netwerk, stil staan bij de geëigende kanalen en media om de informatie op een laagdrempelige en begrijpelijke wijze over te brengen. De resultaten van het project om tot structureel verbeterde communicatie met mensen in armoede te komen, zoals opgenomen onder actie 39, kan hierbij een waardevolle inbreng betekenen.		
	beoogd resultaat	De beoogde doelgroep is zowel beter geïnformeerd over de bestaande steunmaatregelen waarvoor zij in aanmerking kunnen komen als over de voorwaarden en aanvraagmodaliteiten.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	In het kader van nieuwe communicatie-initiatieven over bestaande of nieuwe steunmaatregelen wordt nagegaan of de geëigende kanalen en media worden gehanteerd om de beoogde doelgroepen te bereiken en begrijpelijk te informeren, met bijzondere aandacht voor mensen in armoede. Afhankelijk van de beschikbaarheid en bruikbaarheid van de resultaten van het communicatieproject (actie 39 – praktisch draaiboek), worden deze ingeschakeld met het oog op een verbeterd communicatiebeleid naar mensen in armoede.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 43 - 68		**De acties van bekendmaking van de toegang tot de jeugdhulp worden versterkt in samenwerking met cliëntorganisaties.** **Inspanningen voor bekendmaking van de initiatieven opvoedingsondersteuning en 'brede instap' in de jeugdhulp.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	2010: 50.000 euro verdeeld over de 6 regio"s IJH
	administratie	Departement WVG, afdeling beleidsontwikkeling, team integrale jeugdhulp	**Indicator**	Worden in de nettwerken vastgelegd en opgevolgd door de netwerkstuurgroepen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Terug te vinden in de jaarlijkse rapportage RTJ aan het Managementcomité Integrale Jeugdhulp.
	administraties			
	mensen in armoede	Er is geen specifieke focus op mensen in armoede – het gaat om brede sensibilisering van doorverwijzers over het bestaande hulpaanbod en de organisatie ervan.		
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	'Bekendmaking van de brede instap' is een opdracht van de netwerken rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. Die communiceren op geregelde tijdstippen over de brede instap in hoofdzaak tav. intermediairen van de jeugdhulp. Rechtstreekse communicatie met (potentiële) cliënten over het hulpaanbod gebeurt in hoofdzaak door de sectoren jeugdhulp zelf.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Integrale Jeugdhulp ontwierp uniforme communicatiedragers (affiches, kaartjes en een brochure) waarvan netwerken gebruik kunnen maken om hun aanbod te communiceren.		
	beoogd resultaat	Betere bekendheid van de (organisaties van de) brede instap bij organisaties, diensten en voorzieningen die in contact komen met potentiële cliënten van de jeugdhulp.		
Stappenplan + timing	2010	Netwerken beslissen zelf wanneer zij communiceren. Elk netwerk heeft wel de opdracht om dit periodiek te doen. Concrete communicatieacties in de diverse netwerken zijn terug te vinden in de praktijkrapportages rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp voor het managementcomité Integrale Jeugdhulp.		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 44		**De Vlaamse overheid stimuleert de verspreiding van kennis over armoede en sociale uitsluiting voor iedereen, ingezonderd sensibiliseert zij haar eigen medewerkers.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	Nog af te spreken
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	De kennisverspreiding zelf: bv. Informatiebrochures,…
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede	Leden van het HPAO		
	andere actoren	Vormingsinstellingen met expertise in armoede Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting: zie website www.armoedebestrijding.be (inhoudelijke analyses, aanbevelingen en cijfermateriaal)		
Omschrijving actie	probleemsituering	We merken nog steeds dat niet iedereen armoede kan vatten.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door de verspreiding van kennis, krijgt iedereen een beter zicht op de situatie.		
	beoogd resultaat	Wanneer iedereen goed op de hoogte is van het probleem, kan dit ook bijdragen tot een betere inzet in het armoedebestrijdingsbeleid.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Organiseren van HPAO medio 2011		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 44 – 50 – 51 – 120 – 121 - 122		**44. De Vlaamse overheid stimuleert de verspreiding van kennis over armoede en sociale uitsluiting voor iedereen, ingezonderd sensibiliseert zij haar eigen medewerkers** **50. Er wordt nagegaan hoe kennis over armoede en sociale uitsluiting aan bod komt in de opleidingen, stages en nascholingen die leiden tot jobs waar mensen in contact komen met mensen in armoede** **51. Leerkrachten, medewerkers van clb en andere actoren betrokken bij de studie- en beroepskeuzebegeleiding worden meer geïnformeerd over (de gevolgen van) de armoedeproblematiek** **120. De betrokkenheid van ouders bij het schoolleven van de kinderen wordt verhoogd** **121. De betrokkenheid van de scholen bij de levenssituatie en leefomgeving van de kinderen wordt verhoogd. Er is een actief engagement tot wederzijdse communicatie tussen de school en de ouders.** **122. De oriëntering van leerlingen verbetert door de kennis over de verderzetting van sociale ongelijkheden en de competenties om ermee om te gaan worden aangescherpt**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	Schooljaar 2010-2011: 130.000 euro (via Koning Boudewijnstichting
	administratie	Departement O&V (SBO en Instellingen en Leerlingen Hoger onderwijs)	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Respectieve adviseurs (afhankelijk van dossier)	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Departement Onderwijs en Vorming, diverse hogescholen en universiteiten		
	mensen in armoede	Verenigingen waar armen het woord nemen werken vaak samen met de projectcoördinatoren, vooral inzake bereiken en selecteren van kinderen/gezinnen en bijdragen in het voorbereidende vormingstraject voor de studenten Kansarme ouders en leerlingen zijn de doelgroep aan wie deze initiatieven gericht zijn		
	andere actoren	Heel wat intermediairs worden door de initiatiefnermers betrokken: opbouwwerkers, verenigingen, sociale werkers, zorgleraren, GOK-leraren…		
Omschrijving actie	probleemsituering	Kinderen uit kansarme gezinnen groeien op in een omgeving die vaak minder aansluit bij de schoolse omgeving. Studenten in opleidingen voor sectoren/bereopen die vaak met kansarmere milieus te maken hebben, worden daarop niet altijd goed voorbereid (kennis en vaardigheden).		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Student tutoringinitiatieven passen in het gelijkeonderwijskansenbeleid. Daarin worden leerlingen (uit de kansarme doelgroep) door studenten regelmatig begeleid in competentie-ontwikkeling inzake 'leren leren'. Studenten leren van dichtbij hoe kinderen uit kwetsbare gezinnen school ervaren en welke hun noden zijn. Maar ook de betrokken schoolteams hebben hier voordeel bij. Voorwaarde daarbij is wel dat volgens een set kwaliteitscriteria gewerkt wordt. Het regelgevende kader wordt uitgetekend op basis van de op het terrein opgebouwde expertise van de pilootprojecten en de beleidsgerichte effectiviteitsonderzoeken die onze partner, de Koning Boudewijnstichting, in opdracht van de minister van Onderwijs verrichtte.		
	beoogd resultaat	Hogeronderwijsinstellingen worden aangemoedigd student tutoring structureel in te bouwen als stageopdracht binnen opleidingen als de lerarenopleidingen, sociaal werk, pedagogie… Op basis van tegemoetkoming aan de vooropgezette kwaliteitscriteria kunnen ze daarvoor middelen van de overheid ontvangen.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Uitwerken regelgevend kader		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 44 - 51		**De Vlaamse overheid stimuleert de verspreiding van kennis over armoede en sociale uitsluiting voor iedereen, ingezonderd sensibiliseert zij haar eigen medewerkers** **Leerkrachten, medewerkers van clb en andere actoren betrokken bij de studie- en beroepskeuzebegeleiding worden meer geïnformeerd over (de gevolgen van) de armoedeproblematiek**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	2010: Valt binnen de reguliere activiteiten en middelen
	administratie	Agentschap Onderwijscommunicatie: Klasse, Agentschap Informatie en Communicatie, Canon Cultuurcel Aanspreekpunt: Mieke Santermans, stafmedewerker communicatie met kansengroepen	**Indicator**	1. Laagdrempelige communicatie vanuit het ministerie - Jaarlijks minstens 2 laagdrempelige communicatieacties waarbij we kansarme doelgroepen en intermediairs betrekken (keuze van thema's, uitwerken van communicatieacties en evaluatie). - Minstens één nieuw communicatiekanaal ontwikkelen om kansarme groepen te bereiken - Groei van abonnees van nieuwsbrief XTR Strong (van 4000 naar 6000) 2. Scholen en CLB's aanmoedigen om laagdrempelig te communiceren - Jaarlijks minstens 20 tips en praktijkvoorbeelden voor scholen en CLB's - Jaarlijks minstens 5 artikels/berichten/filmpjes/campagnes om kennis over armoede te verspreiden - Streefdoel: 90% van alle scholen bestellen laagdrempelig communicatiemateriaal
Betrokkenen	kabinetten	Respectieve adviseurs (afhankelijk van dossier)	**Evaluatie**	Tevredenheidsmeting door onafhankelijk onderzoeksbureau, minstens om de vier jaar, bij alle doelgroepen en met speciale aandacht voor kansarmen.
	administraties	Departement en alle agentschappen van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming: vanuit hun expertise en contacten dragen de medewerkers thema's aan voor de verschillende communicatiekanalen en communicatieacties. Ze stofferen de boodschappen inhoudelijk. We dokteren samen strategieën uit om doelgroepen te benaderen en te bereiken. Samenwerking met administratie Jeugd, Welzijn en gezondheid, Gelijke kansen, Sport, Mobiliteit, Energie…: alle andere administraties kunnen thema's en invalshoeken aandragen voor onze communicatiekanalen. Ze kunnen dus via ons scholen, leerlingen en ouders bereiken. We ondersteunen ook hun campagnes. Op hun vraag delen we ook graag onze expertise in doelgroepgericht communiceren.		
	mensen in armoede	Verenigingen waar armen het woord nemen dragen regelmatig thema's of dossiers aan, waarover wij dan communiceren met leraren, ouders en/of leerlingen. Dat kan via het vertikaal overleg of via losse contacten. Kansarme ouders en leerlingen komen aan het woord in onze kanalen. We testen en evalueren onze communicatie, ook bij kansarme ouders en leerlingen.		
	andere actoren	We schakelen intermediairs in om kansarme ouders te bereiken: opbouwwerkers, verenigingen, sociale werkers, zorgleraren, GOK-leraren… Dit netwerk bouwen we actief uit via een nieuwsbrief en website voor intermediairs. Er is ook samenwerking met de oudervereniging van de onderwijskoepels.		
Omschrijving actie	probleemsituering	Verstaanbare informatie en respectvolle communicatie lijken een evidentie. Toch krijgen mensen in armoede nog steeds moeilijk toegang tot informatie die hen aanbelangt. De communicatie met de school, het CLB of overheidsdiensten verloopt soms moeizaam of stroef.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	1. Laagdrempelige communicatie vanuit het ministerie - Doelgroepen en intermediairs betrekken bij keuze van thema's, uitwerken van communicatieacties en evaluatie. Bijv. Yeti, Maks, Starterpakketten… - Duidelijke kernboodschappen, laagdrempelig taalgebruik en toegankelijke vormgeving in alle communicatie met ouders en leerlingen - Een mix van communicatiekanalen aanbieden en niet alleen schriftelijke communiceren: bijv. Infolijn Onderwijs, evenementen en acties, TV-Klasse… - Netwerk van intermediairs uitbouwen en onderhouden via Klasse XTR Strong - Indien nodig aparte communicatiekanalen ontwikkelen voor groepen die we moeilijk bereiken: bijv. instapbrief voor anderstaligen, vertelkaart in starterspakket… - Informatie gratis of goedkoop aanbieden: bijv. website ond.vlaanderen.be en publicaties via cel Publicaties 2. Scholen en CLB's aanmoedigen om laagdrempelig te communiceren. - Tips en praktijkvoorbeelden verspreiden: bijv. XTR-strong, Klasse voor Leraren, Edulex, Schooldirect/lerarendirect… - Laagdrempelig communicatiemateriaal ter beschikking stellen: bijv. brochure CLB in 15 vragen, affiches van Klasse voor Ouders… - Kennis over armoede verspreiden: bijv. Eerste Lijn Kansarmoede		
	beoogd resultaat	Ook kansarme ouders en leerlingen kennen, gebruiken en waarderen de communicatie en informatie van het ministerie van Onderwijs en Vorming. Scholen communiceren beter met kansarme ouders en leraren weten wat kansarmoede is.		

Stappenplan + timing	Zie indicatoren - jaarlijks

Doelstelling 45		**Oprichting kenniscentrum mediawijsheid**		
Actie		Organisatie rondetafels, benchmark en overzicht van de inventarissen; opmaak stappenplan mediawijsheid		
Verantwoordelijke	kabinet	Kabinet Lieten	Budget	2010: Administratief project 2011: 200.000 euro (werkingsmiddelen) en 150.000 euro (subsidiemiddelen) 2012: 200.000 euro (werkingsmiddelen) en 150.000 euro (subsidiemiddelen) 2013: 200.000 euro (werkingsmiddelen) en 150.000 euro (subsidiemiddelen) 2014: 200.000 euro (werkingsmiddelen) en 150.000 euro (subsidiemiddelen)
	administratie	Departement CJSM	Indicator	- Nota's betreffende de inventarissen, benchmark en rondetafels - Stappenplan Mediawijsheid - Oprichting Kenniscentrum Mediawijsheid
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Smet (Onderwijs, Jeugd)	Evaluatie	Dit wordt niet ingevuld omdat hierover nog geen afspraken zijn gemaakt
	administraties	Departement CJSM, Departement O & V, ASCW Afdeling Jeugd		
	mensen in armoede	Het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen zal bij de rondetafels worden betrokken		
	andere actoren	Sectororganisaties		
Omschrijving actie	probleemsituering	Mensen in armoede vormen een kwetsbare groep inzake de digitale kloof-problematiek en ontberen vaak een aantal mediawijsheidsvaardigheden. De kennis over mediawijsheid en over de specifieke aanpak naar mensen in armoede, is thans versnipperd; ook de samenwerking en coördinatie van initiatieven op het veld kunnen beter. Meer inzicht, meer kennisdeling en meer samenwerking moeten op het veld voelbaar worden, ook voor mensen in armoede.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De oprichting van een kenniscentrum is niet het doel op zich, wel dat er een effectieve 'kenniswerking' wordt opgestart en zo effectief mogelijk wordt georganiseerd opdat kennis kan worden verzameld en gedeeld. Via een kenniscentrum/werking wordt er ook ingezet op meer coördinatie en samenwerking en kunnen hiaten door het beleid worden opgemerkt en bijgestuurd.		
	beoogd resultaat	Mensen in armoede worden mediawijzer		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Rondetafels, benchmark en inventaris – opmaak stappenplan met prioriteiten		
	2012	Opstart kenniscentrum		
	2013	Verdere uitbouw Kenniscentrum		

	2014	Verdere uitbouw Kenniscentrum

Doelstelling / Actie: 45 – 11 -104		**Oprichting kenniscentrum mediawijsheid, meer specifiek dat deel dat gericht is naar journalisten en programmamakers: hen informeren over de werking van stereotypes van kansengroepen en armen en hen good-practices, tips en middelen aanreiken voor een genuanceerde beeldvorming.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	2011: -Gk voorziet 400 euro voor het artikel over beeldvorming van armoede -GK financiert de totale brochure, inclusief tekstje over armoede. Budget nog onduidelijk. -Opvolging van uitbreiding expertendatabank gebeurt door Sabine Van de gaer samen met iemand van armoedebeleid. Financiering van inputten van deskundigen in armoedebestrijding is voor rekening van het coördinerend armoedebestrijdingsbeleid.
	administratie	Sabine Van de gaer	**Indicator**	-in 2011 verschijnt in De Journalist een artikel van 2 pagina's over beeldvorming van 'armoede' -in 2011 verschijnt in de brochure over beeldvorming van kansengroepen een artikel over beeldvorming van armoede -ervaringsdeskundigen in armoedebestrijding die vanuit hun werkveld specifieke expertise hebben opgebouwd, worden opgenomen in de expertendatabank. Timing en aantal nog af te spreken met kabinet armoedebestrijding.
Betrokkenen	kabinetten	Armoedebestrijding en Media	**Evaluatie**	Het artikel over beeldvorming van armoede zal worden voorgelegd voor feedback aan het VNA, voor het gepubliceerd wordt.
	administraties	Armoedebestrijding en Media		
	mensen in armoede	VNA, De Link		
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Mensen uit kansengroepen en armen signaleren dat ze vaak kampen met stereotyperende beeldvorming.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	-via een sensibiliserende artikelreeks in De Journalist, het maandblad van de VVJ, over beeldvorming van kansengroepen, ook van armen -Via een sensibiliserende brochure over beeldvorming van kansengroepen, ook armen voor journalisten en programmamakers -Via de Expertendatabank, die in samenwerking met de minister van Armoedebestrijding zal uitgebreid worden met ervaringsdeskundigen in armoedebestrijding die vanuit hun werkveld specifieke expertise hebben opgebouwd.		
	beoogd resultaat	Een meer genuanceerde beeldvorming van mensen uit kansengroepen en armen in de media.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	- Artikelreeks in De Journalist is gefinaliseerd. - Expertendatabank is uitgebreid met ervaringsdeskundigen in armoedebestrijding die vanuit hun werkveld specifieke expertise hebben opgebouwd - Sensibiliserende brochure is klaar en verspreid		
	2012			
	2013			

	2014	

Doelstelling / Actie: 46		**We stimuleren het competentiedenken en –handelen in het jeugdwerk, in het bijzonder van medewerkers (beroepskrachten en vrijwilligers) die werken met bijzondere doelgroepen. Jeugdwerkers en leerkrachten worden gevormd op methodisch vlak met een bijzondere aandacht voor interculturalisering. We behouden expliciet middelen voor voor uitwisseling gericht op het versterken van kansengroepen**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	2010 – 2011 – 2012 Subsidies aan steunpunt Jeugd: 1 001 000 (niet te bepalen welk aandeel hiervan naar diversiteit gaat) Subsidies Uit de Marge: 247.000 2013 – 2014 Subsidies aan steunpunt Jeugd: nog te bepalen(niet te bepalen welk aandeel hiervan naar diversiteit gaat) Subsidies Uit de Marge: nog te bepalen
	administratie	Agentschap Sociaal Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Afdeling Jeugd	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Bij indienen jaarverslagen en opmaak nieuwe beleidsnota's/beleidsovereenkomsten
	administraties	Checken bij departement		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Steunpunt jeugd, Uit de Marge: bovenbouw organisaties die mee instaan voor het verspreiden van goede voorbeelden, ondersteuning en vorming		
Omschrijving actie	probleemsituering	Beroepskrachten, vrijwilligers en bestuurders actief in het jeugdwerk hebben niet altijd de nodige kennis en vaardigheden om te werken met bijzondere doelgroepen. Dit komt tot uiting in de organisatiestructuren en in het bereik.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Overleg Het overleg platform diversiteit in het jeugdwerk wordt gecontinueerd, zodat expertise en kennis kan gedeeld worden. Hierbij wordt er naar gestreefd voldoende aanwezigheid te hebben van doelgroepspecfieke organisaties. Vorming Door de organisatie van studiedagen, vormingsmomenten, intervisie wordt er verder gewerkt aan de competenties inzake bijzondere doelgroepen. Kadervorming Diversiteit wordt als een belangrijk aandachtspunt naar voor geschoven voor de kadervorming. Uitwisseling Projecten die een stimulans vormen om jeugdwerkers uit te wisselen tussen organisaties, om zo de kennis te verhogen over het werken met bijzondere doelgroepen worden verder ondersteund.		
	beoogd resultaat	Jeugdwerkers (beroepskrachten, vrijwilligers en bestuurders) hebben meer competenties inzake het werken met bijzondere doelgroepen.		
Stappenplan + timing	2010	Continue aandacht en uitvoering, opgenomen in beleidsovereenkomsten.		
	2011	Continue aandacht en uitvoering, opgenomen in beleidsovereenkomsten.		
	2012	Continue aandacht en uitvoering, opgenomen in beleidsovereenkomsten.		
	2013	Continue aandacht en uitvoering, opgenomen in nieuwe beleidsovereenkomsten.		
	2014	Continue aandacht en uitvoering, opgenomen in nieuwe beleidsovereenkomsten.		

Doelstelling / Actie: 47		De sensibilisering en vorming van welzijns- gezondheids- en preventiewerkers rond de armoedeproblematiek wordt gestimuleerd. (gelinkt aan doelstelling 53.)		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen, Bart Verhoeven	**Budget**	2010: Ondersteuning CEDES vzw in het kader van sensibilisering en vorming over armoede en gezondheid: 50.000 euro (budget 2009) 2010 t.e.m. 2014: Ondersteuning Armoede-In-Zicht, Bind-Kracht en TAO (zie fiche 53.)
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving, Frank Van den Branden	**Indicator**	Aangeboden vormingen voor WVG-sectoren (jaarverslagen).
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Evaluatie Bind-Kracht, Armoede-In-Zicht: permanent ahv verslagen. Evaluatie CEDES: tijdens en na projectjaar 2010. Evaluatie TAO Limburg + uitbreiding: permanent ahv verslagen en grondig in 2013
	administraties			
	mensen in armoede	Via vormingsaanbieders die met mensen in armoede (en hun verenigingen) (samen)werken.		
	andere actoren	Armoede In-Zicht (Welzijnszorg, Vlaams Netwerk), Bind-Kracht (Karel de Grote-Hogeschool), TAO (vzw De Link), CEDES vzw		
Omschrijving actie	probleemsituering	Armoede bestaat in alle conjuncturen en welvaartsregimes, ook in hooggeïndustrialiseerde en welvarende samenlevingen. De vraag waarom dat zo is, blijft meestal onbeantwoord. Het individueel schuldmodel legt de schuld van armoede bij de mensen zelf omdat men de diepere oorzaak, armoede, niet (her)kent. Mensen in armoede zouden lui, spilzuchtig, drankzuchtig, onverantwoord zijn. Een dergelijke verklaring doet het vaak goed bij de publieke opinie maar zet weinig zoden aan de dijk. Ze is immers sterk beschuldigend, gaat voorbij aan de maatschappelijke processen die armoede veroorzaken en belemmert daarmee een doeltreffend armoedebestrijdingsbeleid. Dit gebrek aan kennis ligt (mee) aan de basis van de drempels waar mensen in armoede op verschillende levensdomeinen mee geconfronteerd worden. Elk vormingsinitiatief heeft zijn eigen specificiteit en meerwaarde. Door de verschillende initiatieven wordt een waaier van diensten aangeboden, die vaak complementair zijn aan elkaar: vorming, training, coaching, advies, consult, ondersteuning, supervisie, begeleiding,…. Ongetwijfeld zijn er ook overlappingen en elementen die beter op elkaar afgestemd kunnen worden.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De ware draagwijdte van armoede kan men pas inschatten wanneer men weet hoezeer armoede ingrijpt op het zelfwaardegevoel van het individu en hoe belemmerend een geschiedenis van armoede-ervaring is. We vragen aandacht voor de binnenkant van armoede en wat dat met een mens, zijn keuzemogelijkheden en perspectieven doet. Operationaliseren van een nauwere samenwerking zodat zowel een efficiëntere inzet van middelen als een duidelijkere positionering van de werking en het overzichtelijker maken van het aanbod voor geïnteresseerde organisaties op het terrein wordt gerealiseerd. (uitbouw frontoffice)		
	beoogd resultaat	Voldoende vormingsaanbod voor WVG-sectoren.		
Stappenplan + timing	2010	Ondersteuning Armoede-In-Zicht, Bind-Kracht en TAO (zie fiche 53.) Ondersteuning CEDES vzw in het kader van sensibilisering en vorming over armoede en gezondheid.		
	2011	Ondersteuning Armoede-In-Zicht, Bind-Kracht en TAO (zie fiche 53.) Bekendmaking vormingsaanbod aan WVG-sectoren. Uitwerken van een concreet actieplan dat vanaf 2012 geïmplementeerd kan worden		
	2012	Ondersteuning Armoede-In-Zicht, Bind-Kracht en TAO (zie fiche 53.) Realisatie en profilering van de frontoffice		
	2013	Ondersteuning Armoede-In-Zicht, Bind-Kracht en TAO (zie fiche 53.) profilering van de frontoffice		
	2014	Ondersteuning Armoede-In-Zicht, Bind-Kracht en TAO (zie fiche 53.)		

		profilering van de frontoffice

Doelstelling / Actie: 48 - 54		**In de overeenkomst met het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen zullen we de structurele participatie aan de netwerken integrale jeugdhulp opnemen. Zo realiseren we ondermeer dat binnen de Jeugdhulp kennis over armoede wordt verspreid bij hulpverleners en hulpverleners op gepaste wijze vraaggerichte hulp realiseren voor mensen in armoede.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen, Jan Deridder	**Budget**	2011: Geen – indien vertegenwoordigers van het netwerk participeren aan regionale stuurgroepen Integrale Jeugdhulp ontvangen zij hiervoor een vergoeding net als de andere leden
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving, Tom D'Olieslager	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Dep. WVG, afdeling Welzijn en Samenleving, in het kader van de behandeling en opvolging van het subsidiedossier voor de reguliere werking van het Vlaams Netwerk.		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Vlaams Netwerk, Regionale stuurgroepen Integrale Jeugdhulp, projectleider Integrale Jeugdhulp		
Omschrijving actie	probleemsituering	Een goede toegankelijkheid van de jeugdhulpverlening voor mensen in armoede is niet vanzelfsprekend. Kennis over armoede bij hulpverleners is mogelijk ontoereikend om adequaat vraaggerichte hulp te kunnen verlenen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, beschikt over praktijkkennis en informatie die essentieel is voor de netwerken rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening. Anderzijds ondernemen die netwerken acties die ook voor mensen in armoede relevant zijn. Participatie en wederzijdse dialoog tussen het Vlaams netwerk en de structuren van Integrale Jeugdhulp moet op termijn kunnen bijdragen tot een meer toegankelijke jeugdhulpverlening voor mensen in armoede.		
	beoogd resultaat	De informatie over de jeugdhulpverlening waar de verenigingen over beschikken is belangrijk voor de beleidvoering van en in IJH. In dat kader is het wenselijk en noodzakelijk dat deze informatie via vertegenwoordigers van de verenigingen ter beschikking wordt gesteld van de netwerken, de regionale stuurgroepen en de adviesraad.		
Stappenplan + timing	2010	In het overleg rond de planning voor 2011 wordt dit element opgenomen. Het vindt zijn neerslag in het jaarplan 2011 van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en in de overeenkomst op basis waarvan de subsidies voor 2011 worden toegekend.		
	2011	In overleg met het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, met de regionale stuurgroepen van Integrale Jeugdhulp en de projectleider Integrale Jeugdhulp wordt nagegaan op welke wijze een structurele samenwerking tussen het netwerk en de structuren van Integrale Jeugdhulp gerealiseerd kan worden.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 49		**Complementair aan het versterken van zorgaspecten in de begeleiding van werkzoekenden zullen we samen met de betrokkenen een ondersteuningspakket ontwikkelen voor bedrijfsleiders en direct leidinggevenden om hen inzicht te laten krijgen in de situatie van ondermeer mensen in armoede op de werkvloer. Op die manier is de organisatie voorbereid en verhoogt de slaagkans van de tewerkstelling van mensen in armoede.**		
Verant woorde lijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Michiel Van De Voorde	**Indicator**	EAD Rapportage
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Projectontwikkelaars van de RESOC's/SERR's; KdG en Bindkracht		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	1. Het pakket is in overleg met projectontwikkelaars uit een zevental regio's tot stand gekomen. Het betreft een tweedaagse opleiding, waarin ook ervaringsdeskundigen armoede worden ingezet. 2. De testing van het materiaal ging door op 30/9 en 21/10. Zestien deelnemers (direct leidinggevenden) bijna allemaal uit de profit sectoren.		
	2011	<u>Actie(s) (wat, wie):</u> 1. Evaluatie van het proefdraaien en, op basis daarvan, aanpassen ven het pakket 2. Het pakket opnemen in de toolbox EAD en promotie voor organiseren. 3. Organisatie van minstens 2 trainingssessies, in verschillende regio's 4. Verdere aandacht voor deze thematiek binnen de diversiteitsplannen <u>Doel(en):</u> <u>Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief):</u> Twee trainingen in 2011 Specifieke aandacht voor armoede in minstens 50 diversiteitplannen in 2011 <u>Meting (wat, wie, hoe, wanneer)</u>: In EAD rapportage over 2011		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 50		**Er wordt nagegaan hoe kennis over armoede en sociale uitsluiting aan bod komt in de opleidingen, stages en nascholingen die leiden tot jobs waar mensen in contact komen met mensen in armoede.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Van den Bossche & Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Isabel Van Wiele	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB, Syntra (Bart De Geeter) en ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 51		**Leerkrachten, medewerkers van het CLB en andere actoren betrokken bij de studie en beroepskeuzebegeleiding worden meer geïnformeerd over de (gevolgen van de) armoedeproblematiek.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Van den Bossche & Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Isabel Van Wiele	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB, Syntra (Bart De Geeter) en ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 51		**Leerkrachten, medewerkers van het clb en andere actoren betrokken bij de studie en beroepskeuzebegeleiding worden meer geïnformeerd over de gevolgen van de armoedeproblematiek** **Conferentie in het kader van het Belgische Voorzitterschap van de Europese Unie – "De cirkel van ongelijkheid doorbreken: sociale inclusie in en door onderwijs" (28-29/09/2010 te Gent)**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	2010: 160.000 euro
	administratie	Departement Onderwijs en Vorming – Afdeling Internationale Relaties Onderwijs	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	kabinet Smet	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Departement Onderwijs en Vorming - Afdelingen Internationale Relaties Onderwijs, Strategische Beleidsondersteuning, Instellingen en Leerlingen Basisonderwijs en DKO, Instellingen en leerlingen secundair onderwijs en volwassenenonderwijs		
	mensen in armoede	Workshop 4 'Low skilled adult learners' geeft bv. forum aan het perspectief van een vereniging die werkt met mensen in armoede (Flora vzw)		
	andere actoren	Europese Commissie		
Omschrijving actie	probleemsituering	Het verschil in graad van sociale inclusie in de Europese lidstaten geeft aan dat het terugdringen van ongelijkheid en exclusie nog altijd een belangrijke uitdaging vormt. Dat terugdringen doelt zowel op structurele veranderingen als op extra ondersteuning voor leerlingen of studenten die meer kans op uitsluiting lopen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Deze conferentie wil Europees, nationaal en regionaal beleid en modellen van goede praktijk voor het voetlicht brengen, waarbij gelijkheid en inclusie worden bevorderd op alle onderwijsniveaus (voorschools, leerplicht-, hoger en volwassenenonderwijs)."		
	beoogd resultaat	Verhoogde politieke aandacht, sensibilisering en expertiseuitwisseling onder actoren betrokken bij onderwijs		
Stappenplan + timing	2010	De internationale conferentie wordt voorbereid en vindt plaats op 28-29 september 2010		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 51		Leerkrachten, medewerkers van clb en andere actoren betrokken bij de studie- en beroepskeuzebegeleiding worden meer geïnformeerd over (de gevolgen van) de armoedeproblematiek		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	John De Plecker	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Afdeling Ondersteuningsbeleid / Leden van het projectteam van dit beleidsproject		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	De rollen van de verschillende betrokken actoren in de leerlingenbegeleiding moeten duidelijk uitgeklaard en afgelijnd worden, zodat bestaande lacunes en overlap weggewerkt worden.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door de leerlingenbegeleiding te verbeteren, willen we onder meer de ongekwalificeerde uitstroom tegen gaan.		
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 51 -52		**Leerkrachten, medewerkers van clb en andere actoren betrokken bij de studie- en beroepskeuzebegeleiding worden meer geïnformeerd over (de gevolgen van) de armoedeproblematiek** **Het begrip van armoedeproblematiek en de weerbaarheid bij leerlingen wordt aangescherpt** **Poverty Is Not a Game - een *serious game* over armoede voor secundaire scholen**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	2010: 25.000 euro
	administratie	Jan De Craemer	**Indicator**	- Opleveren van het serious game en gedrukte didactische handleiding op 5.000 exemplaren - Promotie via de diverse onderwijskanalen van Klasse - Studiedag 20/10/2010
Betrokkenen	kabinetten	Onderwijs en Media	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Onderwijs en Vorming en CJSM		
	mensen in armoede	De verenigingen werden betrokken in de ontwikkelingsfase		
	andere actoren	Koning Boudewijnstichting		
Omschrijving actie	probleemsituering	Armoede bespreekbaar maken in het onderwijs is geen evidentie. Het project is er op gericht de eindtermen die verband houden met de armoedeproblematiek na te streven of te behalen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De Koning Boudewijnstichting en het IBBT (Interdisciplinair Instituut voor Breedbandtechnologie) investeren momenteel volop in de ontwikkeling van een serious ga voor gebruik in secundaire scholen, dat een basis moet bieden om met leerlingen van de 2de en 3de graad secundair onderwijs een gesprek aan te gaan over armo en wat het betekent om arm te zijn. Het project heeft twee grote doelstellingen: 1. De ontwikkeling van de game PING en het gebruik ervan in scholen 2. Bewustmaking creëren rond het gebruik van serious games in het onderwijs, zeer specifiek rond het gebruik van games om complexe, sociale problemen name de armoedeprobelatiek - te bespreken met leerlingen. De Vlaamse overheid co-financiert het project en staat in voor de verspreiding en promotie van het game in Vlaamse scholen, de ontwikkeling van de didactische handleiding enz.		
	beoogd resultaat	- Kennis van de armoedeproblematiek verhogen bij leerlingen uit de 2e en 3e graad SO. - Diverse eindtermen i.v.m. de armoedeproblematiek zijn behaald of werden nagestreefd.		
Stappenplan + timing	2010	- Game verspreiden en promoten in de Vlaamse scholen - Financiering van de ontwikkeling van een didactische handleiding bij het game - lancering van de game tijdens een conferentie op 20/10/2010		
	2011	Verder uitrol en promotie van het serious game PING gedurende het hele schooljaar 2010-2011		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 122 – 126 - 51		**De oriëntering van leerlingen verbetert door de kennis over de verderzetting van sociale ongelijkheden en de competenties om ermee om te gaan worden aangescherpt.** **Leerlinggerichte ondersteuning op maat.** **Leerkrachten, medewerkers van het CLB en andere sectoren betrokken bij de studie- en beroepskeuzebegeleiding worden meer geïnformeerd over (de gevolgen van) armoedeproblematiek.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	John De Plecker	**Indicator**	Terugdringen van de oververtegenwoordiging van kansarme leerlingen in het buitengewoon onderwijs.
Betrokkenen	kabinetten	Onderwijs en Vorming	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	ILBD, ILSV, AgODi		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Koepels en vakbonden		
Omschrijving actie	probleemsituering	Leerlingen die beantwoorden aan de kansarmoede-indicatoren (= socio-economische en etnisch-culturele achtergrondkenmerken) lopen meer dan andere leeftijdsgenoten schoolse vertraging op, zelfs al in het eerste leerjaar, en lopen een groter risico om in het watervaleffect te belanden. Deze sociale ongelijkheid neemt zelfs toe doorheen het lager onderwijs. Deze leerlingen komen daarenboven meer terecht in het technisch- en beroepsonderwijs en ze worden meer georiënteerd naar het buitengewoon onderwijs.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Via betere diagnostisering de doorverwijzing naar het buitengewoon onderwijs terugbrengen tot leerlingen die daar nood aan hebben omwille van een beperking en niet louter op basis van hun socio-economische of socio-culturele achtergrond.		
	beoogd resultaat	Minder onterechte doorverwijzing naar het buitengewoon onderwijs Minder schoolse vertraging bij de kinderen van de lager sociale klassen. Vermijden van het watervaleffect.		
Stappenplan + timing	2010	Voorbereidende gesprekken op basis van voorontwerp van decreet		
	2011	Ontwerp van decreet Leerzorg (basisdecreet)		
	2012	Vanaf 1 september 2012: start geleidelijke implementatie van het decreet		
	2013	Verdere uitrol decreet		
	2014	Verdere uitrol decreet		

Doelstelling / Actie: 51 - 125		**Leerkrachten, medewerkers van clb en andere actoren betrokken bij de studie- en beroepskeuzebegeleiding worden meer geïnformeerd over (de gevolgen van) de armoedeproblematiek** **De overgangsmomenten worden extra begeleid** Studiedag over onderzoek naar de sociale ongelijkheid bij de overgang van basis- naar secundair onderwijs		
Verantwoordelijke	kabinet		**Budget**	Reguliere werkingsmiddelen
	administratie	John De Plecker (ILBD) – ism. Nathalie De Bleeckere	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen)	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Afdeling Instellingen en Leerlingen Basisonderwijs, Ondersteuningsbeleid en Strategische beleidsondersteuning		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Heel wat meisjes en jongens kiezen niet de meest gepaste studierichting in functie van hun capaciteiten en ontplooiing van hun talenten. Nochtans kan een betere en verantwoorde studiekeuze bijdragen tot het wegwerken van de sociale segregatie in de studiekeuze van het ASO, TSO, BSO.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De studiedag brengt de bevindingen van het OBPWO-onderzoek van prof. dr. Mieke Van Houtte onder de aandacht. De mechanismen van sociale segregatie bij die overgang naar secundair onderwijs is voorwerp van de lezingen, workshops, en het paneldebat.		
	beoogd resultaat	De studiedag is sensibiliserend bedoeld, met uitwisseling van praktijk(ervaring)en tussen diverse actoren (leerkrachten, clb-teams, directies, beleidsmakers)		
Stappenplan + timing	2010	Voorbereiding studiedag		
	2011	25 maart 2011		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 51 - 125		**Leerkrachten, medewerkers van clb en andere actoren betrokken bij de studie- en beroepskeuzebegeleiding worden meer geïnformeerd over (de gevolgen van) de armoedeproblematiek** **De overgangsmomenten worden extra begeleid**		
Verant woorde lijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	John De Plecker	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Afdeling Ondersteuningsbeleid / Leden van het projectteam van dit beleidsproject		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	De rollen van de verschillende betrokken actoren in de leerlingenbegeleiding moeten duidelijk uitgeklaard en afgelijnd worden, zodat bestaande lacunes en overlap weggewerkt worden.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door de leerlingenbegeleiding te verbeteren, willen we onder meer de ongekwalificeerde uitstroom tegen gaan.		
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 52		**Het begrip voor de armoedeproblematiek en de weerbaarheid bij leerlingen worden aangescherpt.** Inbedden in de infosessies, workshops, standhouderschap op diverse beurzen, etc., die SVL zal organiseren aan leerkrachten, hun opleiders, pedagogische begeleidingsdiensten en alle andere maatschappelijke stakeholders om het kenniscentrum Competento.be – dat alle initiatieven (lesmaterialen, acties, events) rondom ondernemend onderwijs (in enge zin en competentieontwikkeling in brede zin) gebundeld aanbiedt – bekend te maken. Lerenden in armoede of met armoede in zicht moeten (ondernemende) competenties worden aangeleerd, zodat ze leren in hun leven kansen en opportuniteiten te zien en te benutten.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Van den Bossche & Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Isabel Van Wiele	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB Syntra: Bart De Geeter ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	Dit is een continu proces waarbij de gelegenheden te baat genomen worden zoals ze zich aandienen. Wordt aangehaald en uitgedragen waar mogelijk op voormelde infosessies en workshops. De website Competento.be zal er aandacht aan besteden..		
	2011	dit is een continu proces waarbij de gelegenheden te baat genomen worden zoals ze zich aandienen. <u>Actie(s) (wat, wie):</u> Wordt aangehaald en uitgedragen waar mogelijk op voormelde infosessies en workshops. De website Competento.be zal er aandacht aan besteden en het wordt ook expliciet opgenomen in de jaargids die we in september 2011 zullen uitbrengen <u>Doel(en):</u> Vervat in de omschrijving van de actie <u>Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief):</u> <u>Meting (wat, wie, hoe, wanneer)</u>: Nog niet bepaald		
	2012	dit is een continu proces waarbij de gelegenheden te baat genomen worden zoals ze zich aandienen		
	2013	dit is een continu proces waarbij de gelegenheden te baat genomen worden zoals ze zich aandienen		
	2014	dit is een continu proces waarbij de gelegenheden te baat genomen worden zoals ze zich aandienen		

Doelstelling / Actie : 53		**We blijven vormingsinitiatieven ondersteunen en stimuleren hun onderlinge samenwerking en afstemming van hun aanbod, zodat ze een zo breed mogelijke waaier van publieke en private organisaties, bedrijven en verenigingen bereiken.** Ondersteuning van Bind-Kracht, Armoede-In-Zicht, TAO (vzw De Link)		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen, Bart Verhoeven	**Budget**	2010: Bind-Kracht: 65.000 ; Armoede In-Zicht: 56.250 (begroting 2009); TAO-Limburg: 34.954 + 50.000; CEDES: 50.000 (begroting 2009) 2011:Bind-Kracht: 65.000; Armoede In-Zicht: 54.000; TAO-Limburg: 60.000; CEDES: 50.000. 2012 – 2013 – 2014: Bind-Kracht: 65.000: Armoede In-Zicht: 54.000; TAO Limburg: 60.000.
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving, Frank Van den Branden	**Indicator**	Aangeboden vormingen (jaarverslagen)
Betrokkenen	kabinetten	Mogelijk andere kabinetten betrekken indien optie voor gedeelde financiering	**Evaluatie**	Evaluatie Bind-Kracht, Armoede-In-Zicht: permanent ahv verslagen Evaluatie TAO Limburg + uitbreiding: permanent ahv verslagen en grondig in 2013 Evaluatie samenwerking aanbieders, afhankelijk hiervan kan hertekening aangewezen zijn
	administraties	Mogelijk andere administraties betrekken indien geopteerd wordt voor gedeelde financiering		
	mensen in armoede	Via vormingsaanbieders die met mensen in armoede (en hun verenigingen) (samen)werken.		
	andere actoren	Armoede In-Zicht (Welzijnszorg, Vlaams Netwerk), Bind-Kracht (Karel de Grote-Hogeschool), TAO (vzw De Link)		
Omschrijving actie	probleemsituering	Armoede bestaat in alle conjuncturen en welvaartsregimes, ook in hooggeïndustrialiseerde en welvarende samenlevingen. De vraag waarom dat zo is, blijft meestal onbeantwoord. Het individueel schuldmodel legt de schuld van armoede bij de mensen zelf omdat men de diepere oorzaak, armoede, niet (her)kent. Mensen in armoede zouden lui, spilzuchtig, drankzuchtig, onverantwoord zijn. Een dergelijke verklaring doet het vaak goed bij de publieke opinie maar zet weinig zoden aan de dijk. Ze is immers sterk beschuldigend, gaat voorbij aan de maatschappelijke processen die armoede veroorzaken en belemmert daarmee een doeltreffend armoedebestrijdingsbeleid. Dit gebrek aan kennis ligt (mee) aan de basis van de drempels waar mensen in armoede op verschillende levensdomeinen mee geconfronteerd worden.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De ware draagwijdte van armoede kan men pas inschatten wanneer men weet hoezeer armoede ingrijpt op het zelfwaardegevoel van het individu en hoe belemmerend een geschiedenis van armoede-ervaring is. We vragen aandacht voor de binnenkant van armoede en wat dat met een mens, zijn keuzemogelijkheden en perspectieven doet.		
	beoogd resultaat	Voldoende vormingsaanbod voor brede waaier aan sectoren die er beroep op willen doen. Eén vormingsloket waar vragen gecentraliseerd worden en doorgespeeld aan de juiste aanbieder.		
Stappenplan + timing	2010	Subsidiëring Bind-Kracht Subsidiëring Armoede In-Zicht Subsidiëring TAO Limburg Subsidiering CEDES		
	2011	Subsidiëring Bind-Kracht Subsidiëring Armoede In-Zicht Subsidiëring TAO Limburg Subsidiering CEDES Overleg over afstemming en samenwerking van de verschillende aanbieders		
	2012 – 2013 - 2014	Subsidiëring Bind-Kracht Subsidiëring Armoede In-Zicht Subsidiëring TAO Limburg		

		Profileren van frontoffice

DOELSTELLINGEN TER REALISATIE VAN DE SOCIALE GRONDRECHTEN

Participatie

Doelstelling / Actie: 54		**In de overeenkomst met het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen zullen we de structurele participatie aan de netwerken integrale jeugdhulp opnemen.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen, Bart Verhoeven	**Budget**	
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving, Tom D'Olieslager	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Dep. WVG, afdeling Welzijn en Samenleving, in het kader van de behandeling en opvolging van het subsidiedossier voor de reguliere werking van het Vlaams Netwerk.		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Vlaams Netwerk		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	In het overleg rond de planning voor 2011 wordt dit element opgenomen. Het vindt zijn neerslag in het jaarplan 2011 van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en in de overeenkomst op basis waarvan de subsidies voor 2011 worden toegekend.		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 55		Het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen wordt betrokken bij het Nationaal Plan ter bestrijding van de digitale kloof.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Opvolging initiatieven die de digitale kloof aanpakken
Betrokkenen	kabinetten	Vandeurzen	**Evaluatie**	De Verenigingen beluisteren of zij voldoende gehoord worden
	administraties			
	mensen in armoede	Netwerk Verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	De Link		
Omschrijving actie	probleemsituering	Mensen in armode worden vaak geconfronteerd met de digitale kloof die zich via twee aspecten uit: enerzijds het ontbreken van een computer en anderzijds het gebrek aan kennis over de werking van de computer en internet.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Uitwisseling van ervaringen en goede praktijken inzake opleidingen Nu is het noodzakelijk deze opleidingsnetwerken te versterken, ze te coördineren en de opgedane ervaringen uit te wisselen, zodat er met name een coherent antwoord kan worden geboden op de digitale kloof van de tweede graad, de kloof die bestaat op het vlak van het soort gebruik en de niveaus van bekwaamheid. De Vlaamse gemeenschap benadrukt de betrokkenheid van de verenigingen waar armen het woord nemen, die een bijzondere expertise hebben opgebouwd met betrekking tot opleidingen voor mensen die in armoede leven. Niet enkel de opleiding op zich is belangrijk, maar ook de omkadering, de lage drempel en andere ondersteunende maatregelen (bv. kinderopvang).		
	beoogd resultaat	Wegwerken digitale kloof		
Stappenplan + timing	2010	De verenigingen werden geconsulteerd bij de opmaak van het plan.		
	2011	De verenigingen zullen blijvend betrokken worden bij de verdere opmaak van het plan		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 56		Europees Congres over E-Inclusie (ECEI2010): Naar een Digitaal Europa met Openbare Bibliotheken		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten: Debbie Esmans & Minister Schauvliege Lien Verwaeren	**Budget**	2010: 60.000 euro
	administratie	Departement CJSM Evy Kempenaers	**Indicator**	Conferentie, verslag, presentaties, brochure
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Media – Kabinet Cultuur	**Evaluatie**	
	administraties	Departement CJSM		
	mensen in armoede	Verschillende organistaties worden uitgenodigd om deel te nemen aan de conferentie, waaronder: het VNA, Demos, Locus en Socius.		
	andere actoren	250 betrokken van de 27 EU-lidstaten uit de openbare, ngo, privé- en academische sector, met delegaties van beleidsmakers en experten op vlak van e-inclusie, ICT, technologie en het bibliotheekwezen		
Omschrijving actie	probleemsituering	Nu informatie en data steeds sneller beschikbaar worden voor een steeds groter wordende groep, dient de bibliotheek haar dienstverlening te herbekijken. De bibliotheek vandaag is geen eiland op zich maar een kenniscentrum dat voorbij de eigen instelling durft te kijken en samenwerkingsverbanden aan gaat. De rol van openbare bibliotheken in de huidige digitale kennismaatschappij moet herbekeken worden. Openbare bibliotheken kunnen een meerwaarde vormen voor het realiseren van allerlei Europese doelstellingen (inclusie, armoedebestrijding, digitale agenda, …) en de EU kan op zijn beurt bijdragen aan de werking en herdefiniëring van openbare bibliotheken in de digitale kennismaatschappij.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	ECEI10 wordt georganiseerd in het kader van het Europees Jaar voor de strijd tegen armoede en sociale exclusie, en in de context van de nieuwe digitale agenda voor Europa. Beide beleidsinitiatieven plaatsen de uitdagingen en kansen die het groeiende digitale tijdperk en de sociale, culturele en economische voordelen daarvan met zich meebrengen hoog op hun agenda. In die beleidscontext wil ECEI10 het debat voeren over de rol van de openbare bibliotheken en onderzoeken welke rol zij in dat beleid kunnen spelen. Het conferentieprogramma zal bestaan uit een aantal onderwerpen, waaronder de kansen voor openbare bibliotheken om de digitale kloof te overbruggen, de manier waarop zij een rol kunnen spelen in een verbetering van de toegankelijkheid van diensten en informatie en hoe zij programma's voor digitale geletterdheid kunnen ondersteunen. De agenda van de conferentie is opgebouwd rond vijf grote thema's: Een Europees beleid voor openbare bibliotheken, Nieuwe benaderingen van e-inclusie, technologie en digitale inhoud, Openbare bibliotheken en nieuwe partners voor de toekomst, Openbare bibliotheken in een steeds competitievere markt en Werken met communities: sociale netwerken, doelgroepen en crowdsourcing		
	beoogd resultaat	De conferentie beoogt, aan de hand van plenaire sessies en vijf gelijklopende workshops volgende doelstellingen: • Bevestigen en versterken van de unieke rol die bibliotheken kunnen spelen in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting en nagaan hoe ze een belangrijk instrument kunnen vormen om (digitale) cultuur toegankelijker te maken en om een open ruimte te zijn voor culturele activiteiten; • Onderzoeken hoe openbare bibliotheken de beleidsagenda's van Europa (E-Inclusie, digitale geletterdheid, ondernemen, armoedebestrijding, sociale inclusie, leren, toegang tot culturele inhoud, creativiteit, levenslang leren, burgerschap, en toegankelijkheid van de diensten van de informatiemaatschappij) kunnen ondersteunen door te netwerken en te leren uit goede praktijken; • Onderzoeken wat een toekomstig Europese beleid voor openbare bibliotheken moet omvatten en wat men met een dergelijk beleid zou kunnen bereiken; • Nagaan welke rol Europese openbare bibliotheken kunnen spelen in de verdere ontwikkeling van het i2010-initiatief voor digitale bibliotheken en van de digitale agenda voor Europa.		
Realisatie	**2010)**	Conferentie vond plaats op 20 en 21 september 2010 in het Vlaams Parlement, Brussel		

Doelstelling / Actie 56		Begin 2012 start het overleg met betrekking tot laagdrempelige instapopleidingen: e-inclusie		
Verantwoordelijke	kabinet	Kabinet Lieten	**Budget**	2011 Administratief project 2012 Bestaande middelen ter ondersteuning van overleg 2013 Bestaande middelen ter operationalisering van de uitkomsten van overleg 2014 Bestaande middelen ter operationalisering van de uitkomsten van overleg
	administratie	Departement CSJM en Departement O & V	**Indicator**	Structurele overlegmomenten
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Smet	**Evaluatie**	Dit wordt niet ingevuld omdat hierover nog geen afspraken zijn gemaakt
	administraties	Departement O & V		
	mensen in armoede	Het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Sectororganisaties		
Omschrijving actie	probleemsituering	Er is meer inzicht nodig over de bestaande e-inclusie-opleidingen die voor mensen in armoede worden georganiseerd; eerste analyses lijken uit te wijzen dat deze niet altijd goed op elkaar zijn afgestemd. Het is ook soms niet duidelijk waar er een vervolgcursus wordt georganiseerd.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door overleg moet het inzicht over de bestaande opleidingen en hun problematiek verhogen waardoor er meer efficiëntie en afstemming kan worden gerealiseerd.		
	beoogd resultaat	Opleidingen gericht op e-inclusie (als onderdeel van mediawijsheid) voor mensen in armoede worden efficiënter georganiseerd; er is een betere inzet van overheidsmiddelen; er is meer overleg en kennisdeling tussen de opleidingen en de opleidingen zelf zijn beter op elkaar afgestemd.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Voorbereiding aanpak overleg		
	2012	Start overleg		
	2013	Operationaliseren van resultaten van overleg		
	2014			

Doelstelling 56		**Begin 2012 start het overleg met betrekking tot laagdrempelige instapopleidingen: e- inclusie.**		
Actie		**(1) specifieke aanpak ontwikkelen i.h.k.v. levenslang en levensbreed leren;** **(2) ontwikkelen van aangepaste lespakketten en -methodes i.s.m. Kenniscentrum Mediawijsheid;** **(3) coördinatie en afstemming van de bestaande e-inclusie-initiatieven door het Kenniscentrum Mediawijsheid;** **(4) inspelen op noden en vragen van bezoekers in alle openbare computerruimtes;** **(5) formele opleidingen voorzien met een laagdrempelige instapmodule vanuit informele e-inclusie-initiatieven.**		
Verant woorde lijke	**kabinet**	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE:Isabel Van Wiele	**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB, Syntra en ESF		
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	(2) en (3) In het najaar 2010 zullen contacten worden gelegd tussen de VDAB en kenniscentrum en mediawijsheid (5) Door VDAB worden opleidingen basis ICT georganiseerd.		
	2011	(2) nog te bepalen (3) nog te bepalen (4) interne maandelijkse monitoring van alle opleidingen die VDAB organiseert. (5) De VDAB onderzoekt in welke mate er in de lokale werkwinkels laagdrempelige opleidingen basis ICT kunnen worden georganiseerd.		

Doelstelling / Actie 56		e-inclusie : Ontwikkeling en implementatie van een nieuw opleidingsprofiel ICT in de Basiseducatie		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Smet	**Budget**	2010: pm 2011: pm
	administratie	Luc Bogaerts	**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**	Onderwijs en Vorming	**Evaluatie**	
	administraties	Onderwijs		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Vlaams Ondersteuningscentrum Volwassenenonderwijs (VOCVO) en Federatie Centra voor Basiseducatie vzw		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	ICT is reeds geruime tijd duidelijk aanwezig in de basiseducatie. De computer opent nieuwe wegen bij het streven naar maatwerk: differentiatie en remediëring krijgen een nieuwe dimensie. Heel wat centra beschikken over een open leercentrum. Sinds september 2003 startte men met de modulaire opleiding ICT. Maar het huidige Opleidingsprofiel ICT in de Basiseducatie heeft onvoldoende actualiteitswaarde en is onvoldoende afgestemd op de ICT-eindtermen die gelden voor de basisvorming in het leerplichtonderwijs.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Ontwikkeling en decretale invoering van een volledig nieuw ICT-opleidingsprofiel dat afgestemd is op de eindtermen voor het leerplichtonderwijs en zich situeert op niveau 2 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur.		
	beoogd resultaat	De basiseducatie is een onderwijsvorm die tot doel heeft laaggeschoolde volwassenen de nodige kennis en vaardigheden bij te brengen in functie van zelfredzaamheid en zelfontplooiing. Het aanbod van basiseducatie is een instrument in de strijd tegen de (dreigende) educatieve dualisering van de samenleving. Een kerntaak is het terugdringen van laaggeletterdheid. Hieronder horen ook ICT- vaardigheden. De dominante aanwezigheid van ICT in de huidige maatschappij opent nieuwe wegen maar stelt mensen ook voor nieuwe problemen. Basiseducatie helpt deze volwassenen hun weg te vinden in een kennismaatschappij door hen te leren hoe je met nieuwe technologieën omgaat, door hen de kans te geven om te leren met en over computers en door te werken aan sociale en communicatieve vaardigheden met betrekking tot ICT. Op die manier draagt de basiseducatie bij aan het overbruggen van de digitale kloof.		
Stappenplan + timing	**2010**	Ontwikkeling van het nieuwe curriculum		
	2011	Ontwikkeling van het nieuwe curriculum Doorlopen van de procedure voor de decretale verankering van het opleidingsprofiel		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 57		**Verenigingen die werken met mensen in armoede worden maximaal ondersteund, ook in hun basiswerking. Het belang van diverse groepen verenigingen, organisaties van mensen in armoede wordt erkend.**		
Actie		**Subsidiëren van Vlaams Netwerk van personen waar armen het woord nemen**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Schauvliege	**Budget**	2010: 60.000 euro 2011: 60.000 euro 2012: 60.000 euro
	administratie	Katia De Vos	**Indicator**	jaarverslag en afrekening team participatie
Betrokkenen	**kabinetten**	Cultuur	**Evaluatie**	Een evaluatie van de maatregel is voorzien in het kader van de globale evaluatie van het Participatiedecreet
	administraties	Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, afdeling VOLC		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Vlaams Netwerk van Verenigingen waar Armen het woord nemen		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Kennis over de problemen van mensen in armoede is niet overal in de cultuur-, jeugd- en sportsectoren aanwezig.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De Vlaamse overheid kan verenigingen subsidiëren om hun expertise te ontsluiten en ter beschikking te stellen. Hiermee wil de Vlaamse overheid het cultuur-, jeugd- en sportverenigingsleven kwalitatief ondersteunen en de slagkracht van de sectoren vergroten. Met het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar Armen het woord nemen werd een overeenkomst afgesloten tot eind 2012.		
	beoogd resultaat	Meer kennis in de cultuur-, jeugd- en sportsector over de armoedeproblematiek		
Stappenplan + timing	**2010 (gerealiseerd op 31/12)**	- Afleveren van kwalitatief beleidsbeïnvloedend werk in het kader van armoedebestrijding met betrekking tot cultuur, sport en vrije tijd (via eigen verenigingen en overleggroepen, via dossiers of eindproducten van eigen verenigingen en via contacten met andere actoren) - Ontsluiten en overbrengen van haar expertise aan de Vlaamse overheid via het VPAO - Publiekelijke ontsluiting van haar expertise, in het bijzonder naar cultuur, jeugdwerk- en sportsector via overleg en publieksmomenten - Brengen, versterken en opvolgen van vragen en signalen vanuit het beleid en de sectoren cultuur, jeugd en sport naar de verenigingen waar armen het woord nemen		
	2011 tot en met 2012	cf. 2010		
	2013 - 2014	Nog te bepalen		

<table>
<tr><td colspan="2">Doelstelling 58</td><td colspan="3">De Lijn verlegt de focus naar het netmanagement, zodat het aanbod steeds meer vraaggestuurd verloopt</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Verantwoordelijke</td><td>kabinet</td><td>Minister Crevits</td><td>Budget</td><td></td></tr>
<tr><td>administratie</td><td>Wilfried Goossens</td><td>Indicator</td><td>Ontwerpbeheersovereenkomst De Lijn 2011-2015: blz. 8
<table>
<tr><th>Indicatoren</th><th>Streefwaarden</th></tr>
<tr><td>1. reizigersgroei</td><td>+ 10,5 % (2011-2015)*</td></tr>
<tr><td>2. realisatiegraad gebiedsevaluaties</td><td>100 % van de evaluatiegebieden voor eind 2015</td></tr>
</table>
*Hierbij dient rekening gehouden te worden met de eventueel noodzakelijke correcties aan reizigersaantallen bij de invoering van het registratiesysteem (zie verder: strategisch project RETIBO)</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Betrokkenen</td><td>kabinetten</td><td>Hilde Crevits</td><td>Evaluatie</td><td>Cfr gebiedsevaluaties
Jaarlijkse evaluatie van de beheersovereenkomst 2011 – 2015 in de Commissie Mobiliteit en Openbare Werken</td></tr>
<tr><td>administraties</td><td colspan="3">Departement MOW</td></tr>
<tr><td>mensen in armoede</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>andere actoren</td><td colspan="3">Steden en Gemeenten</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Omschrijving actie</td><td>probleemsituering</td><td colspan="3">Integratie mensen in armoede</td></tr>
<tr><td>hoe wil deze actie het probleem oplossen?</td><td colspan="3">Door het aanbod meer vraaggestuurd te organiseren zullen, indien er voldoende vraag is, bijkomende vervoersmogelijkheden bijkomen naar belangrijke sociale ontmoetingscentra zoals bibliotheken, cultuurcentra, ... De integratie van de belangrijke ontmoetingsplaatsen kan bijdragen tot een verdere integratie van mensen in armoede in het sociaal leven.</td></tr>
<tr><td>beoogd resultaat</td><td colspan="3">Indien er voldoende vraag is, zullen bijkomende vervoersmogelijkheden ontstaan naar belangrijke sociale ontmoetingscentra en zal dit bijdragen tot een verdere integratie van mensen in armoede in het sociaal leven.</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Stappenplan + timing</td><td>2010</td><td colspan="3">Ontwerpbeheersovereenkomst werd op 17 december 2010 door de Vlaamse Regering goedgekeurd en werd overgemaakt aan het Vlaams Parlement, dat een toetsingsrecht van 90 dagen heeft op de inhoud van de beheersovereenkomst.
O.D. 7.1
OPERATIONELE DOELSTELLINGEN DE LIJN: KLANT EN NETMANAGEMENT
De methodiek van de gebiedsevaluaties wordt gehanteerd als instrument voor het netmanagement: het bestaande net wordt zo getoetst op efficiëntie. Met bijvoorbeeld potentieelonderzoeken worden vervolgens de behoeften tot netwerkaanpassing in kaart gebracht.
Ten behoeve van deze netwerkevaluaties wordt elke entiteit van De Lijn opgedeeld in een aantal evaluatiegebieden, die alle zowel stedelijke als niet-stedelijke gebieden bevatten. In elke evaluatiegebied wordt minstens één maal in de doorlooptijd van de beheersovereenkomst een gebiedsevaluatie doorgevoerd. Bijzondere aandacht wordt besteed aan de entiteitsoverschrijdende afstemming binnen gebieden die desgevallend door meer dan een entiteit worden beheerd.</td></tr>
<tr><td>2011</td><td colspan="3">Zie indicatoren ontwerpbeheersovereenkomst 2011-2015 blz. 8.</td></tr>
<tr><td>2012</td><td colspan="3">Zie indicatoren ontwerpbeheersovereenkomst 2011-2015 blz. 8.</td></tr>
<tr><td>2013</td><td colspan="3">Zie indicatoren ontwerpbeheersovereenkomst 2011-2015 blz. 8.</td></tr>
<tr><td>2014</td><td colspan="3">Zie indicatoren ontwerpbeheersovereenkomst 2011-2015 blz. 8.</td></tr>
</table>

Doelstelling / Actie 59		We besteden bijzondere aandacht aan de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor minder mobiele personen en personen met een handicap		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Crevits	**Budget**	Zie investeringsprogramma 2011: dient nog goedgekeurd te worden door Minister Crevits
	administratie		**Indicator**	Ontwerpbeheersovereenkomst De Lijn 2011-2015: blz. 17 Indicatoren / Streefwaarden 1. Toegankelijke trams t.o.v totaliteit trampark — Groeipad van +5% per jaar 2. Toegankelijke bussen t.o.v totaliteit buspark — Groeipad van +3,5% per jaar 3. % groei toegankelijke haltes — Groeipad af te spreken met wegbeheerders 4. % trams met auditieve en visuele halte-aankondiging — Groeipad van +2,5% per jaar 5. % bussen met auditieve en visuele halteaankondiging — Groeipad van +7% per jaar
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	Jaarlijkse evaluatie van de beheersovereenkomst 2011 – 2015 in de Commissie Mobiliteit en Openbare Werken
	administraties	Departement MOW		
	mensen in armoede			
	andere actoren	EVA De Lijn, Steden en Gemeenten, AWV, Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Niet alle halten en voertuigen zijn toegankelijk voor minder mobiele personen en personen met een handicap.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Alle vormen van regulier vervoer moeten op termijn zonder hulp toegankelijk zijn voor iedereen, ongeacht de manier waarop een persoon zich voortbeweegt. Personen met een handicap zijn daarbij een belangrijke doelgroep, vooral omdat ze weinig alternatieven hebben om zich over grotere afstanden te verplaatsen. Nu de lage vloervoertuigen al in grote mate zijn ingevoerd, is een inhaaloperatie vooral nodig op het vlak van de inrichting van het openbaar domein. Het vraagafhankelijk vervoer moet dan weer worden geïntegreerd met andere bestaande initiatieven. Er zal onderzocht worden wat de kostprijs is voor deze integratie. Bijkomend zullen eveneens alternatieve constructies onderzocht worden. Het Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen wordt erkend als gesprekspartner.		
	beoogd resultaat	Stapsgewijs de halten en voertuigen toegankelijk maken.		
Stappenplan + timing	**2010**	Ontwerpbeheersovereenkomst werd op 17 december 2010 door de Vlaamse Regering goedgekeurd en werd overgemaakt aan het Vlaams Parlement, dat een toetsingsrecht van 90 dagen heeft op de inhoud van de beheersovereenkomst. OPERATIONELE DOELSTELLINGEN DE LIJN: TOEGANKELIJKHEID De Lijn bouwt verder aan haar toegankelijkheidsbeleid. Toegankelijkheidscriteria voor rollend materieel worden systematisch in de voertuigbestekken opgenomen. Daarnaast wordt in samenwerking met de wegbeheerders een programma uitgewerkt waarmee openbaar-vervoerhaltes toegankelijk worden gemaakt. Voor haar toegankelijkheidsplannen en -criteria werkt De Lijn nauw samen met het Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen (Actie B3b) (Resolutie 15). Voor de beschrijving van een toegankelijk voertuig wordt bij De Lijn uitgegaan van de aanwezigheid van volgende voorzieningen op dat voertuig (tram of bus): lage vloer ,oprijdplaat, rolstoelplaats met verankering- of afschermingssyteem. Daarnaast wordt door De Lijn ook werk gemaakt van de uitrol van een programma next-stop information, zowel visueel (digitale halte-informatie) als auditief op het voertuig.		
	2011 – 2012 – 2013 - 2014	Zie indicatoren ontwerpbeheersovereenkomst 2011-2015 blz. 17.		

Doelstelling / Actie 60		In samenspraak met De Lijn wordt onderzocht hoe er toegankelijke vormingsinitiatieven georganiseerd kunnen worden 'hoe neem ik het openbaar vervoer' op maat van mensen in armoede		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Crevits	Budget	
	administratie	Wilfried Goossens	Indicator	Beheersovereenkomst De Lijn 2011-2015
Betrokkenen	kabinetten	H. Crevits	Evaluatie	Jaarlijkse evaluatie van de beheersovereenkomst 2011 – 2015 in de Commissie Mobiliteit en Openbare Werken
	administraties	Departement MOW		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen (2011)		
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Mensen in armoede weten niet hoe ze de bus en/of tram moeten nemen		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In de nieuwe beheersovereenkomst (in opmaak) wordt bij 'operationele doelstellingen De Lijn –Klantenwerving-Klantenbinding' opgenomen om doelgroepgericht en drempelverlagend opleidingen te voorzien over 'hoe het openbaar vervoer te gebruiken'.		
	beoogd resultaat	Drempel om het openbaar vervoer te nemen voor mensen in Armoede verlagen .		
Stappenplan + timing	2010	Ontwerpbeheersovereenkomst werd op 17 december 2010 door de Vlaamse Regering goedgekeurd en werd overgemaakt aan het Vlaams Parlement, dat een toetsingsrecht van 90 dagen heeft op de inhoud van de beheersovereenkomst. O.D. 7.4 OPERATIONELE DOELSTELLINGEN DE LIJN: KLANTENWERVING - KLANTENBINDING Om nieuwe klanten aan te trekken zal De Lijn: - effectieve, doelgroepgerichte campagnes voeren om meer mensen te overtuigen om te kiezen voor bus of tram - doelgroepgericht en drempelverlagend opleidingen voorzien over "hoe het openbaar vervoer te gebruiken"		
	2011	De Lijn zal in 2011 overleg plannen met het Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen.		
	2012	te doen		
	2013	te doen		
	2014	te doen		

Doelstelling / Actie 61	**De werking van fietspunt wordt uitgebreid met specifieke aandacht voor mensen in armoede. Expliciete acties worden ontwikkeld in dit kader (ter beschikking stellen van fiets en slot, toegankelijk betaalbaar onderhoud, …)**		
kabinet	Minister Van den Bossche	**Budget**	Beperkt
administratie		**Indicator**	Effectieve aanwezigheid van de goedkopere producten en/of diensten
kabinetten	F. Van den Bossche	**Evaluator**	
administraties			
mensen in armoede			
andere actoren	beheerders van de fietspunten/ koepelorganisatie vzw Fiets en Werk		
probleemsituering	soms nog moeilijke toegankelijkheid tot de fiets wegens moeilijkheden betaalbaarheid aankoop en onderhoud		
hoe wil deze actie het probleem oplossen?	goedkopere producten en/of diensten aanbieden		
beoogd resultaat	hoger fietsgebruik door de specifieke doelgroep voor verplaatsingen die te voet te ver zijn en waarvoor openbaar vervoer niet in aanmerking komt.		
2010	niet van toepassing		
2011	te doen		
2012	te doen		
2013	te doen		
2014	te doen		

Maatschappelijke dienstverlening

Doelstelling 62 en 123		**De financiële drempels in het onderwijs worden verder aangepakt / De schooltoelage wordt automatisch toegekend**		
Actie		**Automatische toekenning van studiefinanciering**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	John De Plecker	**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties	Departement: afdelingen ILSOV, SBO, stafdiensten. Ahovos: afdelingen STL, HO, VWO. Agodi: afdelingen ICT, SSO en , Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting. Zij maken deel uit van het projectteam.		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Corve: maakt deel uit van het projectteam. Intermediairs (Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, koepels, vakbonden, VVSG, studentenvoorzieningen, Vlaams Minderhedencentrum, LOP's): worden op de hoogte gehouden over vorderingen en wordt mee teruggekoppeld.		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Onderzoek naar de randvoorwaarden die gelden om over te kunnen gaan tot een automatische toekenning van studiefinanciering.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Onderzoek door projectteam van specialisten.		
	beoogd resultaat	Minstens een nota aan Vlaamse Regering, waarin het eindresultaat van het onderzoek staat; desgevallend – indien de Vlaamse Regering het aangewezen vindt om de randvoorwaarden te vervullen - realisatie van automatische toekenning		
Stappenplan + timing	**2010**	Afloop van onderzoek naar randvoorwaarden die gelden om de automatische toekenning mogelijk te maken		
	2011	Indien vervolg: start ICT-analyse + overleg met beheerders van diverse databanken		
	2012	Indien vervolg: Aanpassing van regelgeving + bouw ICT-applicatie		
	2013	Indien vervolg: Bouw- + testfase		
	2014	Indien vervolg: Realisatie van automatische toekenning van studiefinanciering		

Doelstelling 62 en 123		**De financiële drempels in het onderwijs worden verder aangepakt / De schooltoelage wordt automatisch toegekend.**		
Actie		**In aanloop naar de automatische toekenning wordt ingezet op het versnellen van de dossierbehandeling door het mogelijk maken van digitale aanvragen door intermediaire partners te laten indienen enerzijds en anderzijds door de verdergaande automatisering van de dossierbehandeling.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Smet	**Budget**	2010 : 42.950,20 euro voor DAFintermediairs 29.458,26 + 49.438,74 euro voor automatisatie van de e-mailkoppeling
	administratie	Marleen Deputter	**Indicator**	Aantal ingediende DAF's via intermediairs ten opzichte van het totaalpakket DAF's Aantal ingediende DAF's Aantal gekoppelde e-mails Aantal gekoppelde e-mails ten opzichte van briefwisseling Tijdigheid van de dossierbehandeling Wordt gemonitord in BSC afdeling STL
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	Eind 2010 / Voorjaar 2011
	administraties	AHOVOS, afdeling STL		
	OCMW's			
	andere actoren	Contactpunt Vlaamse Infolijn		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	In afwachting van de automatische toekenning van een school- of studietoelage kan de aanvraag voor een school-of studietoelage zowel op papier als digitaal gebeuren. De afdeling Studietoelagen stelt vast dat het merendeel van de aanvragen op papier gebeurt. De registratie van een papieren aanvraag vergt veel werk. Hierdoor loopt de uiteindelijke behandeling van de aanvraag vaak ook vertraging op. De registratie van een digitale aanvraag kan vanaf dit school- en academiejaar in de meeste gevallen automatisch. Onderzoek wees uit dat één van de drempels om een aanvraag digitaal in te dienen het kennen van de pincode is. Dit is een alombekend probleem. Bovendien stuurt de aanvrager vaak ook via e-mails aanvullende documenten op. De registratie van deze documenten gebeurt manueel zodat ook hier vertraging kan opzitten en dus de dossierbehandeling ook vertraging oploopt. De afdeling Studietoelagen stelt ook vast dat er niet steeds voor elk schoolgaand kind in dezelfde leefeenheid een aanvraag wordt ingediend.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De afdeling STL heeft een systeem ontwikkeld waarbij een aanvraag digitaal kan gebeuren zonder de pincode te kennen. Hiervoor is een pilootproject ontwikkeld met 4 OCMW's: Gent, Antwerpen, Leuven en Hasselt, samen met de participerende OCMW's in de Welzijnsregio Kempen. Ook de Infolijn en uiteraard de afdeling Studietoelagen zelf kunnen aanvragen digitaal doen via de Infomobiel, zitdagen en bezoekersdagen. De koppeling van elektronisch ingestuurde documenten zal vanaf eind oktober (dan pas sturen de meeste aanvragers documenten op) ook automatisch gebeuren. Bijkomend wordt er dan ook automatisch nagegaan of er nog een aanvraag ontbreekt voor een schoolgaand kind. Deze aanvraag wordt automatisch toegevoegd. Als alle gegevens compleet zijn, wordt het dossier verwerkt. Als er gegevens ontbreken, worden deze opgevraagd.		
	beoogd resultaat	Snellere dossierbehandeling door meer digitale aanvragen in afwachting van een totale automatisering Snellere dossierbehandeling door uitschakelen van een interventie door de afdeling STL		
Stappenplan + timing	**2010**	Systemen zijn ontwikkeld, mandaten zijn verleend aan de betrokken partners, vorming is gegeven, helpdesk is geïnstalleerd op de afdeling STL en systeem en aangepaste applicatie is in werking		
	2011	Evaluatie van het eerste jaar en uitrol naar andere geïnteresseerde OCMW's, onderzoek naar mogelijkheden uitrol niet-publieke partners , zoals de stuvo's		
	2012	Verdere uitbouw van de DAFintermediairs		
	2013			
	2014			

Doelstelling 62 en 123		**De financiële drempels in het onderwijs worden verder aangepakt / De schooltoelage wordt automatisch toegekend**		
Actie		**De automatische toekenning van de schooltoelage wordt voorbereid**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Smet	**Budget**	2010 : 150.000 euro
	administratie	Marleen Deputter	**Indicator**	Aantal aanvragen / Aantal beraden
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	Eind 2011
	administraties	AHOVOS, afdeling Studietoelagen, AGODI, afdeling Scholen Basisonderwijs en Centra voor Leerlingenbegeleiding		
	mensen in armoede	Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Overige intermediairs (koepels, vakbonden, VVSG, studentenvoorzieningen, Vlaams Minderhedencentrum, LOP's, studentenvoorzieningen)		
Omschrijving Actie	**probleemsituering**	In afwachting van de automatische toekenning van de school- en studietoelagen wordt de toelage betaald op basis van een aanvraag. De ouders, studenten vullen hiervoor een aanvraagformulier, hetzij op papier hetzij digitaal in. Het papieren aanvraagformulier is een hele bundel en schrikt aanvragers die het moeilijk hebben met administratie vaak af. Ook wat onze briefwisseling betreft, krijgt de afdeling Studietoelagen vaak te horen dat deze moeilijk te begrijpen is.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Om hieraan tegemoet te komen, wordt nu de mogelijkheid van een automatische toekenning onderzocht. Om intussentijd zoveel als mogelijk tegemoet te komen aan de noden van onze doelgroepen, hebben we een aantal acties op touw gezet: - opstellen van de aanvraagformulieren in samenwerking met onze intermediaire partners - nalezen van onze communicatie die niet-standaard in onze systemen zit, door onze intermediaire partners - vorming van onze intermediaire partners die zelf het meeste rechtstreeks contact hebben met onze doelgroepen en samenwerken rond invulmomenten (vb LOP Gent) - aanpassen van onze briefwisseling in samenspraak met onze intermediaire partners, inclusief het invoeren van nieuwe communicatiemomenten		
	beoogd resultaat	Duidelijkere papieren aanvraagformulieren en briefwisseling zodat de drempel die mensen verhindert een aanvraag te doen, verlaagd wordt Dus meer aanvragen om een school- en studietoelage Begrijpelijkere briefwisseling zodat aanvragers sneller de juiste documenten opsturen		
Stappenplan + timing	**2010**	Opstart project briefwisseling: prioritering van de brieven die zullen worden aangepakt Onderzoek samen met de intermediairs van welke communicatie op welk tijdstip		
	2011	Duidelijker aanvraagformulier, eerste vernieuwde brieven		
	2012	Systematisch vernieuwen van de brieven		
	2013 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie 63		Er wordt opgelijst welke (andere) Vlaamse rechten in aanmerking komen voor automatische toekenning tegen het voorjaar van 2011.		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Oplijsting
Betrokkenen	**kabinetten**	Alle kabinetten	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Alle administraties		
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Steunpunt armoede		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Mensen in armoede zijn vaak niet op de hoogte van hun rechten, waardoor ze geen voordeel hebben bij aan aantal maatregelen die hun leven kunnen verbeteren. Elk beleidsdomein moet daarom aandacht hebben voor een goede maatschappelijke dienstverlening en volgende doelstellingen realiseren.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Rechten moeten waar technisch mogelijk automatisch toegekend worden en dit in alle levensdomeinen. Daartoe wordt een plan van aanpak voor een stapsgewijze ontsluiting van gegevens en databanken uitgewerkt en opgestart. Dit gebeurt in overleg met mensen in armoede. Waar nodig (vb. kruispuntbank, data FOD Financiën) zijn hierover afspraken gemaakt met de federale overheid.		
	beoogd resultaat	Er worden zoveel mogelijk rechten automatisch toegekend.		
Stappenplan + timing	**2010**	Eerste afspraken worden vastgelegd met relevante betrokkenen.		
	2011	In samenspraak met relevante betrokkenen wordt een oplijsting gemaakt		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 64		**In overleg met de federale overheid worden in 2011 knelpunten opgelijst en weggewerkt om automatische rechtentoekenning mogelijk te maken. De correcte ontsluiting van inkomensgegevens door de FOD financiën naar de Vlaamse overheid is hierin een cruciale factor.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Lieten	Budget	
	administratie	WVG	Indicator	Verslagen overleg
Betrokkenen	**kabinetten**		Evaluatie	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede	Netwerk verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Federale overheid		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Automatische rechtentoekenning verloopt niet vlot genoeg. Heel wat knelpunten staan een goede werking in de weg		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Oplijsten en wegwerken van knelpunten		
	beoogd resultaat	Automatische rechtentoekenning kan van start gaan		
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011	Opstart overleg met de federale overheid		
	2012	Nog te bepalen		
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 65		In 2011 nodigen we de federale overheid uit om in overleg te bekijken hoe we het OMNIO-statuut beter bekend kunnen maken en welke rechten er kunnen worden verbonden aan het OMNIO-statuut.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	Budget	
	administratie	WVG	Indicator	Verslag overleg
Betrokkenen	kabinetten		Evaluatie	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Federale overheid		
Omschrijving actie	probleemsituering	Mensen in armoede zijn vaak niet op de hoogte van hun rechten, waardoor ze geen voordeel hebben bij aan aantal maatregelen die hun leven kunnen verbeteren. Elk beleidsdomein moet daarom aandacht hebben voor een goede maatschappelijke dienstverlening en volgende doelstellingen realiseren.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Rechten moeten waar technisch mogelijk automatisch toegekend worden en dit in alle levensdomeinen. Daartoe wordt een plan van aanpak voor een stapsgewijze ontsluiting van gegevens en databanken uitgewerkt en opgestart. Dit gebeurt in overleg met mensen in armoede. Waar nodig (vb. kruispuntbank, data FOD Financiën) zijn hierover afspraken gemaakt met de federale overheid.		
	beoogd resultaat	Omnio statuut is bekend bij kansengroepen		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Overleg met federale overheid		
	2012	Nog te bepalen		
	2013			
	2014			

Doelstelling 66 en 67		**De rechtenverkenner wordt permanent geactualiseerd en gepromoot / De Vlaamse overheid stimuleert het gebruik van de rechtenverkenner bij de start van een hulp- en dienstverleningstraject in OCMW's, CAW's, …**		
Actie		De rechtenverkenner wordt permanent geactualiseerd en gepromoot, specifiek bij OCMW's en CAW's.		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Aantal rechten in de rechtenverkenner. Aantal deelnemende lokale besturen. Aantal vormingen.
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	Permanent
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Mensen in armoede zijn vaak niet op de hoogte van hun rechten, waardoor ze geen voordeel hebben bij aan aantal maatregelen die hun leven kunnen verbeteren. In eerste instantie willen we daarom rechten automatisch toekennen. Dit kan echter (nog) niet altijd.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Daar waar een automatische toekenning van rechten nog niet mogelijk is moeten mensen maximaal op de hoogte zijn van hun rechten en worden geholpen om deze te doen gelden. De rechtenverkenner geeft een online (www.rechtenverkenner.be) overzicht van sociale rechten: premies en andere voordelen op het vlak van onderwijs, arbeid, wonen, welzijn, energie, ... voor kwetsbare groepen en door verschillende overheden: federale, Vlaamse, provinciale en lokale overheid. Hiervoor is uiteraard vereist dat enerzijds de informatie in de rechtenverkenner actueel blijft en dat anderzijds hulpverleners gesensibiliseerd en opgeleid zijn en blijven in het gebruik van dit instrument.		
	beoogd resultaat	Mensen zijn op de hoogte van hun rechten en worden geholpen deze te verkrijgen.		
Stappenplan + timing	**2010**	Voor het eerste luik is opnieuw een oproep gelanceerd naar de lokale besturen om de sociale rechten waarvan zij de auteur zijn, te evalueren op hun actualiteit en in voorkomend geval aan te passen. Daarnaast blijven we investeren in foldermateriaal en wordt zoveel mogelijk ingegaan op vragen en signalen voor vorming en opleiding in het gebruik van de rechtenverkenner. In 2010 werd een koppeling met de productencatalogus van het Contactpunt Vlaamse Infolijn tot stand gebracht. Daarnaast wordt informatie uit de rechtenverkenner hergebruikt in diverse toepassingen van lokale besturen. Via het opzetten van een koppeling tussen de rechtenverkenner en de kruispuntenbanken willen we de burger toelaten zijn eigen persoonsgegevens te hergebruiken met het oog op een gericht rechtenonderzoek. Om de nodige garanties op het vlak van privacy en bescherming van persoonsgegevens in te bouwen, krijgt de rechtenverkenner hiervoor in een eerste fase een decretale basis. In 2010 werden hiertoe de nodige adviezen ingewonnen over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet betreffende het lokaal sociaal beleid.		
	2011	Ook in 2011 blijven we streven naar een zo actueel mogelijke rechtenverkenner. Daarnaast bekijken we welk vormingsaanbod het meest aansluit op de noden en behoeften van het werkveld. Ter voorbereiding van een koppeling met de kruispuntenbanken worden de verschillende persoonsgegevens die op elektronische weg kunnen opgehaald worden geïnventariseerd en een machtigingsaanvraag voor de privacycommissie opgesteld.		
	2012	Ook in 2012 blijven we streven naar een zo actueel mogelijke rechtenverkenner. Daarnaast bekijken we welk vormingsaanbod het meest aansluit op de noden en behoeften van het werkveld.		
	2013	Ook in 2013 blijven we streven naar een zo actueel mogelijke rechtenverkenner. Daarnaast bekijken we welk vormingsaanbod het meest aansluit op de noden en behoeften van het werkveld.		
	2014	Ook in 2014 blijven we streven naar een zo actueel mogelijke rechtenverkenner. Daarnaast bekijken we welk vormingsaanbod het meest aansluit op de noden en behoeften van het werkveld.		

Doelstelling / Actie 69		**De Vlaamse overheid stimuleert dat OCMW's en CAW's en andere in hun maatschappelijke dienstverlening meer preventief werken en maatschappelijk kwetsbare groepen opsporen en benaderen.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen	**Budget**	2010: 1) niet van toepassing (regulier budget voor de CAW 2) 62.823,00 euro (middelen van 2009)
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	1)De afdeling Welzijn en Samenleving (Departement WVG) volgt dit op. De jaarverslagen geven hier de nodige informatie. 2)De afdeling Welzijn en Samenleving (Departement WVG) volgt dit op. Het wetenschappelijk onderzoek dat aan dit project gekoppeld werd, levert de nodige informatie om de bevindingen van dit project eventueel uit te breiden naar meerdere OCMW.
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	1)Doorheen de beleidsperiode wordt aandacht besteed aan het uitvoeren van de voorziene acties rond dit thema aan de hand van de jaarverslagen van de CAW. 2)Het wetenschappelijk onderzoek wordt verwacht eind 2010.
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	1) In de (vernieuwde) regelgeving van het algemeen welzijnswerk wordt extra aandacht besteed aan preventie als specifieke opdracht voor de centra voor algemeen welzijnswerk 2) In Zuid-Oost-Vlaanderen loopt een pilootproject rond onderbescherming. Onder leiding van Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen gaan verschillende OCMW op zoek naar manieren om die doelgroepen te bereiken die vooralsnog niet bereikt worden door de OCMW maar hier recht op hebben. Het project wordt ondersteund door het HIVA, die de wetenschappelijke onderbouwing voorziet van het project.		
	beoogd resultaat	1) De centra voor algemeen welzijnswerk hebben de opdracht om meer in te zetten op preventie. De onlangs voorgestelde beleidsplannen voor de periode 2011-2015 van de CAW vermelden ook de mate van samenwerking met lokale besturen om de hulp- en dienstverlening beter af te stemmen. 2) Dit project beoogt inzicht in de wijze waarop mensen in onderbescherming toch bereikt kunnen worden.		
Stappenplan + timing	**2010**	1) De samenwerking met lokale besturen wordt in de kijker gezet en zal uitvoering krijgen in de betrokken beleidsperiode (2011-2015). 2) De betrokken OCMW hebben kennis gemaakt met verschillende methoden om mensen in onderbescherming te bereiken. Een belangrijk aspect van het project is de ervaringsuitwisseling.		
	2011 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling 70		**Het project integrale trajecten naar werk voor personen in armoede wordt uitgebreid en geëvalueerd.** In het kader van het WIP werd er een budget vrijgemaakt om 300 à 450 integrale werk-welzijnstrajecten voor werkzoekenden in armoede op punt te stellen. Dit is een uitbreiding van de integrale trajecten naar werk voor personen in armoede naar alle provincies.		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Muyters	**Budget**	beschikbaar budget van 600.000 euro/500.000 euro door ESF.
	administratie	DeptWSE:Michiel Van De Voorde/ Patricia Vroman	**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB (An Verboven), ESF en de lokale welzijnspartners		
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	Uittekenen van project in overleg met stakeholders, ondermeer het type traject Uitschrijven van het project met een collectief en individueel gedeelte Het groepsgebeuren vertrekt vanuit de ervaringswereld van mensen in armoede met een krachtige empowerment inslag, en integreert hierbij tevens het aspect oriëntering (jobdoelwitbepaling) en sollicitatietraining in één gebeuren. Groepsessies: zal gradueel opgebouwd worden van 2 halve dagen per week, de eerste twee maanden, vervolgens naar 3 halve dagen per week in de 3de en de 4de maand, naar 4 halve dagen per week in de 5de en de 6de maand. Ook worden de begin- en einduren aangepast aan de behoeften van de doelgroep zodat de combinatie van vorming/gezin mogelijk wordt. Dit luik zal via samenwerkingsverbanden op touw gezet worden (cfr MMPP-tender) Voor het individuele luik steunen we op elementen die we terugvinden in het huidig ESF -project naar een integrale, krachtgerichte aanpak voor mensen in armoede. De VDAB-en/of gespecialiseerde trajectbegeleider is de ankerfiguur, de persoon die het werk-welzijnstraject verder vorm geeft en het welzijnsluik ontsluit in functie van het uitgetekende opleidings-en/of tewerkstellingstraject. De VDAB zal vertrekkende vanuit de situatie van de klant samenwerken met welzijnsactoren uit het werkveld. De trajectbegeleider die de werkzoekende in armoede ondersteunt participeert 1 maal per maand aan het groepsgebeuren. In de LKC's waar er ervaringsdeskundigen zijn in armoede en sociale uitsluiting, wordt er gebruik gemaakt van de expertise van deze consulenten. Zij kunnen een belangrijke rol spelen naar het vertalen van hun inzichten naar de consulent in de processen die er leven bij mensen in armoede. 1 VTE trajectbegeleider is verantwoordelijk voor 30/45 trajecten. Concreet 2 VT's per provincie Groepsgebeuren:Uitschrijven van gunning – toewijzing voor 31/12/2010 Individueel: Aanduiden van VDAB-consulenten en aanschrijven van lokale welzijns)partners tegen 31/08/2010		
	2011	Uitvoeren van het project <u>Actie(s) (wat, wie):</u> - Uitvoeren van de integrale trajecten (individueel : VDAB – Groep – externe partner - Oprichten van lokale stuurgroepen met een aantal welzijnspartners - Oprichten van centrale stuurgroep - …. <u>Doel</u> Werken aan duurzame activering waarbij we rekening houden met de welzijnscomponenten, die zich aanbieden in het leven van de werkzoekende in armoede. <u>Te realiseren (kwantitatief vs. Kwalitatief</u> Het project beoogt dat minstens 55% van de doelgroep, rekening houdend met de economische crisis, een duidelijk traject met perspectief naar werk heeft. Dit perspectief kan een (finaliteits)opleiding en/of verloonde tewerkstelling zijn in het normaal dan wel het aangepast economisch circuit. Arbeidszorg, vrijwilligerswerk en activeringsinitiatieven met		

		een vervangingsinkomen worden als resultaat niet aanvaard. Tewerkstelling in het kader van artikel 60 en werkervaring worden als positief resultaat meegenomen.

Doelstelling / Actie 71		De CAW's voorzien in een integraal psychosociaal begeleidingsaanbod		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	De afdeling Welzijn en Samenleving volgt dit op, in nauw overleg met het kabinet
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	CAW, federatie		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Een meer efficiënte inzet van de beschikbare middelen dringt zich op om een integraal psychosociaal begeleidingsaanbod te voorzien in Vlaanderen en Brussel.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Voor de organisatie van een volledig dekkend integraal psychosociaal begeleidingsaanbod op Vlaams niveau wordt enerzijds een programmatie opgemaakt en anderzijds wordt een organisatievergroting vooropgesteld binnen de sector AWW.		
	beoogd resultaat	Beide acties moeten toelaten om een integraal psychosociaal aanbod te voorzien in Vlaanderen en Brussel. De programmatie laat toe om op Vlaams niveau hiaten en blinde vlekken in te vullen. De organisatievergroting laat toe om de beschikbare middelen efficiënt in te zetten.		
Stappenplan + timing	**2010**	Het proces met betrekking tot de organisatievergroting wordt opgestart eind 2010. De programmatie moet haar weerslag vinden in de nog uit te schrijven uitvoeringsbesluiten		
	2011	De CAW krijgen de mogelijkheid om de organisatievergroting mee in te vullen De uitvoeringsbesluiten worden opgemaakt		
	2012	De organisatievergroting wordt uitgevoerd		
	2013			
	2014			

Doelstelling 72 en 169		**Eerstelijnsvoorzieningen (OCMW's, Centra voor algemeen welzijnswerk (CAW's), Verenigingen waar armen het woord nemen (VWAWN), samenlevingsopbouw (SLO), …) werken samen en stemmen hun werking op elkaar af in functie van de aanpak van de armoedeproblematiek.** **In samenwerking met de verenigingen waar armen het woord nemen, ontwikkelen de CAW's en instituten voor samenlevingsopbouw concrete acties om de toegankelijkheid van hun aanbod naar kwetsbare mensen te verhogen.**		
Actie		**Afstemmen van de richtlijnen voor de beleidsplanning van de betrokken sectoren, waarbij ze gezamenlijke acties in het kader van armoedebestrijding moeten opnemen.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Departement WVG, afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Aantal gezamenlijke acties in de meerjarenplannen en uitvoering er van in jaarverslagen.
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	Nazicht van meerjarenplannen en jaarverslagen door dossierbehandelaars afdeling Welzijn en Samenleving.
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	CAW's, VWAWN, SLO		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Tal van organisaties die aangestuurd worden door de afdeling Welzijn en Samenleving werken met en voor mensen in armoede. Ze werken op het terrein soms samen, soms ook naast elkaar.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door gezamenlijke acties te plannen en uit te voeren, kunnen deze versterkt worden. De samenwerking tussen de organisaties kan hun werking voor mensen in armoede optimaliseren.		
	beoogd resultaat	Afstemming van de werkingen van eerstelijnsvoorzieningen op elkaar en samenwerking in het kader van armoedebestrijding.		
Stappenplan + timing	**2010**	CAW's en instituten voor samenlevingsopbouw nemen gezamenlijke doelstellingen op in hun meerjarenplannen.		
	2011	CAW's en instituten voor samenlevingsopbouw voeren de gezamenlijke doelstellingen uit.		
	2012	CAW's en instituten voor samenlevingsopbouw voeren de gezamenlijke doelstellingen uit.		
	2013	CAW's en instituten voor samenlevingsopbouw voeren de gezamenlijke doelstellingen uit.		
	2014	CAW's en instituten voor samenlevingsopbouw voeren de gezamenlijke doelstellingen uit.		

Inkomen

Doelstelling / Actie: 73		**De Vlaamse Regering zal in alle administratieve processen waarin een inkomenstoets is opgenomen, inkomensgegevens digitaal consulteren in beschikbare authentieke gegevensbronnen. Dit maakt in de toekomst het inkomensgerelateerd maken van bijdragen administratief eenvoudiger. De correcte ontsluiting van inkomensgegevens door de FOD financiën naar de Vlaamse overheid is hierin een cruciale factor.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Bourgeois	**Budget**	
	administratie	Coördinatiecel Vlaams E-government (CORVE) / Dienst Wetsmatiging	**Indicator**	Dienst wetsmatiging Corve kan rapporteren over het aantal administraties die gebruik maakt van de ontsluiting.
Betrokkenen	kabinetten	Alle	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Alle : Het gebruik van de digitaal ter beschikking gestelde inkomensgegevens is een verantwoordelijkheid van elke administratie, die haar regelgeving moet evalueren, het administratief proces aanpassen, een toepassing bouwen om deze gegevens te kunnen verwerken en de nodige privacymachtigingen aanvragen.		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	In de huidige regelgeving worden de inkomenstoetsen op verschillende wijze gedefinieerd, en zijn vaak (maar niet exclusief) gebaseerd op papieren kopieën van de Belastingaanslag. Dit heeft enerzijds een zwaardere administratieve last tot gevolg, maar vaak ook dat gerechtigden niet in orde zijn met hun dossier en daardoor hun recht missen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door de digitalisering van de stroom kunnen de betrokken administraties hun administratief proces vereenvoudigen en versnellen en kan de doelgroep van een maatregel gemakkelijker geïdentificeerd worden.		
	beoogd resultaat	In de geest van het e-governmentdecreet van 2008 worden burgers niet meer gevraagd zelf hun inkomensinformatie te leveren, maar wordt dit aan de bron opgevraagd.		
Stappenplan + timing	2010	Beslissing van 12 februari 2010 : Het principe om in alle administratieve processen waarin een inkomenstoets is opgenomen, inkomensgegevens digitaal te consulteren in beschikbare authentieke gegevensbronnen; De Vlaamse ministers te gelasten hun betrokken administraties op te dragen om, met het oog op de implementatie van voornoemd principe, waar nodigen mogelijk voorstellen tot aanpassing van de regelgeving uit te werken, in afstemming met de onderliggende ICT-processen; De Vlaamse minister, bevoegd voor het e-government, te gelasten, met het oog op de ontwikkeling van een ondersteuningsaanbod: - de entiteit EIB/CORVE op te dragen alle nodige voorbereidingen te nemen voor het ontsluiten van de authentieke bronnen met inkomensgegevens, waar nodig in overleg met het federale niveau met betrekking tot de gegevens van de FOD Financiën, - de entiteit Wetsmatiging op te dragen om, in samenspraak met de cellen wetskwaliteit, de huidige regelgeving te screenen om, waar nodig en mogelijk, te komen tot afstemming, vereenvoudiging, verfijning en/of standaardisering van het inkomensbegrip. Waar nuttig wordt de afdeling Welzijn en Samenleving van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin bij deze opdracht betrokken. Wat de opdracht aan Corve betreft is er een tijdelijke oplossing in de maak door een koppeling via de Kruispuntbank Sociale Zekerheid. Een rechtstreekse koppeling met Fod Financiën blijkt momenteel nog niet mogelijk te zijn.		
	2011	Deze onrechtstreekse ontsluiting kan vanaf 2011 ter beschikking gesteld worden van de Vlaamse administraties voor zover deze een machtiging bekomen hebben van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 74		Waar wenselijk en mogelijk gebeurt de berekening van bijdragen en prijzen en de toekenning van financiële steun inkomens gerelateerd		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Bourgeois	**Budget**	
	administratie	Marianne Schapmans	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Bourgeois – Toerisme	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Toerisme Vlaanderen		
	mensen in armoede	Vakantiegangers Steunpunt Vakantieparticipatie		
	andere actoren	Logies en toeristische attracties in Vlaanderen		
Omschrijving actie	probleemsituering	Het Steunpunt Vakantieparticipatie verzamelt sociale tarieven van de toeristische sector en maakt deze bekend bij de doelgroep. Er wordt geen financiële steun toegekend aan mensen in armoede.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De kortingstarieven van het toeristische aanbod vakanties en daguitstappen is minimum 30%, soms 75% afhankelijk van de draagkracht van de aanbieder.		
	beoogd resultaat	2 vakantiegidsen die alle kortingstarieven verzamelen worden jaarlijks gepubliceerd Website wordt up te date gehouden		
Stappenplan + timing	2010	2 vakantiegidsen Up to date website www.vakantieparticipatie.be Maandelijkse nieuwsbrief		
	2011	2 vakantiegidsen Up to date website www.vakantieparticipatie.be Maandelijkse nieuwsbrief		
	2012	2 vakantiegidsen Up to date website www.vakantieparticipatie.be Maandelijkse nieuwsbrief		
	2013	2 vakantiegidsen Up to date website www.vakantieparticipatie.be Maandelijkse nieuwsbrief		
	2014	2 vakantiegidsen Up to date website www.vakantieparticipatie.be Maandelijkse nieuwsbrief		

Doelstelling / Actie: 74		**Waar wenselijk en mogelijk gebeurt de berekening van bijdragen en prijzen en de toekenning van financiële steun inkomensgerelateerd.** Voor het beleidsdomein Cultuur is het niet mogelijk een actie te ondernemen om doelstelling 74 uit te werken. Het beleidsdomein Cultuur geeft immers enkel subsidies aan publieke overheden en private instellingen en niet aan privé-personen. Bijgevolg is het niet mogelijk om financiële steun inkomensgerelateerd toe te kennen. Bovendien moet er rekening gehouden worden met het subsidareitsbeginsel, dat lokale overheden de mogelijkheid biedt om zelf subsidies te verdelen.		
Verant woorde lijke	kabinet		**Budget**	
	administratie		**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 74		Waar wenselijk en mogelijk gebeurt de berekening van bijdragen en prijzen en de toekenning van financiële steun inkomensgerelateerd		
antwoordelijk	**kabinet**	Minister Crevits	**Budget**	.
	administratie	Wilfried Goossens (aandachtsambtenaar armoede)	**Indicator**	Beheersovereenkomst De Lijn 2011-2015
Betrokkenen	**kabinetten**	H. Crevits	**Evaluatie**	Jaarlijkse evaluatie van de beheersovereenkomst 2011 – 2015 in de Commissie Mobiliteit en Openbare Werken
	administraties	Departement MOW		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen. (2011)		
	andere actoren	EVA De Lijn		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	soms moeilijke betaalbaarheid van bepaalde producten en /of diensten		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	goedkopere producten en/of diensten aanbieden		
	beoogd resultaat	betere toegankelijkheid producten en/of diensten voor de specifieke doelgroep		
Stappenplan + timing	**2010**	WIGW - OMNIO en VG (vervoersgarantie) abonnementen zijn voorzien voor personen met een beperkt inkomen (periode 12 maanden – 30 euro) Ontwerpbeheersovereenkomst werd op 17 december 2010 door de Vlaamse Regering goedgekeurd en werd overgemaakt aan het Vlaams Parlement, dat een toetsingsrecht van 90 dagen heeft op de inhoud van de beheersovereenkomst. O.D. 7.15 OPERATIONELE DOELSTELLINGEN DE LIJN: TARIEVEN - ARMOEDEBESTRIJDING De Lijn zorgt ervoor dat ook mensen in armoede volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving via gemakkelijk toegankelijke en betaalbare tariefproducten. Voor een aantal doelgroepen die de Minister definieert, worden verplaatsingen aangeboden tegen verminderd tarief." Blz. 30: "De Lijn engageert zich om proactief mee te werken aan de acties die vervat zitten in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijdingen en die betrekking hebben op hun doelstellingen. Zo zal er waar nodig overleg gepland worden met het Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen, vormingsinstellingen of andere relevante stakeholders."		
	2011	WIGW - OMNIO en VG (vervoersgarantie) abonnementen zijn voorzien voor personen met een beperkt inkomen (periode 12 maanden – 30 euro) De Lijn zal in 2011 overleg plannen met het Vlaams Netwerk waar armen het woord nemen.		
	2012	te doen		
	2013	te doen		
	2014	te doen		

Doelstelling / Actie : 74		**Waar wenselijk en mogelijk gebeurt de berekening van bijdragen en prijzen en de toekenning van financiële steun inkomensgerelateerd** Momenteel zijn er binnen het beleidsdomein EWI geen inkomensgerelateerde steunmaatregelen		
Verant woorde lijke	kabinet		**Budget**	
	administratie	Tom Tournicourt	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Peeters en Lieten	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	depEWI		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	nvt		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	nvt		
	beoogd resultaat	nvt		
Stappenplan + timing	2010	niet van toepassing		
	2011	Nvt		
	2012	Nvt		
	2013	Nvt		
	2014	nvt		

Doelstelling / Actie:74		Waar wenselijk en mogelijk gebeurt de berekening van bijdragen en prijzen en de toekenning van financiële steun inkomensgerelateerd.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Schauvliege	**Budget**	Geen enkele personeelskost
	administratie	VMM	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Minister Vandeurzen & Minster Van den Bossche	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin VEA, VREG		
	mensen in armoede	Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting Samenlevingsopbouw Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	VVSG SVW		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	De drinkwaterfactuur bestaat uit drie componenten: - prijs voor de productie en levering van het drinkwater - bovengemeentelijk bijdrage - gemeentelijke bijdrage of vergoeding Voor de bovengemeentelijke bijdrage is de vrijstelling en compensatie is decretaal geregeld. Volgende personen kunnen om sociale redenen een vrijstelling krijgen voor de bovengemeentelijke bijdrage: - personen met een handicap die genieten van de integratietegemoetkoming, de inkomensvervangende tegemoetkoming of de tegemoetkoming hulp aan bejaarden; - personen met een door het OCMW toegekend leefloon of levensminimum; - bejaarden en oudere personen die genieten van het gewaarborgd inkomen of de inkomensgarantie; - de vrijstelling geldt ook als de drinkwaterfactuur niet op naam staat van de rechthebbende; - de vrijstelling wordt toegekend voor het hele gezin als één van de gezinsleden behoort tot één van de bovenstaande categorieën; - de vrijstelling of compensatie geldt enkel voor het waterverbruik in de gezinswoning (dus niet voor tweede verblijven) en als de gezinsleden gedomicilieerd zijn op dit adres. De vrijstelling kan enkel toegekend worden aan gezinnen waarvan de drinkwaterfactuur betrekking heeft op het huishoudelijk waterverbruik van één enkel gezin. In bepaalde gevallen, zoals voor appartementsgebouwen, kan er dus geen vrijstelling toegekend worden. Deze gezinnen ontvangen – ter vervanging van de vrijstelling – een compensatie van hun drinkwatermaatschappij. Deze compensatie wordt forfaitair berekend en rechtstreeks uitbetaald aan het gezinshoofd, rekening houdend met het aantal gezinsleden. Voor de gemeentelijke bijdrage/vergoeding beslist de gemeente of gemeentelijke rioolbeheerder autonoom over de vrijstellingen en compensaties van de gemeentelijke bijdrage of vergoeding. De voorwaarden en modaliteiten inzake de gemeentelijke vrijstellingsregeling zijn opgenomen in de saneringsovereenkomst tussen de gemeente of rioolbeheerder en de drinkwatermaatschappij. In 2009 hanteerden 222 Vlaamse gemeenten een gemeentelijke vrijstellingsregeling die volledig is afgestemd op de decretale regeling op bovengemeentelijk vlak. Er bestaan nog enkele beperkte verschillen in de toepassing van de vrijstellingsregeling. De vrijstelling wordt bijvoorbeeld niet steeds voor 100% toegepast. De meest voorkomende reductiepercentages zijn 100% (222 gemeenten), 50% (3 gemeenten) en 25% (76 gemeenten).		

Doelstelling / Actie: 74		**Waar wenselijk en mogelijk gebeurt de berekening van bijdragen en prijzen en de toekenning van financiële steun inkomensgerelateerd.** - De inkomensgerelateerde bijdrage in de gezinszorg wordt behouden maar de berekening wordt vereenvoudigd en geautomatiseerd (rechtsreeks opvragen van fiscale gegevens bij FOD Financiën) - De bijdrage voor aanvullende thuiszorg wordt eveneens inkomensgerelateerd		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	VAZG mbt de thuiszorg	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar Armen het woord nemen.		
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Toegankelijkheid stimuleren.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	Overleg met de sector over een eenvoudig en transparant berekeningsmechanisme voor de gebruikersbijdrage gezinszorg. Tevens is het overleg opgestart voor het invoeren van een inkomensgerelateerde gebruikersbijdrage voor de aanvullende thuiszorg (poets-, karwei- en professionele oppashulp).		
	2011	Op basis van de resultaten van simulaties, die begin 2011 zullen worden uitgevoerd, zullen de definitieve principes afgesproken en vastgelegd worden. Opstellen van ontwerpen van besluit Vlaamse Regering waarin de bijdrageberekening voor de diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg zal geregeld worden en aanvragen van de machtigingen die nodig zijn om de rechtstreekse bevraging van persoonsgegevens en fiscale gegevens bij FOD Financiën mogelijk te maken. Ontwikkelen van applicatie om de automatische berekening van de bijdrage mogelijk te maken. Deze applicatie wordt geïntegreerd binnen Vesta.		
	2012	Implementatie van de berekeningsmodule. Ongeveer midden 2012 zullen de diensten de berekeningsmodule kunnen gebruiken bij wijze van test.		
	2013	Vanaf 1/1/2013 zullen de erkende diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg verplicht zijn de inkomensgerelateerde bijdrage voor de gezinszorg en de aanvullende thuiszorg toe te passen. Vanaf deze datum zullen de kosten voor gezinszorg, poets-, karwei-, en professionele oppashulp ook opgenomen zijn in de maximumfactuur.		
	2014			

Doelstelling / Actie: 75		**Om een krachtig en vernieuwd sociaal beleid gestalte te geven zal een basisdecreet met betrekking tot de Vlaamse Sociale Bescherming worden gerealiseerd, met aandacht voor betaalbaarheid en toegankelijkheid** Decreet Sociale Bescherming, bestaande uit vijf luiken (cfr infra), opstellen en uitvoeren		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	Moet nog geconcretiseerd worden
	administratie	Departement WVG, Agentschap Zorg en Gezondheid, Kind en Gezin	**Indicator**	Bovenstaande timing, wordt opgevolgd door Departement WVG
Betrokkenen	kabinetten	Minister-President Peeters, Vice-Minister-Presidenten Lieten en Bourgeois: zijn vertegenwoordigd in elk van de vijf werkgroepen van het decreet sociale bescherming.	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Departement WVG, Agentschap Zorg en Gezondheid, Kind en Gezin, VAPH. Alle bovenvermelde administraties zijn vertegenwoordigd in de centrale werkgroep, voorgezeten door het Departement WVG en kabinet WVG. Het Departement WVG is vertegenwoordigd in elke werkgroep met een beleidsmedewerker en een jurist. De verschillende agentschappen zijn vertegenwoordigd in een werkgroep, indien het domein tot hun bevoegdheid behoort.		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van Verenigingen waar Armen het Woord Nemen, Welzijnszorg. (Dit is niet limitatief, de werkgroepen van elk luik van het decreet kunnen beslissen om, als nodig, bijkomende organisaties te horen.) Deze organisaties worden betrokken bij de voorbereiding van het decreet onder de vorm van hoorzittingen.		
	andere actoren	Zorgkassen, koepels van ouderenvoorzieningen, diensten voor gezinszorg, Gezinsbond, Xerius (sociale verzekeringsgroep). (Dit is niet limitatief, de werkgroepen van elk luik van het decreet kunnen beslissen om, als nodig, bijkomende organisaties te horen.) De organisaties worden betrokken bij de voorbereiding van het decreet onder de vorm van hoorzittingen. Huidige of toekomstige uitvoeringsorganen zullen nauw betrokken worden bij de uitvoering van het decreet, meer bepaald bij het opstellen van de uitvoeringsbesluiten.		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het basisdecreet heeft als leidend principe het empoweren van mensen met specifieke noden en beperkingen op het vlak van welzijn en gezondheid en de ondersteuning van gezinnen met kinderen. In voorbereiding van het decreet zal in werkgroepen gewerkt worden aan volgende voorstellen: - De **zorgverzekering** wordt geconsolideerd om de financiële toegankelijkheid van de zorg te waarborgen ook op lange termijn. De bijdragen worden met uitzondering van de VT/OMNIO gerechtigden geïndexeerd om de uitkeringen voor alle gerechtigden te indexeren. - De **maximumfactuur in de thuiszorg** begrenst de kosten voor thuiszorg in functie van het inkomen. Er wordt werk gemaakt van het inkomensgerelateerd maken van de bijdrage voor een aantal thuiszorgdiensten. Voor de zwaarst zorgbehoevende VT-OMNIO gerechtigden komt er een bijkomende forfaitaire tegemoetkoming binnen de zorgverzekering. - Elke Vlaming heeft recht op een Vlaamse **basishospitalisatieverzekering** om de zorg in een tweepersoonskamer voor iedereen betaalbaar te maken. - De Vlaamse **premie voor jonge kinderen** is forfaitair en een recht voor elk kind wordt ingevoerd voor kinderen bij de geboorte en tijdens hun eerste en tweede levensjaar. Deze wordt gekoppeld aan de preventieve zorg van Kind en Gezin. Daarnaast wordt onderzocht op welke wijze er een hoger forfait kan worden toegekend aan die gezinnen met kinderen met extra zorgnoden. - Een nieuw systeem van **begrenzing van kosten voor residentiële ouderenvoorzieningen** moet ertoe leiden dat de kostprijs van deze voorzieningen gereglementeerd wordt en heeft op termijn tot gevolg dat de kostprijs voor de resident het inkomen niet overschrijdt.		
	beoogd resultaat	Een decreet sociale basisrechten, bestaande uit de vijf bovenvermelde luiken, alsook de uitvoeringsbesluiten erbij.		
Stappenplan + timing	2010	- Centrale werkgroep is opgestart - Werkgroep kindpremie is opgestart - Werkgroep maximumfactuur is opgestart - Werkgroep zorgverzekering is opgestart		
	2011	- Werkgroep hospitalisatieverzekering wordt opgestart - Werkgroep residentiële ouderenzorg wordt opgestart - Principiële goedkeuring van ontwerp van decreet met basisprincipes, kindpremie en maximumfactuur - Uitvoeringsbesluit van de zorgverzekering		
	2012	- Uitvoeringsbesluit kindpremie - Uitvoeringsbesluit maximumfactuur		
	2013	- Aanbouwdecreet hospitalisatieverzekering en residentiële ouderenzorg		
	2013 – eerste helft 2014	- Uitvoeringsbesluit hospitalisatieverzekering - Uitvoeringsbesluit residentiële ouderenzorg		

Doelstelling/ Actie: 76		**Samen met de lokale besturen en actoren en in overleg met het Vlaams Netwerk en anderen, willen we het gesprek aangaan over een harmonisering van de OCMW-steun.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Departement WVG	**Indicator**	De afdeling Welzijn en Samenleving volgt dit op in samenwerking met de afdeling Beleidsontwikkeling.
Betrokkenen	kabinetten	Minister Vandeurzen	**Evaluatie**	De werkgroep voorziet evaluaties van de genomen acties.
	administraties	Departement WVG (afdeling Welzijn en Samenleving en Beleidsontwikkeling)		
	mensen in armoede			
	andere actoren	VVSG Steunpunt Algemeen Welzijnswerk Samenlevingsopbouw		
Omschrijving actie	probleemsituering	OCMW's beschikken over een breed pallet van mogelijkheden voor het toekennen van bijkomende steun (toelagen voor medische kosten, energie, huisvesting, …). Er zijn grote praktijkverschillen tussen de verschillende OCMW's. Mensen in armoede wensen een grotere harmonisering van de verschillende lokale tussenkomsten.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een werkgroep, samengesteld uit VVSG, Vlaams Netwerk van Verenigingen waar Armen het Woord Nemen en andere relevante actoren actief op het terrein van de armoedebestrijding, inventariseren de verschillende instrumenten waarvoor een harmonisering van de tussenkomsten aangewezen is. De werkgroep werkt een voorstel van richtlijnen voor OCMW uit.		
	beoogd resultaat	Een gemeenschappelijk voorstel wordt voorgelegd aan de (nieuwe) (staatssecretaris) federale beleidsverantwoordelijke voor maatschappelijke integratie en armoedebestrijding of wordt via het VVSG als richtlijn / voorstel meegedeeld aan de Vlaamse OCMW's		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Opstart werkgroep Gemotiveerde inventarisatie van de instrumenten waarvoor harmonisering aangewezen is Gesprekken met de federale beleidsverantwoordelijken. Uitwerken van richtlijnen / voorstellen die via het VVSG worden kenbaar gemaakt aan de OCMW's		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 77		**Integrale preventieve aanpak van schuldoverlast**		
Actie		a) De weerbaarheid van jongeren en volwassenen (in het bijzonder mensen in armoede) tegen kredietverstrekkers wordt verhoogd (bv. via In Balans, project Budgetsurvivalkids). Ook het actieplan kwetsbare jongvolwassenen zal hier specifiek aandacht aan besteden. b) We versterken de vaardigheden van mensen bij het beheren van hun huishoudbudget (via instrument info en doorverwijzing, via eenvoudige hulpmiddelen zoals 'op eigen benen', via overleg met onderwijs, via In Balans,…) c) We sensibiliseren het brede middenveld voor de schuldenproblematiek met het basispakket Eerste Hulp Bij Schulden (EHBS), zodat problemen in een snelle fase opgemerkt en behandeld worden met indien nodig een correcte en snelle doorverwijzing. d) We maken een preventieplan op in samenwerking met het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen, Bart Verhoeven	**Budget**	2010: Project EHBS 75.000 (begroting 2009) Project In Balans 77.000 (begroting 2009) Vertalen budgetplanner voor en met mensen in armoede (VNVWAWN): 60.000
	administratie	Departement WVG, Afdeling Welzijn en Samenleving, Tom D'Olieslager	**Indicator**	Realisatie project EHBS: website, budgetplanner Realisatie project In Balans: aantal scholen dat beroep heeft gedaan op de producten uit het In Balans-pakket Realisatie van budgetplanner van en voor mensen in armoede
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Project EHBS: via stuurgroep en permanent binnen VCS Project In Balans: binnen VCS Budgetplanner voor en met mensen in armoede
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Vlaams Centrum Schuldbemiddeling (VCS) Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
Omschrijving actie	probleemsituering	Jongeren en volwassenen hebben te weinig kennis van financiële producten, huishoudbudgetten en budgetplanning. De bestaande hulpverlening is ook te weinig bekend en wordt meestal pas ingeschakeld als de problemen al heel groot zijn.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Deze verschillende acties hebben allen tot doel aan de financiële educatie van jongeren en volwassenen te verhogen. Door het EHBS project moeten hulpverleners sneller en correcter doorverwijzen naar gespecialiseerde instellingen voor schuldbemiddeling. Vertalen van de budgetplanner met en voor mensen in armoede		
	beoogd resultaat	Burgers (in het bijzonder jongeren) zijn beter op de hoogte van financiële educatie, van schulden en hoe er uit te blijven. In het onderwijs is meer aandacht voor financiële educatie. Bij problemen wordt er snel de juiste hulp geboden.		
Stappenplan + timing	2010	Realisatie project EHBS: website online, budgetplanners geactualiseerd en beschikbaar Realisatie project In Balans: scholen doen beroep op de producten uit het pakket Opmaak van een preventieplan. Opstart projectplan vertalen en kenbaar maken van de budgetplanner met en voor mensen in armoede		
	2011	Realisatie project budgetplanner met en voor mensen in armoede		
	2012 - 2013 - 2014			

Doelstelling / Actie : 79		De budgetstandaard zal verder ontwikkeld en uitgewerkt worden. Budgetstandaard uitwerken: begin 2011		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Lieten	**Budget**	Nog te bepalen
	administratie	WVG	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	De budgetstandaard brengt in kaart wat mensen minimaal nodig hebben om waardig te kunnen leven. Het bedrag dat bekomen wordt ligt voor verschillende categorieën (onder andere op basis van gezinssamenstelling) een stuk hoger dan de armoede risico drempel. De budgetstandaard laat vandaag nog een aantal zaken buiten beschouwing, zoals bijvoorbeeld de gezondheidskosten, gezondheidssituatie van mensen in armoede. Het dient verder geoperationaliseerd, maar is het indicatief een goed instrument om het bedrag te bepalen dat minimaal nodig is om waardig te kunnen leven.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Verder operationaliseren van de budgetstandaard zodat deze beter aansluit op de werkelijkheid.		
	beoogd resultaat	Het besteedbaar inkomen van mensen moet hen toelaten om op alle levensdomeinen volwaardig te participeren aan de maatschappij. Dan wordt het ook belangrijk om in te grijpen op de uitgavenposten die mensen hebben en moet ook de problematiek van overmatige schuldenlast worden aangepakt. De Vlaamse wetenschappelijke budgetstandaard is inspirerend ter bewaking van een menswaardig inkomen van de schuldenaar en zijn familie. We willen komen tot een geoptimaliseerde budgetstandaard		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Opstart verdere operationalisering van de budgetstandaard		
	2012	Nog te bepalen		
	2013	Nog te bepalen		
	2014	Nog te bepalen		

Doelstelling / Actie: 80		We maken een besluit ter uitvoering van het decreet inzake de subsidiëring van een verzelfstandigd Vlaams Centrum Schuldbemiddeling, zodat dit Centrum zijn werking kan optimaliseren en de toegekende taken volwaardig kan uitvoeren		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	Subsidiëring VCS: 374.000 euro
	administratie	Departement WVG	**Indicator**	Subsidies aan VCS
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	De werking van het VCS wordt geëvalueerd aan de hand van de jaarverslagen en geregeld overleg met de administratie.
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Vlaams Centrum Schuldbemiddeling, VVSG, SAW		
Omschrijving actie	probleemsituering	Op 10 juli 2008 keurde het Vlaams parlement het decreet houdende wijziging van het decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning van de instellingen voor schuldbemiddeling in de Vlaamse Gemeenschap goed. Dit decreet geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om enerzijds de erkende instellingen voor schuldbemiddeling te subsidiëren en anderzijds een vereniging zonder winstoogmerk te subsidiëren als Vlaams Centrum Schuldenlast. Er is nog geen Besluit van de Vlaamse Regering (BVR) ter uitvoering van deze decreetswijziging, waardoor het VCS nog niet alle taken ten volle kan uitvoeren.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door het opmaken van een BVR ter uitvoering van het decreet kan het VCS als zelfstandige vzw gesubsidieerd worden en de toegekende talen volwaardig uitvoeren. In afwachting blijft het VCS een nominatim subsidie ontvangen.		
	beoogd resultaat	Verzelfstandig Vlaams Centrum Schuldbemiddeling, met subsidiëring aan de hand van een aangepast besluit van de Vlaamse Regering.		
Stappenplan + timing	2010	Overleg over de opmaak van het BVR met het VCS, VVSG en SAW Subsidiëring van het VCS via een nominatim subsidie.		
	2011	Opmaak en goedkeuring van het BVR. Subsidiëring van het VCS via een nominatim subsidie.		
	2012	Subsidiëring van het VCS via het decreet en BVR.		
	2013	Subsidiëring van het VCS via het decreet en BVR.		
	2014	Subsidiëring van het VCS via het decreet en BVR.		

Doelstelling/ Actie: 81		**De prenatale zorg wordt verder uitgebouwd, waarbij in stedelijke gebieden de zorgcoördinatie en psychosociale begeleiding voor kwestbare zwangeren prioriteit krijgt.** **De vroegtijdige inzet van culturele bemiddeling en ervaringsdeskundigen bij de pre – en perinatale begeleiding.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Kabinet Vandeurzen	**Budget**	2012: Impact op basis van voorstel versterking gezinsondersteuners : programmatie nog uit te werken
	administratie	Kind en Gezin (Rudy De Cock, projectverantwoordelijke)	**Indicator**	Op basis van de registratie binnen de dienstverlening : vroegtijdige inschakeling van gezinsondersteuners
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Kinderen die in een kansarm gezin of een gezin van etnisch- culturele herkomst opgroeien hebben een grotere kans op een achterstand op het vlak van sociaal-emotionele ontwikkeling, taalontwikkeling en motoriek.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Onder meer de vroegtijdige inzet van culturele bemiddeling en ervaringsdeskundigen bij de pre – en perinatale begeleiding kan bijdragen tot het voorkomen van achterstand bij kansarme kinderen van diverse origine. Hiertoe zal de oefening rond de verdere professionalisering van de dienstverlening aan maatschappelijk kwetsbare gezinnen een aantal antwoorden bieden wat de inzet van gezinsondersteuners betreft.		
	beoogd resultaat	Realiseren van een vroegtijdige inzet van gezinsondersteuners binnen de preventieve gezinsondersteuning van Kind en Gezin		
Stappenplan + timing	2010	Uitwerken actieplan		
	2011	Verzameling good practices +uitwerken voorstel versterking gezinsondersteuners (programmatievoorstel)		
	2012	Versterking gezinsondersteuners		
	2013	Evaluatie		
	2014			

Doelstelling / Actie: 81		**Tijdens de zwangerschap worden de effecten van kansarmoede voor de toekomstige kinderen voorkomen door een gepaste en toereikende ondersteuning voor kansarme zwangeren en hun gezin.** Er wordt een project uitgewerkt rond de sensibilisering voor de gevolgen van zwangerschapdiabetes. Dit project werd ontwikkeld in samenwerking met mensen in armoede.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid	**Indicator**	Zorg en Gezondheid ?
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Kind en Gezin		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Vlaamse Diabetes Vereniging, Domus Medica, Vlaamse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie		
Omschrijving actie	probleemsituering	Wereldwijd wordt een ‘epidemie’ van diabetes vastgesteld. Een belangrijk deel van de deze toename wordt verklaard door een steeds ongezondere levensstijl en steeds meer overgewicht in de samenleving. Er is dringend nood aan initiatieven die diabetes preventief helpen aanpakken. Hierbij moet extra aandacht uitgaan naar personen met een hoog diabetesrisico. Vrouwen met zwangerschapsdiabetes vormen in dat opzicht een unieke doelgroep. Zowat de helft van deze vrouwen, zullen al in de eerste 5 à 10 jaar na de bevalling blijvende diabetes ontwikkelen. Alle aanbevelingen stellen dat deze vrouwen na de zwangerschap opgevolgd moeten worden, wat betreft hun diabetesrisico en de noodzakelijke leefstijlaanpassingen om diabetes te voorkomen. Toch ontbreekt deze opvolging veel te vaak. Het project Zoet Zwanger wil deze kloof overbruggen. 'Zoet Zwanger'is een preventieproject dat zich richt tot vrouwen met zwangerschapsdiabetes en hun zorgverleners.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het project Zoet Zwanger stimuleert de opvolging na de zwangerschap bij vrouwen die zwangerschapsdiabetes hebben gehad. Dit betekent dat leefstijlaanpassingen die diabetes helpen voorkomen worden gepromoot en een jaarlijkse screening bij de huisarts wordt geadviseerd, om diabetes vroegtijdig op te sporen. Hoe gebeurt dit ? 1. Via het informeren en motiveren van alle betrokken professionele actoren (artsen en paramedici) en vrouwen met zwangerschapsdiabetes, in verband met de noodzakelijke postnatale opvolging en leefstijlaanpassingen. Dit gebeurt door een uitgebreide sensibilisatiecampagne waarbij gebruik gemaakt wordt van verschillende materialen zoals website(www.zoetzwanger.be), een infobrochure, een affiche, vertaalde folders 2. Via het opzetten en implementeren van een registratiesysteem voor vrouwen die zwangerschapsdiabetes hebben gehad. Dit betekent dat de vrouwen jaarlijks uitgenodigd worden om bij hun huisarts langs te gaan voor een nuchtere bloedglucosebepaling om mogelijke gestoorde glycemiewaarden vroegtijdig op te sporen. Kind en gezin werkt mee aan deze campagne via sensibilisering via de prenatale communicatiedragers en via de dienstverlening op de prenatale steunpunten en prenatale projecten.		
	beoogd resultaat	Diabetes helpen voorkomen en/of vroegtijdig op te sporen.		
Stappenplan + timing	2010	Verderzetten project		
	2011	Verderzetten project		
	2012	Evaluatie project		
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 81		**De prenatale zorg wordt verder uitgebouwd, waarbij in stedelijke gebieden de zorgcoördinatie en psychosociale begeleiding voor kwestbare zwangeren prioriteit krijgt.** De pre- en perinatale begeleiding voor kwetsbare zwangere vrouwen wordt uitgebreid en versterkt.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	Bestaande dienstverlening wordt opgenomen binnen recurrent budget.
	administratie	Kind en Gezin (Marie-Jeanne Schoofs)	**Indicator**	Bereik en kenmerken van de doelgroep – Kind en gezin
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	prenatale steunpunten, inloopteams, reguliere medische sector, welzijnsdiensten		
Omschrijving actie	probleemsituering	De basis voor een goede gezondheid bij kinderen en volwassenen wordt gelegd in de prenatale periode. Daarom geeft Kind en Gezin reeds tijdens de zwangerschap aandacht aan de meest kwetsbare gezinnen. Aanstaande moeders worden vooral in de grootsteden vaak niet of onvoldoende medisch begeleid. Een kwaliteitsvolle medische zwangerschapsbegeleiding is nochtans belangrijk om aangeboren afwijkingen bij het kind, mogelijke complicaties tijdens de zwangerschap en de geboorte zo veel mogelijk te voorkomen. Om de psychosociale begeleiding te implementeren zijn goede netwerken cruciaal om de doelgroep te bereiken (toeleiding) en om de cliënten voor begeleiding door te verwijzen naar diensten uit de gezondheids- en welzijnszorg. Deze netwerking is tijdsintensief en dient zowel op beleidsniveau als op operationeel niveau te worden uitgebouwd.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De pre- en perinatale begeleiding voor kwetsbare zwangere vrouwen blijvend ondersteunen.		
	beoogd resultaat	Toegang van kwetsbare zwangeren in de gezondheidszorg en psychosociale begeleiding voor deze doelgroep uitbouwen.		
Stappenplan + timing	2010	De doelstelling van deze actie was om de bestaande dienstverlening rond de prenatale steunpunten in de centrumsteden uit te breiden. Gezien de huidige budgettaire context waarbij er geen middelen voor uitbreiding zijn voorzien wordt deze doelstelling niet opgenomen in 2010.		
	2011	De doelstelling van deze actie was om de bestaande dienstverlening rond de prenatale steunpunten in de centrumsteden uit te breiden. Gezien de huidige budgettaire context waarbij er geen middelen voor uitbreiding zijn voorzien wordt deze doelstelling niet opgenomen in 2011. Het bijkomend budget dat vereist is voor de uitbreiding van de bestaande dienstverlening is 1.756.000 euro		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 82		**Er is een afgestemd, gepast en toereikend aanbod van voorzieningen voor kwetsbare jonge kinderen en gezinsondersteuning** De aandacht voor de emotionele en sociale ontwikkeling van kinderen wordt verder uitgebouwd in overleg met kinderopvanginitiatieven en de preventieve gezinsondersteuning in functie van een brede interventiestrategie.		
Verant woorde lijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Kind en Gezin	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Katleen Govaert		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Het huidig model van preventieve gezinsondersteuning slaagt er niet in om een adequaat antwoord te bieden op enkele ingrijpende maatschappelijke evoluties :de aanhoudende toename van het aantal geboorten, de stijging van het aantal kinderen in maatschappelijk kwetsbare gezinnen,de verschuiving in medische problematieken, de stijgende nood aan opvoedingsondersteuning en psychosociale en groeiend artsentekort Opdat Vlaanderen de verworvenheden inzake preventieve gezinsondersteuning uit het verleden zou kunnen behouden, maar ook verder zou kunnen doorgroeien tot het niveau van de koplopers in Europa rekening houdende met de geschetste evoluties, dringt een inhoudelijke, institutionele en organisatorische aanpassing van het preventieve gezinsondersteuning zich op. Een belangrijke vraag die hierbij aan de orde komt is hoe de huidige preventieve gezinsondersteuning en de kinderopvang elkaar kunnen vinden op het vlak van opvoedingsondersteuning, waarbij binnen de kinderopvang de aandacht voor de emotionele en sociale ontwikkeling van kinderen verder wordt uitgebouwd;		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	Plan van aanpak en verdere timing		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 82		**Er is een afgestemd, gepast en toereikend aanbod van voorzieningen voor kwetsbare jonge kinderen en gezinsondersteuning** Een aanbod inzake taalstimulering en taalontwikkeling in de kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning wordt meer gestimuleerd zodat de kinderen hun taal verder kunnen ontwikkelen		
Verant woorde lijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Kind en Gezin	**Indicator**	Nogt te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Tine Rommens		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	Studieopdracht om eenduidige inhouden en adviezen mbt taalstimulering en meertaligheid op te maken voor ouders en professionals		
	2011	Ontwikkeling van de geschikte dragers en methodieken. Afstemming met partners waaronder kinderopvang en de sector opvoedingsondersteuning.		
	2012	Verspreiding van de de adviezen en inhouden aan de hand van geschikte dragers en via geschikte kanalen		
	2013			
	2014			

Doelstelling/ Actie: 83		**Er is een toereikend en gepast aanbod van gezinsondersteuning waardoor kansarme ouders zich erkend voelen in hun gezinsrollen.** Via een strategisch, wetenschappelijk onderbouwd project, wordt het aanbod, de organisatie en taakverdeling binnen de consultatiebureaus hertekend met bijzondere aandacht voor gezinnen in kanarmoede.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	Bijkomend budget nodig: 1.100.000 (o.v. van welk organisatorisch model)
	administratie	Kind en Gezin (Wannes Blondeel)	**Indicator**	Kind&Gezin volgt op: - een nieuw organisatiemodel - aangepaste regelgeving en subsidiekader - doelgroepbereik gediversifieerd aanbod met expliciete aandacht voor maatschappelijk kwetsbare gezinnen aansluiting gediversifieerd aanbod bij noden en preferenties met expliciete aandacht voor maatschappelijk kwestbare gezinnen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Agentschap Zorg en Gezondheid, Jongerenwelzijn		
	mensen in armoede	Gedurende het traject wordt het perspectief van mensen in armoede via verenigingen en/of via de gezinsondersteuners binnen K&G structureel ingebracht.		
	andere actoren	Artsen, organiserende besturen consultatiebureaus voor het jonge kind,Inloopteams, CKG's, opvoedingswinkels, lokale besturen, vvsg, academische wereld (jeugdgezondheidszorg, huisartsengeneeskunde, opvoedingsondersteuning, bestuurskunde)		
Omschrijving actie	probleemsituering	Het huidig model van preventieve gezinsondersteuning slaagt er niet in om een adequaat antwoord te bieden op enkele ingrijpende maatschappelijke evoluties :de aanhoudende toename van het aantal geboorten, de stijging van het aantal kinderen in maatschappelijk kwestbare gezinnen,de verschuiving in medische problematieken, de stijgende nood aan opvoedingsondersteuning en psychosociale en groeiend artsentekort Opdat Vlaanderen de verworvenheden inzake preventieve gezinsondersteuning uit het verleden zou kunnen behouden, maar ook verder zou kunnen doorgroeien tot het niveau van de koplopers in Europa rekening houdende met de geschetste evoluties, dringt een inhoudelijke, institutionele en organisatorische aanpassing van het preventieve gezinsondersteuning zich op.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door middel van een strategisch project zullen zowel de inhoud, het aanbod als de organisatie en de verantwoordelijkheden van de verscheidene actoren op de verschillende niveaus hertekend worden. Twee wetenschappelijk onderzoeken zullen enerzijds de evidence based inhoud en de onderzoeksmomenten en leeftijden voor de medisch-preventieve zorg voor kinderen van 0 tot 3 jaar aanleveren en ons anderzijds inzicht geven in de noden en preferentie van gezinnen met jonge kinderen tov de preventieve gezinsondersteuning. In een gezamenlijk traject met de voornaamste actoren wordt geëvolueerd naar een nieuw model voor preventieve gezinsondersteuning.		
	beoogd resultaat	Via een strategisch, wetenschappelijk onderbouwd en door de voornaamste parners gedragen project, zijn het aanbod, de organisatie en verantwoordelijkheden binnen de preventieve gezinsondersteuning hertekend met bijzondere aandacht voor gezinnen in kansarmoede.		
Stappenplan + timing	2010	Er is een (politiek en met de partners afgestemd) model dat de grote strategische opties beschrijft voor de organisatie en uitvoering van de preventieve gezinsondersteuning Het model is voorgesteld op de eerstelijnsconferentie; De processtappen voor de concretisering van het model zijn uitgetekend De resultaten van uitgeschreven onderzoeken (2009) zijn gekend.		
	2011	Eind 2011 is het model verder uitgeklaard en geconcretiseerd en zijn er een aantal opgestart.		
	2012	Op basis van de pilootprojecten wordt het model verder uitgerold		

	2013	Ibidem		
	2014	Ibidem		
Doelstelling / Actie: 84		**Er wordt een beleid voor jongeren boven de 12 jaar die geconfronteerd worden met een complexe armoedeproblematiek uitgewerkt en uitgevoerd.** - Organisaties die zich richten op jongeren in armoede worden hierbij betrokken. Deze organisaties werken vanuit het perspectief en de leefwereld van de jongere en vormen een signaal- en brugfunctie met de maatschappij. De organisaties werken vanuit een vertrouwensrelatie aan de persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke emancipatie van jongeren in armoede. - Er is een uitbreiding van thuisbegeleiding (ambulant en mobiel werken) met nadruk op kortdurende trajecten.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Departement WVG – afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Agentschap Jongerenwelzijn		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	- De VCO besteden bij de ondersteuning van de opvoedingswinkels bijzondere aandacht aan moeilijk bereikbare doelgroepen, aan kansengroepen of aan groepen waarvoor in het bestaande opvoedingsondersteunende aanbod minder educatief materiaal voorhanden is. - Thuisbegeleidingsdiensten richten zich tot gezinnen in een problematische opvoedingssituatie. Kenmerkend voor die gezinnen is dat hun opvoedingsmogelijkheden belemmerd zijn door socio-economische, persoonlijke, relationele, sociale problemen of door een combinatie ervan. Niettegenstaande de problemen zich op verschillende manieren kunnen manifesteren, is de globale benadering door de thuisbegeleiding dezelfde: de problematische situatie wordt als een gezinsprobleem gezien en als dusdanig aangepakt. Via modulering maken we de huidige diversiteit in thuisbegeleiding zichtbaarder. De diensten maken met de modulering duidelijk welk specifiek aanbod ze voor welke gezinnen en voor welke duur aanbieden. Langdurige begeleidingen worden onderscheiden van kortdurende. De differentiatie wil het accent ook leggen op de doorlooptijd. Thuisbegeleidingsdiensten moeten streven naar het gerichte interventies die focussen op duidelijke doelstellingen. Met ondersteunend effectonderzoek kan de sector zijn modulair aanbod gericht verder ontwikkelen. Een specifiek aandachtspunt voor bovenvermelde differentiatie is dat we specifieke modules willen richten op gezinnen die in armoede leven.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	- Het project 'Tjonge Jonge Jongeren', dat is opgestart vanuit de behoefte van de opvoedingswinkels aan een aanbod opvoedingsondersteuning met informatie voor ouders over de opvoeding van 12+ jongeren. Daarvoor ontwikkelde de werkgroep 'Jongeren' bestaande uit een vertegenwoordiging van VCO uit iedere provincie samen met experten inzake opvoedingsondersteuning, een pakket met basisinformatie rond de thema's 'ontwikkeling van jongeren', de 'leefwereld van jongeren', 'communiceren met je puber' en 'grenzen stellen bij pubers'. Het pakket werd gratis ter beschikking gesteld van de opvoedingswinkels in de centrumsteden in Vlaanderen en in Brussel. - De uitbreiding thuisbegeleiding werd gerealiseerd door kortdurende vormen (6 maanden) van begeleiding aan jongeren en hun gezinnen in problematische leefsituaties. De uitbreiding impacteert ook op de wachtlijsten, waardoor probleemescalatie kan vermeden worden. Het versterken van dit aanbod past binnen het verderzetten van een meer gedifferentieerd aanbod van de thuisbegleidingsdiensten zoals geïnitieerd door het Globaal Plan Jeugdzorg. Binnen deze differentiatiebeweging gaat ook bijzondere aandacht voor kansarme gezinnen door het benadrukken van werkprincipes zoals contextgericht, multimodaal (alle levensdomeinen) en empowerment.		
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	In de loop van 2010 werd het aanbod van ambulante, mobiele begeleiding binnen de bijzondere jeugdbijstand uitgebreid met 260 plaatsen. Het betreft 244 plaatsen thuisbegeleiding en 16 plaatsen begeleid zelfstandig wonen. Op jaarbasis bereiken we hierdoor bijna 500 bijkomende gezinnen.		
	2011	Naar 2011 wordt opnieuw een bijkomende versterking van het ambulante aanbod voorzien.		
	2012			
	2013			

	2014	

Doelstelling / Actie: 85		**Het aanbod van kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning volgt de nataliteitsevolutie** Jaarlijks opmaken van een budgettaire aanpassing		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Kind en Gezin	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Rudy De Cock		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Het geboortecijfer evolueert per jaar – om het aanbod te laten evolueren in relatie tot het geboortecijfer dient jaarlijks een budgettaire aanpassing te worden gerealiseerd. Deze aanpassing wordt door de respectievelijke beleidsafdelingen opgenomen (PGO en K0)		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door de opmaak van een jaarlijkse budgettaire aanpassing.		
	beoogd resultaat	Het aanbod evolueert in relatie tot het geboortecijfer		
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 86		**Mensen in armoede zijn een van de prioritaire doelgroepen in het voorrangsbeleid in de kinderopvangsector.** Introductie in van de voorrangsregels in de erkende voorschoolse opvangsector en inde zelfstandige opvangvoorzieningen die inkomensgerelateerd werken Er wordt voorrang gegeven aan kinderen: - van alleenstaande ouders die door werkomstandigheden of het volgen van een opleiding hun kinderen tijdens de dag niet zelf kunnen opvangen - van wie de ouders een arbeidsinkomen hebben dat lager ligt dan een inkomensgrens die elk jaar op 1 juli wordt berekend door de Vlaamse Regering en voor wie kinderopvang een belangrijke factor is met het oog op hun economische en maatschappelijke participatie - van wie de ouders een arbeidsinkomen hebben dat lager lit dan een inkomensgrens die elk jaar op 1 juli wordt berekend door de Vlaamse Regering en voor wie kinderopvang een belangrijke factor is met het oog op hun economische en maatschappelijke participatie - voor wie het vanwege sociale en/ of pedagogische motieven wenselijk is dat zij gedurende de dag opvang en begeleiding krijgen buiten het eigen gezin. - van wie een broertje en/ of zusje in de voorziening opgevangen is De voorrangsregels gelden voor tenminste 20% van de opvangcapaciteit van de voorziening. De voorzieningen moeten in hun opnamebeleid beschrijven hoe ze deze voorrang realiseren.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Kind en Gezin	**Indicator**	20% van de capaciteit door een kind komende uit de hierboven beschreven voorrangsgroepen. Kind en gezin volgt op
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Registratiegegevens per kwartaal.
	administraties	Dienst kennisontwikkeling en beleidsondersteuning – afdeling kinderopvang		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Platform vernieuwing Kinderopvang (participatie van o.a. De gezinsbond, Vereniging waar armen het woord nemen).		
Omschrijving actie	probleemsituering	Ondervertegenwoordiging van maatschappelijk kwetsbare gezinnen in de kinderopvang (op basis van resultaten van het onderzoek uitgevoerd door M.A.S. in Leuven in 2007).		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Zie actie→ introductie van voorrangsregels.		
	beoogd resultaat	Eind 2011: in de helft van de erkende voorschoolse opvangvoorzieningen werden de voorrangsregels toegepast voor 20% van de capaciteit.		
Stappenplan + timing	2010	Registratie met betrekking tot het voorrangsbeleid in de erkende voorschoolse opvangvoorzieningen is opgestart.		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 87		**Een kaderdecreet kinderopvang** Voorbereiding van de grote beleidslijnen voor het decreet voorschoolse kinderopvang - Opmaak van eerste visienota ter politieke discussie op niveau IKW - Eerste principiële goedkeuring visienota door Vlaamse Regering - Bespreking in Commissie Welzijn Vlaams Parlement - Bijsturing en definitieve goedkeuring conceptnota door Vlaamse Regering		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Kind en Gezin	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Dienst kennisontwikkeling en beleidsondersteuning – afdeling kinderopvang		
	mensen in armoede	JOKER-toets		
	andere actoren	De kinderopvangsector en de vertegenwoordigers van ouders, gemeenten, steden en armen.		
Omschrijving actie	probleemsituering	Geen duidelijke en samenhangende regelgeving kinderopvang.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Zie bovenvermelde omschrijving actie		
	beoogd resultaat	Het is de bedoeling dat dit decreet: - de maatschappelijke opdracht en de concrete organisatie van kinderopvang vastlegt; *en met betrekking tot de vraag en het aanbod* - een koppeling maakt tussen het geboortecijfer en de daaruit voortvloeiende kinderopvang; - duidelijkheid en samenhang schept in het opvangaanbod; - er op termijn toe leidt dat elke gezin met een nood aan kinderopvang dit recht kan uitoefenen; *en met betrekking tot de kwaliteit* - de basis legt voor de vereiste vergunningsvoorwaarden voor ieder die aan kinderopvangdoet; - aan elk kind het recht biedt op dezelfde basiskwaliteit; - bijdraagt tot de zorgkwaliteit, onder meer door het vastleggen van het competentiebeleid inzake kinderopvang.		
Stappenplan + timing	2010	Voorbereiding van de grote beleidslijnen voor het decreet voorschoolse kinderopvang - Opmaak van eerste visienota ter politieke discussie op niveau IKW - Eerste principiële goedkeuring visienota door Vlaamse Regering op 30 april 2010 - Bespreking in Commissie Welzijn Vlaams Parlement op 15 juni 2010 - Bijsturing en definitieve goedkeuring conceptnota door Vlaamse Regering op 23 juli 2010		
	2011	Een door het Vlaams parlement aangenomen decreet voorschoolse kinderopvang en bij voorkeur ook onderliggende uitvoeringsbesluiten inzake vergunningsvoorwaarden en inzake subsidiëring.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 88		**Alle medewerkers van kinderopvanginitiatieven weten wat bedoeld wordt met de sociale functie van kinderopvang en hebben ze concrete handvaten om hiermee aan de slag te gaan** Sensibiliseren van de sector over sociale functie van kinderopvang Ondersteunen van lokale samenwerkingsverbanden met betrekking tot toegankelijkheid		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Kind en Gezin	**Indicator**	Aantal deelnemers als vertegenwoordiger van de sector aan het ondersteuningstraject
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Ondersteuningstraject wordt geëvalueerd door de Kind en Gezin Academie.
	administraties	Dienst kennisontwikkeling en beleidsondersteuning - afdeling kinderopvang		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Platform vernieuwing Kinderopvang (participatie van o.a. De gezinsbond, Vereniging waar armen het woord nemen).		
Omschrijving actie	probleemsituering	Ondervertegenwoordiging van maatschappelijk kwetsbare gezinnen in de kinderopvang (op basis van resultaten van het onderzoek uitgevoerd door M.A.S. in Leuven in 2007).		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Zie actie		
	beoogd resultaat	Het ondersteuningstraject “kinderopvang met sociale functie” werd uitgevoerd en het concept voor het methodiekenboek “samenwerken aan een toegankelijke kinderopvang” werd uitgewerkt.		
Stappenplan + timing	2010	Het ondersteuningstraject “kinderopvang met sociale functie” werd uitgevoerd Start ontwikkelen van het concept voor het methodiekenboek “samenwerken aan een toegankelijke kinderopvang. Nadenken over vervolg ondersteuningstraject.		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 89 – 89a		**Investeren in de kwaliteit van de begeleiding in de kinderopvang: het inzicht over armoede neemt toe bij medewerkers in kinderopvanginitiatieven**. - Opmaak en actualiseren van beroepsprofielen voor kinderopvang. Uitwerken van concept onthaalouderacademie en krijgt een draagvlak binnen de kinderopvangsector. Met steun van Kind en Gezin wordt de opleiding "begeleider in de kinderopvang "wordt opgestart. De opleiding "verantwoordelijke kinderopvangvoorziening" wordt geactualiseerd. Opleiding "begeleider buitenschoolse opvang" wordt aangeboden in het volwassenonderwijs. - Sensibiliseren van de sector over sociale functie van kinderopvang Ondersteunen van lokale samenwerkingsverbanden met betrekking tot toegankelijkheid		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Kind en Gezin	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Dienst kennisopbouw en beleidsondersteuning – afdeling kinderopvang		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Platform vernieuwing Kinderopvang (participatie van o.a. De gezinsbond, Vereniging waar armen het woord nemen). Andere beleidsdomeinen: Onderwijs, Werk, Sociale Economie en Zelfstandig Ondernemen. VBJK		
Omschrijving actie	probleemsituering	Voor beroepen in gezondheidszorg zijn de toelatingsvoorwaarden duidelijk en strikt geregeld. Voor het grootste deel van kinderopvang is dit niet het geval. Dit komt de kwaliteit van de begeleiding in en de toegankelijkheid van de kinderopvang niet ten goede.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Zie actie.		
	beoogd resultaat	Zorgen voor een kwaliteitsvolle instroom en doorstroom door horizontale en verticale jobmobiliteit. De trajecten zijn kwaliteitsvol, duurzaam en toegankelijk.		
Stappenplan + timing	2010	Beroepsbeschrijving professionele bachelor "pedagogiek van het jonge kind" is opgemaakt. Het actieplan "werk maken van werk in de zorgsector" (bevat een apart hoofdstuk over kinderopvang) werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De acties mbt de opleidingen zoals hierboven beschreven werden uitgevoerd. Het ondersteuningstraject "kinderopvang met sociale functie" werd uitgevoerd Start ontwikkelen van het concept voor het methodiekenboek "samenwerken aan een toegankelijke kinderopvang. Nadenken over vervolg ondersteuningstraject.		
	2011	Er zijn meer mogelijkheden ontstaan voor kwalificerende trajecten binnen de kinderopvang die binnen de sector kunnen zorgen voor een verbeterde instroom en doorstroom door verticale en horizontale jobmobiliteit en die bijdragen tot vermindering van de uitstroom.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 90		90 De opvoedingsondersteunende rol van kinderopvang wordt versterkt, ook voor mensen in armoede, zodat ouders in de kinderopvang terecht kunnen met hun lichte opvoedingsvragen. Er wordt samen met mensen in armoede bekeken hoe dit het best		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Kind en Gezin	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Katleen Govaert		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Kinderopvang is voor ouders een belangrijke plaats waar ouders met opvoedings- en ontwikkelingsvragen terecht kunnen. Ouders in armoede ervaren dit nu niet zo.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	We willen kinderopvang ook voor ouders in armoede een opvoedings-/gezinsondersteunende rol laten spelen waarin aandacht gaat naar de cognitieve, taalkundige, emotionele en sociale ontwikkeling van kinderen. Hierin zal het uitbouwen van een vertrouwensrelatie en werken aan gehechtheid met ouders cruciaal zijn. We streven ernaar om opvoedingsondersteuning en kinderopvang met elkaar te verbinden.		
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	Werkgroep is opgestart		
	2011	Plan van aanpak en timing		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling/ Actie: 91		**Er is een laagdrempelig aanbod van opvoedingsondersteuning, met specifieke aandacht voor kansarme gezinnen.** Het pedagogisch aanbod algemeen in de spreekuren in het bijzonder zijn voldoende gekend en toegankelijk bij mensen in armoede en worden benut.		
Verantwoordelijke	kabinet	Miniter Vandeurzen	**Budget**	2011: - Opleidingskost regioteamleden: de geraamde kostprijs voor de opleiding van het personeel buiten Antwerpen over de volledige de periode 2010-2014 is 387 kEUR. - Contingent gezinsondersteuners moet in functie van een goede toeleiding verder uitgebouwd worden; momenteel ontbreekt dat budget
	administratie	Kind en Gezin (Yvan Catteeuw)	**Indicator**	- Verhouding KA-cliënten vs modaal cliënteel die gebruik maken van het aanbod OO is minstens gelijk aan de reële verhouding in de totale doelgroep via rapportage in Mirage - Via vragenlijsten pre- en postinterventie (level 3) en vragenlijsten cliënttevredenheid hebben we een zicht zowel op de effectiviteit als op de tevredenheid van de dienstverlening
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Er is geen formeel evaluatiemoment meer vastgelegd. Er zal een continue evaluatie gebeuren via monitoring en rapportage in Mirage.
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Opvoedingsondersteuning binnen de preventieve zorg van Kind en Gezin gebeurt ook in individuele contacten met gezinnen via het informeren en adviseren naar aanleiding van concrete, dagdagelijkse opvoedingsvragen. Uit een onderzoek van De Witte & Morel (2005) blijkt dat dit soort van opvoedingsondersteuning nog sterker methodisch en vraaggericht moet worden uitgebouwd opdat ouders zich voldoende aangesproken zouden voelen om er een beroep op te doen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Om de informatie- en adviesfunctie in het kader van opvoedingsondersteuning binnen de preventieve zorg sterker methodisch uit te bouwen, is er nood aan: - een uitbreiding van de bestaande informatiedragers op het domein van opvoedingsondersteuning; - ruimte voor opleiding, coaching en intervisie waar de medewerkers getraind worden in het vraaggericht om gaan met opvoedingsvragen; - de flexibele toepassingsmogelijkheden van het protocol van Triple P binnen de dienstverlening verankeren; - (begeleide) doorverwijzing vanuit opvoedingswinkels en intern, waarbij inzetten van gezinsondersteuners voor begeleide doorverwijzing naar spreekuur; - aanbod wordt extra in de verf gezet in de week van de opvoeding; - er is aangepast materiaal: Turkse DVD Triple P en DVD Kijk, ik groei in verschillende talen; zelfs gebarentaal; - - erugkoppeling naar Triple P van praktijkervaring rond interculturaliteit en vice versa.		
	beoogd resultaat	Om dit doel te bereiken, kan gebruikgemaakt worden van het Triple P-programma waarmee werd geëxperimenteerd in de provincie Antwerpen. Er werd een positieve evaluatie opgemaakt binnen Kind en Gezin, zodat dit programma – na politieke besluitvorming - verder uitgebreid kan worden over heel Vlaanderen. Voor een goede toeleiding is de inzet van gezinsondersteuners cruciaal gebleken. Daarvoor moeten ook zij in Triple P opgeleid worden.		
Stappenplan + timing	2010	Binnen Kind en Gezin is het proefproject positief geëvalueerd en is beslist om het dossier bij de bevoegde minister in te dienen.		
	2011	Afhankelijk van de budgettaire mogelijkheden heeft Kind en Gezin een aanbestedingsdossier voor veralgemeende implementatie van Triple P in de preventieve zorg opgemaakt.		
	2012	Afhankelijk van evolutie in 2011		
	2013			
	2014			

Doelstelling/ Actie: 91d		**Er is een laagdrempelig aanbod van opvoedingsondersteuning, met specifieke aandacht voor kansarme gezinnen.** Inloopteams en opvoedingswinkels zijn voldoende herkenbaar en bereikbaar voor mensen die in armoede leven.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	2010: Voor de versterking en de uitbreiding van de opvoedingswinkels is er een bijkomend budget vereist van 1.220.000 euro.Voor de versterking en de uitbreiding van de inloopteams is er een bijkomend budget vereist van 1.798.000 euro
	administratie	Kind en Gezin (Benedikte Van Den Bruel en Wannes Blondeel)	**Indicator**	Kind en Gezin volgt op: De mate waarin het aanbod in een netwerkmodel wordt vormgegeven met laagdrempelige toegangspunten De mate en diversiteit waarin de adviesfunctie opgenomen wordt, met specifieke aandacht voor de noden en preferenties van maatschappelijk kwetsbare gezinnen. Financiering, positionering, profilering en bereik van de inloopteams
Betrokken en	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	opvoedingswinkels, Inloopteams		
Omschrijving actie	probleemsituering	Binnen de huidige maatschappelijke context hebben heel wat gezinnen vragen over de opvoeding en de ontwikkeling van hun kinderen. Daarbij ervaren ze soms de nood aan een laagdrempelige, professionele ondersteuning. Op basis van een bevraging van de verenigingen waar armen het woord nemen in het kader van de evaluatie van het decreet opvoedingsondersteuning, blijkt dat kansarme gezinnen bij voorkeur een beroep doen op basisvoorzieningen die ze vertrouwen en waarbij ze ook met andere vragen terecht kunnen. Dit impliceert dat er nood is aan een netwerk van meerdere laagdrempelige instappunten waar men terecht kan voor een diversiteit aan vragen en die bovendien beschikken over expertise ook op het vlak van opvoedingsondersteuning. Dit betekent dat opvoedingswinkels meer moeten uitgaan van een netwerkmodel waarbij de bestaande contactpunten voor ouders erkend worden en niet enkele gegaan wordt voor één specifiek loketfunctie voor opvoedingsvragen. Bijkomend is het van belang dat dit netwerk rond opvoedingsondersteuning deel uitmaakt van een ruimer samenwerkingsverband van partners die ondersteuning bieden op het vlak van het welzijn en gezondheid van het jonge kind en zijn ouders in het algemeen. In deze geïntegreerde centra die gestoeld zijn op een netwerkmodel kunnen ouders terecht voor allerlei vragen m.b.t. de diverse levensdomeinen van het gezin (medische aspecten, opvoeding, het ruimer psychosociaal functioneren). Het is belangrijk dat binnen deze geïntegreerde centra een diversiteit aan methodieken aanwezig is waarbij ook partners deel uitmaken van het netwerk die op dit moment reeds een aanbod hebben ten aanzien van kansarme ouders met jonge kinderen. In concreto gaat het dan over de inloopteams. De troef van inloopteams is dat deze via hun onthaal en groepswerkingen de emotionele ondersteuningsfunctie en het ontmoetingsaspect in het kader van opvoedingsondersteuning zeer sterk naar voor schuiven. Dit aanbod wordt vanuit kansarme gezinnen sterk geapprecieerd.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Er is nood aan centra die een ruime ondersteuning kunnen bieden ten aanzien van ouders met jonge kinderen en die werken vanuit een netwerkmodel. Dit betekent dat zij een aanbod creëren in samenwerking met andere partners die actief zijn op dit terrein. Binnen dit centrum is er ook heel specifieke aandacht voor profilering op het vlak van opvoedings-ondersteuning. Dit impliceert dat het voor ouders duidelijk is waar men terecht kan voor opvoedingsvragen en dat het duidelijk is welk aanbod er op dit terrein te verkrijgen is. In dit verband moet de adviesfunctie opvoedingsondersteuning nog sterker uitgebouwd worden. Het pedagogisch advies gebeurt via een spreekuur opvoedingsondersteuning. Mogelijk kan er ook een groepsgericht aanbod uitgewerkt worden. Opdat het aanbod voldoende aanspreekt ten aanzien van de hele groep van maatschappelijk kwetsbare gezinnen is samenwerking met inloopteams cruciaal. Dit impliceert uiteraard dat er voldoende slagkrachtige inloopteams zijn. Dit betekent dat de financiering van de bestaande inloopteams moet versterkt worden. Om het aanbod van de inloopteams voldoende slagkrachtig te maken, zal de profilering van de inloopteams verfijnd worden, waarbij ook in het kader van oudergroepswerking de mogelijkheid zal worden geëxpliciteerd tot het aanbieden van ontmoetingsruimtes voor ouders samen met kinderen.		
	beoogd resultaat	Het versterken van laagdrempelige opvoedingsondersteuning.in het kader van geïntegreerde centra voor jonge kinderen en gezinnen.		
Plan	2010	Het decreet opvoedingsondersteuning is geëvalueerd.		

	2011 -2012 - 2013 - 2014	In functie van de resultaten van deze evaluatie en de beschikbare middelen komen er acties om de laagdrempelige opvoedingsondersteuning te versterken. De acties worden gekoppeld aan het proces inzake de hertekening van het landschap van de preventieve gezinsondersteuning (fiche : fvdb_ficheVAPA2010-2014_actie 91d)

Doelstelling 92		**Er is een laagdrempelig aanbod van jeugdhulpverlening en eerstelijnswelzijnszorg, met specifieke aandacht voor kansarme gezinnen**		
Actie		- **De positionering van de 3 sectoren (Kind en Gezin, Centra voor Leerlingenbegeleiding en de Centra voor Algemeen Welzijnswerk) die instaan voor de 'brede instap' in de jeugdhulp wordt versterkt.** - **De brede instap wordt uitgebreid, zeker in die regio's waar weinig of geen aanbod is.** - **Er worden extra inspanningen gedaan om netwerken van kansengroepen te bereiken (mensen in armoede, jongeren en gezinnen van allochtone afkomst,…). Het convenant tussen de provincies en integrale jeugdhulp kan hier een hefboom zijn.** - **Er wordt gestreefd naar een flexibilisering van de leeftijdsgrens voor cliëntoverleg zodat jongvolwassenen die op het moment van de overgang naar meerderjarigheid gebruik maakten van jeugdhulp tot hun 21 jaar beroep kunnen doen op cliëntoverleg.** - **De regelgeving zal worden gescreend op concrete knelpunten die zorg op maat voor jongvolwassenen bemoeilijken en waar nodig zal de regelgeving worden aangepast. Hulp en dienstverleners kunnen via een gecentraliseerd e-mailadres knelpunten signaleren.** - **De jongeren worden geïnformeerd over en bewust gemaakt van een verlenging van het hulpaanbod binnen en buiten het kader van de bijzondere jeugdzorg.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Departement WVG, Integrale Jeugdhulp	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Welzijn en Onderwijs	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Kind en Gezin, Welzijn en Samenleving, Onderwijs (CLB) voor wat betreft 'brede instap' Jongerenwelzijn, VAPH, Zorg en Gezondheid voor wat betreft 'cliëntoverleg' en problematiek jongvolwassenen		
	mensen in armoede	Verenigingen waar armen het woord nemen e.a.		
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			

	2014	

Doelstelling / Actie: 93		**Opvoedings- en gedragdproblemen worden vroegtijdig aangepakt, in het bijzonder naar kansengroepen.** Het ambulante en mobiele aanbod van de CKG's wordt versterkt om opvang en begeleiding van kleine kinderen in crisis- of risicosituaties te bieden		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	2010: Uitbreiding ten bedrage van 1.100.000 euro voorzien in begroting 2010 2011: Uitbreiding ten bedrage van 600.000 euro voorzien in begroting 2011 2012: Voor verdere uitbreiding zijn er bijkomende middelen t.b.v. 2.919.000 euro vereist
	administratie	Kind en Gezin (Benedikte Van Den Bruel)	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning, Agentschap Jongerenwelzijn		
Omschrijving actie	probleemsituering	Om te voorkomen dat bij gezinnen met risico's op ernstige opvoedingsproblemen of gezinnen in crisis de situatie verder zou escaleren, is het van groot belang dat deze gezinnen al vroegtijdig ergens terechtkunnen voor intensieve ondersteuning. Op die manier bestaat de mogelijkheid om vroeg in het leven van die kinderen iets te veranderen waardoor meer hardnekkige problemen en gedragingen op latere leeftijd kunnen worden voorkomen. Deze aanpak komt ook het welzijn van gezinnen ten goede. De centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning hebben de laatste jaren geëxperimenteerd met het aanbod van vroegtijdige intensieve gezinsbegeleiding en ambulante training van ouders samen met hun kind. Binnen dit aanbod wordt heel uitdrukkelijk gewerkt aan het opbouwen van een sociaal netwerk (informeel en formeel) rondom het gezin. Dit maakt dat gezinnen na de begeleiding kunnen terugvallen op een sociaal netwerk en minder terechtkomen in langdurige residentiële opvang. Het zelfwaardegevoel van ouders blijkt toe te nemen, aangezien binnen deze methodieken heel sterk appel wordt gedaan aan het verantwoordelijkheidsgevoel van de gezinnen. Momenteel is dit intensieve preventieve aanbod voor de 0- tot 6-jarigen niet in verhouding tot hun aandeel in de Vlaamse populatie. Daarnaast stellen we bijkomend vast dat de huidige regelgeving niet meer beantwoordt aan de evoluties inzake het modulair, methodisch en vernieuwend werken waar meer en meer het ambulant en mobiel werken centraal staat. De huidige regelgeving gaat nog te veel uit van langdurige residentiële hulp waarbij de capaciteit van voorzieningen grotendeels samenvalt met het aantal kinderen dat erin terecht kan. Indien men uitgaat van meer ambulant en mobiel werken, zal één plaats door meerdere kinderen op jaarbasis benut worden. Tenslotte stellen we vast dat dit intensief ondersteuningsaanbod onvoldoende laagdrempelig is voor gezinnen zelf. Vandaar dat een sterkere verankering van dit aanbod binnen laagdrempelige settings zoals de preventieve zorg van Kind en Gezin en de opvoedingswinkels. Om het totaal aanbod nog sterker te profileren naar gezinnen is het belangrijk dat er een ruimer netwerkmodel wordt geïnstalleerd waarmee men tot doel heeft om een geïntegreerde ondersteuning ten aanzien van jonge kinderen en hun ouders aan te bieden, met specifieke aandacht voor opvoedingsondersteuning.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een uitbreiding van het aanbod van de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning. Het toekennen van de bijkomende capaciteit zal gericht gebeuren, rekening houdend met het aanbod dat het meest effectief blijkt. Daarnaast willen we rekening houden met de nieuwe evoluties inzake het modulair, gediversifieerd en vernieuwend werken door dit te vertalen in een nieuw regelgevend kader. Tenslotte willen we verdere stappen zetten om dit aanbod sterker te verankeren binnen een laagdrempelige setting voor jonge kinderen en hun ouders waar men terecht kan voor allerlei soorten vragen, in het bijzonder ook opvoedingsvragen, zoals de preventieve zorg en de opvoedingswinkels. Aansluiting moet dus gegarandeerd zijn bij de ontwikkelingen omtrent het nieuwe model voor preventieve gezinsondersteuning		
	beoogd resultaat	Het ambulante en mobiele aanbod van de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning is versterkt om opvang en begeleiding van kleinen kinderen in crisis- of risicosituaties te bieden.		
Stappenplan + timing	2010	Kind en Gezin heeft extra plaatsen voor de ambulante en mobiele begeleiding binnen de CKG's toegekend. Eind 2010 is er een uitklaring en bepaling van de doelgroep met een eerste aanzet tot opmaak regelgeving.		
	2011	Voor de herziening van het Besluit Vlaamse Regering inzake erkenning en subsidiëring van de CKG's heeft Kind en Gezin eind 2011 een regelgevend kader en subsidiekader opgemaakt en is de procedure voor herziening gestart. Eind 2011 heeft Kind en Gezin in een tweede uitbreidingsronde de bijkomende plaatsen binnen de CKG's toegekend. Er is afstemming met het nieuwe model voor preventieve gezinsondersteuning.(fiche : fvdb_ficheVAPA2010-2014_actie 91d		
	2012			

	2013	
	2014	

Doelstelling/ Actie: 94		**Hulpcontinuïteit en –coördinatie staan centraal in de gezinsondersteuning naar kwetsbare gezinnen.** - De agentschappen Jongerenwelzijn, Zorg & Gezondheid, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en de afdeling Welzijn en Samenleving werken intersectoraal aan informatiemateriaal dat jongvolwassenen en hun ouders begeleidt bij het verlaten van de jeugdhulp. Ondermeer wordt gedacht aan acties om jongvolwassenen te behoeden voor schuldoverlast. - Pleegzorg wordt overwogen in geval van gezinsvervangende opvang voor kinderen onder de 6 jaar. Er wordt een Vlaamse methodiek ontwikkeld die bij de begeleiding naar pleegzorg de biologische ouders ondersteunt. - Tijdens het verblijf in een instelling worden de contacten met het gezin en met het sociaal netwerk vergemakkelijkt. - De jongeren worden tijdens hun verblijf in een instelling voor bijzondere jeugdzorg voorbereid op hun terugkeer in de maatschappij, zodat het risico dat ze op dat moment in dakloosheid vervallen beperkt wordt.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Departement WVG – afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Departement WVG, Afdeling beleidsontwikkeling en kenniscentrum WVG, Agentschap Jongerenwelzijn		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting		
Omschrijving actie	probleemsituering	Omwille van de specifieke situatie waarin maatschappelijk kwetsbare jongeren vaak verzeilen of verkeren, leeft bij praktijkwerkers die minderjarigen begeleiden in de overgang van jeugd- naar volwassenenhulp een uitgesproken vraag naar ondersteuning en/of ontwikkeling van preventieve en ondersteunende acties rond allerlei thema's zoals "18+ en dan?", "je plichten rond werk en wonen", "hoe voorkom ik schulden", "wie kan mij helpen"... . Jongvolwassenen zelf en hun ouders spreken de nood uit naar ondersteunende acties die zijn afgestemd op hun behoeften. Het verlaten van de jeugdhulp is een belangrijk scharniermoment waarbij blijkt dat sommige jongeren zonder voldoende ondersteuning op staat dreigen te belanden. Maatschappelijk kwetsbare jongeren signaleren veelvuldig de nood aan een continue begeleiding en een permanent aanspreekpunt.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	- In de verschillende sectoren, waaronder de Bijzondere Jeugdbijstand, worden actieplannen ontwikkeld die aanstippen welke initiatieven de sectorale voorzieningen kunnen ondernemen ter begeleiding van jongeren die een instelling verlaten. Gezien deze jongvolwassenen vaak ook een risicogroep vormen voor schuldoverlast zullen ook preventieve en ondersteunende acties worden uitgewerkt om jongvolwassenen hiervoor te behoeden. Het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling lanceerde daarom onder andere de preventiecampagne “Budget Survival Kids”. (Actiecluster 3) - Er wordt gezocht naar een model die de functie van hulpcoördinator gestalte kan geven. (actiecluster 5 van het actieplan jongvolwassenen) -In het laatste regeerakkoord staat een intersectoraal pleegzorgdecreet en staat uitdrukkelijk dat pleegzorg het eerste alternatief moet zijn voor kinderen jonger dan zes jaar, die niet bij hun ouders kunnen wonen.		
	beoogd resultaat	Een intersectoraal decreet pleegzorg.		
Stappenplan + timing	2010	Het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk zal projecten, methodieken en initiatieven die zich richten tot maatschappelijk kwetsbare jongvolwassenen, hun ouders of begeleiders inventariseren. Met deze inventaris wil het Steunpunt kennisdeling van goede praktijken binnen het werkveld bevorderen. In de eerste plaats binnen het algemeen welzijnswerk zelf. Maar de inventaris zal ook voor andere sectoren beschikbaar zijn. Het Agentschap Jongerenwelzijn heeft "perspectieven voor jongvolwassenen in de (bijzondere) jeugdzorg" uitgeroepen tot thema voor de Prijs Jeugdzorg 2010. Voorzieningen kunnen hun projecten, methodieken en initiatieven ten aanzien van jongvolwassenen indienen tot en met het najaar van 2010. Model hulpcoördinator: materiaal verzamelen		
	2011	Model hulpcoördinator: Proefproject		
	2012	Een intersectoraal decreet pleegzorg.		
	2013			
	2014			

Vrijetijdsbesteding

Doelstelling / Actie: 96		**Het participatiedecreet wordt geëvalueerd, met bijzondere aandacht voor de deelname van kansengroepen.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Schauvliege	**Budget**	
	administratie	Katia De Vos	**Indicator**	Evaluatierapport, aangepaste wetgeving
Betrokkenen	kabinetten	Cultuur, Jeugd en Sport	**Evaluatie**	
	administraties	Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Agentschap Kunsten en Erfgoed, Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media		
	mensen in armoede	Demos en Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen (consultatie, betrokkenheid afhankelijk van het te evalueren hoofdstuk)		
	andere actoren	Gesubsidieerde actoren, steunpunten, beoordelingscommissies,… (consultatie, betrokkenheid afhankelijk van het te evalueren hoofdstuk)		
Omschrijving actie	probleemsituering	Het participatiedecreet heeft o.a. als doelstelling de participatie van kansengroepen (waaronder armen) aan cultuur, jeugdwerk en sport te verhogen. Volgens het decreet is een evaluatie vereist in 2011.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een evaluatie zal uitwijzen of het decreet een geschikt instrument is en/of waar het moet bijgestuurd worden.		
	beoogd resultaat	Evaluatierapport met beleidsaanbevelingen		
Stappenplan + timing	2010	Samenstelling stuurgroep en werkgroepen, dataverzameling en data-analyse per werkgroep		
	2011	Opmaak evaluatierapport met aanbevelingen Aanbevelingen omzetten in wetgeving en begroting		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 97		**Een algemene vrijetijdskaart schept een niet-stigmatiserend en aantrekkelijk kader voor de vrijetijdsbesteding van elke Vlaming. In 2011 wordt een proefproject binnen het beleidsdomein Cultuur uitgevoerd in een regio rond een centrumstad.** Voorstudie van een proefproject rond de Vlaamse vrijetijdspas: 'een becijferd en onderbouwd voorstel voor een proefproject rond de Vlaamse vrijetijdspas'		
Verantwoordelijke	Kabinet	Minister Schauvliege	**Budget**	2010: 14.750.000 euro
	administratie	Elien Gillaerts	**Indicator**	Eindrapport, stuurgroep bijeenkomsten, verslagen stuurgroep
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Cultuur	**Evaluatie**	
	administraties	Departement CJSM		
	mensen in armoede	Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, Fonds Vrijetijdsparticipatie		
	andere actoren	CultuurNet Vlaanderen (onderzoekers), LOCUS, DEMOS vzw, Vlaamse Jeugdraad, OASes, Uit De Marge, VVSG		
Omschrijving actie	probleemsituering	Mensen in armoede ervaren een participatiekloof en verscheidene drempels (sociaal, fysiek, financieel,…) om aan culturele activiteiten te kunnen deelnemen. Een vrijetijdspas geeft mensen in armoede niet alleen de financiële mogelijkheid om aan cultuur te doen, maar doorbreekt ook het sociaal isolement en draagt bij tot persoonlijke ontwikkeling en het versterken van de weerbaarheid.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De voorstudie in de regio Aalst wil de verdieping van het bestaande draagvlak bij enkele sleutelpartners nagaan en zal een gedetailleerde becijfering, een identificatie van geschikte pilootpartners en de opmaak van een projectplan met realistische timing en fasering geven over de opzet van een proefproject voor een Vlaamse vrijetijdspas in de regio rond Aalst.		
	beoogd resultaat	De studie zal uitwijzen wat de mogelijkheden en opties zijn bij het uitwerken van een proefproject in de regio Aalst.		
Stappenplan + timing	2010	Eindrapport (voor 15 december 2010)		
	2011	/		
	2012	/		
	2013	/		
	2014	/		

Doelstelling / Actie 97		**Een algemene Vlaamse vrijetijdskaart schept een niet-stigmatiserend en aantrekkelijk kader voor de vrijetijdsbesteding van elke Vlaming. In 2011 wordt een proefproject binnen het beleidsdomein Cultuur uitgevoerd in een regio rond een centrumstad.** Proefproject algemene Vlaamse vrijetijdskaart in de regio rond Aalst		
Verantwoordelijke	Kabinet	Minister Schauvliege	**Budget**	
	administratie	Elien Gillaerts	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Cultuur	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Departement CJSM		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, Fonds Vrijetijdsparticipatie		
	andere actoren	CultuurNet Vlaanderen, LOCUS, DEMOS vzw, VVSG, Uit De Marge, OASes, Vlaamse Jeugdraad		
Omschrijving actie	probleemsituering	Mensen in armoede ervaren een participatiekloof en verscheidene drempels (sociaal, fysiek, financieel,…) om aan culturele activiteiten te kunnen deelnemen. Een vrijetijdspas geeft mensen in armoede niet alleen de financiële mogelijkheid om aan cultuur te doen, maar doorbreekt ook het sociaal isolement en draagt bij tot persoonlijke ontwikkeling en het versterken van de weerbaarheid.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het proefproject in Aalst gaat de mogelijkheden na van de eventuele realisatie van een algemene Vlaamse vrijetijdspas.		
	beoogd resultaat	Het proefproject zal uitwijzen wat de mogelijkheden zijn van de realisatie van een algemene vrijetijdspas op Vlaams niveau. Een Vlaamse vrijetijdskaart zou mensen in armoede een betere toegang tot een breed vrijetijdsaanbod kunnen bieden en maakt het mogelijk dat ze op een niet-stigmatiserende wijze kunnen participeren.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 98		**Tegen het einde van de legislatuur is er een algemeen kader voor communicatie, promotie en participatie aan het vrijetijdsaanbod van de Vlaamse gemeenten** Deze doelstelling kadert in de context van de algemene Vlaamse vrijetijdspas, waarvoor reeds twee fiches werden opgemaakt. Doelstelling 97 is eigenlijk de concretisering van doelstelling 98.		
Verant woorde lijke	Kabinet		**Budget**	
	administratie		**Indicator**	
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 99		**De cultuursector levert een actieve inspanning naar diversiteit in publiek, programmatie en personeel** Erfgoeddag 2011: Armoe Troef		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Schauvliege	**Budget**	2010: 240.000 euro (voor Erfgoeddag 2010 en 2011) 2011: 227.000 euro (voor Erfgoeddag 2011 en 2012)
	administratie	Wouter Brauns	**Indicator**	Het aantal kwalitatieve initiatieven op Erfgoeddag, evaluatie van Erfgoeddag door organisatoren (FARO) en deelnemer
Betrokkenen	kabinetten	Cultuur	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Kunsten en Erfgoed is vertegenwoordigd in de stuurgroep van de Erfgoeddag (Initiatief: Faro)		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	FARO, Demos, participanten aan Erfgoeddag		
Omschrijving actie	probleemsituering	'Armoede' wordt meestal enkel in verband gebracht met een tekort aan financiële middelen, maar eigenlijk bepalen een hele reeks sociale, culturele én economische factoren dat mensen in armoede belanden. Het oplossen van armoedeproblemen betreft dan ook meer dan alleen het oplossen van financiële problemen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Om een beter inzicht te krijgen in deze factoren wil Erfgoeddag aan de hand van het cultureel erfgoed tonen hoe armoede in het verleden geconstrueerd, beleefd en afgebeeld werd en hoe en waarom dit doorheen de tijd veranderde. Parallel hiermee wil Erfgoeddag de drempel van de culturele erfgoedinstellingen verlagen voor mensen in armoede door samenwerking met organisaties voor mensen in armoede en door kennisuitwisseling tussen de deelnemende organisaties.		
	beoogd resultaat	Erfgoeddag wil met de editie 2011 het publiek een duidelijk beeld geven van de historische evolutie en constructie van 'armoede' en organisaties helpen om drempelverlagend te werken naar deze doelgroep.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Op 1 mei vindt de Erfgoeddag plaats. De voorbereiding van deze dag gebeurt in de twaalf maanden daarvoor, o.m. door infosessies, een inspiratiebrochure, kwaliteitscomités om de activiteiten te selecteren, …		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 99		**De cultuursector levert een actieve inspanning naar diversiteit in publiek, programmatie en personeel** De sector sensibiliseren dat armoede ook een aspect is dat valt onder diversiteit en dat er aandacht moet gaan naar mensen uit deze kansengroep zowel naar publiekswerking toe als naar programmatie en samenstelling van het personeelsbestand.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Schauvliege	**Budget**	
	administratie	Jasmine Choua	**Indicator**	Aantal subsidies die toegekend worden aan organisaties, projecten, … die werken rond het thema armoede. Een aspect rond armoedebestrijding is opgenomen in de afgesloten beheersovereenkomsten.
Betrokkenen	kabinetten	Cultuur	**Evaluatie**	
	administraties	Kunsten en Erfgoed		
	mensen in armoede	Organisaties die gesubsidieerd worden en/of die een kwaliteitslabel krijgen, potentiële aanvragers van organisaties waar er samengewerkt wordt met mensen in armoede, organisaties met als doelpubliek mensen in armoede,..;		
	andere actoren	Commissieleden, steunpunten		
Omschrijving actie	probleemsituering	Het begrip diversiteit dient door de culturele sector zeer ruim geïnterpreteerd te worden, dit omvat ook mensen in armoede. De sector dient zich bewust te worden van deze kansengroep en dient hiervoor aandacht te hebben zodat ook zij toegang krijgen tot cultuur. Dit kan door drempelverlagend te werken (lagere inkomprijzen, aangepaste programmatie, betrekken van organisaties/mensen uit de kansengroepen bij de programmatie). Organisaties worden door de administratie hier op aangesproken tijdens de visitaties. Mensen in armoede worden toegevoegd als een aandachtspunt bij het luikje diversiteit.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Voorstellen van acties: - Armoede opnemen als een aparte beleidsprioriteit bij de beoordeling van projectaanvragen, of als een onderdeel van het luikje diversiteit dat nu ook al mee opgenomen wordt - Verder werken met de 1 euro maatregel als drempelverlagend middel voor jongeren in armoede - Aandacht voor armoede formuleren in de beheersovereenkomsten die afgesloten worden met de instellingen of in de cultureel-erfgoedconvenants met gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (kan pas gebeuren in 2013-2014)		
	beoogd resultaat	De diverse acties dienen ervoor te zorgen dat mensen in armoede kunnen en willen participeren aan het culturele leven.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 99		**De cultuursector levert een actieve inspanning naar diversiteit in publiek, programmatie en personeel** Er wordt overleg georganiseerd tussen de sectorale steunpunten (Locus, Socius, Demos) en het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen om na te gaan welke actieve inspanningen er kunnen worden genomen in het kader van diversiteit in publiek en programmatie. Dit resulteert in een stappenplan voor de gehele sector volksontwikkeling en lokaal cultuurbeleid.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Schauvliege	**Budget**	
	administratie	Katia De Vos	**Indicator**	uitwerking en uitvoering stappenplan afdeling VOLC
Betrokkenen	kabinetten	Cultuur	**Evaluatie**	bij evaluatie van de werking van Locus, Socius en Demos
	administraties	Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Afdeling VOLC		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Locus, Socius, Demos, voor de uitvoering: de sector lokaal cultuurbeleid en volksontwikkeling		
Omschrijving actie	probleemsituering	Mensen in armoede participeren amper aan activiteiten in het kader van het lokaal cultuurbeleid en de volksontwikkeling.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De sectorale steunpunten (Locus, Socius, Demos) werken in overleg met het Vlaams netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen een stappenplan uit voor de sector lokaal cultuurbeleid en volksontwikkeling om mensen in armoede aan te zetten tot deelname aan activiteiten in het kader van lokaal cultuurbeleid en volksontwikkeling		
	beoogd resultaat	Verhoogde deelname van mensen in armoede aan activiteiten in het kader van het lokaal cultuurbeleid en de volksontwikkeling.		
Stappenplan + timing	2010	/		
	2011	uitwerken stappenplan		
	2012	uitvoeren stappenplan		
	2013	uitvoeren stappenplan		
	2014	uitvoeren stappenplan		

Doelstelling / Actie: 99		**De cultuursector levert een actieve inspanning naar diversiteit in publiek, programmatie en personeel** In het kader van de landschapsteking sociaal-artistieke projecten binnen de professionele kunstensector worden sociaal-artistieke projecten onderzocht op bereik, betrokkenheid en effect op mensen in armoede		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Schauvliege	**Budget**	2010: bedrag van subsidiëring tegekend aan sociaal-artistieke projecten
	administratie	Pauwel De Bleser	**Indicator**	Jaarlijks kan er in het jaarverslag opgenomen worden welke projecten, organisaties,… een subsidie gekeregen hebben die kaderen binnen het thema armoede
Betrokkenen	kabinetten	Cultuur	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Kunsten en Erfgoed		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Commissieleden van de beoordelingscommissie sociaal-artistieke projecten		
Omschrijving actie	probleemsituering	In het kader van het Kunstendecreet kunnen organisaties subsidies aanvragen voor sociaal-artistieke projecten of voor organisaties actief binnen die sector. Bij de beoordeling van dossiers wordt er rekening gehouden met het betrekken van kansarme groepen. De gesubsidieerde projecten hebben niet enkel artistieke kwaliteiten maar kunnen ook een middel zijn in de strijd tegen elke vorm van sociale uitsluiting. In een kwaliteitsvol sociaalartistiek project bestuiven het sociale en het artistieke elkaar en staat de emancipatie van de deelnemers centraal. Voor de start van een nieuwe aanvraagronde wordt er een landschapstekening opgemaakt om een beeld te krijgen van de sociaal-artistieke sector binnen het professionele kunstenlandschap. Bij deze tekening kan er aandacht gaan naar de effecten van de subsidiëring van deze sector op bereik en betrokkenheid van mensen in armoede.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Om een beter inzicht te krijgen of er een positief verband is tussen subsidiëring binnen de professionele sociaal-artistieke sector en het effect ervan op het bereik en de betrokkenheid van mensen in armoede kan deze vraagstelling mee opgenomen worden in de landschapstekening.		
	beoogd resultaat	Inzicht krijgen naar het bereik, betrokkenheid en effect op mensen in armoede betreffende sociaal-artistieke projecten.		
Stappenplan + timing	2010	De landschapstekening dient gefinaliseerd te worden tegen eind december 2010.		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 99		**De cultuursector levert een actieve inspanning naar diversiteit in publiek, programmatie en personeel**		
Actie		**Praktijkgerichte armoedevorming voor culturele aanbieders**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Poli Roumeliotis	**Budget**	2011 : 25.000 euro
	administratie	Elien Gillaerts	**Indicator**	Vormingspakket – plannen culturele organisaties – stuurgroep
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Cultuur	**Evaluatie**	Stuurgroep: tussentijds bijsturen van het traject, vormingspakket
	administraties	Departement CJSM		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Agentschap Sociaal-Cultureel Werk, Demos vzw, Fonds Vrijetijdsparticipatie, Locus		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	De culturele sector heeft nog steeds te kampen met een belangrijk cultureel participatiedeficit op diverse vlakken: de culturele organisaties en hun personeel, het bestuur, het aanbod en de actieve en passieve deelname zijn vaak niet toegankelijk voor mensen in armoede.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De culturele instellingen moeten meer vertrekken vanuit het perspectief van mensen in armoede en de verscheidene drempels die zij ervaren. De nood dringt zich op om via stimuli de culturele sector aan te zetten om meer bewustzijn te creëren voor het standpunt van personen en gezinnen in armoede en cultuur op maat aan te bieden.		
	beoogd resultaat	Cultuuraanbieders krijgen inzicht in de complexe leefwereld van de armoedeproblematiek en mechanismen van sociale uitsluiting. Ze creëren draagvlak binnen de organisatie en pakken de drempels aan waar mensen in armoede binnen de culturele organisaties mee geconfronteerd worden. Het materiaal dat uit deze vormingsdagen en good practices voortvloeit, wordt samengebracht in een praktijkgericht vormingspakket voor andere culturele aanbieders.		
Stappenplan + timing	**2010**	/		
	2011	Februari 2011- augustus 2011		
	2012	/		
	2013	/		
	2014	/		

Doelstelling / Actie: 101		**Zoveel mogelijk kinderen van zo divers mogelijke achtergrond nemen zoveel mogelijk actief deel aan het jeugdwerk** De toegankelijkheid van het jeugdwerk wordt vergroot, specifiek voor kinderen en jongeren in armoede (inclusief werken)		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	- Decreet lokaal jeugdbeleid: 3 386 887,68 euro (na aftrek van 6% voor Brussel, is er 20% gericht op maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren) - Verenigingen participatie en cultuureductie: moeilijk af te bakenen hoeveel budget gaat naar werken met kinderen en jongeren in armoede
	administratie	Agentschap Sociaal Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Afdeling Jeugd	**Indicator**	- doelstellingen en acties rond inclusief werken opgenomen in de gemeentelijke jeugdbeleidsplannen 2011-2013 - Bepaling is opgenomen in decreet Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Bij indienen jaarverslagen, beleidsnota's etc.
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Uit de marge, steunpunt jeugd, VVJ, VDS, structureel gesubsidieerde verenigingen.		
Omschrijving actie	probleemsituering	Uit cijfers uit recent onderzoek (JOP monitor 2) weten we dat jongeren met lage scholing en allochtone achtergrond minder deelnemen aan het jeugdwerk. Hiervoor kunnen verschillende redenen naar voor worden geschoven: ongepast aanbod, mentale, fysieke en financiële drempels		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Via de verschillende kanalen die de afdeling jeugd ter beschikking heeft, zet ze in op het vergroten van de toegankelijkheid van het jeugdwerk. Dit is o.a. door - Mee te werken aan de EU resolutie rond toegankelijkheid van het jeugdwerk en jeugdactiviteiten voor armste kinderen en jongeren. - Jeugdwerk stimuleren en motiveren om in te zetten op toegankelijkheid en diversiteit - Lokale besturen verder te vormen en te ondersteunen in het toegankelijk maken van het jeugdwerk in hun steden en gemeenten voor kinderen en jongeren in armoede, het stimuleren van inclusie via uitwisseling van praktijkervaringen, vorming van jeugdconsulenten en jeugdwerkers. - Cultuureducatieve aanbod verder toegankelijk te maken - Voor de ondersteuning van de participatie in het cultuur-, jeugd- en sportbeleid, dient er geïnvesteerd te worden in toeleiding		
	beoogd resultaat	Meer kinderen en jongeren in armoede nemen deel aan het jeugdwerk		
Stappenplan + timing	2010	- Het Belgisch EU-voorzitterschap Jeugd zorgt ervoor dat tijdens het voorzitterschap de resolutie rond de toegankelijkheid van jeugdwerk voor de armste kinderen en jongeren wordt aanvaard op de Raad van Ministers bevoegd voor jeugdbeleid van november 2010. Deze resolutie kadert in het Europees Jaar 2010 en heeft een link met de prioriteit van het Belgisch EU Voorzitterschap Jeugd. Op de agenda van dezelfde raad staan ook 'conclusions' rond de toegankelijkheid van cultuur voor jongeren. De Europese Commissie heeft een studie hierover laten uitvoeren en verzamelt reacties van de lidstaten. Lokale besturen ondersteunen: - Op basis van het decreet van 13 februari 2003 ontvangen een 40tal gemeenten extra middelen ter ondersteuning en ontwikkeling van jeugdwerk voor en door maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Deze selectie van deze gemeenten gebeurt op basis van 8 indicatoren. In april werd in samenwerking met de VVJ en Uit de Marge een vormingsavond georganiseerd voor de geselecteerde gemeentebesturen. Ook binnen de vormingsdagen voor ambtenaren (plankuren, georganiseerd door de afdeling jeugd en de VVJ) wordt specifieke aandacht besteed aan het werken met en voor maatschappelijk kwetsbare doelgroepen. Het inclusief werken is hier een van de mogelijke pistes. Hier worden niet enkel de geselecteerde gemeenten bereikt. - Het Netwerk Kindvriendelijke steden werkt in 2010 een project uit rond kinderen die leven in armoede. Ze verzamelen momenteel goede praktijkvoorbeelden vanuit lokale besturen. - Verenigingen participatie die specifiek acties formuleerden rond inzetten op toegankelijkheid en diversiteit' (houdt niet enkel kinderen en jongeren in armoede in) Use it Ze brengen jaarlijks één publicatie uit voor jongeren uit kansengroepen In petto: één publicatie in de loop 2010- 2012 richt zich naar jongeren van 'doelgroepen' ism de organisaties voor bijzondere doelgroepen Jeugd en seksualiteit organiseert een rondetafel rond diversiteit jongeren en seksualiteit (informatiedossier is resultaat) vanaf 2011 is er samenwerking met drie relevante doelgroeporganisaties (in planning waren dit jongeren met handicap) en vanaf 2012 is er een checklist om de inclusiviteit van hun aanbod te controleren. Kind en Samenleving heeft in 2010 een onderzoek lopen rond kansarmoede en kinderen (cofinanciering bij Welzijn) (resultaat - onderzoek via een studiedag uitdragen naar lokale besturen) Kinderrechtencoalitie werkt in 2010 rond het jaarthema armoede en organiseert een rondetafel, open fora wat leidt naar een publicatie over kinderen en armoede - Cultuureducatieve verenigingen (maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren, dus niet enkel k&j in armoede) Ambrosia's Tafel vzw realiseert jaarlijks 5 multimediale trajecten met de buurtbewoners (voornamelijk kinderen en jongeren) van een wijk waarin veel maatschappelijk kwetsbare		

		kinderen en jongeren wonen. AmuseeVous investeert jaarlijks in minstens 1 project voor moeilijk bereikbare (minderheids-)groepen. Villa Basta coacht jaarlijks 5 werkingen die starten met een sociaal-artistiek project of die de methodieken/media van de vzw willen inschakelen bij het verlagen van de drempels naar hun werking. (Dit gaat zowel over werkingen met gehandicapten, buurtwerkingen als welzijnswerkingen.)
	2011	- Opstarten actie ikv Vlaams Jeugdbeleidsplan over toegankelijk maken jeugdwerk - Bij vormingen van lokale besturen en lokaal jeugdwerk blijvend aandacht hebben voor inclusief werken (weerkerende actie over de verschillende jaren) - Verspreiden van goede voorbeelden verzameld door het Netwerk kindvriendelijke steden, verder ondersteunen van de acties van het Netwerk Kind vriendelijke steden. - Bij een eventuele wijziging van het decreet lokaal jeugdbeleid, naar aanleiding van het traject planlastvermindering, wordt bekeken hoe het lokale niveau verder kan gestimuleerd worden om werk te maken toegankelijk jeugdwerkaanbod of hoe de middelen anders kunnen ingezet worden. - Bij de opmaak van het nieuwe decreet op het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid wordt (aandacht voor) “doelgroepen” behouden als beoordelingscriterium voor beleidsnota’s en wordt het criterium “aandacht voor interculturaliteit” vervangen door het ruimere criterium “diversiteitsbeleid”.
	2012	Idem + voorbereiding eventuele inwerkingtreding nieuwe regelgeving.
	2013	Idem (subsidiëring gegarandeerd op basis van decreet van 13 februari 2003)/ voorbereiding

Doelstelling / Actie: 102		**Zoveel mogelijk kinderen van zo divers mogelijke achtergrond nemen zoveel mogelijk actief deel aan het jeugdwerk** Een inclusief jeugdbeleid heeft aandacht voor jongeren in armoede en vergroot de toegankelijkheid van het jeugdwerk (doelgroepspecifiek aanvullend werken)		
Verantwoordelijke	kabinet	Kabinet Smet	**Budget**	2010: Decreet lokaal jeugdbeleid: 3 386 887,68 euro (zie hierboven) 2011300 € voor deze proeftuinen (10 projecten) 2011 – 2012 – 2013: Decreet lokaal jeugdbeleid: 3 386 887,68 euro Nastreven van continuïteit in het budget inzake proeftuinen.
	administratie	Agentschap Sociaal Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Afdeling Jeugd	**Indicator**	- aantal doelgroep specifieke werkingen binnen het gemeentelijk jeugdwerkaanbod - Integratie werkingen kinderen en jongeren in armoede in lokale beleidsplannen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Evaluatie proeftuinen participatiedecreet in 2011 - 3 jaarlijkse cijferboeken
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Steden en gemeenten		
Omschrijving actie	probleemsituering	Niet alle kinderen en jongeren komen aan trek in het reguliere jeugdwerk. Hoewel we er naar streven zoveel mogelijk inclusief te werken, is het soms nodig om aanvullend doelgroepspecifieke organisaties te ondersteunen die specifieke aansluiten bij de noden en behoeften van kinderen in armoede.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	- Proeftuinen jeugdwerk met jongeren in armoede worden geëvalueerd en waar mogelijk ingebed in de reguliere werkingen. Zij sluiten specifiek aan bij de noden en behoeften van kinderen in armoede en kunnen zo een brugfunctie vervullen in de toeleiding naar het reguliere aanbod - Lokale besturen stimuleren in het ondersteunen van particuliere initiatieven, zoals zelforganisatie in functie van emancipatie. Daarnaast hun aanmoedigen om hun eigen aanbod af te stemmen op het bestaande particuliere aanbod.		
	beoogd resultaat	Groter aanbod voor kinderen en jongeren in armoede. Nieuwe methodieken ontwikkelen inzake de toeleiding van kinderen en jongeren in armoede naar het jeugdwerk.		
Stappenplan + timing	2010	- Binnen het participatiedecreet werden in 2010 drie oproepen gelanceerd voor proeftuinen. Deze hebben als expliciete bedoeling 'Om een diverse, duurzame en actieve participatie van kansengroepen aan cultuur, jeugdwerk en sport te bevorderen'. Een van de proeftuinen richt zich uitsluitend naar lokale verenigingen die werken met kinderen en jongeren die leven in armoede. Projecten krijgen de kans om gedurende drie jaar te werken aan vernieuwende concepten die kinderen en jongeren toeleiden naar jeugdwerk. 2de jaar van de proeftuinen gestart, voorbereiding evaluatie proeftuinen. - Met de extra middelen (zie fiche 102) worden door de gemeentebesturen heel wat doelgroep specifieke werkingen ondersteund. Dit thema kwam aan bod op het vormingsmoment van april 2010 en zal ook worden meegenomen tijdens de Vormingsdagen voor ambtenaren georganiseerd door de VVJ en de Afdeling Jeugd. - Project van het netwerk Kind Vriendelijke steden opvolgen - Herwerking decreet landelijk jeugdwerk		
	2011	- Vorming lokale besturen; - Subsidiëring proeftuinen (3de jaar) - In overleg met de lokale besturen wordt een beleidsdomeinoverschrijdende strategie voor nieuwe financiering werkingen met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren uitgewerkt (cf. middelen DAC's, MKKJ lokaal, kruispuntorganisaties, proeftuinen). Een aantal van de proeftuinen zijn voor hun hoofdzakelijke financiering immers afhankelijk van een lokaal bestuur. Het is dan ook logisch dat deze besturen de werkingen met arme kinderen en jongeren een plaats geven in hun jeugdbeleidsplan. (in het kader van mogelijke decreetswijziging lokaal jeugdbeleid?) - Evaluatie participatiedecreet en proeftuinen. We gaan in hoeverre de proeftuinen kunnen geïntegreerd worden in de bestaande werkingen van verenigingen die werken met mensen in armoede of op welke wijze ze kunnen geïntegreerd worden.		
	2012 - 2013	- De huidige thema's voor de proeftuinen blijven behouden tot eind 2011. Voor 2011 voorziet de minister van jeugd een nieuwe oproep voor proeftuinen brede school en voor lokale verenigingen die werken met kinderen en jongeren in armoede. - vorming lokale besturen (+ eventuele voorbereiding inwerkingtreding nieuwe regelgeving / nieuw financieringsmechanisme)		
	2014	In het licht van de interne staatshervorming wordt het decreet lokaal jeugdbeleid waarschijnlijk herwerkt. Hierbij zal gekeken worden naar een nieuwe manier om in te zetten op maatschappelijk achtergestelde kinderen en jongeren.		

Doelstelling / Actie: 103		**Zoveel mogelijk kinderen van zo divers mogelijke achtergrond nemen zoveel mogelijk actief deel aan het jeugdwerk** Jongeren uit kansengroepen stromen door naar leiding		
Verantwoordelijke	kabinet	Kabinet Smet	**Budget**	2011: geen invloed op begroting
	administratie	Agentschap Sociaal Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Afdeling Jeugd	**Indicator**	niet te meten – geen persoonlijke gegevens opgevraagd bij uitreiken attesten
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Verenigingen die kadervorming organiseren, Steunpunt Jeugd, Uit de Marge, Platform allochtone jongeren, SAMV, netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
Omschrijving actie	probleemsituering	Hoewel verschillende kinderen en jongeren in armoede deelnemen aan het vrijetijdsaanbod, bv kinderwerkingen, speelpleinwerk, jeugdbewegingen,… zijn er weinig die doorstromen naar leiding. Buiten de misgelopen kansen voor individuele jongeren, heeft dit eveneens als gevolg dat er weinig kennis is over de leefwereld van kinderen in armoede binnen leidingsploegen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Bij het herzien van de criteria voor het uitreiken van attesten aan jeugdwerkers wordt erover gewaakt dat er geen drempels blijven behouden of insluipen die de instap voor jongeren uit kansengroepen bemoeilijken. Deze nieuwe criteria zullen breed en naar verschillende doelgroepen aangepast gecommuniceerd worden.		
	beoogd resultaat	Meer jongeren in armoede aanwezig in de leidingsploegen		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Nieuwe Criteria m.b.t. (h)erkennen van kadervorming		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 104		**Zoveel mogelijk kinderen van zo divers mogelijke achtergrond nemen zoveel mogelijk actief deel aan het jeugdwerk** Samenwerking met andere beleidsdomeinen		
Verantwoordelijke	kabinet	Kabinet Smet	**Budget**	
	administratie	Agentschap Sociaal Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Afdeling Jeugd	**Indicator**	Zie VJBP
Betrokkenen	kabinetten	Alle andere	**Evaluatie**	Proces opmaak: eind 2010 Uitvoering en opvolging: eind 2013
	administraties	Alle andere		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Steunpunt Jeugd, Vlaamse Jeugdraad		
Omschrijving actie	probleemsituering	Heel wat beleidsdomeinen worden geconfronteerd met kinderen en jongeren in armoede en proberen hier op hun eigen manier rond te werken. Dit impliceert dat beleid niet altijd afgestemd is op elkaar, dat processen moeizaam opstarten,…		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Bij de coördinatie van het jeugd – en kinderrechtenbeleid, dat vertrekt van het perspectief van het internationaal verdrag van de Rechten van het Kind, wordt expliciet aandacht besteedt aan kinderen en jongeren die niet volwaardig participeren aan het maatschappelijk leven. Dit vertaalt zich in concrete in aandacht voor armoede in de opmaak en coördinatie van het jeugdbeleidsplan. Ook bij de verdere opvolging en uitvoering blijven kinderen en jongeren in armoede een belangrijke aandachtsgroep. Daarnaast volgt de minister als coördinerend minister voor kinderrechten ook de concluding observations – de opmerkingen van het comité voor de rechten van het kind – op. Hierin wordt met betrekking tot armoede gevraagd om: aandacht te hebben voor kinderarmoede in het Europees voorzitterschap; een doorgedreven analyse te maken van de verschillende determinanten die een invloed hebben op kinderen in armoede om zo een sterke strategie te ontwikkelen om kinderarmoede te bestrijden; een multidimensionele aanpak om het systeem van kinderbijslag en familiale ondersteuning te versterken; en aandacht voor dakloze vrouwen en kinderen evenals niet begeleide minderjarigen als belangrijke doelgroep in het armoedebeleid. De minister zal hier als coördinerend minister zijn andere collega's en de bevoegde federale ministers hierop aanspreken.		
	beoogd resultaat	Door samen te werken met verschillende beleidsdomeinen wordt expertise gedeeld en kan beleid op elkaar afgestemd worden. Dit moet ervoor zorgen dat kinderen en jongeren in armoede toegang hebben tot alle aanbod en dat uitsluiting en achterstand wordt weggewerkt.		
Stappenplan + timing	2010	Opmaak Vlaams jeugdbeleidsplan Aandacht armoede in opmaak VJBP.Dit wordt gedaan door gesprekken met experten, aanwezigheid van het vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen in de werkgroepen, mogelijk tot het geven van advies op de insteek van de werkgroepen en afstemming op het VAPA.		
	2011	Presentatie en opstart uitvoering Vlaams Jeugdbeleidsplan Betrekken experten in armoede bij opstart uitvoeren doelstellingen VJBP		
	2012	Opvolging en uitvoering Vlaams Jeugdbeleidsplan Aandacht voor concluding observations		
	2013	Opvolging en uitvoering Vlaams Jeugdbeleidsplan Aandacht voor concluding observations		
	2014	Opvolging en uitvoering Vlaams Jeugdbeleidsplan Aandacht voor concluding observations		

Doelstelling / Actie: 105		**De sportsector ontwikkelt een visie op sportparticipatie van mensen in armoede** In het kader van het Belgisch EU-voorzitterschap sport is het thema 'maatschappelijke rol van sport' één van de drie hoofdthema's. Hierbij wordt de focus op sociale inclusie gelegd met een duidelijk accent naar armoede (2010).		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	2010: Het budget voor het Europees Congres Lokale Sportparticipatie bedraagt 79.963,09 euro (inclusief BTW)
	administratie	Departement CJSM, Team EU-voorzitterschap Sport	**Indicator**	Voor het Europees Congres is het van belang dat de kennis, informatie, beste praktijken, conclusies en aanbevelingen gebundeld worden in een eindpublicatie zodat ze als model kunnen dienen voor toekomstig beleid. Deze zullen kwalitatief en doelgericht gepresenteerd worden. De indicator voor de Raadsconclusies is een gedeeltelijk aanname van de Vlaamse doelstellingen wenselijk en de uiteindelijke goedkeuring van de gemeenschappelijke visie door de Raadswerkgroep en de Sport Ministers op 18 november 2010. De indicatoren en hun volbrenging zullen gevolgd worden door het Team Belgisch EU-voorzitterschap Sport van het Departement CJSM.
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	De evaluatie van deze twee onderdelen zal meegenomen worden in de uiteindelijke evaluatie van het Belgisch EU-voorzitterschap Sport.
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	ISB (Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid) ism stuurgroep		
Omschrijving actie	probleemsituering	Er is een duidelijke nood aan uitwisseling van kennis op Europees niveau rond sport als middel en hefboom voor mensen in armoede waarbij het stedelijk niveau de basis is.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De twee acties willen het probleem op twee verschillende niveaus aanpakken, namelijk in de praktijk en in het beleid. Het Europees Congres Lokale Sportparticipatie: sociale inclusie en bestrijding van armoede biedt een mogelijkheid aan de EU lidstaten om kennis, informatie en beste praktijken uit te wisselen op het gebied van sociale inclusie in en door sport. Daarnaast zullen er ook conclusies en aanbevelingen geformuleerd worden, zowel voor steden en gemeenten, en de lidstaten, als voor de Europese Commissie. Tijdens de Raad van de EU Ministers Sport op 18 november 2010 zouden Conclusies van de Raad van de EU aangenomen worden over de rol van sport voor sociale inclusie een richting aan naar toekomstig beleid op het niveau van de EU en binnen de EU.		
	beoogd resultaat	Europees Congres: uitwisseling van kennis, informatie en beste praktijken door de experts van de 27 EU lidstaten op het gebied van sport en sociale inclusie, om tot conclusies en aanbevelingen te komen voor het verbeteren van beleid rondom dit onderwerp op lokaal, nationaal en EU niveau die in een eindpublicatie gebundeld zullen worden. Raadsconclusies: het ontwikkelen en aannemen van een gemeenschappelijke EU visie op het gebied van sociale inclusie in en door sport om die vervolgens op nationaal en EU niveau verwerkt kan worden om met het oog op verbetering van resultaten door middel van hechtere samenwerking in de EU.		
Stappenplan + timing	2010	Europees Congres Lokale Participatie: sociale inclusie en bestrijding van armoede, 13-14 oktober Leuven De eerste versie van de Conclusies van de Raad van de EU omtrent de rol van sport als bron van en drijfkracht voor sociale inclusie wordt voor het eerst voorgesteld in de Raadswerkgroep Sport van 21 en 22 september. Daarna zullen er in de Raadswerkgroep van 5, 18 en 26 oktober de Conclusies verder besproken worden om ze vervolgens definitief aan te nemen tijdens de Raad van de Sport Ministers op 18 november.		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling/ Actie: 105.3		**De sportsector ontwikkelt een visie op sportparticipatie van mensen in armoede** In de opleiding Initiator van de Vlaamse Trainersschool krijgen de sportbegeleiders inzicht in de diversiteit van de sportbeoefenaars waaronder ook mensen in armoede		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	2012: Binnen het daartoe voorziene budget voor organisatie van bijscholingen erkend door de Vlaamse Trainersschool
	administratie	Bloso	**Indicator**	- De fiche is opgenomen in de basismodule 'Algemeen Gedeelte' van de Initiatoropleidingen - Aantal deelnemers aan de bijscholing voor de docenten Didactiek Bloso volgt op
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Na de bijscholing voor de docenten Didactiek
	administraties	Bloso (Vlaamse Trainersschool)		
	mensen in armoede	Demos en het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	De sportbegeleiders hebben weinig of geen kennis in het omgaan en het begeleiden van mensen in armoede		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In de basismodule Algemeen Gedeelte (het vak didactiek), van de Initiatoropleidingen wordt een fiche opgenomen met handvaten mbt het omgaan en begeleiden van mensen in armoede. De fiche wordt opgemaakt naar analogie met reeds bestaande fiches over diversiteit. Aansluitend wordt er een bijscholing georganiseerd voor de docenten Didactiek waar zij tools aangereikt krijgen om de fiches rond specifieke doelgroepen op een enthousiasmerende wijze te integreren in hun lessen.		
	beoogd resultaat	Verhogen van het inzicht van sportbegeleiders in het omgaan en begeleiden van mensen in armoede		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Fiche wordt opgenomen in de basismodule 'Algemeen Gedeelte' van de Initiatoropleidingen van de Vlaamse Trainersschool.		
	2012	Er wordt een bijscholing voor de docenten Didactiek georganiseerd rond het omgaan met diversiteit		
	2013			
	2014			

Doelstelling Actie: 105.2		**De sportsector ontwikkelt een visie op sportparticipatie van mensen in armoede** Het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid ontwikkelt samen met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en Demos een publicatie over sport en armoede. Deze publicatie dient als motivatie en inspiratie voor iedereen die betrokken is bij het lokale beleid en initiatieven rond sport en armoede.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	2010: Totaal budget publicatie 12.000 euro
	administratie	Departement CJSM	**Indicator**	De realisatie en verspreiding van een publicatie in het najaar 2010. Departement CJSM volgt op.
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Bloso		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	ISB, Demos		
Omschrijving actie	probleemsituering	Lokale sportdiensten en iedereen die betrokken is bij het lokale beleid en initiatieven rond sport en armoede ervaren de nood aan inspiratie en motivatie. Bij de opmaak van de sportbeleidsplannen werd vastgesteld dat concrete invulling van het thema 'toegankelijkheid en diversiteit' via aandacht voor armoede niet evident was en is voor gemeentelijke sportdiensten.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	- Sportdiensten inspireren en motiveren om aandacht te hebben en concrete stappen te zetten rond sport en mensen in armoede - Sportdiensten concrete verhalen en voorbeelden aan te reiken waaruit zij kunnen leren, 'stelen' en op kunnen verder bouwen aangepast aan lokale noden, behoeften en eigenheden op basis van de 'geleerde lessen', tips en ervaringen uit het begeleidinsgtraject - Voeden van de visie en aanreiken van toegepaste theorie, denkkaders/begrippen, wetgeving en tools - Beschrijven van het begeleidingstraject als methodiek om als kenniscentrum ondersteuning te bieden en om lokaal toe te passen		
	beoogd resultaat	Voorstelling en verspreiding van de publicatie in najaar 2010, zodat de kennis, inspiratie en de praktijken kunnen gebruikt worden door de sportdiensten o.a. bij de tussentijdse evaluatie van hun sportbeleidsplan.		
Stappenplan + timing	2010	Publicatie 'sport/bewegen en mensen in armoede'		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling/ Actie: 105.1		**De sportsector ontwikkelt een visie op sportparticipatie van mensen in armoede** Sportdiensten en sportfunctionarissen worden gesensibiliseerd door middel van vorming en intervisietrajecten		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	2011 – 2012: Binnen subsidie ISB-begeleidingsopdracht SVA-decreet
	administratie	Bloso	**Indicator**	Aantal deelnemende sportdiensten en deelnemers aan vormingsaanbod en vervolgtraject Evaluatiescore van vormingsaanbod Bloso volgt op.
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Na organisatie van vormingsaanbod en vervolgtraject
	administraties	Bloso (afdeling Sportkaderopleiding en afdeling Subsidiëring)		
	mensen in armoede	Demos en het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	ISB		
Omschrijving actie	probleemsituering	In het decreet van 9 maart 2007 houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport-voor-Allen beleid dienen de gemeenten in hun lokale sportbeleidsplannen een hoofdstuk te wijten aan maatregelen mbt de toegankelijkheid tot sport en de diversiteit in de sport. De gemeenten dienen nog beter te worden ondersteund in het nemen van maatregelen die de toegankelijkheid van mensen in armoede aan het lokale sportaanbod kan verhogen		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Organiseren van vorming- en intervisiemomenten		
	beoogd resultaat	Verhogen van de kennis met betrekking tot de toegankelijkheid van mensen in armoede aan het lokale sportaanbod en wegwerken van participatiedrempels		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	A. Verzameling basisgegevens: 1. Monitoringopdracht Vlaamse overheid SVA-decreet - hoofdstuk 3 (januari 2011) 2. Steunpunt Cultuur, jeugd en Sport - BMS-rapport onderzoek sportdiensten 3. Cijferboek Sport B. De organisatie van vormingsaanbod voor sportdiensten door ISB ism Demos en Bloso met als thema “ Hoe kan ik in mijn gemeente de toegankelijkheid voor mensen in armoede tot het sportaanbod verhogen”? (najaar 2011)		
	2012	Organisatie van een vervolgtraject		
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie :106.2		**De toegankelijkheid van reguliere sportinitiatieven wordt vergroot** Bloso past een gediversifieerde prijzenpolitiek toe voor kansarmen in de Bloso sportkampen en sportklassen		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	Het bedrag van de kortingen zijn gederfde inkomsten
	administratie	Bloso	**Indicator**	Indicatoren: <u>Sportkampen</u>: het aantal deelnemers van een gezin dat financiële steun geniet via een OCMW of CAW en van een gezin met een beperkt jaarlijks gezamenlijk belastbaar inkomen <u>Sportklassen</u>: aantal leerlingen die een studietoelage genieten Bloso volgt op
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Jaarlijks ter gelegenheid van de evaluatie van de sportkampen (november) en sportklassen (augustus).
	administraties	Bloso (afdeling Bloso-centra)		
	mensen in armoede	OCMW's, CAW's		
	andere actoren	Pric, Buurtsporten, Vereniging Openluchtklassen vzw, Sporten Openluchtklassen Gepos en GO!		
Omschrijving actie	probleemsituering	De Bloso-sportkampen en sportklassen meer toegankelijk maken voor jongeren in armoede		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De financiële drempel voor het volgen van Bloso-sportkampen en sportklassen verlagen		
	beoogd resultaat	Meer jongeren in armoede nemen deel aan de sportkampen		
Stappenplan + timing	2010	Het Bloso kent een korting van 50 % toe aan leerlingen die een studietoelage genieten bij deelname aan sportklassen Het Bloso kent een korting van 50 % toe aan leden van een gezin dat financiële steun geniet via een OCMW of CAW en aan leden van een gezin met een beperkt jaarlijks gezamenlijk belastbaar inkomen (€ 16.114,10 voor 2010) bij deelname aan sportkampen		
	2011	Het Bloso kent een korting van 50 % toe aan leerlingen die een studietoelage genieten bij deelname aan sportklassen Het Bloso kent een korting van 50 % toe aan leden van een gezin dat financiële steun geniet via een OCMW of CAW en aan leden van een gezin met een beperkt jaarlijks gezamenlijk belastbaar inkomen (bedrag wordt jaarlijks aangepast) bij deelname aan sportkampen		
	2012	Het Bloso kent een korting van 50 % toe aan leerlingen die een studietoelage genieten bij deelname aan sportklassen Het Bloso kent een korting van 50 % toe aan leden van een gezin dat financiële steun geniet via een OCMW of CAW en aan leden van een gezin met een beperkt jaarlijks gezamenlijk belastbaar inkomen bij deelname aan sportkampen		
	2013	Het Bloso kent een korting van 50 % toe aan leerlingen die een studietoelage genieten bij deelname aan sportklassen Het Bloso kent een korting van 50 % toe aan leden van een gezin dat financiële steun geniet via een OCMW of CAW en aan leden van een gezin met een beperkt jaarlijks gezamenlijk belastbaar inkomen bij deelname aan sportkampen		
	2014	Het Bloso kent een korting van 50 % toe aan leerlingen die een studietoelage genieten bij deelname aan sportklassen Het Bloso kent een korting van 50 % toe aan leden van een gezin dat financiële steun geniet via een OCMW of CAW en aan leden van een gezin met een beperkt jaarlijks gezamenlijk belastbaar inkomen bij deelname aan sportkampen		

Doelstelling / Actie: 106.1		**De toegankelijkheid van reguliere initiatieven wordt vergroot** Via het uitvoeringsbesluit Sportkampen van 2009 worden sportfederaties gestimuleerd om initiatieven die de deelname van kansengroepen aan sportkampen verhogen, bevorderd		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	2010: Binnen het budget voorzien voor de betoelaging van sportfederaties mbt de facultatieve opdracht sportkampen. Indien een sportfederatie bijzondere initiatieven neemt voor de toeleiding van kansengroepen (mensen met een handicap of mensen die leven in armoede) naar hun sportkampen, tellen die deelnemers dubbel voor subsidiëring 2011: -Binnen het budget voorzien voor de betoelaging van sportfederaties mbt de facultatieve opdracht sportkampen. -Binnen het budget van Demos (ontwikkeling toolkit)
	administratie	Bloso	**Indicator**	- Aantal door de Vlaamse sportfederaties georganiseerde sportkampen met deelnemers uit kansengroepen (mensen die leven in armoede) en aantal deelnemers uit kansengroepen (mensen die leven in armoede) op de door de Vlaamse sportfederaties georganiseerde sportkampen in het kader van de facultatieve opdracht sportkampen. -Toolkit en aantal deelnemers op het lanceringsmoment Bloso volgt op
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	-Jaarlijks voor wat betreft de door de Vlaamse sportfederaties georganiseerde sportkampen betreft -Na de lancering van de toolkit
	administraties	Bloso (afdeling Sportkaderopleiding en afdeling Subsidiëring)		
	mensen in armoede	Demos , Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	VSF		
Omschrijving actie	probleemsituering	-Sportfederaties dienen gestimuleerd te worden om sportkampen toegankelijk te maken voor kansengroepen. -Sportfederaties hebben te weinig of geen kennis in het omgaan met en begeleiden van mensen in armoede.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	-Via de facultatieve opdracht sportkampen (uitvoeringsbesluit van 16 januari 2009) worden de Vlaamse sportfederaties gestimuleerd om specifieke initiatieven te nemen voor de toeleiding van kansengroepen (mensen met een handicap of mensen die leven in armoede) naar hun sportkampen. -Het ontwikkelen van een toolkit met zowel praktische als inhoudelijke handvaten ten einde enerzijds de sportfederaties te ondersteunen in de toeleiding van mensen in armoede naar de sportkampen en anderzijds de kennis van de sportfederaties te verhogen in de omgang en begeleiding van mensen in armoede.		
	beoogd resultaat	-Het aantal jongeren in armoede dat deelneemt aan sportkampen stijgt. -Kennisverhoging van de sportfederaties in de omgang en begeleiding van mensen in armoede.		
Stappenplan + timing	2010	Begeleiding en opvolging van de subsidiedossiers (decreet van 13 juli 2001 houdende de regeling van de erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisaties en de organisaties voor sportieve vrijetijdsbesteding) mbt de facultatieve opdracht sportkampen. De sportfederatie neemt de bijzondere initiatieven in het beleidsplan, in het jaarlijkse actieplan en in de rapportering van het voorgaande jaar.		
	2011	-Begeleiding en opvolging van de subsidiedossiers -Ontwikkelen van een toolkit met betrokken partners.		
	2012	-Begeleiding en opvolging van de subsidiedossiers -Bekendmaken en lanceren van de toolkit bij de sportfederaties		
	2013	-Begeleiding en opvolging van de subsidiedossiers		
	2014			

Doelstelling / Actie:107		**Nieuwe of experimentele initiatieven om mensen in armoede te bereiken met het sport- of bewegingsaanbod worden ondersteund** Via de Belgian Homeless Cup worden dak- en thuislozen uit verschillende steden toegeleid naar duurzame sportbeoefening		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	2010: 80.000 euro vanuit sport
	administratie	Departement CJSM	**Indicator**	Zie beoogd resultaat
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Op basis van het eindverslag na afloop van het project
	administraties			
	mensen in armoede	Spelers die deelnemen aan de BHC en hun begeleiders		
	andere actoren	Vzw Open Stadion, Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, voetbalclubs uit 1e en 2e klasse, lokale sportdiensten, lokale buurtsportdiensten		
Omschrijving actie	probleemsituering	Dak- en thuislozen sporten niet of nauwelijks. Nochtans blijkt sport een uitstekend middel voor sociale inclusie: het is een actieve vrijetijdsbesteding die structuur biedt en leidt tot verbetering van eigenwaarde en imago. De vzw Open Stadion zet daarom de kracht van voetbal in voor een samenleving waarin niemand buitenspel staat. De Belgian Homeless Cup past binnen deze ruimere missie.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door dak- en thuislozen regelmatig te laten sporten (voetballen) ervaren zij via de BHC het plezier en de meerwaarde van sport. Het plezier van sporten ervaren, het bouwen aan zelfvertrouwen, een beter zelfbeeld ontwikkelen, uitgaande van de eigen krachten en mogelijkheden, opnieuw structuur brengen in het leven, de kracht van de groep en het gevoel ergens toe te behoren: dat willen dit project aan de spelers bieden. Ook dak- en thuislozen aanzetten om na afloop van het project op een duurzame manier verder te blijven sporten.		
	beoogd resultaat	Binnen dit project worden de volgende resultaten verwacht van de projectuitvoerder: a) Een kader uittekenen voor het project 'Belgian Homeless Cup' b) Toeleiden naar een duurzame sportbeoefening c) Het project kwantitatief verder uitbouwen d) Uitbouwen van de lokale sportclubbetrokkenheid e) Een meer uitgewerkte monitoring f) Opzetten van een wetenschappelijk onderzoek voor duidelijkere analyse en het geven van mogelijke aanbevelingen g) Structurele verdieping van de samenwerking met bestaande, opstartende en mogelijke nieuwe partners h) De projectverantwoordelijke is bevoegd voor het materieel, communicatief en financieel beleid van het project 'Belgian Homeless Cup'.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	De overeenkomst tussen de Vlaamse overheid en de vzw Open Stadion loopt tot februari 2011. De vooropgestelde resultaten zouden dan gerealiseerd moeten worden. De vzw Open Stadion diende voor de BHC 2011 een nieuwe subsidievraag in bij de Vlaamse minister bevoegd voor Sport. Een beslissing hieromtrent moet nog genomen worden.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / **Actie:107.2**		**Nieuwe of experimentele initiatieven om mensen in armoede te bereiken met het sport- en bewegingsaanbod worden ondersteund** / De lopende proeftuinen sport (Brede school, opleiding en vorming van buurtsportbegeleiders, Open Stadion en sport in grote steden) worden geëvalueerd onder meer op de effectieve participatie van kansengroepen		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	2010: 50.000 euro
	administratie	Departement CJSM	**Indicator**	Er is een eindrapport met praktische (beleids)aanbevelingen. Departement CJSM volgt op.
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Het eindrapport zal geëvalueerd worden en op basis hiervan kunnen de verschillende proeftuinen waar nodig worden bijgestuurd.
	administraties	Bloso		
	mensen in armoede			
	andere actoren	De verschillende projecten binnen deze proeftuinen		
Omschrijving actie	probleemsituering	In de beleidsnota sport 2009-2014 staat o.a. dat de proeftuinen sport binnen het participatiedecreet geëvalueerd zullen worden zodanig dat de beleidseffecten zichtbaar en meetbaar zijn. Het Besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2008 betreffende de uitvoering van het decreet van 18 januari 2008 houdende flankerende en stimulerende maatregelen ter bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport bepaalt in art. 40 dat bij projecten met een projecttermijn van minstens 4 jaar, in het kader van de voortgangscontrole, na twee jaar een grondige tussentijdse evaluatie gemaakt wordt waarbij nagegaan wordt in welke mate het project de overeengekomen concrete doelstellingen realiseert.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Er werd een bestek opgesteld voor de opdracht voor het uitvoeren van een tussentijdse evaluatie van de proeftuinen sport. Deze opdracht werd gegund aan de Universiteit Gent. De opdracht heeft als voorwerp het uitvoeren van een tussentijdse evaluatie van de verschillende proeftuinen aan de hand van de volgende decretaal bepaalde criteria (art. 32., § 2. van het participatiedecreet): 1° De mate waarin wordt ingespeeld op het thema dat of de doelgroep die de overheid vooropstelt; 2° De blijvende methodische en inhoudelijke meerwaarde; 3° De mate van methodische en inhoudelijke vernieuwing; 4° De relevantie voor de Vlaamse cultuur-, jeugdwerk- of sportpraktijk; 5° De duidelijkheid van de toekomst van het project na de projecttermijn. Daarnaast werden voor verschillende projecten binnen deze proeftuinen overeenkomsten opgesteld tussen de initiatiefnemer en de minister. Hierbij werd onder meer het door de initiatiefnemer ingediende project vertaald in concrete doelstellingen. De tussentijdse evaluatie zal o.a. moeten nagaan in welke mate deze concrete doelstellingen al werden gerealiseerd. Er zal ook moeten onderzocht worden in welke mate de verschillende projecten binnen de proeftuinen efficiënt, effectief, duurzaam en professioneel zijn. Waar mogelijk dient ook gepeild te worden naar de meerwaarde voor de sportsector en naar de effecten op lange termijn.		
	beoogd resultaat	De opdracht liep tot eind oktober. De opdrachtnemer leverde op 19 november 2010 een eindrapport af met praktische (beleids)aanbevelingen. Bedoeling van deze beleidsaanbevelingen is o.a. om een zicht te krijgen op de efficiëntie van deze proeftuinen naar de bestrijding van armoede.		
Stappenplan + timing	2010	De opdrachtnemer heeft een eindrapport afgeleverd met praktische beleidsaanbevelingen		
	2011	Het rapport werd overhandigd aan de coördinatoren van de 5 proeftuinen met de vraag om eveneens een reflectie te maken aan de hand van deze bevindingen en aanbevelingen. Op basis hiervan is er een transversaal overleg gepland met alle proeftuinen en de onderzoekers met de bedoeling de wederzijdse bevindingen te bespreken. Dit vooral om te bekijken waar de proeftuinen kunnen samenwerken en mekaar verder kunnen aanvullen. Op basis van het onderzoek en de reflectie van de verschillende proeftuinen zal het Departement CJSM een adviesnota opstellen voor de minister met concrete voorstellen tot bijsturing en suggesties voor de verdere opvolging van de proeftuinen, zowel op korte als op lange termijn.		
	2012			
	2013			

	2014	

Doelstelling / Actie :107.1		**Vrijetijdsbesteding** **Nieuwe of experimentele initiatieven om mensen in armoede te bereiken met het sport- en beweegaanbod, worden ondersteund** Ontwikkelen van een flexibel en kwalitatief sport- en beweegaanbod met aandacht voor anders georganiseerde en niet-georganiseerde sport- en bewegingsvormen		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	Bloso, Departement CJSM (cel Sport)	**Indicator**	-werkgroep is opgericht (2010) -realisatie van een visienota en ontwikkeling van een actieplan (2011) Bloso volgt op
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Jaarlijks
	administraties	Bloso, Departement CJSM (cel Sport)		
	mensen in armoede			
	andere actoren	ISB, VSF, Provinciale sportdiensten, SVS, VGC, VVSG		
Omschrijving actie	probleemsituering	Het aanbod dient toegankelijk te zijn voor iedereen met bijzondere aandacht voor mensen in armoede		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Oplijsten van drempels mbt het sport- en beweegaanbod. Ontwikkelen van methodieken om drempels weg te werken of te verlagen		
Stappenplan + timing	2010	Oprichting van de werkgroep 'laagdrempelig beweeg- en sportaanbod' binnen het Overlegplatform Sport-voor-Allen		
	2011	Ontwikkelen van een visienota en uitwerken van een actieplan		
	2012	Opstart van het actieplan		
	2013	Uitvoering van het actieplan		
	2014	Uitvoering van het actieplan		

Doelstelling / Actie:107.4		**Nieuwe of experimentele initiatieven om mensen in armoede te bereiken met het sport- of bewegingsaanbod worden ondersteund** In het kader van de werkgroep voeding en beweging worden er specifieke initiatieven ontwikkeld om mensen in armoede aan te zetten tot meer actief bewegen		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	2010: 375.000 euro
	administratie	Werkgroep voeding en beweging	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Minister Philippe Muyters	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Departement CJSM, Bloso		
	mensen in armoede	Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Leden van de werkgroep voeding en beweging, VIGEZ, VVSG, ISB, Logo's		
Omschrijving actie	probleemsituering	Voor mensen in armoede is gezond leven dikwijls geen aandachtspunt. Hun dagtaak is overleven en omwille van een kluwen van problemen raken deze mensen sociaal geïsoleerd. Om mensen in armoede toch te bereiken is een integrale aanpak nodig die rekening houdt me de leefwereld van mensen in armoede en bestaande drempels ondervangt. Door het thema beweging binnen te brengen in bestaande werkingen met mensen, door praktijkgericht te werken, door sociaal contact en positieve ervaringen te stimuleren, kan dit project beweging bij mensen in armoede bevorderen. Dit project sluit aan bij prioriteiten 1 en 2 die invulling geven aan strategie 1 van het actieplan Voeding en Beweging. Niet enkel financiële drempels weerhouden kansengroepen van deelname aan beweeg- en sportactiviteiten en van meer bewegen in het dagelijkse leven. De determinanten van een gezonde leefstijl moeten ook gezocht worden in sociale en psychologische factoren die in stand gehouden worden in het gezin en in de eigen gemeenschap. Om blijvend effect te hebben is er aandacht nodig voor elk van deze determinanten.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De projecthouder lanceert een oproep waarop alle organisaties met een werking naar deze doelgroep kunnen intekenen (en dus niet alleen de organisaties die deze doelgroep 'groeperen'). Een onafhankelijke jury beoordeelt de projectaanvragen onder andere via de SONG-scan. Volgende criteria zullen gehanteerd worden: - participatief werken - doe – activiteiten - groepsbegeleiden De projecten die uiteindelijk goedgekeurd worden dienen vooral gericht te zijn op concreet veldwerk. Mogelijke leden van de jury (subwerkgroep): VIGEZ, VVSG, ISB, Logo's Een subwerkgroep van de werkgroep voeding en beweging fungeert als jury. Samenstelling en criteria voor de toekenning moeten vooraf voorgelegd worden aan het agentschap (zoals bepaald in het MB betreffende de oprichting van de werkgroep voeding en beweging). Deze jury is idealiter een subwerkgroep zodat dit project ook via de werkgroep kan opgevolgd worden.		
	beoogd resultaat	Er zal voorzien worden in een proces en effectevaluatie. Deze effectevaluatie is gericht naar de outcome, meerbepaald het bereik en de effectieve deelname van de doelgroep. Vooraf dienen kritische succesfactoren geformuleerd te worden met de projecthouder.		
Stappenplan + timing	2010	De Vlaamse Regering besliste op 17/12/2010 tot het toekennen van een subsidie aan het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk voor het ontwikkelen van initiatieven om mensen in armoede aan te zetten tot fysieke activiteit. Het gaat om een subsidie van maximaal 375.000 euro voor de periode van 1 december 2010 tot en met 31 december 2014.		
	2011	Uitwerken van het SAW van een procedure voor de oproep + oproep lanceren + opstart porjecten		
	2012	Project loopt		
	2013	Project loopt		
	2014	31/12/2014: einde project		

Doelstelling / Actie: 108		**Mensen in armoede kunnen op een volwaardige en door hen zelfgekozen wijze participeren aan het toerisme** **Het Steunpunt Vakantieparticipatie wordt verder uitgebouwd**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Bourgeois	**Budget**	2010: 164.000 2011: 164.000 + 129.240 euro 2012 – 2013 – 2014 : 293.240
	administratie	Marianne Schapmans	**Indicator**	Aantal vakantiegangers daguitstappen Aantal vakantiegangers georganiseerde vakanties Aantal vakantiegangers groepsvakantie Aantal vakantiegangers individuele vakanties
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Bourgeois – Toerisme	**Evaluatie**	Jaarlijks
	administraties	Toerisme Vlaanderen – Steunpunt Vakantieparticipatie		
	mensen in armoede	Gebruikers Individueel – in groep		
	andere actoren	De Lijn Contactpunt Vlaamse Infolijn		
Omschrijving actie	probleemsituering	Het Steunpunt Vakantieparticipatie is op korte tijd sterk gegroeid. Steeds meer mensen kunnen gebruik maken van de sociale vakantietarieven. De gevolgen zijn niet allemaal positief.. langere wachttijden, verminderde klantgerichtheid, beperkte uitvoering projecten enz..		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen? (VAPA)	- Het personeel en de middelen van het Steunpunt worden uitgebreid - Er worden inspanning geleverd naar mensen zonder vakantie- ervaring - Sociale lidorganisaties worden ondersteund in het bereiken van de meest geïsoleerde doelgroepen met een vakantieaanbod		
	beoogd resultaat	Een degelijk uitgebouwd Steunpunt Vakantieparticipatie met voldoende aandacht voor mensen zonder vakantie- ervaring		
Stappenplan + timing	2010	Grondige analyse van het probleem en verkenning van oplossingen		
	2011	Plan van aanpak (lang termijn) Uitbreiding personeel en middelen		
	2012	Implementeren van oplossingen		
	2013	Uitvoeren werkplan		
	2014	Uitvoeren werkplan		

Doelstelling / Actie: 109		**109. Het sociaal toeristische aanbod wordt uitbereid en gediversifieerd** Mensen in armoede kunnen op een volwaardige en door hen zelfgekozen wijze participeren aan het toerisme		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Bourgeois	**Budget**	inbegrepen in werkingsbudget steunpunt vakantieparticipatie
	administratie	Marianne Schapmans	**Indicator**	Aantal partnerschappen toeristische sector
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Bourgeois – Toerisme	**Evaluatie**	Jaarlijks
	administraties	Toerisme Vlaanderen – Steunpunt Vakantieparticipatie		
	mensen in armoede	Gebruikers Individueel – in groep		
	andere actoren	De Lijn Contactpunt Vlaamse Infolijn		
Omschrijving actie	probleemsituering	De vraag stijgt sneller dan het aanbod. Een verbreding en verdieping van het aanbod dringt zicht op.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen? (VAPA)	- Er gebeurt promotie en sensibilisering rond sociaal toerisme bij private sector - Op zoek naar nieuwe partners uit de toeristische sector. De bestaande samenwerkingsverbanden worden verdiept		
	beoogd resultaat	Een ruim en divers sociaal toeristisch aanbod		
Stappenplan + timing	2010	- sensibiliseren van de private sector via diverse kanalen - samenstellen toeristisch aanbod aan sociale tarieven voor 2011		
	2011	- vorming en ondersteuningsaanbod rond armoede lanceren voor toeristische sector Ontwikkelen prospectieplan en sociale marketing		
	2012	uitbreiden en verdiepen van aanbod		
	2013	uitbreiden en verdiepen van aanbod		
	2014	uitbreiden en verdiepen van aanbod		

Doelstelling / Actie: 110		**Er wordt gewerkt aan een geïntegreerd sociaal toeristisch beleid** Mensen in armoede kunnen op een volwaardige en door hen zelfgekozen wijze participeren aan het toerisme		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Bourgeois	**Budget**	inbegrepen in werkingsbudget steunpunt vakantieparticipatie
	administratie	Marianne Schapmans	**Indicator**	Overeenkomst de Lijn/ Nmbs? Afgestemde acties
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Bourgeois – Toerisme Kabinet Schauvliege – Cultuur Kabinet Smet – Jeugd Kabinet Muyters - Sport	**Evaluatie**	Jaarlijkse stand van zaken
	administraties	Administratie jeugd, sport, cultuur, toerisme		
	mensen in armoede	Gebruikers Individueel – in groep		
	andere actoren	Fonds vrijetijdsparticipatie Lokale overheden Demos		
Omschrijving actie	probleemsituering	Op veel verschillende plaatsen worden vele inspanningen gedaan om mensen in armoede te laten participeren aan vrije tijd. Niet alles is perfect afgestemd en het is moeilijk om door de bomen het bos nog te zien.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen? (VAPA)	- Acties van verschillende actoren (vakantie- industrie, fonds vrije tijdsparticipatie, steunpunt vakantieparticipatie, lokale overheden ..) worden op elkaar afgestemd - We nemen initiatief om overeenkomsten te sluiten met de Lijn en NMBS om vervoer op te nemen in het aanbod van steunpunt vakantieparticipatie		
	beoogd resultaat	Een geïntegreerd sociaal toeristisch beleid		
Stappenplan + timing	2010	- overeenkomst de Lijn afsluiten		
	2011	- partners betrokken bij vrijetijdsparticipatie in brede zin samenbrengen om te werken aan een geïntegreerd sociaal toeristisch beleid - gesprekken met NMBS op rails krijgen		
	2012	- afstemming van acties van verschillende actoren rond vrijetijdsparticipatie		
	2013	- afstemming van acties van verschillende actoren rond vrijetijdsparticipatie		
	2014	- evalueren en vernieuwen overeenkomst de Lijn		

Doelstelling 111		**Sociaal – Toeristische verenigingen die vakanties voor gezinnen en kampen voor kinderen en jongeren organiseren, worden gesubsidieerd** Mensen in armoede kunnen op een volwaardige en door hen zelfgekozen wijze participeren aan het toerisme		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Bourgeois	**Budget**	2010: 500.000 2011: 500.000 + 49000 2012 – 2013 – 2014: 549.000
	administratie	Benedikte De Vos	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Bourgeois – Toerisme	**Evaluatie**	Jaarlijkse stand van zaken
	administraties	Administratie toerisme		
	mensen in armoede	Gebruikers Individueel – in groep		
	andere actoren	Sociaal toeristische verenigingen		
Omschrijving actie	probleemsituering	Het aantal sociaal toeristische verenigingen groeit. Er wordt uitgegaan van 1 nieuwe erkenning per jaar. Om groei in het aantal vakanties en aantal organisaties toe te laten is een groeipad in het budget noodzakelijk.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen? (VAPA)	De sociaal toeristische verenigingen worden gesubsidieerd volgens het decreet Toerisme Voor Allen		
	beoogd resultaat	Vakanties voor gezinnen en kampen voor kinderen en jongeren worden georganiseerd		
Stappenplan + timing	2010	Erkenning en subsidie van sociaal toeristische verenigingen volgens decreet Toerisme voor Allen		
	2011	Erkenning en subsidie van sociaal toeristische verenigingen volgens decreet Toerisme voor Allen		
	2012	Erkenning en subsidie van sociaal toeristische verenigingen volgens decreet Toerisme voor Allen		
	2013	Erkenning en subsidie van sociaal toeristische verenigingen volgens decreet Toerisme voor Allen		
	2014	Erkenning en subsidie van sociaal toeristische verenigingen volgens decreet Toerisme voor Allen		

Doelstelling / Actie 112		**Verenigingen worden ondersteund om op actieve wijze kansengroepen, zoals mensen in armoede te betrekken in hun werking. Hiervoor wordt geïnvesteerd in vorming, sensibilisatie, toeleidings- en samenwerkingsprojecten.** In de nieuwe beheersovereenkomst met Socius vzw wordt het ondersteunen van verenigingen om op actieve wijze mensen in armoede in hun werking te betrekken, een aandachtspunt.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Schauvliege	**Budget**	Binnen de bestaande subsidie
	administratie	Katia De Vos	**Indicator**	Uitgewerkt actieplan – team volksontwikkeling
Betrokkenen	kabinetten	Cultuur	**Evaluatie**	Bij jaarlijkse voorstelling van jaarplannen
	administraties	Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, Afdeling VOLC		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van Verenigingen waar Armen het woord nemen, …		
	andere actoren	Socius vzw		
Omschrijving actie	probleemsituering	Mensen in armoede nemen amper deel aan de werking van verenigingen		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Socius onderzoekt de mogelijkheden om via vorming, sensibilisatie, toeleidings- en samenwerkingsprojecten de verenigingen te ondersteunen om mensen in armoede op actieve wijze in hun werking te betrekken.		
	beoogd resultaat	Socius biedt de verenigingen via een uitgewerkt actieplan ondersteuning om op actieve wijze mensen in armoede bij hun werking te betrekken		
Stappenplan + timing	2010	voorbereiding beheersovereenkomst		
	2011	uitvoering beheersovereenkomst		
	2012	uitvoering beheersovereenkomst		
	2013	uitvoering beheersovereenkomst		
	2014	uitvoering beheersovereenkomst		

Doelstelling / Actie: 114		**Evaluatie van het strategisch plan geletterdheid**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	Departement Onderwijs en Vorming, Afdeling Strategische Beleidsondersteuning	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Beleidsdomeinen Werk, Welzijn, Cultuur, Landbouw en Bestuurlijke aangelegenheden	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Vlaamse Gemeenschapscommissie		
Omschrijving actie	probleemsituering	Op 24 juni 2005 keurde de Vlaamse Regering het Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen goed. Het plan geletterdheid verhogen heeft tot doel het geletterdheidniveau van de Vlaamse bevolking significant te verhogen. Uit onderzoek blijkt immers een sterk verband tussen een verlaagd geletterdheidniveau en het risico op werkloosheid, de mate waarin men beroep moet doen op vervangingsinkomens en verlaagde maatschappelijke participatie. Laaggeletterdheid is een kritische factor in het maatschappelijke dualiseringsproces. Het geletterdheidniveau verhogen moet volgens het plan vooral gebeuren door een grotere deelname van kansengroepen aan geletterdheidonderwijs of geïntegreerde geletterdheidtraining. Dit is de centrale doelstelling die door verschillende beleidsdomeinen in 2005 onderschreven werd. Met de doelstellingen van het plan geletterdheid werden de bakens uitgezet voor een structureel geletterdheidbeleid in de Vlaamse Gemeenschap. Een brede waaier van acties werd opgezet. Verschillende van deze acties zijn afgerond, sommige waren succesvol en bevatten de bouwstenen voor verder beleid. Het Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen loopt af in juni 2011. Daarom zal het Plan Geletterdheid geëvalueerd worden. De evaluatie zal de basis vormen voor een nieuw Plan Geletterdheid		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Juni 2011 evaluatie en nieuw plan geletterdheid		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 115		**Niet-formeel of informeel leren** Beleidsproject 'een geïntegreerd EVC-beleid vorm geven'		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Schauvliege	**Budget**	
	administratie	Elien Gillaerts	**Indicator**	Vergaderingen projectteam, discussienota, conceptnota
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Cultuur	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	CJSM, Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor jeugd en volwassenen, Agentschap Kunsten&Erfgoed, Departement Werk&Sociale economie, VDAB, Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Syntra Vlaanderen		
Omschrijving actie	probleemsituering	Mensen in armoede ontwikkelen doorheen hun levensloop binnen vrijetijdsactiviteiten competenties, maar slagen er vaak niet in deze in kaart te brengen en in te zetten in verschillende contexten.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In het beleidsproject staat het creëren van een gemeenschappelijk kader en langetermijnvisie over de sectoren onderwijs, werk, cultuur, jeugd en sport heen centraal. Door een geïntegreerd EVC-beleid te voeren, kunnen mensen zich optimaal oriënteren in hun levensloopbaan en maximale erkenningsmogelijkheden bieden voor verworven competenties, zodat zij deze kunnen inzetten in verschillende contexten.		
	beoogd resultaat	Competenties, die mensen in armoede verworven hebben doorheen hun levensloopbaan, op een maximale wijze erkennen zodat ze deze competenties kunnen aanwenden in om het even welke context, hetzij in het kader van toegang tot of mobiliteit binnen opleidingen of de arbeidsmarkt of de persoonlijke ontwikkeling.		
Stappenplan + timing	2010 (gerealiseerd op 31/12)	Opstart projectteam (maart 2010), voorbereidende werkzaamheden in werkgroep (maart-september 2010), voorstel nota bespreken (september-december 2010)		
	2011	Discussienota en bespreking discussienota (januari –maart 2011), conceptnota (juni 2011)		
	2012	/		
	2013	/		
	2014	/		

Doelstelling / Actie 115		**Niet-formeel of informeel leren** **Beleidsproject: uitvoering kwalificatiestructuur**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Schauvliege	**Budget**	
	administratie	Elien Gillaerts	**Indicator**	Overleg Onderwijs&Vorming, Werk en CJSM, ontwerpbesluit, definitief uitvoeringsbesluit
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Cultuur	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Departement CJSM, Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor jeugd en volwassenen, Departement Onderwijs&Vorming, Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Mensen in armoede ontwikkelen doorheen hun levensloop binnen vrijetijdsactiviteiten competenties, maar slagen er vaak niet in deze in kaart te brengen en in te zetten in verschillende contexten.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Mensen in armoede optimaal oriënteren in hun levensloopbaan en maximale erkenningsmogelijkheden bieden voor verworven competenties, zodat zij deze kunnen inzetten in verschillende contexten. De Vlaamse Kwalificatiestructuur is een belangrijk instrument voor het erkennen van competenties via formeel, niet-formeel of informeel leren. Het beleidsproject regelt de uitvoering van het decreet voor het erkennen van beroepskwalificaties en onderwijskwalificaties.		
	beoogd resultaat	Competenties, die mensen in armoede hebben verworven, worden op een maximale wijze erkend zodat mensen in armoede deze competenties kunnen aanwenden in om het even welke context, hetzij in het kader van toegang tot of mobiliteit binnen opleidingen of de arbeidsmarkt of de persoonlijke ontplooiing.		
Stappenplan + timing	2010	Overleg Onderwijs&Vorming, Werk, CJSM (maart-april 2010), ontwerpbesluit (april-mei 2010), definitieve goedkeuring ontwerpbesluit (december 2010)		
	2011	Publicatie Belgisch Staatsblad (januari 2011), Inwerkingtreding van de validering van kwalificaties door AKOV (februari 2011)		
	2012	/		
	2013	/		
	2014	/		

Doelstelling / Actie: 115		115. Niet-formeel of informeel leren		
Verantwoordelijke	kabinet	Ministers Smet	**Budget**	
	administratie	Micheline Scheys	**Indicatro**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Lucas Brion, Suzy Bleys	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Projectteam EVC bestaande uit: Departement Onderwijs en Vorming, Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming, Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen, Agentschap voor Onderwijscommunicatie, Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, Agentschap voor Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk en Jeugdwerk, Departement Werk en Sociale Economie, VDAB & Syntra		
	mensen in armoede	/		
	andere actoren	/		
Omschrijving actie	probleemsituering	De vergrijzing zorgt voor een tekort aan arbeidskrachten. Nieuwe arbeidskrachten als gevolg van migratie moeten optimaal benut worden. Participatie aan levenslang leren moet verhoogd worden en de kenniseconomie gestimuleerd.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De erkenning van verworven competenties kan worden gebruikt voor de verkorting van leer- of opleidingstrajecten en een andere toegang tot de arbeidsmarkt en/of onderwijs/opleiding. Daarom zal de overheid een gemeenschappelijke visie ontwikkelen op EVC voor hoger onderwijs, volwassenenonderwijs, werk, cultuur, jeugd en sport en EVC binnen volwassenenonderwijs en hoger onderwijs verder uitwerken en afstemmen. Ten slotte zal parallel ook een gemeenschappelijke visie ontwikkeld worden op lifelong guidance.		
	beoogd resultaat	Discussie- en conceptnota		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Discussie- en conceptnota		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 116 – 117 - 118		**116. De kleuterparticipatie (inschrijving en aanwezigheid) wordt verder verhoogd** **117. Gelijke omkadering voor kleuter en lager onderwijs** **118. Er komt een zachtere overgang tussen opvang en onderwijs** De omkadering voor kleuter en lager onderwijs wordt gelijk		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	John De Plecker	**Indicator**	Schoolse vertraging nagaan in het eerste leerjaar Terugdringen van het percentage leerlingen met schoolse vertraging in het eerste leerjaar.
Betrokkenen	kabinetten	Onderwijs en Vorming	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	ILBD, AgODi, AOC		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Koepels en vakbonden		
Omschrijving actie	probleemsituering	Kleuters uit lagere sociale klassen beginnen niet alleen later aan hun kleuteronderwijs dan andere kleuters daarenboven hebben ze ook problemen met regelmatige aanwezigheid in de klas. Zo is de kans dat leerlingen in het 1ste leerjaar reeds vertraging oplopen beduidend groter bij de groep kinderen uit lagere sociale klassen. Deze sociale ongelijkheid neemt zelfs toe doorheen het lager onderwijs. Daarom moet een regelmatige aanwezigheid en een vroege deelname aan het kleuteronderwijs niet alleen intensief worden gepromoot maar moet daar voor de scholen ook een volwaardige kleuteromkadering aan vasthangen. Met deze bijkomende omkadering kan meer aandacht naar zorg gaan zonder dat het onderwijsaspect wordt verwaarloosd.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De omkadering kleuteronderwijs gelijk leggen met deze van het lager onderwijs.		
	beoogd resultaat	Minder schoolse vertraging in het eerste leerjaar bij de kinderen van de lager sociale klassen. Leerachterstand zo veel mogelijk terugdringen in het bijzonder bij leerlingen uit de lager sociale klassen.		
Stappenplan + timing	2010	Voorbereidende gesprekken en mogelijke pistes op papier zetten met voordelen en nadelen per piste		
	2011	Voorontwerp van decreet nieuw omkaderingssysteem		
	2012	Tegen 1 september 2012: de lat gelijk leggen en een bijkomende omkadering realiseren via een nieuw omkaderingssysteem		
	2013	Decreet nieuw omkaderingssysteem speelt ten volle vanaf het jaar 2013		
	2014			

Doelstelling / Actie: 116 - 118		**116. De kleuterparticipatie (inschrijving en anwezigheid) wordt verder verhoogd** **118. Er komt een zachtere overgang tussen opvang en onderwijs** Verhogen van de kleuterparticipatie door toepassing van het impulsplan met de 7 assen (efficiënte gegevens-verzameling; betere ondersteuning van de kleuterschool via instaplestijden, GOK+, Zorg+, 2de lijnsondersteuning; wegwerken van financiële drempels; opdracht voor de LOP's; opdracht voor de CLB; blijvende sensibilisering; naadloze overgang tussen opvang en onderwijs).		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	John De Plecker	**Indicator**	- Controleren wie ingeschreven is in een kleuterschool - De regelmatige aanwezigheid controleren per kleuter
Betrokkenen	kabinetten	Onderwijs en Vorming, Welzijn	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	ILBD, AgODi, AOC, Kind en Gezin		
	mensen in armoede	Via de contacten met Kind en Gezin		
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Kleuters uit lagere sociale klassen beginnen niet alleen later aan hun kleuteronderwijs dan andere kleuters daarenboven hebben ze ook problemen met regelmatige aanwezigheid in de klas. Dit kan aanleiding geven tot schoolse vertraging op zeer vroege leeftijd (al vanaf het eerste leerjaar). Daarom moet een regelmatige aanwezigheid en een vroege deelname aan het kleuteronderwijs intensief worden gepromoot.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door ouders systematisch en telkens opnieuw aan te sporen om hun kleuter tijdig en regelmatig naar school te sturen en daar blijvend aandacht voor te hebben, zeker bij ouders van bepaalde doelgroepen.		
	beoogd resultaat	100% aanwezigheid van kleuters vanaf 2,5 jaar (in het bijzonder uit de lagere sociale klassen) en zeer regelmatige aanwezigheid tijdens het gehele kleuteronderwijs.		
Stappenplan + timing	2010	97% ingeschreven en sensibilisering van de ouders (in het bijzonder de lagere sociale klassen) om de regelmatige deelname aan het kleuteronderwijs van hun kleuter te stimuleren		
	2011	Blijvende acties ondernemen om ouders te sensibiliseren hun kleuters regelmatig naar school te sturen		
	2012	Blijvende acties ondernemen om ouders te sensibiliseren hun kleuters regelmatig naar school te sturen		
	2013	Blijvende acties ondernemen om ouders te sensibiliseren hun kleuters regelmatig naar school te sturen		
	2014	100% inschrijving en regelmatige aanwezigheid en deelname aan de klasactiviteiten		

Doelstelling / Actie : 118c		**De betaalbaarheid en locatie van de voor- en naschoolse opvang wordt in kaart gebracht.** Werk maken van een nieuw organisatiemodel voor de buitenschoolse opvang en vakantieopvang.		
Verant woordel ijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Kind en Gezin	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Dienst kennisontwikkeling en beleidsondersteuning – afdeling kinderopvang.		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Denktank buitenschoolse opvang (vertegenwoordigers van de buitenschoolse opvangsector, steden, gemeenten, gezinnen,….)		
Omschrijving actie	probleemsituering	Kind en Gezin is niet bevoegd voor de voor- en naschoolse opvang georganiseerd door en in de scholen. Kind en Gezin werkt op vlak van de erkende buitenschoolse opvang aan de uitwerking van een nieuw organisatiemodel waardoor het huidig opvanglandschap wordt hertekend.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Eind 2008 werd binnen Kind en Gezin de denktank buitenschoolse kinderopvang in het leven geroepen, met als doel een langetermijnvisie te ontwikkelen op de organisatie van de buitenschoolse opvang in Vlaanderen en Brussel. De werkzaamheden van deze denktank leidde in 2009 tot een eerste visietekst. De visietekst gaat uit van een opvangnetwerk waarin alle actoren die betrokken zijn op buitenschoolse opvang en vrije tijd van kinderen samenwerken met als doel: - een veilige omgeving creëren waar kinderen (zelf)vertrouwen vinden (een 'nest'); - kinderen een ruim aanbod aan vrijetijdsactiviteiten (een 'web') aanbieden waar zij hun talenten en vaardigheden kunnen verkennen en ontwikkelen.		
	beoogd resultaat	Nieuw organisatiemodel voor de buitenschoolse opvang en de vakantieopvang met alle actoren die betrokken zijn op buitenschoolse opvang en vrije tijd van kinderen.		
Stappenplan + timing	2010	In overleg met het kabinet werd een ontwerpvisietekst rond het nieuw organisatiemodel ontwikkeld en heeft het kabinet het voorstel voor nieuwe organisatie een eerste keer afgetoetst binnen de interkabinettenwerkgroep.		
	2011	Er is een definitieve visietekst en deze werd ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse regering.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 119 -120 - 121		**119. Er wordt een beleid ontwikkeld dat het pedagogisch partnerschap tussen scholen en ouders ondersteunt** **120. De betrokkenheid van ouders bij het schoolleven van de kinderen wordt verhoogd** **121. De betrokkenheid van de scholen bij de levenssituatie en leefomgeving van de kinderen wordt verhoogd. Er is een actief engagement tot wederzijdse communicatie tussen de school en de ouders.** Het Brede School concept wordt concreet invulling gegeven		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	Geen specifiek budget vanuit kabinet Onderwijs, wel vanuit kabinet Jeugd
	administratie	John De Plecker	**Indicator**	- Talentontplooiing - Ontwikkeling van sociale en culturele vaardigheden
Betrokkenen	kabinetten	Onderwijs en Vorming, Welzijn, Sport, Jeugd	**Evaluatie**	Momenteel geen evaluatie meer voorzien
	administraties	ILBD, ILSV		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Bepaalde doelgroepen, in het bijzonder de mensen die in armoede leven, krijgen onvoldoende kansen om volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijke en politieke leven. Participatie van mensen in armoede op elk levensdomein moet gegarandeerd worden. Op school kan dat gerealiseerd worden door Brede School concepten op te zetten waar alle leerlingen aan bod komen en waar alle leerlingen hun eigen talenten kunnen ontplooien en ze sociale en culturele vaardigheden kunnen ontwikkelen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het concept Brede school concreet invullen door aan talentontplooiing te doen bij elk kind, ook de kinderen die in armoede leven. Zeker deze kinderen moeten de kans krijgen om via het Brede School concept sociale en culturele vaardigheden te ontwikkelen die ze van thuis uit niet meekrijgen en waardoor ze kunnen participeren aan het maatschappelijke leven.		
	beoogd resultaat	Mensen in armoede in voldoende mate laten participeren op elk levensdomein en hen voldoende kansen geven op een volwaardige participatie aan het maatschappelijke en politieke leven.		
Stappenplan + timing	2010	“Brede School” concept introduceren		
	2011	“Brede School” concept realiseren in de grootsteden		
	2012	“Brede School” concept introduceren in de Centrumsteden		
	2013	“Brede School” concept realiseren in de Centrumsteden		
	2014	Een vorm van “Brede School” concept realiseren in alle basisscholen van Vlaanderen		

Doelstelling / Actie: 119 – 120 - 121		**119. Er wordt een beleid ontwikkeld dat het pedagogisch partnerschap tussen scholen en ouders ondersteunt** **120. De betrokkenheid van ouders bij het schoolleven van de kinderen wordt verhoogd** **121. De betrokkenheid van de scholen bij de levenssituatie en leefomgeving van de kinderen wordt verhoogd. Er is een actief engagement tot wederzijdse communicatie tussen de school en de ouders.** De drie ouderkoepelverenigingen hebben als kernopdracht tijdens 2009-2011 de doelstellingen van de engagementsverklaring toe te lichten aan externe partners en alle ouders met nadrukkelijke aandacht voor ouders van die doelgroepen die op dit moment laag betrokken zijn bij de school. Een engagementsverklaring is een geheel van *wederzijdse* afspraken tussen school en ouders. De doelstelling van de engagementsverklaring is ouderbetrokkenheid bij het schoolgebeuren te vergroten, zodat de leerkansen van de kinderen vergroten.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	2010: 698.999 euro (= budget voor basiswerking, engagementsverklaring is daar onderdeel van) 2011: 1.332.392,06 euro (verhoging van de middelen wegens integratie van financiële middelen vanuit vzw's wiens werking wordt geïntegreerd in de drie ouderkoepelverenigingen)
	administratie	Katrien Bonneux- Kris Coremans	**Indicator**	Ouders voldoende aanwezig op het oudercontact, ouders die waken over de aanwezigheid van hun kinderen op school, ouders die positief medewerken aan het begeleidingsaanbod , ouders die hun kind aanmoedigen om Nederlands te leren.
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede	De ouderkoepelverenigingen overleggen o.a. met het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en het Minderhedenforum		
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Een voldoende betrokkenheid van ouders bij het schoolleven is essentieel voor de leerkansen van kinderen. Van ouders verwachten we dat ze geïnteresseerd zijn in wat hun kinderen meemaken op school, positief staan t.o.v. school en schoolwerk, voor een rustige omgeving zorgen waarin het kind huistaken kan maken, ervoor zorgen dat hun kinderen tijdig aanwezig zijn op school, ... Kansarme ouders zijn vaak laag betrokken bij de school. Wanneer de leerkansen van een leerling precair zijn, zijn dergelijke engagementen des te meer nodig.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De school maakt duidelijk welke inspanningen en initiatieven ze neemt om de dialoog met ouders vlot te laten verlopen enerzijds, en ouders engageren zich tot betrokkenheid anderzijds. De wederzijdsheid, de wisselwerking tussen school en ouders is in de engagementsverklaring dus een zeer belangrijk element. De ouderkoepelverenigingen overleggen o.a. met het Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, het Minderhedenforum op welke wijze zij deze engagementsverklaring kunnen communiceren naar de moeilijk bereikbare ouders.		
	beoogd resultaat	Alle ouders worden geïnformeerd over de engagementsverklaring en het belang van hun betrokkenheid bij het schoolgebeuren		
Stappenplan + timing	2010	Verspreiden visietekst voor scholen omtrent laagdrempelig werken met doelgroepouders, verzamelen van goede praktijkvoorbeelden, communicatie in klasse		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 122		**122. De oriëntering van leerlingen verbetert door de kennis over de verderzetting van sociale ongelijkheden en de competenties om ermee om te gaan worden aangescherpt** Hervorming secundair onderwijs		
Verant woorde lijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	Binnen huidig budget
	administratie	Nicole Speleers	**Indicator**	Opvolging gekwalificeerde uitstroom
Betrokkenen	kabinetten	Onderwijs en Vorming	**Evaluatie**	Na implementatie vanaf 2020
	administraties	Departement O&V, AgODi, AOC, AKOV		
	mensen in armoede			
	andere actoren	onderwijspartners		
Omschrijving actie	probleemsituering	Grote verschillen in resultaten sterkst en zwakst presteren Reproductie sociale ongelijkheid Maatschappelijke appreciatie onderwijsvormen 15% ongekwalificeerde uitstroom		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Hervorming secundair onderwijs, afschaffen onderwijsvormen Competentiegericht onderwijs Schoolloopbaanbegeleiding Gefaseerde studiekeuze, differentiatie en remediëring structureel ingebouwd		
	beoogd resultaat	Verhogen gekwalificeerde uitstroom		
Stappenplan + timing	2010	Oriëntatienota september 2010		
	2011	Eind 2011 conceptnota		
	2012			
	2013			
	2014	Decreet gestemd		

Doelstelling / Actie: 122 - 125		**122. De oriëntering van leerlingen verbetert door de kennis over de verderzetting van sociale ongelijkheden en de competenties om ermee om te gaan worden aangescherpt** **125. De overgangsmomenten worden extra begeleid** Hervorming secundair onderwijs		
Verant woorde lijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	Binnen huidig budget
	administratie	Nicole Speleers	**Indicator**	Opvolging gekwalificeerde uitstroom
Betrokkenen	kabinetten	Onderwijs en Vorming	**Evaluatie**	Na implementatie vanaf 2020
	administraties	Departement O&V, AgODi, AOC, AKOV		
	mensen in armoede			
	andere actoren	onderwijspartners		
Omschrijving actie	probleemsituering	Grote verschillen in resultaten sterkst en zwakst presteren Reproductie sociale ongelijkheid Maatschappelijke appreciatie onderwijsvormen 15% ongekwalificeerde uitstroom		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Hervorming secundair onderwijs, afschaffen onderwijsvormen Competentiegericht onderwijs Schoolloopbaanbegeleiding Gefaseerde studiekeuze, differentiatie en remediëring structureel ingebouwd		
	beoogd resultaat	Verhogen gekwalificeerde uitstroom		
Stappenplan + timing	2010	Oriëntatienota september 2010		
	2011	Eind 2011 conceptnota		
	2012			
	2013			
	2014	Decreet gestemd		

Doelstelling / Actie: 123		**De financiële drempels in het onderwijs worden verder aangepakt.** Studentenmobiliteit in hoger onderwijs voor iedere student mogelijk maken ongeacht sociale herkomst		
Verantwoordelijke	kabinet		**Budget**	Het budget waaruit de sociale toelage verdeeld wordt, bedraagt afgerond ongeveer 45 miljoen euro.
	administratie	Micheline Scheys	**Indicator**	analyse van cijfergegevens uit, en inhoudelijke rapportage in de jaarverslagen van de instellingen (DOV, Afdeling Hoger Onderwijs + regeringscommissariaat)
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Er is een jaarlijkse evaluatie van de besteding van de sociale toelagen door het regeringscommissariaat
	administraties	Departement: afdeling HO		
	mensen in armoede			
	andere actoren	de hogeronderwijsinstellingen (meer bepaald hun diensten voor studentenvoorzieningen).		
Omschrijving actie	probleemsituering	De studentenvoorzieningen zullen nog meer gebruikt worden om het sociale karakter van het hoger onderwijs te versterken. In de doelstellingen van de studentenvoorzieningen staat expliciet dat de studentenvoorzieningen een taak te vervullen hebben om de gelijkwaardige toegang van alle studenten te bevorderen. De regelgever legt hierbij bijzondere aandacht op voor studenten uit kansengroepen. Daarnaast wordt ook de afstemming opgelegd tussen het sociaal beleid vanuit de studentenvoorzieningen en wat de instellingen doen in het kader van het Aanmoedigingsfonds (onderwijsbeleid).		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Minstens ¼ van de sociale toelage die de instellingen jaarlijks ontvangen, moet worden ingezet voor specifieke maatregelen die ten goede komen aan kansengroepen. Het is naast de courante werking in verschillende werkvelden, ook de taak van de studentenvoorzieningen om extra beurzen te verstrekken aan minder gegoede studenten en studenten met functiebeperkingen die deelnemen aan internationale mobiliteit. Voor dit laatste wordt in beperkte mate bijkomende financiering toegevoegd aan de sociale toelage.		
	beoogd resultaat	Minstens ¼ van de sociale toelage die de instellingen jaarlijks ontvangen, is ingezet voor specifieke maatregelen die ten goede komen aan kansengroepen.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012	start vanaf begrotingsjaar 2012		
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie : 123		**123. De financiële drempels in het onderwijs worden verder aangepakt** De repercussies van de nieuwe financiering van het leerplichtonderwijs en de maximumfactuur worden geëvalueerd		
Verant woorde lijke	kabinet		**Budget**	
	administratie	John De Plecker	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Onderwijs	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Onderwijs		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Scholen, koepels, ouders en Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting		
Omschrijving actie	probleemsituering	De maximumfacturen en het nieuwe financieringssysteem zijn gelijktijdig ingevoerd vanaf het schooljaar 2008 – 2009. De scholen kregen meer middelen en in ruil daarvoor mag aan de ouders per schooljaar nog een beperkt bedrag gevraagd worden. Schoolgaan moet betaalbaar blijven voor de ouders.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De evaluatie moet nagaan of de scholen hun beleid hebben aangepast: wordt de MAF toegepast. Daarnaast wordt bekeken of er evenveel activiteiten/uitstappen als voor de invoering worden uitgevoerd. Hoe besteden de scholen de middelen die ze extra hebben gekregen?		
	beoogd resultaat	Is het onderwijs betaalbaar voor iedereen? Zijn de financiële drempels weggewerkt. Kunnen scholen nog levendig onderwijs aanbieden.		
Stappenplan + timing	2010	Een eerste evaluatie zal gebeuren door het Steunpunt Schoolloopbanen. Daarnaast zal het departement Onderwijs en vorming zelf een bevraging organiseren bij stakeholders.		
	2011	Evaluatie maximumfacturen wordt afgerond.		
	2012	Evaluatie nieuw financieringssysteem wordt uitgevoerd.		
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 123		**De financiële drempels in het onderwijs worden verder aangepakt** Uitbreiding van studiefinanciering naar cursisten die HBO of een diplomagerichte opleiding in het tweedekansonderwijs volgen/afstemming bestaande financiële incentives		
Verant woorde lijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	Micheline Scheys	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Departement: afdelingen ILSOV en SBO. AHOVOS: afdelingen STL en VWO.		
	mensen in armoede	HBO en TKO is een belangrijke schakel tussen het SO en het HO. Door een eenvormig, transparant systeem van financiële ondersteuning te ontwikkelen – o.a. door de invoering van studiefinanciering – wordt de toegang tot levenslang leren gefaciliteerd en de brug naar het HO gelegd.		
	andere actoren	Syntra, VDAB		
Omschrijving actie	probleemsituering	Er bestaan tal van lacunes en overlappingen, op het vlak van financiële ondersteuning in het kader van levenslang leren (opleidingscheques, studietoelagen, terugbetaling inschrijvingsgeld bij behalen van diploma, tijdskrediet, …). Sommige doelgroepen krijgen geen ondersteuning, anderen ontvangen dubbele steun.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Afstemming van de verschillende financiële incentives, en tegelijk het wegwerken van leemtes.		
	beoogd resultaat	Een duidelijk op elkaar afgestemd beleid, waarbij de gewenste opleidingen en cursisten financieel ondersteund worden (door middel van studiefinanciering of andere incentives)		
Stappenplan + timing	2010	De verschillende financiële incentives worden in kaart gebracht.		
	2011	De studiekosten van het HBO worden in kaart gebracht		
	2012			
	2013			
	2014	Realisatie van studiefinanciering voor cursisten in het HBO en diplomagericht TKO		

Doelstelling / Actie: 123		**123. De financiële drempels in het onderwijs worden verder aangepakt** Verhoging van de schooltoelagen		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	John De Plecker	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Departement: stafdiensten. Ahovos: afdeling STL		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	In het Pact 2020 werd bepaald dat tegen 2020 elk gezin in Vlaanderen minstens een inkomen heeft dat de Europese armoederisicodrempel bereikt.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Hoewel inkomen grotendeels een federale bevoegdheid is, kan Vlaanderen zeker ook een rol spelen om de besteedbare inkomens van mensen in armoede te verhogen. De inkomensselectieve schooltoelage is daarvoor een geschikt instrument, en draagt bij aan het terugdringen van onbetaalde schoolfacturen.		
	beoogd resultaat	Het verder optrekken van de toelagebedragen in het leerplichtonderwijs.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014	Realisatie, indien voldoende middelen beschikbaar		

Doelstelling / Actie: 123 - 128		**123. De financiële drempels in het onderwijs worden verder aangepakt** **128. De middelen van het Aanmoedigingsfonds worden verder ingezet** Het Aanmoedigingsfonds voor het hoger onderwijs wordt geoptimaliseerd		
Verantwoordelijke	kabinet		**Budget**	vanaf 2011: jaarlijks 6 miljoen euro vanwege de overheid en 6 miljoen euro vanwege de instellingen
	administratie	Micheline Scheys	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Departement: afdeling HO		
	mensen in armoede			
	andere actoren	hogescholen, universiteiten, overheid		
Omschrijving actie	probleemsituering	- het verhogen van de instroom in het hoger onderwijs van studenten uit bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn in het hoger onderwijs; - het verbeteren van de doorstroom in het hoger onderwijs, in het bijzonder van studenten uit bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn in het hoger onderwijs; - het bevorderen van een succesvolle uitstroom, in het bijzonder van studenten uit bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn in het hoger onderwijs.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Eind 2010 loopt de eerste ronde van drie jaar van de beheersovereenkomsten in het kader van het Aanmoedigingsfonds af. In uitvoering van de beheersovereenkomsten moeten de instellingen over de realisaties rapporteren tegen eind maart 2011 en in het bijzonder over de mate waarin ze de algemene beheersindicatoren hebben bereikt. Van de verschillende instellingsrapporten zal de minister een grondige analyse en evaluatie laten uitvoeren. Deze evaluatie moet ertoe bijdragen de tweede ronde van de beheersovereenkomsten goed voor te bereiden. Conform het financieringsdecreet moet in de tweede ronde meer aandacht besteed worden aan het realiseren van resultaatsgerichte (kwantitatieve) beheersindicatoren op het vlak van : - het verhogen van de instroom in het hoger onderwijs van studenten uit bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn in het hoger onderwijs; - het verbeteren van de doorstroom in het hoger onderwijs, in het bijzonder van studenten uit bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn in het hoger onderwijs; - het bevorderen van een succesvolle uitstroom, in het bijzonder van studenten uit bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn in het hoger onderwijs. In de ontwerpen beheersovereenkomsten tweede ronde moeten de instellingen aangeven op welke manier ze de algemene en de resultaatsgerichte beheersindicatoren zullen realiseren via de voorgestelde projecten en acties. Tegen eind september 2011 zal de minister de nieuwe beheersovereenkomsten aan de Vlaamse Regering voorleggen. Deze beheersovereenkomsten zullen dan slaan op de periode van 2012 tot en met 2016, met een tussentijdse evaluatie na twee jaar en evaluatie in 2016, als voorbereiding van de derde ronde.		
	beoogd resultaat	In het Leuven Communiqué hebben de ministers hoger onderwijs afgesproken dat elk land nationale meetbare doelstellingen zou formuleren op het vlak van een verbreding van de toegang tot het hoger onderwijs en van een verhoging van de participatie van studenten uit bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn in het hoger onderwijs. Het gaat dan om doelstellingen die tegen 2020 zou moeten bereikt worden. Voorafgaand aan de tweede ronde beheersovereenkomsten wordt de Vlaamse Regering een voorstel van zulke meetbare doelstellingen voorgelegd rekening houdend met de VIA-afspraken en met de Europese afspraken gemaakt in het kader van de Europese Strategie 2020.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			

	2014	

Doelstelling / Actie: 124		**Het vroegtijdig schoolverlaten wordt teruggedrongen.** Naar aanleiding van de resultaten van het DODI-project wordt er momenteel verder gewerkt aan het ontwikkelen van een verdere samenwerking met onderwijs en CLB's om vroegtijdige schoolverlaters te detecteren en begeleiden. Promotie van de leertijd.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Van den Bossche en Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Isabel Van Wiele	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB Syntra: Bart De Geeter ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011	<u>Actie(s) (wat, wie)</u>nog intern en op verticaal PAO te bespreken <u>Doel(en):</u> Promotie van de leertijd <u>Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief):</u> nog intern en op verticaal PAO te bespreken <u>Meting (wat, wie, hoe, wanneer)</u>: nog intern en op verticaal PAO te bespreken		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 129		De sociale voorzieningen worden hervormd Nieuw decreet over studentenvoorzieningen		
Verantwoordelijke	kabinet		**Budget**	2010: het budget voor de sociale toelage bedraagt afgerond 45 mio euro in totaal (hogescholen+universiteiten).
	administratie	Micheline Scheys	**Indicator**	analyse van cijfergegevens uit en inhoudelijke rapportage in de jaarverslagen van de instellingen (DOV, Afdeling Hoger Onderwijs + regeringscommissariaat)
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	er is een jaarlijkse evaluatie van de besteding van de sociale toelagen door het regeringscommissariaat
	administraties	Departement: afdeling HO		
	mensen in armoede			
	andere actoren	de hogeronderwijsinstellingen		
Omschrijving actie	probleemsituering	De regelgever wil via het nieuwe decreet onder meer: 1/ het sociaal beleid van de hogeronderwijsinstellingen (beleid van de diensten voor studentenvoorzieningen) beter afstemmen met hun onderwijsbeleid (pedagogisch/didactisch beleid); 2/ **binnen het sociaal beleid extra aandacht vragen voor kansengroepen**.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door via regelgeving de aanwending van de sociale toelage in bovenvermelde zin te oriënteren. Het totale budget dat voor de sociale toelage beschikbaar gesteld wordt aan de instellingen, wordt niet verhoogd.		
	beoogd resultaat	1/ betere afstemming van sociaal en onderwijsbeleid; 2/ een groter deel van de sociale toelage wordt gebruikt voor maatregelen t.a.v. kansengroepen.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012	start vanaf begrotingsjaar 2012 of 2013 (naargelang het tijdstip waarop het decreet goedgekeurd wordt)		
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 130 - 123		**De mobiliteit van alle studenten wordt bevorderd** **De financiële drempels in het onderwijs worden verder aangepakt** **Studentenmobiliteit in hoger onderwijs voor iedere student mogelijk maken ongeacht sociale herkomst**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	2010: In het budgettaire kader voor de periode 2012-2025 is er voor het verhogen van de mobiliteit van de studenten een budgettaire inspanning opgenomen van 4,2 miljoen euro tegen 2020.
	administratie	Micheline Scheys	**Indicator**	Zie actieplan
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Zie actieplan
	administraties	Departement: afdeling HO (Magalie Soenen)		
	mensen in armoede			
	andere actoren	FWO Het actieplan zal maatregelen omvatten die door de overheid moeten uitgevoerd worden maar ook maatregelen op het niveau van de instellingen, de opleidingen, de docenten en de studenten.		
Omschrijving actie	probleemsituering	In de motie van aanbeveling van 8 juli 2010 over de hervorming van het hoger onderwijs in Vlaanderen beveelt het Vlaamse Parlement aan om de mobiliteit van studenten en docenten verder aan te moedigen en om, met het oog op het behalen van het streefcijfer van 20% studenten (afstuderenden) met een buitenlandse studie-ervaring in 2020, te **voorzien in een aangepaste financiële ondersteuning om die ervaring ook voor minder gegoede studenten haalbaar te maken.**		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De Regering heeft op 16 juli 2010 beslist zich te engageren om deze motie van aanbeveling uit te voeren. Conform de beslissing van de Vlaamse Regering zal de minister tegen eind 2010 een actieplan ter bevordering van de mobiliteit van studenten en docenten uitwerken en aan de Vlaamse Regering voorleggen. Daarin zal bijzondere aandacht besteed worden aan het bevorderen van de mobiliteit van groepen die in de huidige programma's vooralsnog ondervertegenwoordigd zijn, zoals bijvoorbeeld studenten met een functiebeperking. Het actieplan zal ook voorzien in een aangepaste extra financiële ondersteuning ten bate van de minder gegoede studenten en nu nog ondervertegenwoordigde groepen om te komen tot ten minste een proportionele deelname van deze groepen aan de uitwisselingsprogramma's. Deelname aan de uitwisselingsprogramma's heeft immers een positieve invloed op het vinden van een goede job na de studie (versterken van de equity in outcome, naast equity in toegang en doorstroming). Het actieplan zal maatregelen omvatten voor het verhogen van zowel de uitgaande als de inkomende mobiliteit alsook maatregelen voor het bewaken van de kwaliteit. Het actieplan zal tevens maatregelen omvatten voor het realiseren van een meer evenwichtige mobiliteit zowel qua opleiding als qua landen. In uitvoering van het Leuven-communiqué van 28 april 2009 loopt er op dit moment op het niveau van de Europese HogerOnderwijsRuimte een eerste survey over de mobiliteit van studenten en staf. De uitkomsten hiervan kunnen ook meegenomen worden bij het schrijven van het actieplan. De werkgroep mobiliteit van de Bologna Follow Up Group is ook bezig met het formuleren van voorstellen in verband met het meten van mobiliteit en het definiëren van de benchmark van 20%. Een belangrijk onderdeel hiervan is een betere en consistente dataverzameling over alle Bologna landen. Ook binnen Vlaanderen wordt er gewerkt aan het ontwikkelen van een betere dataverzameling. De Bologna-experts zijn net gestart met het opmaken van een stand van zaken hieromtrent en zullen in samenwerking met de administratie voorstellen formuleren om de huidige databanken uit te breiden en beter op elkaar af te stemmen. Bij het ontwerpen van het actieplan zal ik ook gebruik maken van het advies van de VLOR van 24 juni 2010 over studentenmobiliteit en van het werk en de voorstellen van de Vlaamse Bologna-experts.		
	beoogd resultaat	verhogen van de buitenlandse mobiliteit van studenten in het algemeen en studenten uit kansengroepen in het bijzonder (specifiekere targets zullen in het actieplan gespecifieerd moeten worden)		
Stappenplan + timing	2010	Actieplan Mobiliteit. De verdere stappen en hun timing zullen hierin uitgewerkt worden. Actieplan mobiliteit wordt voorgelegd aan Minister Smet tegen eind december 2010		
	2011			
	2012			
	2013			

	2014	

Doelstelling / Actie: 131 – 132 - 133		**131. Laaggeletterdheid wordt beter gedetecteerd** **132. Geïntegreerde opleidingstrajecten krijgen verder vorm en worden gestimuleerd** **133. Het beleid inzake Nederlandstalige laaggeletterdheid wordt versterkt en de evolutie van de geletterdheid (taalkundige en numerieke vaardigheden) van volwassenen in Vlaanderen opgevolgd** **Ontwikkeling van een breed screeningsinstrument voor de detectie van laaggeletterdheid**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	(Begrotingsjaar 2010) 234.721 euro (excl. BTW)
	administratie	Departement Onderwijs en Vorming, Afdeling Strategische Beleidsondersteuning	**Indicator**	Mogelijke evaluatiecriteria: ▪ Doelbereiking: Is er een breed screeninginstrument? ▪ Draagvlak beleid: De mate waarin het instrument aanvaard wordt door de stakeholders (VDAB, Centra voor Basiseducatie), en in het bijzonder door de doelgroep. ▪ Effectiviteit van het instrument.
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	De actie kadert binnen het Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen. Het huidige strategische plan loopt af midden 2011. Er wordt een evaluatie voorop gesteld van de resultaten ervan, die de basis zal vormen voor een nieuw plan.
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Centra voor Basiseducatie, Federatie van de Centra voor Basiseducatie, VDAB		
Omschrijving actie	probleemsituering	De IALS-data tonen dat in Vlaanderen een groot aantal werkzoekenden enkel taal- en rekentaken kan uitvoeren op het laagste niveau (Van Damme et al, 1997). De negatieve gevolgen en kosten van laaggeletterdheid reiken verder dan de arbeidsmarkt zelf. Ze hebben betrekking op het individu, het bedrijfsleven, en de samenleving als geheel (Groot & van den Brink, 2006). Daarom is het belangrijk om werkzoekenden als risicogroep voor laaggeletterdheid voldoende kansen te bieden een eventueel geletterdheidprobleem of –risico tijdig af te wenden (Plan geletterdheid verhogen, 2005). Een eerste stap in dit proces is de doelmatige screening of detectie van laaggeletterdheid. De doelgroep voor het in te zetten instrument is bij prioriteit de groep van werkzoekende volwassenen die zich aanmelden bij VDAB en die geen einddiploma TSO behaald hebben. Het instrument richt zich tot die personen die Nederlands als moedertaal hebben of anderstaligen die te kennen geven Nederlands als voertaal te kunnen gebruiken. Het uiteindelijk in te zetten screeningsinstrument wordt afgenomen op vraag van en onder begeleiding van een VDAB-consulent.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	CTO (Leuven) en CITO (Arnhem) voeren het project uit. De opdracht omvat de ontwikkeling van een screeningsprocedure die bestaat uit twee stappen: een indicatortest die ingebed wordt in de intakeprocedure en een subscreening op deeldomeinen (namelijk taal, rekenen, ICT). De indicatortest moet laaggeletterdheid detecteren en moet in staat zijn drie groepen te onderscheiden: (1) de analfabeten (voor wie de verdere subscreening niet relevant is en voor wie op dat moment al duidelijk is dat een alfabetiseringstraject moet worden uitgestippeld), (2) de laaggeletterden, die verder gescreend worden in de subscreenings en (3) de personen die al voldoende geletterd zijn om te functioneren in een context van beroepsopleiding en werk. Vervolgens nemen de laaggeletterden deel aan een subscreening van de domeinen ICT, taal en gecijferdheid ten behoeve van een verdere informatieverzameling in functie van gerichte educatieve ondersteuning tijdens een opleidingstraject of in de context van de tewerkstelling. De opdracht wordt gevolgd en zo nodig bijgestuurd door een stuurgroep binnen het Ministerie van Onderwijs en Vorming.		
	beoogd resultaat	Een screeningsinstrument dat zal ingezet worden in de context van trajectbegeleiding naar werk en/of een gepaste opleiding.		
ppe npl an + timi	2010			
	2011	31 juli 2011		

2012 -2013 - 2014	

Doelstelling / Actie: 132		**Geïntegreerde opleidingstrajecten krijgen verder vorm en worden gestimuleerd** Implementatie en disseminatie van een methodiek voor geletterdheidscoaching op de werkvloer		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	Departement Onderwijs en Vorming, Afdeling Strategische Beleidsondersteuning	**Indicator**	Mogelijke evaluatiecriteria: ▪ Effectiviteit ▪ Draagvlak beleid: De mate waarin het instrument aanvaard wordt door de stakeholders (werkgevers, Centra voor Basiseducatie), en in het bijzonder door de doelgroep.
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Werk	**Evaluatie**	De actie kadert binnen het Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen. Het huidige strategische plan loopt af midden 2011. Er wordt een evaluatie voorop gesteld van de resultaten ervan, die de basis zal vormen voor een nieuw plan.
	administraties	Departement Werk en Sociale Economie		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Centra voor Basiseducatie, Federatie van de Centra voor Basiseducatie, VDAB		
Omschrijving actie	probleemsituering	Dit project is er op gericht om de geletterdheid van de werknemers binnen bedrijven te verhogen. Op die manier worden werknemers flexibeler en breder inzetbaar en worden hun vermogen en motivatie om actief aan het werk te blijven vergroot. Het is een grote uitdaging om kort geschoolde werknemers employable te houden: relatieve opleidingsachterstand maakt hen wantrouwig t.a.v. vele vormen van opleiding; de afstand tot formeel leren is groot geworden; een aantal belangrijke geletterdheidvaardigheden (op het vlak van gecijferdheid, van analytisch lezen) is onderbenut door gebrek aan oefening, of is slechts beperkt aanwezig (multimediale geletterdheid).		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In 2 à 3 regio's werken de VDAB en Centra voor, Basiseducatie samen om in 10 ondernemingen, social profit organisaties of lokale besturen een actieplan *Geletterdheid +* uit te voeren, met als centrale methodiek geletterdheidcoaching op de werkvloer. Deze methodiek wordt ontwikkeld door VDAB en BE samen en is geïnspireerd op de aanpak die in NODW (Nederlands op de werkvloer) voor KMO's werd ontwikkeld. Deze benadering zorgt voor een veilige en comfortabele leeromgeving voor de betrokkenen en voor een laagdrempelige en relatief goedkope benadering voor de betrokken organisatie. Het project leidde tot de volgende resultaten: 1° Het ontwikkelen van een methodiek voor geletterdheidtraining op de werkvloer die toelaat om de participatie van de beoogde doelgroep aan geletterdheidtraining op een structurele manier te verhogen. 2° Een aangepaste methodiek voor geletterdheidtraining op de werkvloer die leidt tot een setting waarbij negatieve labeling vermeden of alleszins sterk gereduceerd wordt. 3° Een aanpak die leidt tot onmiddellijk bruikbare resultaten (effecten) op het werk, waarbij de inzetbaarheid van de doelgroep verhoogt en de drempel voor verdere deelname aan levenslang leren verlaagt. De resultaten van het project werden positief gevalideerd bij het ESF-agenschap, zodat er een derde fase werd toegevoegd aan het project voor de implementatie en disseminatie van de methodiek die loopt vanaf 1 oktober 2010 tot en met september 2011.		
	beoogd resultaat	De implementatie en disseminatie van de methodiek voor geletterdhediscoaching op de werkvloer		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	30 september 2011		
	2012			
	2013			

	2014	

Doelstelling / Actie: 132		**Geïntegreerde opleidingstrajecten krijgen verder vorm en worden gestimuleerd** Vormgeven en stimuleren van geïntegreerde geletterdheidstrajecten in beroepsopleidingen		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	(Begrotingsjaar 2010) 80.000 euro
	administratie	Departement Onderwijs en Vorming, Afdeling Strategische Beleidsondersteuning	**Indicator**	Mogelijke evaluatiecriteria: ▪ Doelbereiking: Zijn de opleidingen, de trajecten, enz. er? Werd structurele samenwerking bevorderd? ▪ Duurzaamheid effecten: Blijven de gevormde trajecten en opleidingen bestaan na 31 augustus 2011? ▪ Effectiviteit ▪ Draagvlak beleid: De mate waarin het instrument aanvaard wordt door de stakeholders (opleidingsverstrekkers die beroepsopleidingen inrichten, Centra voor Basiseducatie), en in het bijzonder door de doelgroep.
Betrokken en	kabinetten	Kabinet Werk	**Evaluatie**	De actie kadert binnen het Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen. Het huidige strategische plan loopt af midden 2011. Er wordt een evaluatie voorop gesteld van de resultaten ervan, die de basis zal vormen voor een nieuw plan.
	administraties	Departement Werk en Sociale Economie		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Centra voor Basiseducatie, Federatie van de Centra voor Basiseducatie, VDAB		
Omschrijving actie	probleemsituering	Eén van de doelstellingen van het Strategisch plan Geletterdheid Verhogen is het opzetten van geïntegreerde geletterdheidstrajecten waarbij de geletterdheidsvaardigheden inhoudelijk en didactisch geïntegreerd worden in reguliere beroepsgerichte opleidingen. Uit onderzoek blijkt dat geïntegreerde geletterdheidstrajecten meer succesvol zijn dan het aanbieden van zgn. voor-, neven- of natrajecten. Geletterdheidsvaardigheden worden daarom bij voorkeur geïntegreerd aangeboden als een onderdeel van opleidingen voor kansengroepen. Aangezien de expertise op het terrein van de integratie van geletterdheidsvaardigheden in de beroepsopleidingen nogal beperkt was, werd in 2009 door het departement Werk en Sociale Economie een onderzoeksopdracht uitbesteed aan het Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO, KU-Leuven) en het Centrum voor Basiseducatie Leuven-Hageland. De opdracht omvatte de uitwerking van een duidelijk en eenduidig model voor de organisatie van geïntegreerde geletterdheidstraining en een uitgewerkte methodiek. Het onderzoek werd in mei 2009 opgeleverd.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In het kader van hogergenoemd onderzoek werd een didactisch concept voor geïntegreerde geletterdheidstraining naar voor geschoven: de G-coaching. Het gaat hierbij om een vorm van co-teaching waarbij een lesgever geletterdheid (van een centrum voor basiseducatie) ondersteunend optreedt bij de vakinstructeur tijdens de beroepsopleiding. In het Vlaamse opleidings-landschap zijn er weinig organisaties die op beide domeinen – beroepsopleidingen en geletterdheid - een opdracht of de expertise hebben om een integratie in eigen huis op te zetten. Er zal dus samen verantwoordelijkheid moeten worden genomen voor het welslagen van de hele opleiding. Er moet worden gewerkt naar een nauwere samenwerking tussen de aanbods-verstrekkers: meer bepaald de Centra voor Basiseducatie aan de ene kant, die de expertise bezitten op het vlak van geletterdheid, en de Centra voor Volwassenenonderwijs, de VDAB, Syntra en derdenorganisaties aan de andere kant, die beroepsopleidingen organiseren. Om de ontwikkeling en organisatie van geïntegreerde geletterdheidstrainingen te stimuleren stellen wij voor de centra voor basiseducatie uit te nodigen om op basis van de resultaten van de bovenvermelde studieopdracht projectvoorstellen in te dienen voor de organisatie van geïntegreerde geletterdheidtraining met G-coach, in samenwerking met de verschillende onderwijs- en opleidingsverstrekkers die beroepsopleidingen inrichten, met name: ▪ de beroepsopleidingen van de VDAB ▪ de werkervaringsprojecten van derden ▪ de functionele opleidingen van laaggeschoold personeel bij openbare besturen ▪ sommige ondernemersopleidingen ▪ de beroepsgerichte opleidingen van centra voor volwassenenonderwijs ▪ het regulier onderwijs voor jong volwassenen, met name het TSO en (D)BSO. Wij stellen voor om in het kader van deze proefprojecten ook de jong volwassenen uit het TSO en (D)BSO mee te nemen. Uit de analyse van de PISA-data (OECD) blijkt dat de leerlingen die in Vlaanderen bijzonder slecht scoren voor geletterdheid in het BSO geconcentreerd zitten. Als gevolg hiervan dreigt een deel van de jongeren het leerplichtonderwijs te verlaten met een onvoldoende hoog niveau van geletterdheid: zij stromen functioneel laaggeletterd de samenleving in. Dit heeft volgens het IALS-onderzoek tot gevolg dat zij proportioneel meer kans hebben om in de werkloosheid en de kansarmoede terecht te komen, niet volwaardig in de maatschappij en op de arbeidsmarkt kunnen functioneren, en geschreven taal moeilijk of nauwelijks kunnen aanwenden om tot verder leren te komen.		
	beoogd resultaat	De projecten moeten de centra voor basiseducatie de gelegenheid geven gericht te experimenteren en te zoeken naar wat binnen hun context de beste aanpak is om geïntegreerde geletterdheidtraining op te zetten, te ondersteunen en te valoriseren. De projecten dienen gekaderd te worden binnen een globale strategie van het centrum voor basiseducatie inzake structurele samenwerking met voornoemde opleidingsinstanties. Het is de bedoeling van de proefperiode om na te gaan of we het concept van geïntegreerde geletterdheidtraining structureel kunnen verankeren. De projecten zullen worden opgevolgd door een stuurgroep aangesteld door de secretaris-generaal van het departement Onderwijs en Vorming.		
Plan	2010			

2011	31 augustus 2011
2012 – 2013 - 2014	

Doelstelling / Actie: 132 - 133		**132. Geïntegreerde opleidingstrajecten krijgen verder vorm en worden gestimuleerd** **133. Het beleid inzake Nederlandstalige laaggeletterdheid wordt versterkt en de evolutie van de geletterdheid (taalkundige en numerieke vaardigheden) van volwassenen in Vlaanderen opgevolgd** Geïntegreerde opleidingen voor personeel lokale besturen		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	Departement Onderwijs en Vorming, Afdeling Strategische Beleidsondersteuning	**Indicator**	Mogelijke evaluatiecriteria: ▪ Effectiviteit ▪ Draagvlak beleid: De mate waarin het instrument aanvaard wordt door de stakeholders (werkgevers, Centra voor Basiseducatie), en in het bijzonder door de doelgroep.
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Werk	**Evaluatie**	De actie kadert binnen het Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen. Het huidige strategische plan loopt af midden 2011. Er wordt een evaluatie voorop gesteld van de resultaten ervan, die de basis zal vormen voor een nieuw plan.
	administraties	Departement Werk en Sociale Economie		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Centra voor Basiseducatie, Federatie van de Centra voor Basiseducatie, VVSG		
Omschrijving actie	probleemsituering	In het kader van de sectorconvenant lokale besturen wil de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG) concreet gestalte geven aan het strategisch plan geletterdheid. De sector van de lokale besturen kenmerkt zich door een grote tewerkstelling van laaggeschoolden. Ondanks het sterk juridisch verankerde vormingsrecht voor de medewerkers, blijft vorming vaak beperkt tot functionele en technische vorming. Hierdoor komt de aandacht voor meer algemene basiscompetenties vaak op de achtergrond. Met dit project willen de VVSG (en de werknemersorganisaties) hierin verandering brengen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In het kader van de sectorconvenant lokale besturen heeft de VVSG in samenwerking met vertegenwoordigers van 17 lokale besturen en centra voor basiseducatie een vormingspakket uitgewerkt voor medewerkers op niveau D en E, dat naast functionele vorming vooral aandacht geeft aan basiscompetenties. Hierdoor wordt de functie-inhoud van deze medewerkers opgewaardeerd. Het vormingspakket is meer specifiek gericht naar medewerkers in de groendienst en poetsdiensten, zowel intern als extern. Het pakket bevat drie luiken: 1° Een voorstel voor geïntegreerd opleiden in de technische opleiding 2° Een thematisch aanbod met keuzemogelijkheid uit verschillende bouwstenen 3° Een procedure voor doorverwijzing Het resultaat van het project is beschreven in een brochure die bij alle lokale besturen verspreid wordt.		
	beoogd resultaat	De implementatie en disseminatie van het vormingspakket. Vanaf september 2010 zullen de centra voor basiseducatie in bilateraal overleg met de lokale besturen de opleidingen inrichten		
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 133		**133. Het beleid inzake Nederlandstalige laaggeletterdheid wordt versterkt en de evolutie van de geletterdheid (taalkundige en numerieke vaardigheden) van volwassenen in Vlaanderen opgevolgd** Ontwikkeling en implementatie van eindtermen Aanvullende algemene vorming (AAV) voor het volwassenenonderwijs		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	
	administratie	Luc Bogaerts, Rita Cabus	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Onderwijs en Vorming	**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties	Onderwijs		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Vlaams Ondersteuningscentrum Volwassenenonderwijs (VOCVO) Federatie Centra voor Basiseducatie vzw		
Omschrijving actie	probleemsituering	Tot hiertoe kunnen volwassenen zonder diploma secundair onderwijs het diploma secundair onderwijs verwerven via de examencommissie van de Vlaamse gemeenschap of via de opleidingen van het studiegebied algemene vorming van het secundair volwassenenonderwijs. In het geval van de examencommissie betreft het een vorm van zelfstudie terwijl het in het tweede geval om een vrij langdurig traject gaat.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De eindtermen aanvullende algemene vorming (AAV) hebben tot doel volwassenen zonder diploma van secundair onderwijs op een snelle en aangepaste manier - naast een beroepskwalificatie - een diploma secundair onderwijs te laten verwerven.		
	beoogd resultaat	De basiseducatie is een onderwijsvorm die tot doel heeft laaggeschoolde volwassenen de nodige kennis en vaardigheden bij te brengen in functie van zelfredzaamheid en zelfontplooiing. Het aanbod van basiseducatie is een instrument in de strijd tegen de (dreigende) educatieve dualisering van de samenleving. Een kerntaak is het terugdringen van laaggeletterdheid. Basiseducatie helpt laaggeletterde volwassenen hun weg te vinden in een kennismaatschappij. Ongekwalificeerde uitstroom verminderen.		
Stappenplan + timing	2010	Ontwikkeling van het nieuwe curriculum		
	2011	Ontwikkeling van het nieuwe curriculum Doorlopen van de procedure voor de decretale verankering van het opleidingsprofiel ICT basiseducatie Implementatie van het opleidingsprofiel AAV		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 133		**133. Het beleid inzake Nederlandstalige laaggeletterdheid wordt versterkt en de evolutie van de geletterdheid (taalkundige en numerieke vaardigheden) van volwassenen in Vlaanderen wordt opgevolgd** Deelname aan het Programme for the International Assessment of Adult Competences (PIAAC)		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Smet	**Budget**	PIAAC onderzoek: ▪ 2009-2010: 713.000 euro (gedragen door WSE) ▪ 2011-2013: 1.750.000 euro (gedragen door OV) PIAAC overhead aan OESO ▪ 2008-2009: 22.290 euro (Europese cofinanciering) ▪ 2010: 89.615 (Europese cofinanciering)
	administratie	Departement Onderwijs en Vorming, Afdeling Strategische Beleidsondersteuning	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Werk	**Evaluatie**	De actie kadert binnen het Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen. Het huidige strategische plan loopt af midden 2011. Er wordt een evaluatie voorop gesteld van de resultaten ervan, die de basis zal vormen voor een nieuw plan.
	administraties	Departement Werk en Sociale Economie		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Universiteit Gent		
Omschrijving actie	probleemsituering	Een groot deel van de Vlaamse bevolking mist nog altijd die sleutelcompetenties om actief deel te nemen aan de samenleving. De IALS-resultaten (International Adult Literacy Survey – 1997) dienden als basis voor het geletterdheidbeleid van de voorbije jaren. Om een zinvol beleid uit te tekenen voor die veranderende maatschappij moeten we weten hoe het nu gesteld is met de geletterdheidvaardigheden. Daarom is er nood aan nieuw cijfermateriaal. Het departement Onderwijs en Vorming en het departement Werk en Sociale Economie participeren aan het internationaal PIAAC-onderzoek (Programme for the International Assessment of Adult Competencies). Na dit onderzoek zal de Vlaamse Gemeenschap de actuele cijfers over de taalkundige en numerieke vaardigheden van volwassenen in Vlaanderen kennen. Ook brengt het nieuwe onderzoek de evolutie van geletterdheid aan het licht.			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	PIAAC is een international onderzoeksprogramma dat gecoördineerd wordt door de OESO. Samen met 26 andere landen onderzoekt men in Vlaanderen de taalkundige en numerieke vaardigheden van volwassenen. Er wordt ook gepeild naar de noodzakelijke vaardigheden om mee te draaien in een technologierijke omgeving en op de arbeidsmarkt. 5000 Vlaamse volwassenen tussen 16 en 65 jaar worden getest. Hun lees- en rekenvaardigheden én probleemoplossende vaardigheden in een hedendaagse technologierijke omgeving worden getest. Het onderzoek bouwt voort op de gegevens van het IALS-onderzoek, maar gaat ook ruimer. Zo wordt ook gepeild naar de competenties die volwassenen nodig hebben bij het uitoefenen van hun job en wordt meer in detail bekeken welke sleutelcompetenties laaggeletterde volwassenen effectief bezitten. De Universiteit Gent voert het onderzoek uit.			
	beoogd resultaat	PIAAC bezorgt Vlaanderen tegen 2013 nuttige gegevens om het onderwijs- en arbeidsmarktbeleid verder te onderbouwen. Daarbij gaat de aandacht naar competentieontwikkeling in verband met de lees- en rekenvaardigheden en de probleemoplossende vaardigheden van volwassenen. PIAAC levert op dit punt uitgebreide en bruikbare gegevens. Factoren van laaggeletterdheid worden verduidelijkt, de directe gevolgen van laaggeletterdheid worden onderzocht en het nut van opleidingen wordt belicht. Er ontstaat ook meer inzicht in de relatie tussen basisvaardigheden en demografische en educatieve achtergrond. Men zal ook scherper kunnen analyseren welke moeilijkheden laaggeletterden ondervinden om hun basisvaardigheden te gebruiken op de werkvloer en daarbuiten. Bovendien zijn alle resultaten nationaal én internationaal vergelijkbaar.			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013	PIAAC bezorgt Vlaanderen tegen 2013 nuttige gegevens om het onderwijs- en arbeidsmarktbeleid verder te onderbouwen.		

	2014	

Doelstelling / Actie: 132		**Geïntegreerde opleidingstrajecten krijgen verder vorm en worden gestimuleerd.** Als opleidingsverstrekkers van beroepsopleidingen samenzitten van Syntra's met centra basiseducatie		
Verant woorde lijke	kabinet	Minister Van den Bossche en Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Isabel Van Wiele	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB Syntra: Bart De Geeter ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011	nog intern en op verticaal PAO te bespreken		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 133		**Het beleid inzake Nederlandstalige laaggeletterdheid wordt versterkt en de evolutie van de geletterdheid (taalkundige en numerieke vaardigheden) van volwassenen in Vlaanderen wordt opgevolgd.** Projecten bij Syntra's taal- en leercoaches. VDAB is hier niet rechtstreeks in betrokken.		
Verant woorde lijke	kabinet	Minister Van den Bossche en Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Isabel Van Wiele	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB Syntra: Bart De Geeter ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	De VDAB en Syntra Vlaanderen bereiden momenteel een samenwerkingsovereenkomst voor. In het kader van NT2 opleidingen werkt de VDAB reeds samen met de CBE's		
	2011	Ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst met Syntra. Continueren van de samenwerking met de CBE's <u>Doel(en):</u> doorstromen van werkzoekenden die opgeleid zijn door de VDAB naar de ondernemersopleiding bij Syntra. Benutten van opleidingscapaciteit bij Syntra door de VDAB ten behoeve van de opleidingen van werkzoekenden. Een voldoende en de arbeidsmarkt gericht aanbod van NT2 opleidingen.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 134		**Drempels die de toegang tot levenslang leren bemoeilijken worden weggenomen.** (1) Streven naar samenwerkingsovereenkomst tussen Syntra's en kinderdagverblijf; (2) Syntra's maken maatgerichte opleidingen voor de cursisten.		
Verant woorde lijke	kabinet	Minister Van den Bossche en Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Isabel Van Wiele	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB Syntra: Bart De Geeter ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 135		**Een sluitend maatpak leidt werkzoekenden tot duurzame tewerkstelling, bij voorkeur in het reguliere arbeidscircuit.** (1) gedifferentieerd begeleidingsmodel voor werkzoekenden komen tot efficiëntere aanpak van werkloosheid; (2) Een aangepaste (intensiteit van de) begeleiding volgens de behoefte van de klant. Voor zelfredzame werkzoekenden kan een bemiddelingstraject met virtuele coaching volstaan, voor anderen blijft een meer intensieve begeleiding nodig. (3) Het inbouwen van knipperlichten (screenings e.a.) om problemen zoals taalkennis, MMPP, laaggeletterdheid, arbeidshandicap, armoede, … vroegtijdig op te sporen, met het oog op aangepaste remediëring (4) inspanningen om kansengroepen te bereiken in de trajectwerking worden voortgezet; (5) de werking van Jobkanaal wordt in het kader van het WIP uitgebreid naar personen in armoede.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Patricia Vroman	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB: Robert De Clercq - ESF: Veerle Moens		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	**Gepland:** Het sluitend maatpak (algemeen) is operationeel voor alle jongeren en -50jarigen **Gerealiseerd: (1)** Sinds januari 2010 is de VDAB overgeschakeld van de sluitende aanpak voor werkzoekenden naar een sluitend maatpak. Dit betekent dat het model met vaste instroommomenten verlaten is en heeft plaatsgemaakt voor een model dat de mogelijkheid biedt om elke werkzoekende een dienstverlening aan te bieden op het moment dat voor het eerst blijkt dat er bij de werkzoekende behoefte is aan ondersteuning van de VDAB bij de zoektocht naar werk. Er is maar 1 vast instroommoment behouden: indien een werkzoekende na 9 maanden nog geen nieuwe job heeft gevonden en nog geen intensief traject heeft gehad wordt hij alsnog “gelabeld” en ontvangt hij een aanbod tot opstart van een trajectbegeleiding. **(2)** De VDAB start onmiddellijk na inschrijving met een screening van het dossier. Deze screening gaat na of er zich bepaalde anomalieën voordoen in het werkzoekendendossier (vb gewenst beroep “vrachtwagenchauffeur” maar geen rijbewijs) die het nodig maken om de situatie van de werkzoekende van naderbij te bekijken. Overige zaken die als “knipperlicht” beschouwd worden en aanleiding zijn tot het ondernemen van een actie: geen of beperkte kennis van het Nederlands, geen of net teveel resultaten bij de automatische matching op vacatures, … Deze “knipperlichten” kunnen opgespoord worden via datamining, het gebruik van monitoringstools (vb Jobindicator, monitoringstool sluitend maatpak) of via contact met de werkzoekende (face- to-face, telefonisch, virtueel,…) **(3)** De aandacht voor kansengroepen blijft onverminderd voortbestaan. Het sluitend maatpak heeft niet tot doel om zich specifiiek te focussen op kansengroepen. Elke werzoekende, dus ook die behorend tot een kansengroep, krijgt echter een begeleiding op maat. Enkele specifieke “knipperlichten” ikv het sluitend maatpak zijn wel specifiek ingesteld om kansengroepen te detecteren vb “geen of beperkte kennis Nederlands”, detectie laaggeletterdheid, … **(4)** De uitbreiding van de doelgroep is nog niet voorzien voor 2010. Jobkanaal stelt 1 FTE ter beschikking om te onderzoeken of een uitbreiding naar de doelgroep “laaggeschoolden” aangewezen is, en 1 FTE om te onderzoeken of de uitbreiding naar de doelgroep “armoede” aangewezen is. Duurtijd van de studie: 2 jaar		
	2011	Opvolging via monitoring **Actie(s) (wat, wie): (1)** Optimalisatie sluitend maatpak voor werkzoekenden + optimalisatie afstemming met andere (strategische) projecten binnen VDAB zoals de sluitende aanpak voor werkgevers, Mijn Loopbaan,… **(2)** Eventuele bijsturing en verfijning van de screening vanaf inschrijving (4) Verderzetting inspanningen via o.a. WIP-acties **Doel(en): (1)** Een sluitend maatpak voor alle werkzoekenden, d.i. alle werkzoekenden < 50 jaar een passend begeleidingsaanbod doen om de uitstroom naar werk te bevorderen **(2)** Zo snel mogelijke detectie van problematieken die mogelijks een snelle hertewerkstelling via bemiddeling verhinderen **Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief): (1)** 100% sluitend bereik, eventuele specifieke doelstellingen worden bepaald in beheersovereenkomst VDAB		

		Meting (wat, wie, hoe, wanneer): (1) + (2) + (3): periodieke stand van zaken op de Raad van Bestuur. Maandelijkse monitoringstabel voor intern gebruik **(4):** ? **(5):** nog te bepalen
	2012 – 2013 - 2014	Mainstreaming van de experimentele projecten/trajecten in het sluitend maatpak

Doelstelling / Actie : 136		**Bijzondere aandacht voor jonge werkzoekenden. (1)** met het Jeugdwerkplan zorgen we voor een begeleiding op maat van deze jonge werkzoekenden; **(2)** specifieke campagnes voor moeilijk bereikbare jongeren worden verder ontwikkeld en versterkt; **(3).**terugdringen van het aandeel vroegtijdig schoolverlaters ism Onderwijs		
Woord	kabinet	Minister Muyters	**Budger**	
	administratie	DeptWSE: Patricia Vroman	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	**Gepland:** Werk@teliers/ evaluatie proefprojecten steden en gemeenten en project dodi. De lopende experimenten afsluiten en de lopende trajecten overdragen naar de VDAB. De aanbevelingen in de mate van het (financieel) mogelijke concreter uitwerken. **Gerealiseerd: (1)** Het jeugdwerkplan zorgt ervoor dat jongeren (laag- e hooggeschoolden) vanaf dag één in een bemiddelingstraject worden opgenomen. De aangeboden begeleiding is volledig op maat van de behoeften van de jongere: - jongeren die voldoende zelfredzaam zijn, krijgen een virtuele opvolging nadat zij eerst een actieplan hebben ondertekend (binnen de 1 tot 3 maand na inschrijving) - jongeren die meer begeleiding nodig hebben op het vlak van solliciteren en vacatures vinden krijgen een intensief bemiddelingstraject aangeboden waarbij een actieplan wordt ondertekend (binnen de 1 tot 3 maand na inschrijving) en er een zeer regelmatige opvolging (collectief en individueel) plaatsvinden - jongeren die wel nood hebben aan een intensieve begeleiding, worden via een individuele trajectovereenkomst in trajectbegeleiding genomen **(2)** Er wordt samengewerkt met verschillende partners die expertise hebben op bvb het gebied van begeleiding van jongeren of bemiddeling in bepaalde sectoren. Daarnaast wordt er voortdurend gewerkt aan het efficiënter maken van de automatische matching (mastervac). **(3)** In kader van ondersteuning van VDAB consulenten en een betere dienstverlening werd begin 2010 een methodiek en toolbox ontwikkeld waarin de belangrijkste instrumenten zijn terug te vinden die men kan gebruiken in kader van bemiddeling en begeleiding. Deze toolbox wordt voortdurend geactualiseerd. **(4)** VDAB werkt samen met de allochtonenfederaties binnen het WORK-UP project via het inschakelen van activeringsconsulenten etnisch-culturele minderheden. Deze consulenten hebben als functie de drempel naar VDAB-dienstverlening voor de doelgroep te verlagen, het bereik te verhogen (vindplaatsgerichte werking) en de werkzoekenden uit de doelgroep extra te ondersteunen. Dit kadert binnen een ruimere samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en het Minderhedenforum. Financiering komt dan ook rechtstreeks van de Vlaamse Overheid. **(5)** Momenteel wordt nagegaan welke aanbevelingen en hoe VDAB de aanbevelingen van het HIVA naar aanleiding van de experimenten die in enkele centrumsteden werden opgezet om moeilijk bereikbare werkzoekenden toe te leiden naar trajectwerking, kan integreren in haar werking / dienstverlening. De experimenten “moeilijkbereikbare jongeren” lopen eind 2010 af. **(6)** 8 activeringsconsulenten zijn actief verspreid over Vlaanderen (in concentratie-regio’s) en de samenwerking wordt periodiek opgevolgd via provinciale rondgang en monitoring van resultaten. Samenwerking verloopt overal erg vlot behalve in regio Limburg. **(7)** In samenspraak met de sociale partners, de betrokken regio’s en de VDAB, schreef het ESF-agentschap de oproep Werkateliers. Deze werd begin juni 2010 gepubliceerd en staat open tot eind augustus 2010. De Werkatliers zijn bedoeld voor arbeidsmarktrijpe jongeren (-25 jaar) die niet aan de bak komen omwille van de economische crisis. Door de jongeren samen aan een project te laten werken houden ze de voeling met de arbeidsmarkt, kunnen ze zich goed positioneren op die markt (oriënteren), kunnen ze competenties verwerven of onderhouden. De collectieve momenten moeten afgewisseld worden met stages bij werkgevers van maximaal 3 weken. Dit traject kan 6 maand lopen. **(8)** Evaluatie Dodi (drop out drop in). Dit project had tot doel een goede samenwerking op te zetten tussen onderwijs en VDAB (arbeidsmarkt) en een begeleiding op maat aan te bieden aan vroegtijdige schoolverlaters.		
	2011	Mogelijk actieplan nav moeilijk bereikbaren en Dodi + verder verfijnen Jeugdwerkplan Opzetten van initiatieven die het netwerk versterken van organisaties die met deze doelgroep werken: VDAB, CAW, OCMW, derden, … Herbekijken van collectieve infosessies, zowel naar inhoud als vorm. Aanpassing van het VDAB-aanbod “oriëntatie”. Toeleiden van deze groep naar ESF-project Oriënterende Trajectbegeleiding. **Actie(s) (wat, wie): (1)** te bepalen in functie van evaluatie **(2)** Regionale netwerkinitiatieven, lead door VDAB of andere partner. VDAB vernieuwt de collectieve infosessies voor jonge werkzoekeden naar inhoud en vorm. VDAB installeert een gedifferentieerd aanbod “oriëntatie”. **(3)** Optimalisatie van de samenwerking en aanpassen aan nieuwe werking VDAB (sluitend maatpak) **Doel(en): (1)** Uitbouwen van netwerk met de partners die betrokken kunnen zijn bij de begeleiding (in ruime zin) van de jongeren uit de doelgroep. De collectieve infosessies en de		

	oriëntatie worden zo aangepast dat elke werkzoekende zich er door aangesproken voelt en een voor hem/haar geschikt aanbod kan krijgen. **Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief): (1)** 100% sluitend aanbod, eventuele specifieke doelstellingen te bepalen in functie van evaluatie **(2)** Minstens 1 netwerkevent per AMB-regio. De collectieve infosessies worden gegeven volgens nieuws stramien. De verschillende modules binnen oriëntatie hebben vorm gekregen en worden aangeboden. **Meting (wat, wie, hoe, wanneer): (1)** te bepalen in functie van evaluatie **(2)** Opvolging door VDAB – stand van zaken einde jaar. **(3)** De samenwerking wordt periodiek opgevolgd via provinciale rondgang en monitoring van resultaten (halfjaarlijkse evaluaties).
2012	Netwerken onderhouden; Evalueren vernieuwde collectieve infosessies en oriëntatie en bijsturen als nodig Toeleiden van deze groep naar ESF-project Oriënterende Trajectbegeleiding.

Doelstelling / Actie: 137		**Bijzondere aandacht voor langdurig werkzoekenden, onder andere door hen sneller te contacteren voor een begeleidingsaanbod.** (1) sneller contacteren van langdurige werkzoekenden; - (2) streven naar werk via een begeleidingstrajectperspectief.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Patricia Vroman	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB: Lieve Jacobs/Filip Van Ransbeke/Carole Castelein ESF-middelen nog niet toegewezen aan partner(s)		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	**Gepland:** **(1)** de huidige curatieve werking wordt behouden (2 jaar werkzoekend), en zal uitgebreid worden met de groep werkzoekenden jonger dan 30 die 1 tot 2 jaar werkzoekend zijn. **(2)** VDAB organiseert voor de regionale verantwoordelijken en consulenten de opleiding "Wegwijs in sociale economie". **Gerealiseerd: (1)**Voor alle werkzoekenden tot 30 jaar die het afgelopen jaar geen begeleiding door de VDAB of een partner meer hebben gekregen wordt een evaluatiemoment ingebouwd (voordien na 2 jaar). Voor werkzoekenden tot 50 jaar behouden we het evaluatiemoment na 2 jaar. Het aanbod voor de curatieve doelgroep wordt herbekeken en uitgebreid: de oriëntatie binnen de VDAB wordt modulair uitgewerkt en via de ESF-oproepen 'werkatelier' (curatief en jonger dan 25 jaar) en 'oriënterende trajectbegeleiding - OTB' (voor alle werkzoekenden uit de curatieve doelgroep) wordt voor deze groep werkzoekenden een specifiek aanbod ontwikkeld. Technisch en organisatorisch wordt alles voorbereid om vanaf oktober de vervroeging van de curatieve werking mogelijk te maken. De indiening van projectvoorstellen voor werkatelier en OTB is afgesloten. De voorstellen worden gelezen en beoordeeld; de start van de acties is voorzien voor 1 december. **(2)** In de werkgroepen "werkervaring " en "sociale economie" wordt blijvend gewerkt aan de sensibilisering van de medewerkers. Enerzijds wordt er informatie verspreid over projecten en tewerkstelling in sociale economie en anderzijds wordt er mee gezocht naar creatieve oplossingen voor tewerkstelling in de reguliere economie met ondersteuning indien nodig (bvb jobcoaching door VDAB, GTB of gespecialiseerde partners.) VDAB investeert in een degelijke kennis van zowel de arbeidsmarkt als de doelgroep om op die manier kort op de bal te kunnen spelen. Van de opleiding "sociale economie" zijn er 6 sessies (van 2 dagen) gepland. **(3)** ESF-oproep Oriënterende trajectbegeleiding (OTB): aanbieders kunnen intekenen tot 31/8. **(4)** In het kader van het WIP werden 260 VTE voorzien waarvoor een gesloten oproep werd uitgeschreven op 17/3/2010 voor een uitbreiding van bepaalde duur voor 1 jaar voor de nieuwe doelgroep. Van de 209 VTE aangevraagde VTE werden 187,9 VTE goedgekeurd. Deze uitbreiding geldt voor 1 jaar vanaf 1/7/2010		
	2011	**(1)**de in 2010 gestarte acties zijn op kruissnelheid. Gradueel vervroegen vervroegen curatieve aanpak ifv capaciteit **(2)** blijvend sensibiliseren e informeren van consulenten en partners Uitrol tender + WIP-werkervaring gradueel vervroegen van curatieve aanpak ifv personeelsinzet en middelen **Actie(s) (wat, wie):** **(1)** VDAB zorgt voor gepaste toeleiding naar de ESF-acties werkatelier, OTB en WIP-werkervaring VDAB installeert een gedifferentieerd aanbod "oriëntatie" . **(2)** Gradueel vervroegen van curatieve aanpak ifv personeelsinzet en middelen **(3)** Opleidingen "sociale economie" voor de regioaal verantwoordelijken en de consulenten. **Doel(en):** **(1)** Elke werkzoekende krijgt de begeleiding die hij/zij nodig heeft. Vervroegen van curatieve aanpak **(2)** De toeleiding naar sociale economie is verbeteren. **Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief):** **(1)** Voor OTB worden 2500 werkzoekenden toegeleid naar OTB en 1000 naar de werkateliers. Uit het verloop van de actie kan blijken of deze toeleiding zorgvuldig is gebeurd. 100% bereik van wz < 30 jaar en 1 jaar werkloosheid en 100% bereik van wz 30-49 jaar en 2 jaar werkloosheid De verschillende modules binnen oriëntatie hebben vorm gekregen en worden aangeboden. **(2)** Het aantal opleidingen "sociale economie" moet nog worden bepaald. De vraag is er, het budget is nog onzeker. De werkgroepen "sociale economie" en "werkervaring" komen minstens 4 keer samen. **Meting (wat, wie, hoe, wanneer):** **(1)** De toeleiding naar werkatelier en OTB wordt maandelijks gemonitord door de VDAB. Het verloop van de trajecten en de acties + de uitstroom wordt gemonitord door ESF via het CliëntVolgSysteem (CVS) van de VDAB. **(2)** Wordt centraal georganiseerd en opgevolgd.		
	2012	**(1)** laatste jaar waarin werkzoekenden kunnen toegeleid worden naar werkatelier en de OTB. Evaluatie van de vernieuwde oriëntatie binnen de VDAB.		

Doelstelling / Actie: 138		**We streven naar een betere afstemming tussen arbeid en privé als belangrijke randvoorwaarde.** (1) verruiming van de toegankelijke en betaalbare kinderopvang; (2) ondernemen van specifieke acties voor alleenstaande ouders i.h.k.v. WIP.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Patricia Vroman	**Indicator**	
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB: Walter Dobbelaere ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	(1) De VDAB verstrekt kosteloos opleidingen aan werkzoekenden. Kosteloos = gratis opleidingen volgen + verplaatsingsonkosten, kinderopvangpremie en stimulanspremie. Als een cursist een opleiding start en recht heeft op vergoedingen, kan hij terugbetaling vragen van de uitgaven voor kinderopvang tijdens de periode dat er effectief opleiding of stage wordt gevolgd voor: alle kinderen in een voltijdse kinderopvang tot ze naar de kleuterschool kunnen gaan; alle kinderen in een buitenschoolse kinderopvang in het kleuter- en basisonderwijs. (2)Er werden geen specifieke acties ondernomen voor alleenstaande ouders. Bepaalde opleidingen worden in functie van cursisten met kinderopvangproblemen niet georganiseerd op woensdagnamiddag. (3) Peer Group review over alleenstaande ouders met Noord-Ierland door VDAB (4) Binnen de ESF-oproepen innovatie en transnationaliteit worden kandidaat-promotoren gestimuleerd om projecten in te dienen rond alleenstaande ouders		
	2011	*Planning 2011:* Nog niet beslist Actie(s) (wat, wie): (1) Continueren (2) Continueren Doel(en): (1) behoud van het stelsel van sociale premies aan bepaalde cursisten. (2) organisatie van de opleidingen evenwichtig afstemmen op de sociale context van bepaalde cursisten. Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief): (1) (2) Meting (wat, wie, hoe, wanneer): (1) rapportering aan de raad van bestuur over de realisatie van de VDAB beheersovereenkomst. (2)		
	2012			
	2013			

	2014	

Doelstelling / Actie: 139		**Integrale trajecten werk – welzijn voor personen met MMPP in het kader van activering. (1)** uitbreiding van het aantal activeringstrajecten voor personen met een MMPP (i.h.k.v. WIP); **(2)** onderzoek naar de afstemming met andere ondersteuningsvormen en begeleiders.		
verantwoordelijk	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Patricia Vroman, Erik Samoy	**Indicator**	resultaat WIP-uitbreiding activeringstrajecten die geregistreerd werden in VDAB-dossiermanager
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB: Ann Otte, Lut Gailly, An Verboven ESF Platform zorgbegeleiding RIZIV OCMW's, VVSG		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	WIP: 65 activeringstrajecten voor RIZIV-werkzoekenden met een MMPP-problematiek WIP: 110 activeringstrajecten voor OCMW-werkzoekenden met een MMPP-problematiek, prioritair in die OCMW-regio's waarin reeds een nauwere samenwerking gecreëerd werd in het kader van de OCMW-proeftuin Platform zorgbegeleiding: voorbereiden van beleidsaanbevelingen inzake: ▪ Het concreet uitwerken van een structureel samenwerkingsmodel in het kader van de activering van de MMPP-doelgroep (in het verlengde van de huidige tender activeringszorg) ▪ Het concreet uitwerken van een samenwerkingsmodel voor de doelgroep van niet-toeleidbaren (vb. model van arbeidsrevalidatie) **Gerealiseerd: (1)** Platform en kennisnetwerk opgestart 03/06/2010. Opstart deelwerkgroepen (rond vb. thema's privacy, kennisdeling, werkgevers, innovatieve instrumenten, afstemming evaluatie arbeidsongeschiktheid RVA-RIZIV-FOD, uitwerken van een nieuw geïntegreerde werk en welzijns aanpak). **(2)** tender zorgbegeleiding loopt tot 2011 **(3)** uitbreiding tender zorgbegeleiding met OCMW-cliënten met MMPP en RIZIV • WIP 110 OCMW-activeringstrajecten: opstartfase, overleg inzake operationalisering VDAB/GTB/OCMW/VVSG, in elke provincie werden 3à4 OCMW's aangeduid die deze VDAB-OCMW activeringstrajecten zullen vormgeven. • WIP 65 RIZIV-activeringstrajecten: opstartfase, informatie aan RIZIV en verzekeringsinstellingen over doelgroep en activering via overlegmomenten doorgegeven, operationalisering via samenwerking GTB-TB, medisch adviseurs en provinciale partnerschappen activeringszorg • Platform zorgbegeleiding opgestart,		
	2011	WIP: 65 activeringstrajecten voor RIZIV-werkzoekenden met een MMPP-problematiek WIP: 110 activeringstrajecten voor OCMW-werkzoekenden met een MMPP-problematiek, prioritair in die OCMW-regio's waarin reeds een nauwere samenwerking gecreëerd werd in het kader van de OCMW-proeftuin Platform zorgbegeleiding: voorbereiden van beleidsaanbevelingen inzake: ▪ Het concreet uitwerken van een structureel samenwerkingsmodel in het kader van de activering van de MMPP-doelgroep (in het verlengde van de huidige tender activeringszorg) ▪ Het concreet uitwerken van een samenwerkingsmodel voor de doelgroep van niet-toeleidbaren (vb. model van arbeidsrevalidatie) Komen tot een gedragen en wetenschappelijk onderbouwd structureel samenwerkingsmodel: onderzoeksopdracht LUCAS opgestart 01/07/2010. Uitrol activeringstrajecten **Actie(s) (wat, wie): (1)** WIP-experiment van 110 OCMW-activeringstrajecten en 65 RIZIV-activeringstrajecten wordt gecontinueerd in 2011. **(2)** Platform en kennisnetwerk is actief **Doel(en): (1)** Komen tot een samenwerkingsmodel werk/welzijn dat moet kunnen ingepast worden binnen de bestaande mainstreamstructuren en uitgevoerd worden door een netwerk van actoren (in 2012 na het aflopen van de tender activeringszorg) **Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief): (1)** 110 activeringstrajecten voor OCMW-wz, 65 activeringstrajecten voor RIZIV-uitkeringsgerechtigden + een voorstel **(2)** platform		

		zorgbegeleiding met verschillende deelwerkgroepen) komt op regelmatige basis samen in functie van de realisatie van de actieplannen per werkgroep. **Meting (wat, wie, hoe, wanneer): (1)** resultaat WIP-uitbreiding activeringstrajecten die geregistreerd werden in VDAB-dossiermanager, opvolging binnen platform zorgbegeleiding, regelmatig overleg met GTB, RIZIV, mutualiteiten.
	2012	De ervaringen vanuit de uitbreiding van de activeringstrajecten ten aanzien van personen met een ZIV-statuut zullen leiden tot beleidsaanbevelingen inzake een gezamenlijke activerende aanpak VDAB-RIZIV, het effect van deze samenwerking op mogelijke overgangen in statuut, de rol van de medisch adviseur in het activeringstraject en de verdere uitwerking van het concept van arbeidsrevalidatie. De ervaringen vanuit deze ruimere VDAB-OCMW-samenwerking zullen leiden tot beleidsaanbevelingen met betrekking tot het nog uit te werken structureel samenwerkingsmodel op vlak van geïntegreerde werk-welzijns-trajecten.

Doelstelling / Actie: 140		**Ruimte voor wie (tijdelijk) niet geactiveerd kan worden.** (1) ruimte creëren voor activeringsacties: activeringsaanpak in verschillende uitkeringsstelsels ingang doen vinden zodat het ontvangen van een uitkering geen belemmering vormt om later terug aan het werk te gaan, inactiviteitsvallen in kaart brengen en beleidsaanbevelingen formuleren, (2) afspraken met de federale instanties m.b.t. niet-toeleidbaren en statuut arbeidszorgmedewerker (zie hiervoor punt VI, 15)		
Verantwoordelijk	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Patricia Vroman	**Indicator**	opvolgingsrapport van het platform zorgbegeleiding
Betrokken	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB: Ann Otte, Lut Gailly, Carole Castelein		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	platform zorgbegeleiding, overleg met andere uitkeringsinstanties in functie van activering, voorbereiding van een geïntegreerd model van werk/welzijnstrajecten in functie van arbeidsrevalidatie en herstelgerichte trajecten (timing moeilijk te bepalen door afhankelijkheid van resultaten overleg) • Van een ondertekende intentieverklaring naar samenwerking: operationalisering samenwerking tussen ziekenfondsen, GTB en VDAB bezig in functie van activering van personen met een arbeidsongeschiktheidsuiterking. • Het uitwerken van een (Vlaams) samenwerkingsmodel werk en zorg: wordt opgenomen door het platform zorgbegeleiding (reeds overleg op 03/06/2010 en 01/10/2010 en opstart deelwerkgroepen die tussentijds samenkomen) • De interregionale werkgroep (VDAB, FOREM, Actiris, ADG, RVA) werkte een voorstel tot raamkader uit voor een toekomstig model van arbeidsrevalidatie (voor personen met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt die tijdelijk niet toeleidbaar zijn). Er wordt binnen de verschillende beheersstructuren naar een draagvlak voor dit model gezocht zodat rekening houdend met de feedback kan bekeken worden hoe dit raamkader verder ingevuld kan worden. Gedragen standpunt door het Comité van Leidend Ambtenaren ivm statuut' ver verwijderd van arbeidsmarkt' en opschorting opvolging werkzoekgedrag door RVA in ontwerpsamenwerkingsakkoord (afwachten nieuwe federale regering) • Activeringsgedachte ingang doen vinden in andere uitkeringsstelsels: zie WIP uitbreiding activeringstrajecten ten aanzien van wz met een OCMW of RIZIV uitkering. De eerste WIP-trajecten zijn opgestart. • Het ontwikkelen van een rekenmodel om de financiële gevolgen van een tewerkstelling in te schatten (uitkering, kinderbijslag, tegemoetkoming gezondheidszorgen): zal opgenomen worden door een werkgroep van het platform zorgbegeleiding vanaf 01/10/2010.		
	2011	platform zorgbegeleiding, overleg met andere uitkeringsinstanties in functie van activering, voorbereiding van een geïntegreerd model van werk/welzijnstrajecten in functie van arbeidsrevalidatie en herstelgerichte trajecten (timing moeilijk te bepalen door afhankelijkheid van resultaten overleg) Afwachten nieuwe federale regering en reactie op ontwerpsamenwerkingsakkoord Werkzaamheden platform zorgbegeleiding **Actie(s) (wat, wie): (1)** Platform zorgbegeleiding, **Doel(en): (1)** een geïntegreerd model van werk/welzijnstrajecten in functie van arbeidsrevalidatie **Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief): (1)** Een opvolgingsrapport van het platform zorgbegeleiding met een stand van zaken van de verschillende werkgroepen (met beleidsaanbevelingen naar een geïntegreerd beleidskader inzake arbeidsrevalidatie). **Meting (wat, wie, hoe, wanneer): (1)** Een opvolgingsrapport van het platform zorgbegeleiding met een stand van zaken van de verschillende werkgroepen (met beleidsaanbevelingen naar een geïntegreerd beleidskader inzake arbeidsrevalidatie).		
	2012 – 2013 - 2014	platform zorgbegeleiding, overleg met andere uitkeringsinstanties in functie van activering, voorbereiding van een geïntegreerd model van werk/welzijnstrajecten in functie van arbeidsrevalidatie en herstelgerichte trajecten (timing moeilijk te bepalen door afhankelijkheid van resultaten overleg)		

Doelstelling / Actie: 141		**Een nieuw perspectief voor arbeidszorg (1)** experimentele trajecten arbeidszorg; **(2)** geïntegreerd beleidskader arbeidszorg.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Van den Bossche en Minister Muyters	**Budget**	2010: 903.802 2011: **(1)** 903.802 - 300.000 (WIP) **(2)** Apparaats kredieten WVG + WSE
	administratie	DeptWSE: Patricia Vroman - VSAWSE: Paul De Zeeuw	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB: Carole Castelein		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	experimenten arbeidszorg vanuit Meerbanenplan worden gecontinueerd geïntegreerd beleidskader arbeidszorg - oplevering aanzetnota: huidige stavaza arbeidszorg in Vlaanderen - oplevering gemeenschappelijke visie arbeidszorg binnen WSE - besprekingen met WVG m.b.t. gemeenschappelijke Vlaamse visie arbeidszorg **Gerealiseerd: (1)** MB werd goedgekeurd en uitgevaardigd op 19 juli voor de verlenging van de experimenten arbeidszorg vanuit Meerbanenplan van 1 april t.e.m. 31 december 2010. Aantal voorziene gesubsidieerde uren: 280.020 voor ruim 179,5 VTE arbeidszorgmedewerkers. 30 beschutte en sociale werkplaatsen hebben in een samenwerkingsverband met een welzijnsactor op ingetekend. **(2)** de aanzet nota m.b.t. de huidige stavaza van arbeidszorg in Vlaanderen werd opgeleverd en besproken in het managementcomité als de gemeenschappelijke beleidsraad W-SE in maart 2010. De gemeenschappelijke visie rond arbeidszorg binnen W-SE werd opgeleverd in juli 2010 en wordt voor bespreking en goedkeuring voorgelegd aan het managementcomité en gemeenschappelijke beleidsraad W-SE in september / oktober. Daarna kunnen de gesprekken met WVG starten voor een gemeenschappelijk Vlaamse visie.		
	2011	experimenten arbeidszorg vanuit Meerbanenplan worden gecontinueerd met een gewijzigde aansturing i.f.v. wat al gekend is i.h.k.v. het geïntegreerd beleidskader arbeidszorg geïntegreerd beleidskader arbeidszorg - i.s.m. WVG Ronde Tafel arbeidszorg: betrekken van middenveld in Vlaanderen - ontwikkeling gemeenschappelijk geïntegreerd beleidskader arbeidszorg **Actie(s) (wat, wie): (1)** experimenten arbeidszorg 2010 worden gecontinueerd met een gewijzigde aansturing i.f.v. wat al gekend is i.h.k.v. het geïntegreerd beleidskader arbeidszorg. Hiertoe zal het VSAWSE opnieuw een oproep lanceren eind 2010/begin 2011 waarop de arbeidszorginitiatieven vanuit beschutte en sociale werkplaatsen in samenwerkingsverband met een welzijnsactor kunnen intekenen. O.b.v. de vastgelegde criteria in de oproep tot intekening worden de projecten toegewezen. **(2)** WVG en WSE zullen Ronde Tafels organiseren om een breed maatschappelijke discussie te voeren met alle betrokken actoren in Vlaanderen m.b.t. de ontwikkeling van een gemeenschappelijk geïntegreerd beleidskader arbeidszorg. Deze gesprekken zullen gevoerd worden o.b.v. een gemeenschappelijke beleidskadertekst van WVG en WSE. O.b.v. de input vanuit de Ronde Tafels zal er een definitieve gemeenschappelijke geïntegreerde beleidskader arbeidszorg worden ontwikkeld. **Doel(en): (1)** Continuering experimenten met minimaal dezelfde parameters als 2010 **(2)** Een gedragen gemeenschappelijk geïntegreerd beleidskader arbeidszorg **Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief): (1)** 30 samenwerkingsverbanden, 280.000 uren arbeidszorg, 179,5 VTE arbeidszorgmedewerkers **(2)** Ronde Tafels arbeidszorg + een gedragen gemeenschappelijk geïntegreerd beleidskader arbeidszorg **Meting (wat, wie, hoe, wanneer): (1)** Via geïnstalleerde stuurgroep oplevering van evaluatierapport met monitoringgegevens van te realiseren doelen en inhoudelijke werking van de experimenten met knelpunten en beleidsaanbevelingen eind 2011 **(2)** Opleveren van een gedragen gemeenschappelijk geïntegreerd beleidskader arbeidszorg tegen eind 2011 waarmee WVG en WSE in 2012 in gesprek kunnen gaan met de federale instanties m.b.t. vergoeding vanuit vervangingsinkomens, statuut edm.		
	2012	experimenten arbeidszorg worden gecontinueerd geïntegreerd beleidskader arbeidszorg - o.b.v. gemeenschappelijk geïntegreerd beleidskader arbeidszorg onderhandelingen met de federale instanties m.b.t. statuut, vergoedingen vanuit vervangingsinkomen, knelpunten, … - oplevering definitieve gemeenschappelijk geïntegreerd beleidskader arbeidszorg		
	2013	experimenten arbeidszorg worden gecontinueerd geïntegreerd beleidskader arbeidszorg - juridische verankering van het geïntegreerd beleidskader arbeidszorg		

		- implementatie van juridische verankering geïntegreerd beleidskader arbeidszorg		
	2014	nieuwe arbeidszorg: aansturing, ondersteuning en opvolging i.u.v. het geïntegreerd beleidskader arbeidszorg		
Doelstelling / Actie: 142		**Specifiek traject voor analfabete of traaglerende cursisten.** Specifieke beroepsgerichte trajecten aanbieden van werkplekleren in combinatie met taalopleidingen (WIP).		
antwoordelij	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Isabel Van Wiele	**Indicator**	specifieke opvolging en rapportering
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB: Mariet Schiepers ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	Vanuit het Departement Onderwijs werd binnen het kader van het plan 'Geletterdheid Verhogen' (2005) de opdracht gegeven om een screeningsinstrument geletterdheid te ontwikkelen dat optimaal ingezet kan worden in de context van een traject naar werk. Deze opdracht, die werd toegewezen aan het Centrum voor Taal en Onderwijs van de KULeuven, resulteerde in de ontwikkeling van een screeningsprocedure bestaande uit twee stappen: een indicatortest die ingebed wordt in het intakegesprek en een subscreening op deeldomeinen. De afname van het eerste onderdeel van de test, de indicatortest, zal gebeuren in de periode september-november 2010 Binnen het WIP werden in Antwerpen en 2010 drie specifieke projecten opgezet voor analfabeten. Doel is om hun taalcompetenties te versterken en hen voor te bereiden op een finaliteitsopleiding in de sectoren Horeca, bouw en professionele schoonmaak. Geïntegreerde trajecten geletterdheid: Oproep gelanceerd door onderwijs naar CBE's. Het is de bedoeling van de proefperiode om na te gaan of we het concept van geïntegreerde geletterdheidtraining structureel kunnen verankeren.		
	2011	Actie(s) (wat, wie): Voor de verdere ontwikkeling van beide instrumenten dient tijdens het werkjaar 2010-2011 een bredere testing te gebeuren voor wetenschappelijke validering. Hiervoor zal VDAB de kandidaten selecteren en uitnodigen. Dit zal gebeuren vanuit een gezamenlijke inspanning van AMB en CC i.s.m. Centrum voor Basiseducatie (CBE). De afname van het tweede onderdeel van de test, de subscreening is voorzien in de tijdsspanne februari-april 2011. Evalueren van de projecten voor analfabeten. Doel(en): Ontwikkeling van een screeningsinstrument (ten behoeve van de VDAB) Ontwikkeling van een e-learning module voor het sensibiliseren van VDAB consulenten i.v.m. problematiek van geletterdheid Evaluatie van de proefperiode voor de geïntegreerde geletterdheidtraining Beslissen over eventuele verderzetting van de projecten in Antwerpen. Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief): Meting (wat, wie, hoe, wanneer): specifieke opvolging en rapportering medio 2011.		

Doelstelling / Actie: 143		**Meer werkzoekenden in het algemeen en meer werklozen uit de kwetsbare groepen in het bijzonder moeten worden toegeleid naar de activerende Beroepsopleiding in de Onderneming (IBO).** Beroep doen op de sectoren voor opleidingen voor mensen uit kansengroepen en kwetsbare groepen.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budger**	
	administratie	DeptWSE: Isabel Van Wiele	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 144		**Het systeem van de opleidingscheques wordt gedifferentieerd.** Positieve differentiatie van opleidingscheques voor mensen in armoede, 50+ en laaggeschoolden		
antwoordelijk	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Isabel Van Wiele	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB: Willy Vermeir Syntra ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	Op 23 juli 2010 keurde de ministerraad de aanpassing goed aan het systeem van de opleidingscheques. Aanpassing van het systeem was nodig om het terug te laten aansluiten bij de initiële doelstelling: het verlagen van de financiële drempel voor werknemers die een opleiding willen volgen om hun positie op de arbeidsmarkt te verbeteren. Sinds de invoering van de maatregel steeg het benodigde budget van ongeveer 4,5 miljoen euro in 2003 tot meer dan 20 miljoen euro in 2010. Dit budget komt momenteel volledig op rekening van de VDAB. Uit onderzoek blijkt dat slechts 40% van de opleidingcheques effectief gebruikt wordt voor arbeidsmarktgerichte opleidingen. De overige 60% gaat naar opleidingen die eerder gevolgd worden vanuit de optiek van levenslang en levensbreed leren of uit persoonlijke interesse. Het gebruik van de opleidingscheques voor deze opleidingen is voortaan niet meer mogelijk. Het gaat dan bijvoorbeeld om opleidingen fotografie, snit en naad, wijnkennis, koken, boekbinden, reisbegeleider, bloemschikken, …Om de arbeidmarktgerichtheid te verhogen, komen enkel beroepsopleidingen die erkend zijn in het kader van het betaald educatief verlof, nog in aanmerking voor betaling met opleidingscheques. Dit stelsel werkt met een vaste lijst van goedgekeurde opleidingen die een reële meerwaarde betekenen voor werknemers die hun positie op de arbeidsmarkt willen verbeteren.		
	2011	*Planning 2011:* Actie(s) (wat, wie): Nog te bekijken Doel(en): Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief): Te bekijken Meting (wat, wie, hoe, wanneer):		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 145		Er wordt geïnvesteerd in de kansen voor (WIP) anderstalige oud- en nieuwkomers met het oog op een vlotte doorstroom naar werk (o.a. via een sluitend aanbod NT2)		
verantwoordelijk	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Isabel Van Wiele	**Indicator**	periodieke rapportering
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB: Eve Heremans/ Tilly Troost Syntra:Bart De Geeter ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	Een aantal regio's hebben de beschikbare middelen voor uitbestedingen van NT2-opleidingen reeds uitgeput en zijn overgaan tot besteding van WIP-middelen. 6 opleidingen werden opgestart, waarvan 5 met poolinstructeurs. Alles samen goed voor 84 extra personen. Er werd reeds een budget besteed van 3.958 € Syntra: de toeleiding is volop bezig, er zijn al enkele infosessies geweest en er staan er nog verschillende gepland (zeker t/m januari 2011).		
	2011	<u>Actie(s) (wat, wie):</u> Op de planning staan nog 381 opleidingsplaatsen <u>Doel(en):</u> • NT2 als verplicht onderdeel in trajecten naar werk indien ontoereikend om verdere stappen richting werk te zetten; • Informatieverstrekking i.v.m. aanbod en sterke aanbeveling tot versterking kennis Nederlandse taal aan elke anderstalige werkzoekende; • VDAB werkt aan zo kort mogelijke, intensieve, contextgebonden en functiegerichte opleidingen NT2 om motivatie te verhogen en drempel tot deelname te verminderen • SVL participeert inhoudelijk ook sterk aan het NT2-traject met WIP-middelen. <u>Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief):</u> <u>Meting (wat, wie, hoe, wanneer):</u> periodieke rapportering aan dat van bestuur over de VDAB acties in het kader van het WIP		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 146		Binnen de verdere ontwikkeling van testen, erkennen en herkennen van EVC, wordt meer rekening gehouden met competenties en talenten van mensen in armoede.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Isabel Van Wiele	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB Syntra: Bart De Geeter ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	Vanuit alle beleidsdomeinen haalt men het Matteuseffect aan als één van de grootste valkuilen voor EVC. Een vaak gehoorde kritiek vanuit organisaties die werken met kwetsbare jongeren is dat de gebruikte EVC-procedures meer aansluiten bij een middenklassecultuur, waardoor deze jongeren het moeilijker hebben de procedures succesvol te doorlopen. Verder participeren jongeren vaak in contexten die minder gekend zijn en daardoor minder gevaloriseerd worden. Het kennisnetwerk EVC merkt op dat zelfinschatting een moeilijk proces is *voor iedereen*, onafhankelijk het scholingsniveau.		
	2011	Actie(s) (wat, wie): onderzoek en voorbereiden van een actieplan met betrekking tot: aanpassen van de communicatie versterken van de persoonlijke begeleiding vooraf voorzien in een persoonlijke begeleiding achteraf Doel(en): o Communicatie moet zich richten op realistisch beeld van de procedures *(Vlor advies)* o Ondersteuningsaanbod dat jongeren helpt zicht te krijgen op de mogelijke EVC-procedures waarvoor ze in aanmerking komen *(aanbeveling kennisnetwerk).* o Duidelijk zicht op het civiel effect van het bewijs achteraf *(Vlor advies)* o Begeleiding van kandidaten uit doelgroepen is van belang. Zonder goede begeleiding riskeert EVC risico op sociale uitsluiting te vergroten *(Vlor advies, Eur. richtlijnen)* o Moet de overheid het recht op begeleiding van aanvragers garanderen? Minimumvoorwaarden verbinden aan de begeleiding? Bv handleiding met beschrijving van procedure, richtlijnen erkenningsportfolio, recht op persoonlijke begeleiding Moet werken met portfolio al opstarten in leerplichtonderwijs *(aanb. kennisnetwerk)* o Kandidaten die hun competenties laten testen en tot de vaststelling komen dat ze nog een stuk leertraject moeten afleggen alvorens een kwalificatie te behalen, zouden daarin ook georiënteerd moeten worden. Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief): Meting (wat, wie, hoe, wanneer):		
	2012			
	2013			

	2014	

Doelstelling / Actie: 147		**Er wordt werk gemaakt van het gelijkschakelen van statuut van mensen, op basis van competenties, niet op basis van diploma's. Ook het statuut van ervaringsdeskundigen wordt op die manier versterkt.**		
Verant woorde lijke	kabinet	Mnister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Isabel Van Wiele	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB Syntra: Bart De Geeter ESF		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie: 148		**Er worden initiatieven genomen om MVO bekend te maken en organisaties aan te moedigen ermee aan de slag te gaan.** Ontwikkelen van de sociale component in profit, non-profit, sociale economie en publieke sector.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Van den Bossche	**Budget**	(3) 74.959,50 15.000,00 (7) 48.000,00
	administratie	DeptWSE: Els De Leeuw	**Indicator**	Nog te bepalen
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	Nog te bepalen
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Netwerk Vlaanderen en Lets Vlaanderen; stakeholders in de sociale economie		
Omschrijving actie	probleemsituering			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	Gepland: 1. Meer inzetten op coöperatief ondernemen. 2. Bevorderen sociaal en ecologisch gedrag door inzet complementaire munten. 3. Organiseren MVO-sessies 4. Opstart MVO expertenforum. 5. Website besteedt ook specifiek aandacht aan armoedebestrijding 6. Sociale duurzaamheid en MVO-criteria beter integreren in Vlaams beleid. 7. Sociale meerwaarden zichtbaar maken in middelenbeheer en overheidsopdrachten. Gerealiseerd: 1. Creatie van website coöperatief ondernemen. 2. Opstart van pilootprojecten in Gent 3. 2 masterclasses, drie seminaries (inleiding op MVO), 3 bedrijvencontactdagen, lerend netwerk duurzaam hoger onderwijs en lerend netwerk ketenmanagement 4. Startbijeenkomst doorgegaan 5. Nog overeen te komen met nieuwe dienstenverstrekker 9/2010-8/2011 6. Zit vervat in Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling 7. Sociale criteria uit labels, codes e.d. zijn ontleed en samengebracht tot transparante criteria die integreerbaar zijn in overheidsopdrachten		
	2011	Gepland: 1. Eerste en tweedelijnsadvies voor coöperaties en ondersteuning van pilootprojecten 2. Evaluatie van pilootprojecten in Gent + onderzoeken verbreding van project 3. In voorjaar 2011: opstarten nieuwe MVO-sessies. Opstarten partnerschap met interne en externe stakeholders om online en offline MVO-aanbod uit te werken. 4. Drie overlegmomenten 5. Continue aandacht voor sociale component en armoede 6. Al gerealiseerd in 2010 7. Ervaringsuitwisseling, uitwisseling van goede praktijken tussen beleidsdomeinen		
	2012	Nog niet gekend		
	2013	Nog niet gekend		

	2014	Nog niet gekend

Doelstelling 149		**Duurzaam werk voor kansengroepen binnen sociale economie.**		
Actie		**(1) Groeipad voor de sociale economie;** **(2) Lokale diensteneconomie zorgt voor duurzaam werk voor kansengroepen;** **(3) Maatwerk;** (4) **Doorstroom.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	
	administratie	DeptWSE:Kathleen Vandebroek	**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede	Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Via het Raadgevend Comité van het VSAWSE: Vlab, SST, VVSG, VVP en GTB		
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	(1)Sociale economie: er werd binnen de sectoren van de sociale werkplaatsen en de lokale diensteneconomie een groeipad gerealiseerd van 440 VTE doelgroepwerknemers		
	2011	(1) Sociale economie: in overleg met de sector wordt een realistisch groeipad uitgetekend		
	2012	Nog niet gekend		
	2013	Nog niet gekend		
	2014	Nog niet gekend		

Doelstelling 150		**Laagdrempelige, toegankelijke dienstverlening**.		
Actie		**(1) structurele verankering klaverbladfinanciering LDE;** **(2) concept klaverbladfinanciering inspelen op armoede;** **(3) klaverbladfinanciering voor de buurtontwikkelingsdiensten.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	
	administratie	VSAWSE: Katrien Herman DeptWSE: Kathleen Vandebroek	**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede	Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen		
	andere actoren	Via het Raadgevend Comité van het VSAWSE: Vlab, SST, VVSG, VVP, GTB		
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 151		Gefailleerden bijstaan en economische en emotionele armoede bij zelfstandigen verhelpen		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Peeters	**Budget**	
	administratie	Departement Landbouw en Visserij	**Indicator**	Samenwerking tussen Boeren op een Kruispunt en VDAB tot stand brengen – opvolging door ADLO Informatie-uitwisseling tussen Boeren op een Kruispunt en VDAB – opvolging door BOEK en VDAB
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Kris Peeters door het opvolgen van het beleid	**Evaluatie**	
	administraties	Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling (ADLO) door jaarlijkse financiële ondersteuning, opvolging van en samenwerking met Boeren op een Kruispunt		
	mensen in armoede	Land- en tuinbouwers door advies te vragen		
	andere actoren	Boeren op een Kruispunt vzw door advies te verlenen aan land- en tuinbouwers en ze te begeleiden VDAB door samen te werken met Boeren op een kruispunt		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Ondernemers in de land- en tuinbouw verkeren in moeilijkheden. Een aantal kunnen deze moeilijkheden niet uit de weg gaan en hebben weliswaar gedwongen of niet, de activiteiten stop gezet door een faillissement. Dit is een heel ingrijpende gebeurtenis in het leven van een land- of tuinbouwer. De emotionele verwerking hiervan kan soms heel zwaar doorwegen en heeft impact op zowel de relatie als op het gezin.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De mogelijkheden van land- en tuinbouwers in moeilijkheden worden vaak bepaald door juridische regels. Het is dikwijls noodzakelijk dit juridische kader in de taal van de adviesvrager te vertalen. Boeren op een Kruispunt geeft juridische uitleg vooral over de reglementering bij zelfstandige stopzetting (zelf vereffenen), over het aanvragen van een pensioen en over de procedure bij gedwongen stopzetting.		
	beoogd resultaat	Sinds de start van de vzw Boeren op een Kruispunt werden steeds bedrijfsanalyses uitgevoerd. In de meeste gevallen hebben de bedrijven nog eigen vermogen. Om de terugbetaalcapaciteit te kennen, wordt tevens een resultaatrekening opgemaakt. Onafhankelijk van dit resultaat stellen veel boeren en tuinders zich de vraag hoe ze de kortlopende schulden betaald zullen krijgen. Daarom maakt Boeren op een Kruispunt ook een kasplanning op. Indien dit alles niet helpt en een heroriëntatie of stopzetting zich dwingt, heeft de vzw Boeren op een Kruispunt een brochure gemaakt met alle informatie nodig om dit tot een goed en waardig einde te brengen. De vzw Boeren op een Kruispunt werkt tevens nauw samen met een aantal advocaten, die steeds bereid zijn de adviesvragers bij te staan. In de loop van de maand september organiseert de vzw een lotgenotenbijeenkomst voor adviesvragers die de moeilijkheden niet hebben kunnen ontwijken. (faillissement, soloboeren lotgenoten,..)		
Stappenplan + timing	**2010**	Samenwerking tussen Boeren op een Kruispunt en de VDAB om na te gaan of er mogelijkheden zijn om samen acties te voeren naar gefailleerde boeren en tuinders		
	2011 tot en met 2014	Nog te bepalen		

Doelstelling 151		**Gefailleerden bijstaan en armoede bij zelfstandigen verhelpen.**		
Actie		**(1) Openstellen van het Sociaal Interventiefonds.** **(2) ESF-project 'Begeleiding van gefailleerden' – looptijd: 1/11/2010 – 30/04/2012** **(3) SVL heeft samen met VDAB Zenitor-project ingediend in het kader van voormeld ESF-project. Eind oktober 2010 zullen we vernemen of het goedgekeurd is.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den bossche & Minister Muyters	**Budget**	(2) oproepbudget: 700.000 (waarvan 400.000 euro WIP-middelen)
	administratie	DeptWSE:Els De Leeuw	**Indicator**	
Betrokken en	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB, Syntra (Bart De Geeter) en ESF		
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	(2) openstelling oproep tot 31/08/2010; start op 1/11/2010		
	2011	SVL zal 100 kandidaten ontvangen: gefailleerden die momenteel werken, maar de ambitie hebben om opnieuw te starten als ondernemer. SVL staat in voor de begeleiding van deze kandidaten naar een heropstart. Hiervoor voorzien we een traject dat bestaat uit individuele coaching (max 4x2u) en uit een menu van modules, waaruit elke kandidaat 3 gratis modules kan volgen, afhankelijk van eigen noden. Actie(s) (wat, wie): (2) Eén promotor realiseert begeleiding van 600 gefailleerden (500 niet werkende werkzoekenden, 100 werkende wz); VDAB en Syntra Vlaanderen zijn partners, alsook de promotor van het ESF-project "Ondernemen Werkt III". De promotor staat in voor de uitvoering van de WIP-fiche 'sluitend maatpak gefailleerden' Doel(en): (2) Opzetten van een oriënterend traject voor de loopbaanverandering van zelfstandige over gefailleerde naar werknemer of van zelfstzandige over gefailleerde naar zelfstandige al dan niet via eerst een werknemersstatuut, met een doorstroompercentage van 100% naar VDAB/Syntra Vlaanderen. Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief): (2) Zie minimum mijlpalen en activiteiten ESF-oproep 187 Meting (wat, wie, hoe, wanneer): (2)) SVL: regelmatig overleg met ZENITOR is gepland		
	2012	SVL zal 100 kandidaten ontvangen: gefailleerden die momenteel werken, maar de ambitie hebben om opnieuw te starten als ondernemer. SVL staat in voor de begeleiding van deze kandidaten naar een heropstart. Hiervoor voorzien we een traject dat bestaat uit individuele coaching (max 4x2u) en uit een menu van modules, waaruit elke kandidaat 3 gratis modules kan volgen, afhankelijk van eigen noden		
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 152		Dienstverlening die tegemoet komt aan de belangrijkste noden van de ondernemers in moeilijkheden op een efficiënte wijze organiseren		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Peeters	**Budget**	
	administratie	Departement Landbouw en Visserij	**Indicator**	Boeren en tuinders in moeilijkheden zijn opgevangen, begeleid en geadviseerd door Boeren op een Kruispunt
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Kris Peeters door het opvolgen van het beleid	**Evaluatie**	Jaarlijkse evaluatie van de werking
	administraties	Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling (ADLO) door jaarlijkse financiële ondersteuning, opvolging van en samenwerking met de externe dienst Boeren op een Kruispunt		
	mensen in armoede	Land- en tuinbouwers door advies te vragen		
	andere actoren	Boeren op een Kruispunt vzw door advies te verlenen aan land- en tuinbouwers en ze te begeleiden		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	De Vlaamse overheid wenst een duurzame ontwikkeling van de land- en tuinbouw te ondersteunen en geeft sociale aspecten van de sector een volwaardige plaats binnen het beleid. De concurrentie met de grotere Europese markt is heel hard, en sommigen moeten zich aanpassen om hun toekomst te beveiligen door een extra toegevoegde waarde te realiseren op het bedrijf zelf. Maar niet alle boeren en tuinders slagen erin om hun bedrijfsvoering tijdig aan te passen. Sommigen dienen, al dan niet noodgedwongen, te stoppen en over te stappen naar een andere beroepscategorie. Het is niet voldoende dat de overheid mogelijkheden schept om bedrijven te helpen uit te groeien tot competitieve bedrijven. Er moet ook begeleiding zijn voor bedrijven die extra hulp nodig hebben, of waarvan de bedrijfsleider wenst over te stappen naar een ander beroep. De vzw Boeren op een Kruispunt dient boeren en tuinders in die situatie te begeleiden en de specifieke deskundigheid die nodig is voor elke individueel geval, samenbrengen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het begeleiden van Boeren en tuinders in moeilijkheden aan de hand van bedrijfstechnische steun , een luisterend oor en psychosociale hulp. Contacten leggen als vertrouwenspersoon met verschillende diensten met het oog op een samenwerking die erop gericht is de bestaande situatie te verbeteren. Vorming geven en sensibiliseren over de problematiek aan de bredere land- en tuinbouwbevolking via bestaande structuren. Organiseren van groepsgerichte samenkomsten van adviesvragers in moeilijkheden. De vzw Boeren op een Kruispunt wil zich vooral focussen op bedrijven/personen in crisis en ze proberen zelfredzaam te maken, met de nodige steunpunten en hefbomen. De vzw wil investeren in een zo breed mogelijk netwerk binnen de sector, de agribusiness en de sociale sector, om zoveel mogelijk kennis en ervaring uit te wisselen.		
	beoogd resultaat	Elke nieuwe adviesvrager wordt persoonlijk op het bedrijf bezocht. Elk gezin wordt geholpen om zijn eigen mogelijkheden, te (her)ontdekken en optimaal te benutten. Waar de veste medewerkers merken dat voor de psychologische steun een therapeutische begeleiding moet worden opgestart, wordt een ervaren psycholoog ingeschakeld. Eind augustus 2010: 800 aanmeldingen In 2010: 137 aanmeldingen en 78 interventies van psychologen. 508 bezoeken aan adviesvragers. Veel boeren en tuinders zien hun toekomst allen in het verder zetten van hun activiteiten. De vzw probeert de haalbaarheid van hun plannen te onderzoeken. Hiervoor maakt men een bedrijfseconomische analyse. Bovendien wordt er rekening gehouden met de psychosociale draagkracht. Verder werden heel wat boeren en tuinders geholpen door de preventie- en,sensibilisatievergaderingen (298 tot eind augustus 2010).		
Stappenplan + timing	**2010**	Opvang, begeleiding en advies		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 152		Dienstverlening die tegemoet komt aan de belangrijkste noden van de ondernemers in moeilijkheden op een efficiënte wijze te organiseren.		
Actie		**Aangepast aanbod aan begeleiding voor ondernemers in moeilijkheden. NIET VOOR VDAB**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche & Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Els De Leeuw	**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	VDAB, Syntra (Bart De Geeter), ESF		
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 153		**Betere vertegenwoordiging van de kansengroepen in het ondernemerschap.**		
Actie		**(1) doortrekken van het sluitend maatpak naar ondernemerschap;** **(2) binnen Syntra speciale acties in opleidingen en bijscholingen naar ondernemerschap.**		
Verantwoordelijk	**kabinet**	Minister Van den Bossche & Minister Muyters	**Budget**	
	administratie	DeptWSE: Els De Leeuw	**Indicator**	uitstroom (werk/zelfstandig) wordt gemeten door VDAB
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Syntra (Bart De Geeter), ESF		
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010)**	Tal van projecten (meestal samenwerkingsverbanden) binnen het doel- en klansengroepenbeleid van SVL zijn (en blijven) lopende (indien daarvoor financiële middelen ter beschikking gesteld worden) (1) ESF-project 'Ondernemen Werkt II' loopt + samenwerking met Activiteitencoöperaties; toeleiding en screening door VDAB-consulenten zelfstandig ondernemen. (2) UNIZO diende het project "Ondernemen Werkt III" in, dat zou gaan lopen van 1 oktober 2010 tot en met 30 september 2013, samen met SVL. In november 2010 gaat het van start indien het goedgekeurd wordt. (3) projecten naar allochtonen en laaggeletterden toe: TLC-netwerk (intensief traject naar ondernemerschap met schakelcursussen Nederlands), NT2-cursussen, etc. (4) we onderzoeken met de SYNTRA naar mogelijkheden om in te tekenen op nieuwe ESF-projecten: 50+ers en personen met een arbeidshandicap – nog onzeker wegens budgettaire beperkingen		
	2011	Tal van projecten (meestal samenwerkingsverbanden) binnen het doel- en klansengroepenbeleid van SVL zijn (en blijven) lopende (indien daarvoor financiële middelen ter beschikking gesteld worden) <u>Actie(s) (wat, wie):</u> (1) verlenging 'Ondernemen Werkt', met promotor Unizo in consortium met Syntra Vlaanderen; verderzetting samenwerking Activiteitencoöperaties; beleidsevaluatie door wse. (2) (3) en (4) idem <u>Doel(en):</u> (1) werkzoekenden met interesse in ondernemerschap een sluitend traject naar ondernemerschap aanbieden <u>Te realiseren (kwantitatief vs. kwalitatief):</u> (1) Unizo: zie ESF-oproep; Activiteitencoöperaties: zie subsidiebesluit Vlaamse Regering (inspanningsverbintenissen) <u>Meting (wat, wie, hoe, wanneer)</u>: (1) uitstroom (werk/zelfstandig) wordt gemeten door VDAB (2) nog niets specifiek gepland		
	2012 – 2013 - 2014	Tal van projecten (meestal samenwerkingsverbanden) binnen het doel - en klansengroepenbeleid van SVL zijn (en blijven) lopende (indien daarvoor financiële middelen ter beschikking gesteld worden)		

Doelstelling 154		**De toegang tot betaalbaar wonen wordt bevorderd, zodat ook de meest kwetsbare groepen op de woonmarkt terecht kunnen in een betaalbare woning.**		
Actie		**Het decreet grond- en pandenbeleid voorziet 43.000 extra sociale huurwoningen, 21.000 extra sociale koopwoningen en 1.000 extra sociale kavels tegen 2020. Tegen 2014 zal een representatief deel hiervan gerealiseerd zijn en wordt er een voortgangsrapportage opgemaakt.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	
	administratie	Afdeling Woonbeleid - departement RWO	**Indicator**	Aantal extra sociale huurwoningen
Betrokkenen	**kabinetten**	Ruimtelijke Ordening	**Evaluatie**	
	administraties	Stedenbouwkundig Beleid – departement RWO		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Sociale woonorganisaties, lokale besturen, private initiatiefnemers		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Tekort aan sociale huurwoningen, - koopwoningen en - kavels en gebrek aan beschikbare gronden bij de klassieke actoren. Grote lokale verschillen in woonnoden, woonmarkt en actoren zeer ongelijke spreiding van het beschikbare sociale aanbod (voornamelijk sociale huurwoningen) over de gemeenten en steden in Vlaanderen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Vaststellen van een bindend sociaal objectief voor elke gemeente en het opleggen van een sociale last onder de vorm van een bepaald aandeel sociale en bescheiden woningen in het kader van nieuwe verkaveling- en woningbouwprojecten van zekere omvang. De verkavelaar of bouwheer wordt verplicht een sociaal en bescheiden woonaanbod te verwezenlijken dat in lijn ligt met het verkaveling- of het bouwproject toepasselijk percentage.		
	beoogd resultaat	43.000 extra sociale huurwoningen, 21.000 extra sociale koopwoningen en 1.000 extra sociale kavels tegen 2020		
Stappenplan + timing	**2010**	Helpdesk, handleiding en toepassingsmodel (ondersteuning) / Uitvoeringsbesluiten en decreetsaanpassingen m.b.t. operationalisering / Monitoring in opstart		
	2011			
	2012	Voortgangstoets		
	2013			
	2014	Algemene evaluatie van het grond- en pandendecreet		

Doelstelling 155		**De toegang tot betaalbaar wonen wordt bevorderd, zodat ook de meest kwetsbare groepen op de woonmarkt terecht kunnen in een betaalbare woning.**		
Actie		**Het aanbod woningen verhuurd door sociale verhuurkantoren en de gebiedsdekking van de sociale verhuurkantoren wordt uitgebreid.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	
	administratie	Afdeling Woonbeleid - departement RWO	**Indicator**	Aantal beheerde woningen Aantal gemeenten met aanbod SVK-woningen.
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties	Agentschap Wonen-Vlaanderen, als subsidiërende entiteit, agentschap Inspectie RWO, als toezichthoudende entiteit.		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Sociale verhuurkantoren, samenwerkings- en overlegstructuur van de huurdiensten, lokale besturen		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Tekort aan betaalbare, kwaliteitsvolle huurwoningen, in het bijzonder voor de huishoudens met lage inkomen en in een precaire woonsituatie. Het aanbod van de SVK's richt zich in het bijzonder op deze doelgroep, maar haar patrimonium is nog relatief beperkt (4.913 beheerde woningen eind 2009) en niet in alle gemeenten aanwezig (237 gemeenten eind 2009).		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Analyse van de sterkten en zwakten van de organisatie, werking en financiering van de sector van de SVK's met het oog op een bijsturing en versterking.		
	beoogd resultaat	Aangepaste regelgeving met stimuli tot verdere professionalisering van de organisatie en werking, en uitbreiding - zowel van aantal beheerde woningen als naar werkingsgebied – van het aanbod en de dienstverlening.		
Stappenplan + timing	**2010**	Eerste resultaten van de analyse en krachtlijnen in het kader van de versterking van de sector.		
	2011	Bijsturing van de toepasselijke regelgeving.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 156		De toegang tot betaalbaar wonen wordt bevorderd, zodat ook de meest kwetsbare groepen op de woonmarkt terecht kunnen in een betaalbare woning.		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	
	administratie	Afdeling Woonbeleid - departement RWO	**Indicator**	Huurprijsontwikkeling in de sociale huisvesting (in relatie met inkomen) Aantal uithuiszettingen naar aanleiding van huurachterstand.
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	2014
	administraties	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Sociale woonorganisaties		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Een nieuwe berekeningswijze van de huurprijs voor een sociale huurwoning werd recent ingevoerd en zal volledig inwerking treden vanaf 1 januari 2012. Het is van belang dat het concrete effect op de betaalbaarheid van de huurprijs, zeker in combinatie met de huurlasten, voor de sociale huurders wordt opgevolgd. Indien nodig zal de berekeningswijze moeten worden bijgestuurd.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Opvolging effecten invoering nieuwe huurprijsberekening, onderzoek naar de huurlasten in de sociale huisvesting en naar de mogelijkheid tot invoering van een energiecorrectie door het Steunpunt Ruimte en Wonen		
	beoogd resultaat	Betaalbaarheid sociale huurwoning voor elke sociale huurder		
Stappenplan + timing	**2010**	De volledige inwerkingtreding van de nieuwe huurprijsberekening werd uitgesteld tot 1/1/2012, met het oog op het doorvoeren van een grondige evaluatie.		
	2011	Het doorvoeren van een grondige evaluatie van de impact van de huurprijsberekening en het nieuwe financieringssysteem op de betaalbaarheid voor de huurder, op de huurinkomsten en rendabiliteit van de investeringen in sociale woonprojecten voor de verhuurder en de budgettaire impact voor de Vlaamse overheid via de gewestelijke sociale correctie. Op basis van de vaststellingen moet duidelijk worden welke bijsturingen nodig zijn. Aansluitend worden de uitvoeringsbesluiten m.b.t. de minimum huurprijzen en de patrimoniumkorting opgemaakt, met het oog op de volledige inwerkingtreding van de nieuwe huurprijsberekening vanaf 1 januari 2012. • De resultaten van het onderzoek omtrent mogelijkheid tot invoering van een energiecorrectie worden opgenomen • De resultaten van het onderzoek omtrent de betaalbaarheid van huurlasten worden opgenomen		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 157		**De toegang tot betaalbaar wonen wordt bevorderd, zodat ook de meest kwetsbare groepen op de woonmarkt terecht kunnen in een betaalbare woning.**		
Actie		**De betaalbaarheid van privaat wonen wordt bevorderd door een verruiming van de huursubsidie**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Van den Bossche	**Budget**	
	administratie	Afdeling Woonbeleid - departement RWO	**Indicator**	Aantal begunstigde huishoudens van een huursubsidie
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	
	administraties	Agentschap Wonen-Vlaanderen, VMSW		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Sociale woonorganisaties, lokale besturen		
Omschrijving actie	probleemsituering	Door het beperkte aanbod sociale huurwoningen kunnen veel woonbehoeftige huishoudens niet binnen de sociale huisvesting terecht. De huurprijs van een kwaliteitsvolle woning op de private huurwoningmarkt is evenwel voor veel huishoudens met een beperkt of laag inkomen moeilijk of niet betaalbaar.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door het verstrekken van een huursubsidie aan een ruimere groep woonbehoeftigen, de betaalbaarheid van een kwaliteitsvolle woning op de private huurwoningmarkt verbeteren.		
	beoogd resultaat	Door de huursubsidie verkrijgen meer huishoudens met een laag inkomen toegang tot kwaliteitsvolle en betaalbare woningen, via het huren van woningen op de private huurmarkt en/of via het huren van een woning van een sociaal verhuurkantoor		
Stappenplan + timing	2010	De besprekingen werden gevoerd over de voorziene eerste uitbreiding van het huursubsidiestelsel voor de mensen die te lang op de wachtlijst voor een sociale woning staan. Er kon evenwel nog geen politiek akkoord worden bereikt.		
	2011	Het stelsel van huursubsidie wordt uitgebreid om minstens tegemoet te komen aan de noden van mensen die te lang op de wachtlijst voor een sociale woning staan. Daarnaast worden voorstellen geformuleerd tot een verruimd huursubsidiestelsel, rekening houdend met de budgettaire mogelijkheden.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 158		De toegang tot betaalbaar wonen wordt bevorderd, zodat ook de meest kwetsbare groepen op de woonmarkt terecht kunnen in een betaalbare woning.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Van den Bossche	Budget	
	administratie	Afdeling Woonbeleid - departement RWO	Indicator	Bereik van meest behoeftige huishoudens door de huurdersorganisaties
Betrokkenen	kabinetten		Evaluatie	
	administraties	Agentschap Wonen-Vlaanderen		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Sociale woonorganisaties, lokale besturen, Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (mbt huurwaarborg)		
Omschrijving actie	probleemsituering	Er zijn diverse toegangsdrempels tot de bestaande woonondersteuning voor mensen in armoede. Enerzijds ontbreekt het vaak aan aangepaste, laagdrempelige informatiekanalen om mensen in armoede op een begrijpelijke wijze te informeren over de ondersteuningsmaatregelen. Anderzijds blijken de aanvraagprocedures vaak complex of gelden voorwaarden waardoor bepaalde groepen worden uitgesloten. Deze toegangsdrempels verhinderen dat mensen in armoede effectief beroep kunnen doen op deze ondersteuningsmaatregelen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een combinatie van maatregelen is nodig, om enerzijds de huishoudens te informeren en te ondersteunen bij het beroep doen op de woonondersteuning, anderzijds om voorwaarden om in aanmerking te komen voor ondersteuning die bepaalde groepen uitsluiten of de toegang bemoeilijken te remediëren.		
	beoogd resultaat	De bestaande diensten voor woonondersteuning (o.a. woonwinkels, huurdersorganisaties) zijn bekend bij en laagdrempelig toegankelijk voor mensen in armoede. De administratieve drempels en uitsluitingsmechanismen bij de inschrijving, actualisatie en toewijzing van een sociale huurwoning zijn weggewerkt.		
Stappenplan + timing	2010	Een uitbreiding en decentralisatie van de adviesverlening van de huurdersorganisaties via bijkomende regionale steunpunten en de verdere uitbouw van de samenwerking met lokale besturen, zullen bijdragen tot een optimale toegankelijkheid van de dienstverlening en een op termijn gebiedsdekkende werking.		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 159		**De woonkwaliteit verbeteren, zodat ook de meest kwetsbare groepen op de woonmarkt terecht kunnen in een woning van goede kwaliteit**		
Actie		**Het samenspel van stimulerende en sanctionerende initiatieven ter verbetering van de woningkwaliteit zal worden versterkt met aandacht voor de bewoner**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	
	administratie	Afdeling Woonbeleid - departement RWO	**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties	Agentschap Wonen-Vlaanderen, Wooninspectie		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Sociale woonorganisaties, lokale besturen, Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Er bestaat een uitgebreid instrumentarium ter handhaving en verbetering van de woningkwaliteit. Het instrumentarium houdt tot op heden nog te weinig rekening met de behoeften van de zittende huurder. Zo vormt de herhuisvesting van de bewoners van woningen die ongeschikt of onbewoonbaar werden verklaard, of waarbij de Wooninspectie de verhuurder heeft geverbaliseerd, nog steeds een zwak punt in het woonkwaliteitsbeleid.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het Steunpunt Ruimt en Wonen voert een onderzoek 'De evaluatie van het kwaliteitsinstrumentarium vanuit het perspectief van de huurder' uit. In dit onderzoek wordt de actuele stand van zaken betreffende de herhuisvesting, de begeleiding en de preventie nagegaan. Daarnaast wordt eind 2010 een proefproject 'Recuperatie van de herhuisvestingskosten bij de eigenaar' opgestart. Hiertoe zullen een aantal gemeenten samenwerken met Wonen-Vlaanderen en de Wooninspectie.		
	beoogd resultaat	Meer aandacht voor en verbetering van de positie van de zittende huurder in het kader van de procedures woningkwaliteit, door onder meer voldoende en flexibele opvangmogelijkheden voor tijdelijke opvang en voldoende uitgebouwde instrumenten om permanente en structurele herhuisvesting mogelijk te maken voor de betrokken huurders in een kwalitatieve en betaalbare huurwoning op de private of sociale huurmarkt.		
Stappenplan + timing	**2010**	Uitvoering en resultaten onderzoek 'De evaluatie van het kwaliteitsinstrumentarium vanuit het perspectief van de huurder'.		
	2011	Uitvoering en resultaten proefproject 'Recuperatie van de herhuisvestingskosten bij de eigenaar'.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 160		**De woonzekerheid voor de meest kwetsbare mensen wordt verhoogd.**		
Actie		**Woonzekerheid van de sociale huurder wordt gegarandeerd**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van Den Bossche – Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Departement WVG / afdeling Woonbeleid – departement RWO	**Indicator**	Aantal uithuiszettingen per jaar per SHM met vermelding van reden
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Sociale woonorganisaties, OCMW, CAW		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	In principe is de woonzekerheid van de sociale huurder groot, zeker in vergelijking met de huurders op de private huurwoningmarkt. Toch worden jaarlijks sociale huurders uit hun huis gezet, omdat ze hun huurdersverplichtingen niet nakomen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een sociale verhuurder die huurders opvolgt, begeleidt en ondersteunt bij het nakomen van de huurdersverplichtingen, kan snel problemen detecteren en aan de alarmbel trekken. Het is van belang dat een sociale verhuurder beroep kan doen op en doorverwijzen naar gespecialiseerde lokale welzijns- en begeleidingsinstanties (OCMW, CAW, …), onder meer voor budgetbegeleiding.		
	beoogd resultaat	In overleg en samenwerking tussen wonen en welzijn zal een samenwerkingsprotocol tussen wonen en welzijn, een gedragen methodiek 'preventieve woonbegeleiding' en een programmatie voor de ambulante woonbegeleiding worden ontwikkeld. Dit moet bijdragen tot een betere begeleiding van sociale huurders en resulteren in een daling van het aantal uithuiszettingen in de sociale huisvesting.		
Stappenplan + timing	**2010**	Het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk voert een evaluatieonderzoek uit van de bestaande projecten preventieve woonbegeleiding en begeleid wonen bij de CAW's. Vanuit wonen zal een ad hoc onderzoek worden opgestart binnen het Steunpunt Ruime en Wonen naar de uitvoering van de basisbegeleidingstaken zoals voorzien in het kaderbesluit sociale huur (BVR 12/10/2007) en de organisatie van de sociale diensten bij de SHM's.		
	2011	Op basis van de evaluaties komen tot een samenwerkingsprotocol tussen wonen en welzijn, een gedragen methodiek 'preventieve woonbegeleiding' en een programmatie voor de ambulante woonbegeleiding.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 161		**De woonzekerheid voor de meest kwetsbare mensen wordt verhoogd.**		
Actie		**Woonzekerheid van de private huurder wordt gegarandeerd**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van Den Bossche & Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Departement WVG / afdeling Woonbeleid - departement RWO	**Indicator**	Aantal uithuiszettingen per jaar met vermelding van reden (via OCMW's???)
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren	Sociale woonorganisaties, OCMW, CAW, Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Het aantal uithuiszettingen op de private huurwoningmarkt lijkt in stijgende lijn te gaan. De meeste vorderingen tot gerechtelijke uithuiszetting zijn een gevolg van een oplopende huurachterstal, al dan niet in combinatie met andere huurproblemen. De emotionele, sociale en economische impact van een dreigende of effectieve uithuiszetting is zeer groot, in de eerste plaats voor de huurder en zijn huishouden, en in mindere mate eveneens voor de verhuurder. Daarnaast is de financiële kost en de schade voor de samenleving van een escalerend conflict en een uithuiszetting aanzienlijk. Indien de huurder niet over een sociaal vangnet beschikt, wordt hij/zij bovendien thuisloos.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Om de mogelijkheden voor een betere preventie van uithuiszetting te verkennen, wordt in eerste instantie de problematiek beter in kaart gebracht. Het betreft gegevens inzake de betrokken doelgroep en de essentiële fases in het proces van uithuiszetting. In dit kader worden verkennende gesprekken met de betrokken actoren belegd, zodat de problematiek verduidelijkt kan worden vanuit de verschillende invalshoeken van de betrokken actoren en instanties.		
	beoogd resultaat	Een betere preventie van uithuiszetting op de private huurwoningmarkt, door een adequate ondersteuning.		
Stappenplan + timing	**2010**	In kaart brengen van de problematiek van de dreigende en effectieve uithuiszetting op de private huurwoningmarkt.		
	2011	In kaart brengen van de problematiek en op basis hiervan eerste voorstellen formuleren tot betere preventie van uithuiszetting.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 162		**De woonzekerheid voor de meest kwetsbare mensen wordt verhoogd.**		
Actie		**Er zijn in 2014 in Vlaanderen minder daklozen dan in 2011**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	departement WVG	**Indicator**	Aantal daklozen?
Betrokkenen	kabinetten	Wonen	**Evaluatie**	
	administraties	Afdeling Woonbeleid - Departement RWO		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Sociale woonorganisaties, OCMW, CAW, Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (cfr; Verslag 2008-2009 – deel 2)		
Omschrijving actie	probleemsituering	Dak- en thuisloosheid is de meest schrijnende uiting van het tekortschieten van een welzijns- en woonbeleid. Er zijn geen betrouwbare gegevens over het aantal dak- en thuislozen in Vlaanderen, maar de cliëntgegevens van de opvanginitiatieven geven een indicatie.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Er zijn verschillende initiatieven voorzien, onder meer een wetenschappelijk onderbouwde nulmeting, meer afstemming en overleg, uitbreiding aantal opvangplaatsen, ... Specifiek op vlak van wonen is de toegankelijkheid en doorstroming naar de reguliere woningmarkt en in het bijzonder de sociale huisvesting van groot belang. In het kader van de evaluatie van het Kaderbesluit Sociale Huur wordt het systeem van versnelde toewijzing in de sociale huur voor daklozen doorgelicht.		
	beoogd resultaat	Minder daklozen in 2014 in vergelijking met 2011		
Stappenplan + timing	2010			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 163		**Energiebesparende maatregelen houden de energiekosten in toom, zowel bij eigenaars als bij huurders in de private en sociale huursector.**		
Actie		**Minimale energieprestaties opleggen aan alle verhuurde woningen**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	Vanaf 2011 te onderzoeken
	administratie	VEA	**Indicator**	Aangepast technisch woningonderzoek Uitgewerkte ondersteuningsmaatregelen t.b.v. eigenaars van huurwoningen
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet van Vlaams minister voor Energie en Wonen	**Evaluatie**	
	administraties	VEA, Wonen-Vlaanderen		
	mensen in armoede	Samenlevingsopbouw, Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen, Steunpunt Armoedebestrijding, VPAO Energie		
	andere actoren	Huurdersbond, Eigenaarssyndicaat		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Het blijkt erg moeilijk om eigenaars aan te sporen tot het energiezuiniger maken van woningen die ze verhuren. De woningen in het laagste segment van de huurmarkt worden doorgaans bewoond door mensen die het financieel lastig hebben en weinig mogelijkheden hebben de hoge energiekosten te drukken.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Via de Vlaamse Wooncode minimale energieprestaties opleggen aan alle huurwoningen. Om te vermijden dat door het opleggen van eisen het aantal huurwoningen zou dalen, moet dit gepaard gaan met (te ontwikkelen) maatregelen ter ondersteuning van energetische renovatie.		
	beoogd resultaat	Dalende energiekosten en levenscomfortverhoging voor (arme) huurders		
Stappenplan + timing	**2010 (gerealiseerd op 31/12)**	Wijziging Vlaamse Wooncode		
	2011	Integratie van energetische aspecten in technisch woningonderzoek door Agentschap Wonen-Vlaanderen		
	2012	Te plannen		
	2013	Te plannen		
	2014	Te plannen		

Doelstelling 164		**Via openbaredienstverplichtingen kwaliteitsvolle dienstverlening door leveranciers garanderen in samenwerking met een sterke regulator om hierop toe te zien.**		
Actie		**Neutrale monitoring van de dienstverlening van de leveranciers**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	Binnen werkingsbudget VREG
	administratie	Vlaams Energieagentschap (VEA) + Vlaamse Regulator voor Elektriciteit en Gas (VREG)	**Indicator**	Het monitoringsysteem moet in de tweede helft van 2011 actief zijn, tenzij het opzetten van eventuele informatica-technische systemen meer tijd in beslag neemt (aanbesteding + uitwerking). VREG en kabinet volgen dit op.
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet van Vlaams minister van Energie van den Bossche: akkoord met methodiek, budget voorzien voor uitwerking, desgevallend wetgeving opstellen	**Evaluatie**	Jaarlijks evaluatie (intern en met stakeholders) en eventueel bijsturing
	administraties	Uitwerking en uitvoering vooral door VREG.		
	mensen in armoede	Samenlevingsopbouw – project energie / Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen: het voorstel kan via het verticaal PAO vooraf met hen afgestemd worden. Nadien krijgen ze informatie op maat met betrekking tot de werking en interpretatie van de ontwikkelde methodiek.		
	andere actoren	Leveranciers: afstemming methodiek + aanlevering gegevens Consumentenorganisaties: afstemming methodiek Andere regulatoren: De Waalse regulator CWaPE heeft al een methodiek uitgewerkt. De VREG zal deze methodiek bestuderen. Met CREG + CWaPE + Brugel zal ook afgestemd worden met het oog op rapportering aan de Europese Commissie. Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	De VREG heeft al een leveranciersvergelijking die zich focust op de prijzen, op het groengehalte en op de contractmodaliteiten. Uit enquête van de VREG blijkt dat afnemers bij de keuze van een leverancier ook de dienstverlening belangrijk vinden. Hierover bestaat geen objectieve informatie.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door een neutrale monitoring krijgt de klant objectieve informatie over de dienstverlening en worden tegelijkertijd de leveranciers aangezet om een betere dienstverlening te verzekeren.		
	beoogd resultaat	Een transparant neutraal monitoringsysteem op de website van de VREG dat afnemers informatie geeft over de dienstverlening van leveranciers en dat regelmatig geactualiseerd wordt. Ook telefonisch via 1700 kan een afdruk van de monitoringresultaten verkregen worden.		
Stappenplan + timing	**2010**	Interne visienota met voorstel voor monitoring uitgewerkt		
	2011	Afstemming met leveranciers en uitwerking methodiek + desgevallend aanbesteding voor informatica-technische ondersteuning.		
	2012 tot en met 2014	Jaarlijkse evaluatie en eventuele verfijning methodiek		

Doelstelling 164		**Via openbaredienstverplichtingen kwaliteitsvolle dienstverlening door leveranciers garanderen in samenwerking met een sterke regulator om hierop toe te zien.**		
Actie 2		**Met de federale ombudsdienst Energie worden afspraken gemaakt rond samenwerking met betrekking tot geschillen**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	Binnen regulier budget VREG
	administratie	Vlaams Energieagentschap (VEA) + Vlaamse Regulator voor Elektriciteit en Gas (VREG)	**Indicator**	Afspraken vastgelegd eind 2010
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet van Vlaams minister van Energie Van den Bossche: akkoord met methode van samenwerking, desgevallend wetgeving opstellen	**Evaluatie**	Jaarlijks evaluatie (intern, met de andere regulatoren en met de federale ombudsdienst) en eventueel bijsturing
	administraties	Uitwerking en uitvoering door VREG.		
	mensen in armoede	Samenlevingsopbouw – project energie / Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen: er is geen voorafgaande afstemming. De methode van samenwerking en hoe deze verloopt wordt toegelicht.		
	andere actoren	Federale ombudsdienst Leveranciers en netbeheerders: zij zijn de partijen tegen wie klachten worden ingediend Andere regulatoren: zij ondertekenen ook de samenwerkingsovereenkomst		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Klachten van Vlaamse afnemers over Vlaamse bevoegdheden werden voor de komst van de federale ombudsman door de VREG behandeld. Klagers weten niet altijd goed waar ze precies met hun klacht terechtkunnen. Zij sturen daarom hun klacht naar verschillende instanties in de hoop een antwoord te krijgen.. Er zijn verschillende instanties die kunnen aangesproken worden en die klachten kunnen behandelen. De federale ombudsman wil een uniek aanspreekpunt zijn (= 1 loket). Er moeten echter afspraken gemaakt worden om te verzekeren dat klachten die zowel bij VREG als ombudsman binnenkomen één uniform antwoord krijgen en correct geregistreerd worden		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een overeenkomst met de federale ombudsdienst zorgt ervoor dat de VREG niet zelf een aparte ombudsdienst moet opzetten. Er is één uniek aanspreekpunt waardoor de klant niet meer moet nadenken of hij nu bij de VREG of bij de federale ombudsdienst terecht kan. De overeenkomst bepaalt dat er op regelmatige tijdstippen overleg is en bepaalt welke informatie en hoe die wordt uitgewisseld. Op die manier blijft de VREG een vinger aan de pols houden. De VREG ontvangt op regelmatige tijdstippen informatie over het aantal klachten, de onderwerpen, … De federale ombudsdienst kan ook altijd bij de VREG terecht voor input over complexe klachten en om afstemming te krijgen over specifieke onderwerpen.		
	beoogd resultaat	Afspraken tussen de energieregulatoren en federale ombudsman die de afhandeling van vragen en klachten in België onderling regelen. De overeenkomst bevat ook de praktische afspraken die ervoor zorgen dat de VREG betrokken blijft bij de problemen op de Vlaamse markt. De federale ombudsman is het uniek aanspreekpunt zodat vragen en klacht efficiënt behandeld worden en een uniform en duidelijk antwoord krijgen.		
Stappenplan + timing	**2010**	Afspraken zijn definitief vastgelegd en gecommuniceerd aan de verenigingen waar armen het woord nemen.		
	2011 tot en met 2014	Jaarlijkse evaluatie en eventuele bijsturing afspraken		

Doelstelling 164		**Via openbaredienstverplichtingen kwaliteitsvolle dienstverlening door leveranciers garanderen in samenwerking met een sterke regulator om hierop toe te zien.**		
Actie 3		**Evaluatie van de sociale openbaredienstverplichtingen (waaronder werking LAC) in overleg met mensen in armoede**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	
	administratie	Vlaams Energieagentschap (VEA) + Vlaamse Regulator voor Elektriciteit en Gas (VREG)	**Indicator**	Eindnota moet op 30/09/2011 afgeleverd zijn
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet van Vlaams minister van Energie Van den Bossche: goedkeuring evaluatieproject + ontvangt resultaat van de evaluatie / Kabinet Welzijn: betrokkenheid met betrekking tot evaluatie LAC	**Evaluatie**	2010 Binnen regulier budget VREG en VEA 2011 Budget voor veldwerk en verwerking enquêtes: nog te bepalen 2012 Binnen regulier budget VREG en VEA
	administraties	De evaluatie zal vooral uitgevoerd worden door VEA en VREG		
	mensen in armoede	- via het verticaal PAO worden mensen in armoede betrokken bij de besluitvorming - in het evaluatietraject worden ze uitgenodigd op het startevent (seminarie van halve dag), daarna worden ze ondermeer via enquêtes bevraagd (met medewerking OCMW's)		
	andere actoren	De groep stakeholders voor evaluatie wordt zeer breed gehouden, zowel leveranciers en netbeheerders, VVSG, SERV, academici, Gezinsbond, CAW's, vakbonden, federale ombudsdienst enz worden betrokken		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Op 13/3/2009 werd het aangepaste besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot de sociale openbaredienstverplichtingen goedgekeurd. In deze legislatuur wordt dit aangepaste besluit geëvalueerd. Ondermeer de invoering van aardgasbudgetmeters moet opgevolgd en waar nodig bijgestuurd worden.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Grondige evaluatie van het sociale energiebeleid moet de effectiviteit en de efficiëntie hiervan bestuderen en indien nodig aanpassingen suggereren.		
	beoogd resultaat	Nota met conclusies en aanbevelingen voor Vlaams minister van Energie, indien nodig kan dit leiden tot aanpassingen wetgeving.		
Stappenplan + timing	**2010**	Formele start van de evaluatie vindt plaats tijdens een studiedag op vrijdag 26/11/2010. Voorbereiding voor de diverse stappen in de evaluatie worden getroffen.		
	2011	Uitvoering plan evaluatie met enquêtes, rondetafels, internationale benchmark enz		
	2012	Nota met conclusies en aanbevelingen voor Vlaams Minister van Energie, indien nodig kan dit leiden tot aanpassingen wetgeving.		
	2013	Mogelijk aanpassing wetgeving en implementatie, afhankelijk van het resultaat van de evaluatie		
	2014	Afgerond		

Doelstelling165		**Iedereen is voldoende geïnformeerd over de mogelijke keuzes op de energiemarkt en de ondersteuningsmaatregelen op vlak van energiebesparing. Deze informatie leidt in belangrijke mate tot het gewenste gedrag.**		
Actie		**Gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden stimuleren en ondersteunen om een laagdrempelig energieloket te integreren in het woonloket waar kwetsbare (kandidaat-)huurders en eigenaars terecht kunnen voor informatie, ondersteuning en begeleiding op maat rond energiebesparing energierenovatie en energiezuinig bouwen en verbouwen en de bestaande ondersteuningsmechanismen (energiebesparing en woonkwaliteit) en rechten en plichten op de energiemarkt (keuze energieleverancier, sociale openbaredienstverplichtingen)**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Energie en Wonen	**Budget**	2010 23.000 euro voor onderzoeksproject CeDuBo (budget VEA) 2011 t/m2012: Vast te leggen budget voor proefprojecten 2013 t/m 2014: Te onderzoeken
	administratie	VEA en Agentschap Wonen-Vlaanderen (trekker) en VREG (ondersteuning)	**Indicator**	Rapport CeDuBo december 2010 Proefprojecten 2011
Betrokken en	**kabinetten**	Kabinet van Vlaams minister voor Energie en Wonen	**Evaluatie**	
	administraties	VEA, Agentschap Wonen-Vlaanderen, VREG		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, Samenlevingsopbouw, Steunpunt Armoedebestrijding		
	andere actoren	Centrum Duurzaam Bouwen CeDuBo (onderzoeksproject 06/2010 – 12/2010), relevante bestaande woonloketten met dienstverlening rond energie, VPAO energie		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Ondanks intensieve communicatie en (nieuwe) premies voor energiebesparende investeringen, worden sommige doelgroepen niet bereikt noch geactiveerd tot energetische renovatie. Er blijkt met name voor de doelgroep van sociaal-economische achtergestelde gezinnen hoge nood aan informatieverstrekking en begeleiding op maat.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Over het Vlaamse gewest uit te bouwen loketten bieden integrale informatie en begeleiding met betrekking tot energie in de woning. Er wordt gestreefd naar een uniek loketsysteem voor de aanvraag van alle tussenkomsten voor woningrenovatie. De gehanteerde methodiek laat toe om ook lage inkomensgroepen op maat verder te helpen. In eerste instantie worden bestaande initiatieven in kaart gebracht en wordt gezocht naar een gepaste methodiek. Vervolgens worden enkele proefprojecten opgestart om de methodiek uit te testen zodat die op termijn breed toegepast kan worden.		
	beoogd resultaat	Belangrijke onderdelen in de dienstverlening zijn: sensibilisering en informatieverstrekking rond energiebesparende woningrenovatie, begeleiding bij het bekomen van tussenkomsten, het informeren van de kwetsbare (kandidaat-)huurders en eigenaars over het aanvragen van een aansluiting, vragen over het energiecontract, over hun energiefactuur en hoe zij kunnen besparen door een juiste leverancier te kiezen, vragen over verhuizen, over de budgetmeter, …		
Stappenplan + timing	**2010**	CeDuBo levert rapport af met inventaris initiatieven en advies verdere uitwerking		
	2011	Voorbereiding en uitvoering van enkele proefprojecten		
	2012	Uitvoering en evaluatie van proefprojecten		
	2013	Bredere implementatie van energieloketten		
	2014	Bredere implementatie van energieloketten		

Doelstelling165		**Iedereen is voldoende geïnformeerd over de mogelijke keuzes op de energiemarkt en de ondersteuningsmaatregelen op vlak van energiebesparing. Deze informatie leidt in belangrijke mate tot het gewenste gedrag.**		
Actie		**Project rond energieconsulenten verder zetten**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	2010 t/m2013: 450.000 euro voor de globale doelgroep huishoudens
	administratie	VEA	**Indicator**	Aantal projecten met energieconsulenten doelgroep huishoudens
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet van Vlaams minister voor Energie	**Evaluatie**	Periodieke projectevaluatie, coördinatie VEA
	administraties	VEA		
	mensen in armoede	Samenlevingsopbouw wordt geconsulteerd ifv behoeftenbepaling		
	andere actoren	Uitvoerders van een project energieconsulent zoals Gezinsbond, ACW, Ouderenverenigingen, armoedeverenigingen, ….		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Sinds enkele jaren kent de minister voor Energie facultatieve subsidies voor energieconsulenten tot voor de doelgroepen bedrijven, bouwprofessionals en huishoudens. Na evaluatie wordt in 2010 een nieuwe werkwijze voorbereid die moet toelaten om de projectinhouden meer te sturen, langere projectperiodes te realiseren en de doelgroepen maximaal te bereiken. Energieconsulenten zijn bij voorkeur actief binnen bestaande organisaties met groot bereik en expertise naar de doelgroep.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Energieconsulenten voor de doelgroep huishoudens zullen deze op maat informeren, sensibiliseren en activeren tot energiebesparing. Ook gezinnen uit lage inkomensgroepen kunnen beroep doen op gepaste dienstverlening. Sinds 2007 gebeurt dit via de inzet van sociale energieconsulenten die actief zijn binnen Samenlevingsopbouw.		
	beoogd resultaat	Zo ruim mogelijk bereik van de doelgroep huishoudens via de inzet van een aantal energieconsulenten die informeren, sensibiliseren en activeren tot energiebesparing. Bestaande instrumenten en ondersteuningen worden daarbij maximaal benut. Het is ook belangrijk dat de energieconsulenten ook de VREG-materie kennen zodat zij kunnen inspelen op informatiebehoeften (verhuis, leveranciersvergelijking, energiecontract, meterstanden, energiefactuur, …)		
Stappenplan + timing	**2010**	Het Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van steun aan energieconsulentenprojecten is principieel goedgekeurd Eerste oproep tot het indienen van projectvoorstellen is gelanceerd		
	2011	Opstart nieuwe projecten		
	2012	Uitvoering projecten		
	2013	Uitvoering projecten – planning volgende werkingsperiode – nieuwe oproep		
	2014	Opstart en uitvoering nieuwe projecten		

Doelstelling165		**Iedereen is voldoende geïnformeerd over de mogelijke keuzes op de energiemarkt en de ondersteuningsmaatregelen op vlak van energiebesparing. Deze informatie leidt in belangrijke mate tot het gewenste gedrag.**		
Actie		**Vlaamse burgers informeren met betrekking tot werking en kansen voor de Vlaamse energiemarkt en hen aansporen een bewuste keuze te maken voor een leverancier.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	2010 t/m 2011 Binnen bestaand werkingsbudget VREG 2012 t/m 2014 Te bepalen – hangt samen met de evaluatie en eventuele aanpassing van aanpak en methodiek
	administratie	VREG	**Indicator**	Meeting voor eind 2010 en aangepast communicatieplan voor 2011. VREG en SLO volgen dit op.
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet van Vlaams minister voor Energie	**Evaluatie**	Jaarlijks evaluatie (intern, met Samenlevingsopbouw en met stakeholders) en eventueel bijsturing
	administraties	Uitwerking en uitvoering vooral door VREG (in overleg en samen met Samenlevingsopbouw)		
	mensen in armoede	Meeting rond laagdrempelige communicatie naar doelgroep met Ellen Dries Samenlevingsopbouw naar aanleiding van ons aanbod omwille van kritiek stakeholdersenquête		
	andere actoren	Leveranciers en netbeheerders: ook zij moeten aangespoord worden om laagdrempelig te communiceren met al hun doelgroepen		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Bewust omgaan met de energiefactuur is ook voor mensen in armoede heel belangrijk omdat zij op die manier kunnen besparen. Het is heel belangrijk dat ook zij de weg kennen naar de leveranciersvergelijking en op een objectieve manier geholpen worden om de 'beste' leverancier te kiezen. Zij moeten ook informatie op maat krijgen over verhuis zodat zij weten wat ze moeten doen als ze verhuizen. Verhuizingen leiden nog altijd tot problemen op de markt. Het is belangrijk dat alle verhuizers een correcte slotfactuur krijgen en dat de voorschotfacturatie op basis van de juiste meterstanden wordt opgestart. Voor sociaal zwakkeren is dat zeker belangrijk omdat te hoge of late afrekeningen hun situatie nog moeilijker kunnen maken.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Door beknopte, duidelijke en eenvoudige informatie op maat wil de VREG iedereen in Vlaanderen bereiken. Niet enkel via de website, maar ook via affiches, folders en brochures in eenvoudige taal.		
	beoogd resultaat	Toegankelijkere en meer overzichtelijke website voor burgers en voor hulpverleners		
Stappenplan + timing	**2010**	Meeting met Samenlevingsopbouw en aangepast communicatieplan voor 2011		
	2011	Uitvoeren communicatieacties en evaluatie		
	2012	Jaarlijkse evaluatie en eventuele aanpassing aanpak en methodiek		
	2013	Jaarlijkse evaluatie en eventuele aanpassing aanpak en methodiek		
	2014	Jaarlijkse evaluatie en eventuele aanpassing aanpak en methodiek		

Doelstelling 166		**De Vlaamse overheid engageert zich om een betere sociale bescherming te garanderen van de klant op het vlak van de sociale openbare dienstverleningen voor de watersector.**		
Actie		**Actualisering van de regelgeving voor de watersector cfr energiesector / beter afstemmen van de openbare dienstverplichtingen van water- en energiesector**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Schauvliege	**Budget**	Geen – enkel personeelskost
	administratie	VMM	**Indicator**	Sociale statistieken - aan te leveren door VMM - jaarlijkse indicator - wettelijk verankerd in artikel 27 van Besluit houden bepalingen over het algemeen waterverkoopreglement.
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinetten Vandeurzen en Van den Bossche	**Evaluatie**	
	administraties	Departement WVG, Departement RWO, VEA, en VREG (Thematisch overleg op regelmatige basis)		
	mensen in armoede	Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, Samenlevingsopbouw en Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen (Adviesvraag en terugkoppeling)		
	andere actoren	VVSG, SVW en Sociale huisvestingsmaatschappijen (Consultatie en afspraken implementatie)		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Voor de energiesector werd de sociale openbare dienstverlening al uitgewerkt en geharmoniseerd via een regelgevend kader. Voor de watersector is dit nog niet het geval en hanteren de drinkwatermaatschappijen een eigen sociaal beleid. In 2009 organiseerde het steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting in samenwerking met VMM en de drinkwatermaatschappijen een enquête rond de betaalbaarheid van water. De resultaten zijn verwerkt in een rapport met concrete aanbeveling. Met de uitwerking van het ontwerp waterverkoopreglement is al een belangrijk inhaalbeweging opgestart. Een verdere invulling van de sociale dienstverplichtingen voor de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk dient echter nog te gebeuren. Via het VPAO binnen LNE zal een afstemming tussen water en energie worden verzekerd. Naast de verdere ontwikkeling van de sectorregelgeving is het ook van belang dat het welzijnsbeleid inspeelt op de problematiek (aansturing LAC-werking; verplichting sociaal vooronderzoek voor afsluiting;..).		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het bestaande regelgevend kader is onvoldoende om een harmonisering van de sociale dienstverlening in de drinkwatervoorziening te bekomen. De ontwikkeling van een aanvullende regelgeving kan in belangrijke mate een dergelijke harmonisering op het terrein afdwingen. Een belangrijk aspect hierbij is de opvolging van de implementatie van deze regelgeving op het terrein.		
	beoogd resultaat	Een betere sociale bescherming van de klant (cfr statuut beschermde klant) / Afsluitingen van water voor huishoudelijke klanten enkel mogelijk na voorafgaand sociaal onderzoek. / Regelgeving inzake drinkwatervoorziening afgestemd op deze van energie.		
Stappenplan + timing	**2010**	Artikel 27 van het waterverkoopreglement vraagt de jaarlijkse rapportering van cijfers over afsluiten en heraansluiten, ingebrekestelling, herinneringsbrief, LAC, minnelijke schikking abnormaal hoog gebruik, klachtenbehandeling en gerechtelijke procedures. Het waterverkoopreglement werd op 23 juli 2010 voor de 2de keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het ontwerp van besluit werd voorgelegd aan de Raad van State. In functie van de opmerking van de Raad van State werd besloten om een bijkomende decretale onderbouwing te voorzien in het drinkwaterdecreet via het verzameldecreet 2009. Na de goedkeuring van het verzameldecreet 2009 zal het ontwerp van besluit opnieuw worden voorgelegd aan de Raad van State. In najaar 2010 wordt gestart met de voorbereiding van een ministerieel besluit dat nadere regels vastlegt inzake de bovenvermelde rapportering (sociale statistiek).		
	2011	Definitieve goedkeuring van het besluit houdende bepalingen over het algemeen waterverkoopreglement is voorzien in het voorjaar 2011. Goedkeuring ministerieel besluit sociale statistiek - voorjaar 2011. Uitwerking bijkomende sociale dienstverplichtingen in overleg met organisaties die werken rond armoede, SVW en de beleidsdeeldomeinen energie en welzijn.		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 167 en 181		**Er wordt een preventieve aanpak ontwikkeld in elke kleinstedelijke regio voor de toegang tot een gepast en toereikend aanbod van preventie, hulp en zorg. Lokale besturen voeren een facettenbeleid om gezondheidsrisico's in andere beleidsdomeinen (milieu, ruimtelijke ordening, stadsontwikkeling, ...) te detecteren en voorkomen**		
Acties		**Lokale besturen detecteren de gezondheidsnoden van mensen in armoede Lokale besturen organiseren de lokale samenwerking in verband met preventieve en anderen acties tussen lokale verenigingen, waaronder verenigingen waar armen het woord nemen, OCMW-diensten, buurtwerkingen, wijkgezondheidscentra, lokaal opbouwwerk, enz. en werken hiervoor samen met de Logo's Advies naar lokaal facettenbeleid voor het screenen van beleidskeuzes op hun gezondheidsimpact voor kwetsbare groepen, voor het inbouwen van stimulansen tot gezond gedrag en van een gezonde omgeving in de andere beleidsdomeinen.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen + lokale overheden	**Budget**	2010 t/m 2011 Geen specifiek budget voorzien in de begroting 2012 t/m 2014 Geen extra budget voorzien in meerjarenbegroting
	administratie	VAZG -	**Indicator**	Indicatorenbevraging VIGEZ. Problematiek is opgenomen in lokale sociale beleidsplannen. Registratiegegevens Logo's ?
Betrokkenen	**kabinetten**	Relevante kabinetten die betrokken kunnen worden bij een facettenbeleid	**Evaluatie**	Enkel mogelijk indien bijkomend budget Rapportering diverse organisaties en projecten
	administraties	Overheden VVSG samenwerken:Relevante administraties betrokken bij een facettenbeleid		
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar Armen het woord nemen en andere verenigingen of organisaties die zich tot deze doelgroep richten (oa Vlaams Netwerk Samenlevingsopbouw en Demos). Samenwerking, deskundigheidsbevordering (wederzijds), projecten.		
	andere actoren	Logo's voor disseminatie van methodieken - naar lokale preventieorganisaties - lokale besturen (gemeente en OCMW met oog op integraal lokaal preventief gezondheidsbeleid in het kader van het lokaal sociaal beleidsplan VIGEZ in samenwerking met VVSG en Logo's: - voor methodiek ontwikkeling voor gezonde gemeenten en facettenbeleid - deskundigheidsbevordering - driejaarlijkse indicatorenmeting van het lokaal preventieve gezondheidsbeleid en specifiek van de aandacht voor maatschappelijk kwetsbare groepen VVSG voor opname van gezondheids-facettenbeleid in ondersteuning lokaal sociaal beleid		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Er is een gradiënt in gezondheid en in deelname aan preventieve acties in functie van de socio-economische status (SES). Tot nu toe zijn er weinig effectieve en efficiënte methodieken ontwikkeld om hieraan te verhelpen.Gezond gedrag kunnen stellen is voor mensen in armoede sterk afhankelijk van sociale en fysieke omgevingsfactoren, die bepaald worden door andere beleidsdomeinen. Het lokale beleidniveau heeft veel impact op de dagelijkse leefomgeving. Het domein gezondheid kan niet alle acties in een facettenbeleid dragen en de lokale besturen moeten gestimuleerd worden om naar hun keuzes te kijken met de bril van gelijke kansen op gezond gedrag. Ook voor gezondheidsbevordering op maat kunnen beleidssectoren als onderwijs, doelgroepenbeleid of welzijn een belangrijke rol opnemen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Een algemene strategie om de toegang tot preventieve te verbeteren voor personen met een lagere SES en om een duurzaam integraal beleid hiertoe op lokaal vlak te garanderen. Hierbij inzetten op een lokale aanpak, participatieve doe-activiteiten die inspelen op aanwezige motivaties en een facettenbeleid. Lokale besturen en OCMW's aanzetten een luik gezondheid op te nemen in hun lokaal sociaal beleidsplan (gemeenteraadverkiezingen in 2012). Logo's en SEL's kunnen hierbij ondersteunen. Waar mogelijk moeten methodieken participatief ontwikkeld worden die voor geen enkele sociale groep drempels hebben. Waar dit niet kan moet voorzien worden in een aanpak voor specifieke groepen.		
	beoogd resultaat	Voldoende bekendheid en methodieken voor het lokale beleid voor een toegankelijk aanbod aan duurzame preventieve acties gericht op de meest relevantethema's.		
Stappenplan + timing	**2010**	Er werd hiervoor een specifieke actiefocus voor Logo's geformuleerd. Afwachten hoe de projecten van Logo's hier op zullen antwoord geven.		
	2011	Problemtiek op agenda plaatsen van gemeenten, Logo's, preventieorganisaties en organisaties die methodieken ontwikkelen en ondersteuning bieden. Consensus over algemene strategie.		
	2012	Methodieken ontwikkelen		

	2013	Methodieken ontwikkelen - Goede praktijken en deskundigheidsbevordering
	2014	Goede praktijken en deskundigheidsbevordering
Doelstelling 168 en 170		**In elke kleinstedelijke regio is er een aanbod van laagdrempelige hulpverlening voor personen met persoonlijke en psychische problemen.** **Het ondersteunen van laagdrempelige initiatieven op vlak van geestelijke gezondheidszorg en armoede in heel Vlaanderen.**
Acties		**In elke kleinstedelijke regio wordt hulpverlening op maat van mensen in armoede ontwikkeld in samenwerking met OCMW's, Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW's), Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG's), huisartsenverenigingen, verenigingen waar armen het woord nemen en samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg (SEL's) / In elke kleinstedelijke regio wordt het aanbod naar mensen in armoede verspre** **De samenwerkingsmogelijkheden tussen de verenigingen waar armen het woord nemen en de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg worden onderzocht zodat de toegang tot het aanbod voor mensen in armoede wordt verbeterd: Er is meer outreachende hulpverlening in de geestelijke gezondheidszorg, Er is meer aandacht voor nazorg, De wachtlijsten van de CGG's worden verminderd door aanbodsverhoging en door betere netwerking en samenwerking van de geestelijke gezondheidsactoren.**

Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	Verder te bespreken in het PAO
	administratie	VAZG	**Indicator**	Het aantal mensen dat zich aanmeldt stijgt; het aantal mensen dat wordt doorverwezen stijgt.
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar Armen het woord nemen. Deskundigheidsbevordering wordt een belangrijke factor		
	andere actoren	Alle actoren die hieraan deelnemen worden gestimuleerd om naar en aan preventie mee te werken.		
Omschrijving actie	probleemsituering	Gezondheidsbevordering bij mensen in armoede kan alleen door het aanbod zo laagdrempelig mogelijk te houden en door advies en doorverwijzing te verstrekken op verstaanbare en aanvaardbare wijze.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Samenwerking stimuleren en deskundigheidsbevordering van mensen in armoede richten. Op basis van de noden van de gemeenschap van mensen in armoede doelgericht werken. Goede praktijken vergelijken en op hun haalbaarheid toetsen voor verdere implementatie in andere regio's.		
	beoogd resultaat	Voldoende bekendheid en methodiek om een betere samenwerking tot bevordering van de laagdrempeligheid en de toegankelijkheid van de diensten.		
Stappenplan + timing	2010	Goed-gevoel-Stoel		
	2011	Verdere implementatie en verfijning van het initiatief		
	2012	Verdere implementatie en verfijning van het initiatief		
	2013	Verdere implementatie en verfijning van het initiatief		
	2014	Verdere implementatie en verfijning van het initiatief		

Doelstelling 171		**Problemen in het functioneren van de maatschappelijke basisvoorzieningen worden gesignaleerd en aangepakt.**		
Acties		**De centra voor algemeen welzijnswerk en de OCMW signaleren problemen in samenwerking met andere actoren, zoals het straathoekwerk, de allochtone zelforganisaties, Kind & Gezin, samenlevingsopbouw, verenigingen waar armen het woord nemen en andere relevante actoren.** **In afstemming en samenwerking met het OCMW en mensen in armoede worden initiatieven ontwikkeld die de drempels van de hulp- en dienstverlening verlagen voor mensen in armoede.** **De Vlaamse overheid inventariseert de signalen en hanteert deze inventaris in haar beleidsvoering.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Departement WVG – afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Evaluatie lokaal sociaal beleid (departement) Evaluatie beleidsplannen CAW en Samenlevingsopbouw (departement)
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	Tussentijdse evaluatie lokaal sociaal beleid (in het bijzonder de samenwerkingsverbanden) Jaarlijkse evaluatie van de beleidsplannen van CAW en samenmlevingsopbouw (in de jaarverslagen).
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De CAW geven in hun beleidsplan aan hoe ze de samenwerking met lokale besturen, Samenlevingsopbouw, de verenigingen waar armen het woord nemen en andere sectoren vorm geven.		
	beoogd resultaat	Deze samenwerking tussen de verschillende sectoren moet de drempel naar deze hulp- en dienstverleningsdiensten verlagen.		
Stappenplan + timing	**2010**	De beleidsplannen werden opgesteld en voorgesteld.		
	2011	De beleidsplannen worden uitgevoerd (2011-2015)		
	2012	Aan de lokale besturen werd gevraagd een tussentijdse evaluatie te maken van het lokaal sociaal beleid. In de evaluatie wordt bijzondere aandacht gevraagd voor de samenwerking, in het bijzonder de actoren waarmee samenwerkingsverbanden worden opgezet en de vorm die deze samenwerking aanneemt.		
	2013			
	2014	In de jaarverslagen van de CAW en Samenlevingsopbouw wordt weergegeven hoe de samenwerking met andere relevante actoren vorm krijgt.		

Doelstelling172, 174 en 175		**Mensen in armoede worden op gepaste wijze gesensibiliseerd tot deelname aan zinvolle preventieve onderzoeken, zoals Vlaamse bevolkingsonderzoeken.** **Het beleid concentreert zich sterker op risicogroepen (in het kader van dit plan: mensen in armoede).** **Participatieve ontwikkeling van methodieken.**		
Acties		Bij het uitwerken van initiatieven wordt samengewerkt met relevante organisaties voor het bereiken van mensen in armoede. Ten minste voor het bevolkingsonderzoek naar borstkanker, worden drempels voor mensen in armoede weggewerkt. De gezondheidsdoelstelling voor borstkankeropsporing wordt geëvalueerd, met aandacht voor het bereik van kwetsbare groepen, waaronder mensen met een lagere socio-economische status (SES). Bij het ontwikkelen van gezondheidsbevorderende methodieken en materialen - in samenwerking met mensen in armoede - wordt aandacht besteed aan het zoeken naar methodieken die effectief en doelmatig zijn in het motiveren van mensen in armoede tot volgehouden gezond gedrag. Expertisecentra (thematisch en themaoverstijgend) nemen dit criterium in hun convenanten op. Ontwikkeling en evaluatie van methodieken door VIGeZ en andere partnerorganisaties, gericht op kansarmen, gebeurt in samenwerking met (het netwerk van) verenigingen waar armen het woord nemen of ervaringsdeskundigen en organisaties die de doelgroep bereiken Binnen de actieplannen voor de realisatie van Vlaamse gezondheidsdoelstellingen wordt nagegaan of er voldoende strategieën en methodieken zijn uitgewerkt die even toegankelijk zijn voor kwetsbare groepen of die zich specifiek richten op kansarmen		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen	**Budget**	2010 t/m 2011 Geen extra budget voorzien 2012 t/m 2014 Geen extra budget voorzien in meerjarenbegroting
	administratie	VAZG – PET – team preventie	**Indicator**	Nog te bepalen (zie omschrijving actie)
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	Aan de hand van de monitoring van de indicatoren (afh. van realisatie van de actie: met name het vinden van indicatoren + bronnen) Volgens model dat ontwikkeld wordt door het steunpunt WVG (Procesevaluatie) Aan de hand van rapporteringen over jaarplannen van betrokken organisaties
	administraties			
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar Armen het woord nemen		
	andere actoren	Centra voor borstkankeropsporing en hun consortium en andere organisaties voor andere bevolkingsonderzoeken, zorgverleners, VIGEZ. Logo's's, lokale besturen en VVSG , samenlevingsopbouw, enz.		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Niettegenstaande het gratis aanbod en een systeem van actief uitnodigen bij bijvoorbeeld het bevolkingsonderzoek naar borstkanker, blijkt dat mensen in armoede minder participeren aan preventieve onderzoeken en bevolkingsonderzoeken dan de doorsnee bevolking. Hun participatie ligt wel hoger dan bij opportunistische of wilde screening.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Indicatoren en bronnen voor monitoring zoeken Drempels inventariseren Methodieken om drempels te verlagen inventariseren, ontwikkelen en uittesten in pilootprojecten. De methodieken worden bij voorkeur lokaal ingezet en spelen best in op aanwezige motivatie bij de doelgroep en zijn best interactief. Waar mogelijk moeten methodieken participatief ontwikkeld worden die voor geen enkele sociale groep drempels hebben. Waar dit niet kan moet voorzien worden in een aanpak voor specifieke groepen. Methodieken implementeren (dissemineren en uitvoeren) Effecten monitoren Er wordt voortgewerkt op basis van de algemene aanpak in actie nr167. …		
	beoogd resultaat	Verkleinen van de sociale gradiënt in deelname aan preventieve onderzoeken zoals bevolkingsonderzoeken als hefboom voor gelijke kansen op lang en gezond leven.		
Stappenplan + timing	**2010**	Stand van zaken : VIGEZ en Consortium		
	2011	Indicatoren en bronnen voor monitoring zoeken, Nulmeting Drempels verder inventariseren, methodieken inventariseren, ontwikkelen en uittesten.		
	2012	Idem, werkzame methodieken implementeren en monitoren. Bij nieuwe bevolkingsonderzoeken van in het begin rekening houden met bereik van mensen in armoede. Jaarplannen beheersovereenkomsten houden o.a. rekening met bereiken van mensen in armoede		
	2013	Idem, evaluatie gezondheidsdoelstelling en gezondheidsconferentie		
	2014	Idem 2012 met inbreng van nieuwe accenten uit gezondheidsconferentie en hernieuwde gezondheidsdoelstelling.		

Doelstelling173, 174, 175, 177 en 180		**Preventie-initiatieven zijn beter toegankelijk voor mensen in armoede (vb. seksuele gezondheid waaronder anticonceptie, rookstop (en ruimer TAD), gezonde voeding en beweging, bevordering van geestelijke gezondheid, vaccinaties, initiatieven gezondheid en milieu, CO-ongevallen, …) / Het beleid concentreert zich sterker op risicogroepen (in kader van dit actieplan: mensen in armoede) / Participatieve ontwikkeling van methodieken / Goede praktijken worden sectoroverstijgend verspreid / Gezonde voeding en beweging worden meer toegankelijk gemaakt voor mensen in armoede.**		
Acties		**- CAW's , OCMW's, minderhedencentra, buurtwerkingen, verenigingen en andere welzijnssectoren die kwetsbare groepen bereiken worden betrokken bij preventieve gezondheidsdoelstellingen en bereiken mensen in armoede en allochtone gezinnen. Deskundigheidsbevordering in gezondheidsbevordering op maat van kwetsbare groepen wordt gestimuleerd.** **- Het gratis vaccinatieaanbod (via het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, Kind&Gezin en CLB) blijft een belangrijk aandachtspunt voor ziektepreventie.** **- Brede disseminatie en ontwikkeling in samenwerking van toegankelijke preventiematerialen en –projecten** **- De weerstanden van welzijn- en armoedeorganisaties om mee te werken aan de ontwikkeling en uitvoering van preventieve programma's naar mensen in armoede worden in kaart gebracht.** **- Bij de ontwikkeling van methodieken gericht op de doelgroep wordt rekening gehouden met de reeds opgedane ervaringen (meer focus op ervaring dan op kennis en attitude, incentives en beloningen voor participatie, niet-stigmatiserend door opname in een ruimere communicatie, aandacht voor financiële drempels)** **- Bij het ontwikkelen van gezondheidsbevorderende methodieken en materialen - in samenwerking met mensen in armoede - wordt aandacht besteed aan het zoeken naar methodieken die effectief en doelmatig zijn in het motiveren van mensen in armoede tot volgehouden gezond gedrag. Expertisecentra (thematisch en themaoverstijgend) nemen dit criterium in hun convenanten op.** **- Ontwikkeling en evaluatie van methodieken door VIGeZ en andere partnerorganisaties, gericht op kansarmen, gebeurt in samenwerking met (het netwerk van) verenigingen waar armen het woord nemen of ervaringsdeskundigen en organisaties die de doelgroep bereiken** **- Binnen de actieplannen voor de realisatie van Vlaamse gezondheidsdoelstellingen wordt nagegaan of er voldoende strategieën en methodieken zijn uitgewerkt die even toegankelijk zijn voor kwetsbare groepen of die zich specifiek richten op kansarmen** **- De goede praktijken voor het bevorderen van gezond leven bij mensen in armoede worden intersectoraal op locoregionaal niveau verspreid door gezondheidsbevordering (Logo's i.s.m. VIGeZ) en partner- en terreinorganisaties gezondheidsbevordering, verenigingen, OCMW's en CAW's, samenlevingsopbouw, opvoedingsondersteuning, minderhedencentra, …** **- Er wordt een oproep gelanceerd met als doel mensen in armoede op een lokaal niveau samen meer te laten bewegen;** **- De realisatie van een toegankelijk aanbod aan gezonde voeding wordt gekoppeld aan de promotie van een gezonde leefstijl op maat van mensen in armoede (incl. allochtone mensen in armoede)**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen & Minister Van den Bossche	**Budget**	Zie actieplannen voeding en beweging en tabak, alcohol drugs en suïcidepreventie. Voor andere gezondheidsdoelstellingen en seksuele gezondheid geen specifieke middelen voorzien.
	administratie	VAZG: PET, TOVO, RGZ (RWO voor CO-ongevallen)	**Indicator**	Jaarplannen beheersovereenkomsten houden o.a. rekening met bereiken van mensen in armoede
Betrokkenen	kabinetten	Minister Vandeurzen	**Evaluatie**	
	administraties	VAZG		
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar Armen het woord nemen.		
	andere actoren	Logo's, ViGez; steunpunt CAW's, minderhedencentrum, VVSG-OCMW's, Samenlevingsopbouw, divers ethema-organisatie, huisartsen …		
Omschrijving actie	probleemsituering	Er is een gradiënt in gezondheid, gezond gedrag en in deelname aan preventieve acties in functie van de socio-economische status (SES). Tot nu toe zijn er weinig effectieve en efficiënte methodieken ontwikkeld om hieraan te verhelpen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	De drempels voor deelname aan het aanbod moeten overbrugd worden. Niet enkel moet de focus op het aanbod liggen, maar daarbij moeten in kaart worden gebracht welke drempels, welke projecten bestaan evenals alle partners die een aanbod hebben moeten betrokken worden en opgelijst worden. Huisartsen zijn een belangrijke partner is het actief aansporen van kansarmen om deel te nemen aan preventieacties Deskundigheidsbevordering en engagement van intermediairen zijn belangrijke factoren (in de twee richtingen) Voor gezondheidsbevordering bij mensen in armoede is het belangrijk om zo lokaal mogelijk te werken, gebruik te maken van werkvormen die inspelen op aanwezige motivaties en via interactieve en doe-activiteiten. Waar mogelijk moeten methodieken participatief ontwikkeld worden die voor geen enkele sociale groep drempels hebben. Waar dit niet kan moet voorzien worden in een aanpak voor specifieke groepen.		
	beoogd resultaat	Voldoende bekendheid, bereidheid en methodiek om de gezondheidsbevordering mogelijk te maken.		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Drempels verder inventariseren Methodieken inventariseren, ontwikkelen en uittesten.		

	2012 – 2013- 2014	Methodieken inventariseren, ontwikkelen en uittesten werkzame methodieken implementeren en monitoren.

Doelstelling 176		**De werking van de wijkgezondheidscentra wordt versterkt**		
Actie		**De rol van de wijkgezondheidscentra in kansarme buurten wordt versterkt en uitgebreid, met het oog op het dichten van de gezondheidskloof voor mensen met een laag inkomen. De toegankelijkheid van het aanbod van geestelijke gezondheidszorg wordt verbeterd. We versterken de werking van de wijkgezondheidscentra ondermeer door ze te erkennen als centra met speciale expertise en organisaties met terreinwerking in de buurtgerichte gezondheidspromotie voor maatschappelijk kwetsbare groepen in het kader van het preventiedecreet en ze ook lokaal te erkennen aan de hand van een bestaand decretaal kader van de eerstelijnsgezondheidszorg.**		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	VAZG -	**Indicator**	
Betrokkenen	kabinetten		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar Armen het woord nemen. Deskundigheidsbevordering wordt een belangrijke factor.		
	andere actoren	Logo's als structurele samenwerkingspartners voor lokale netwerking in gezondheidsbevordering en ziektepreventie		
Omschrijving actie	probleemsituering	Lokale entiteiten zijn de meest betrokkenen bij de armoedebeleving. Hun capaciteit verdient voldoende ondersteuning. Niet overal zijn wijkgezondheidscentra en moet dus ook aandacht gegeven worden aan het versterken van lokale capaciteiten waar geen centrum is.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Evaluatie en ondersteuning van de werking met de Logo's en met het lokaal beleid.		
	beoogd resultaat	Efficiënte aanpak van de armoedebestrijding		
Stappenplan + timing	2010			
	2011	Opmaak BVR		
	2012	Goedkeuring BVR		
	2013			
	2014			

Doelstelling 178 en 179		**Preventieve maatregelen stimuleren die leven in een gezonde omgeving realiseren voor mensen in armoede.** **Milieu en gezondheid**		
Actie		- **In overleg met middenveldorganisaties preventieve maatregelen realiseren** - **Biomonitoringsprogramma geeft info over risicogebieden.** - **Lokaal facetbeleid tussen milieu en gezondheid ondersteunen** - **(Lokale) preventieprojecten die participatief worden aangepakt.** - **Vermindering van de ongelijkheden in blootstelling aan milieupolluenten tussen de verschillende SES wordt beoogd (woningen in industriezones)**		
Verant woorde lijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	Geen impact
	administratie	VAZG – PET - TOVO	**Indicator**	
Betrokkenen	kabinetten	Minister Schauvliege	**Evaluatie**	
	administraties	dLNE		
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar Armen het woord nemen.		
	andere actoren	Medisch milieukundigen in de Vlaamse Logo's Zie hiervoor		
Omschrijving actie	probleemsituering	Er is een samenhang tussen gemeenten/buurten met een mindere gemiddelde gezondheidsstatus, grotere armoede index en ongezonde omgevingsfactoren in buiten- en binnenmilieu. Een gezonde omgeving voor iedereen garanderen is een taak van de Vlaamse overheid. Dit is een lange termijn aandachtspunt.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Blijvend aandachtspunt, participatie van doelgroepen en middenveld in het lokaal beleid worden aangemoedigd tot het ontwerpen en uitvoeren van preventieprojecten.		
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	Recurrent		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 183		Het aanbod van woonbegeleiding en -ondersteuning wordt verruimd.		
Verantwoordelijke	kabinet	Minister Vandeurzen	**Budget**	
	administratie	Departement WVG – afdeling Welzijn en Samenleving	**Indicator**	Samenwerkings- en afstemmingsafspraken tussen wonen en welzijn voor wat betreft de begeleiding van sociale huurders
Betrokkenen	kabinetten	Welzijn en Wonen	**Evaluatie**	Evaluatie (preventieve)woonbegeleiding Evaluatie huurdersbegeleiding
	administraties	Departement WVG en departement Wonen		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Interdepartementale cel Wonen-Welzijn		
Omschrijving actie	probleemsituering	De nood aan begeleiding binnen de sociale huursector wordt erkend. Om zicht te krijgen op het huidige aanbod van woon- en huurdersbegeleiding wordt op vraag van de ministers van wonen en welzijn hiervan een evaluatie georganiseerd.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Aan de hand van deze evaluaties zullen verdere samenwerkings- en afstemmingsafspraken gemaakt worden tussen beide ministers. Binnen de budgettaire mogelijkheden zullen extra inspanningen geleverd worden om het aanbod van woonbegeleiding en –ondersteuning te verruimen.		
	beoogd resultaat	Op basis van de evaluaties zullen gerichte acties worden ondernomen in het kader van het samenwerkingsprotocol.		
Stappenplan + timing	2010	De evaluatie binnen het algemeen welzijnswerk is afgerond eind 2010		
	2011	De evaluatie binnen de sociale huisvestingssector wordt afgewerkt. Opstellen van programmatie-indicatoren voor de eventuele uitbreiding van woonbegeleiding en –ondersteuning.		
	2012	Uitbreiding van woonbegeleiding- en ondersteuning (binnen de budgettaire mogelijkheden)		
	2013			
	2014			

Doelstelling 185		**Er worden samenwerkingsafspraken gemaakt met de woon-, gezondheids- en welzijnsactoren en de lokale besturen.**		
Actie		**Het actieplan voor kwetsbare jongvolwassenen focust op de overgang van minder- naar meerderjarigheid en op de overgang van jeugdhulp naar hulp voor volwassenen. Dit actieplan wil voorkomen dat jongeren met een hulpverlening in BJB of VAPH terechtkomen in situaties van thuisloosheid.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen	**Budget**	Geen impact
	administratie		**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties	VAZG wordt betrokken bij de actie.		
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar Armen het woord nemen.		
	andere actoren	Logo's		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Dit is een actieplan waar VAZG indien nodig input kan geven.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 186 en 187		**Implementatie van het basisdecreet Vlaamse sociale bescherming moet de betaalbaarheid van het aanbod aan woonzorg meer haalbaar maken.** **Volgende werkingsprincipes uit het woonzorgdecreet (4 maart 2009) worden in overleg met de sector gerealiseerd.**		
Acties		**Dit kwam al aan bod in actie 75 (decreet Vlaamse Sociale Bescherming). Specifiek voor ouderen betreft dit volgende elementen:** **- Het principe van inkomensgerelateerde bijdrage wordt toegepast voor de diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg.** **- De zorgverzekering wordt geconsolideerd.** **- De maximumfactuur wordt ingevoerd in de thuiszorg.** **- Er is een begrenzing van de kosten in de residentiële ouderenzorg.** **187:- Er wordt bijzondere aandacht besteed aan gebruikers die een verhoogd risico lopen op verminderde welzijnskansen.** **- Er wordt bijzondere aandacht besteed aan specifieke doelgroepen.**		
verantwoordelijk.	**kabinet**	Minister Vandeurzen	**Budget**	Moet nog geconcretiseerd worden
	administratie	VAZG	**Indicator**	Stappenplan, wordt opgevolgd door Departement WVG
Betrokkenen	**kabinetten**	Minister-President Peeters, Vice-Minister-Presidenten Lieten en Bourgeois: zijn vertegenwoordigd in de werkgroepen van het decreet sociale bescherming.	**Evaluatie**	
	administraties	Departement WVG, Agentschap Zorg en Gezondheid. Alle bovenvermelde administraties zijn vertegenwoordigd in de centrale werkgroep, voorgezeten door het Departement WVG en kabinet WVG. Het Departement WVG is vertegenwoordigd in elke werkgroep met een beleidsmedewerker en een jurist. De verschillende agentschappen zijn vertegenwoordigd in een werkgroep, indien het domein tot hun bevoegdheid behoort.		
	mensen in armoede	Vlaams Netwerk van Verenigingen waar Armen het Woord Nemen, Welzijnszorg. De SAR gaf advies over de conceptnota. (De werkgroepen van elk luik van het decreet kunnen beslissen om, als nodig, bijkomende organisaties te horen.) Deze organisaties kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van het decreet onder de vorm van hoorzittingen.		
	andere actoren	Zorgkassen, vertegenwoordigers van woonzorgorganisaties (Dit is niet limitatief, de werkgroepen van elk luik van het decreet kunnen beslissen om, als nodig, bijkomende organisaties te horen.) Huidige of toekomstige uitvoeringsorganen zullen nauw betrokken worden bij de uitvoering van het decreet, meer bepaald bij het opstellen van de uitvoeringsbesluiten.		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Toegankelijkheid garanderen van de zorg. Versterken van mensen met specifieke noden en beperkingen		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Het basisdecreet heeft als leidend principe het empoweren van mensen met specifieke noden en beperkingen op het vlak van welzijn en gezondheid en de ondersteuning van gezinnen met kinderen. In voorbereiding van het decreet zal in werkgroepen gewerkt worden aan volgende voorstellen: - De **zorgverzekering** wordt geconsolideerd om de financiële toegankelijkheid van de zorg te waarborgen ook op lange termijn. De bijdragen worden met uitzondering van de VT/OMNIO gerechtigden geïndexeerd om de uitkeringen voor alle gerechtigden te indexeren. - De **maximumfactuur in de thuiszorg** begrenst de kosten voor thuiszorg in functie van het inkomen. Er wordt werk gemaakt van het inkomensgerelateerd maken van de bijdrage voor een aantal thuiszorgdiensten. Voor de zwaarst zorgbehoevende VT-OMNIO gerechtigden komt er een bijkomende forfaitaire tegemoetkoming binnen de zorgverzekering. - Elke Vlaming heeft recht op een Vlaamse **basishospitalisatieverzekering** om de zorg in een tweepersoonskamer voor iedereen betaalbaar te maken. - Een nieuw systeem van **begrenzing van kosten voor residentiële ouderenvoorzieningen** moet ertoe leiden dat de kostprijs van deze voorzieningen gereglementeerd wordt en heeft op termijn tot gevolg dat de kostprijs voor de resident het inkomen niet overschrijdt. - Het principe van inkomensgerelateerde bijdrage wordt toegepast voor de diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg		
	beoogd resultaat	Een decreet sociale basisrechten, bestaande uit bovenvermelde luiken, alsook de uitvoeringsbesluiten erbij. Aanpassing besluit in uitvoering van het woonzorgdecreet mbt de nieuwe bijdrageregeling gezinszorg en aanvullende thuiszorg		
Stappenplan + timing	**2010**	- Centrale werkgroep is opgestart - Werkgroep maximumfactuur is opgestart - Werkgroep zorgverzekering is opgestart		
	2011	- Werkgroep hospitalisatieverzekering wordt opgestart - Werkgroep residentiële ouderenzorg wordt opgestart - Principiële goedkeuring van ontwerp van decreet met basisprincipes, kindpremie en maximumfactuur - Uitvoeringsbesluit van de zorgverzekering		
	2012	- Uitvoeringsbesluit maximumfactuur - Aanpassing besluit mbt de bijdrageregeling		
	2013	- Aanbouwdecreet hospitalisatieverzekering en residentiële ouderenzorg		

	2014	- Uitvoeringsbesluit hospitalisatieverzekering - Uitvoeringsbesluit residentiële ouderenzorg		
Doelstelling 188		**Op basis van de evaluatie van de projecten in de thuiszorg (2008-2009) in verband met zorg op maat met (kans)armen worden de aangeleverde beleidsadviezen getoetst op good-practice en haalbaarheid om daarna geïmplementeerd te worden in de sector.**		
Actie		**Evaluatie projecten kansarmoede**		
Verant woorde lijke	**kabinet**	Minister Vandeurzen	**Budget**	Geen onmiddellijke impact
	administratie	VAZG	**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar Armen het woord nemen.		
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Toegankelijkheid stimuleren van de gezondheidszorg.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Dit wordt een aandachtspunt in het beleid hierover.		
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**			
	2011	Evaluatie projecten kansarmoede + formuleren beleidsadviezen We willen de evaluatie van de projecten in de gezinszorg in verband met zorg op maat voor (kans)armen aangrijpen om er nieuwe (beleids)acties op te enten		
	2012	Formuleren beleidsacties en het vertalen naar regelgeving		
	2013			
	2014			

OPVOLGING EN EVALUATIE

Opvolging via voortgangsrapporten

Doelstelling 189		**Elk lid van de Vlaamse Regering zal tegen eind 2010 de in dit actieplan opgenomen doelstellingen en acties verder uitwerken volgens het SMART-principe, met bijzondere aandacht voor het bepalen van indicatoren die de voortgang kunnen meten. In het eerste voortgangsrapport van dit Vlaams Actieplan Armoedebestrijding zullen deze indicatoren opgenomen worden.**		
Actie		**Voor elke culturele doelstelling en actie in het VAPA 2010-2014 wordt tegen eind 2010 een fiche opgemaakt volgens het SMART-principe. Elke fiche bevat indicatoren op basis waarvan men de doelstelling of actie kan evalueren.**		
Verantwoordelijke	kabinet		**Budget**	
	administratie		**Indicator**	cf. elke fiche
Betrokkenen	kabinetten	Kabinet Bourgeois	**Evaluatie**	cf. elke fiche
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	probleemsituering	Niet van toepassing op het beleidsdomein bestuurszaken. Haar horizontale functie bestaat uit de ondersteuning van de verticale domeinen en ze heeft dus geen contact met burgers.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	2010	opmaak fiches		
	2011	opvolgen indicatoren		
	2012	opvolgen indicatoren		
	2013	opvolgen indicatoren		
	2014	opvolgen indicatoren		

Doelstelling 189		**Elk lid van de Vlaamse Regering zal tegen eind 2010 de in dit actieplan opgenomen doelstellingen en acties verder uitwerken volgens het SMART-principe, met bijzondere aandacht voor het bepalen van indicatoren die de voortgang kunnen meten. In het eerste voortgangsrapport van dit Vlaams Actieplan Armoedebestrijding zullen deze indicatoren opgenomen worden.**		
Actie		**Voor elke doelstelling en actie in het VAPA 2010-2014 voor het beleidsdomein inburgering wordt tegen eind 2010 een fiche opgemaakt volgens het SMART-principe. Elke fiche bevat indicatoren op basis waarvan men de doelstelling of actie kan evalueren.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Bourgeois	**Budget**	
	administratie	Daphne Costes	**Indicator**	cf. elke fiche
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Bourgeois	**Evaluatie**	cf. elke fiche
	administraties			
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	opmaak fiches		
	2011	opvolgen indicatoren / verfijning fiches en doelstellingen		
	2012	opvolgen indicatoren		
	2013	opvolgen indicatoren		
	2014	opvolgen indicatoren		

Doelstelling 189		**Elk lid van de Vlaamse Regering zal tegen eind 2010 de in dit actieplan opgenomen doelstellingen en acties verder uitwerken volgens het SMART-principe, met bijzondere aandacht voor het bepalen van indicatoren die de voortgang kunnen meten. In het eerste voortgangsrapport van dit Vlaams Actieplan Armoedebestrijding zullen deze indicatoren opgenomen worden.**		
Actie		**Voor elke toeristische doelstelling en actie in het VAPA 2010-2014 wordt tegen eind 2010 een fiche opgemaakt volgens het SMART-principe. Elke fiche bevat indicatoren op basis waarvan men de doelstelling of actie kan evalueren.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Bourgeois	**Budget**	
	administratie	Marianne Schapmans	**Indicator**	cf. elke fiche
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Bourgeois – Toerisme	**Evaluatie**	cf. elke fiche
	administraties	Toerisme Vlaanderen		
	mensen in armoede	Via jaarlijks Forum vakantieparticipatie w werking opgevolgd en bijgestuurd		
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	opmaak fiches		
	2011	opvolgen indicatoren / verfijning fiches en doelstellingen		
	2012	opvolgen indicatoren		
	2013	opvolgen indicatoren		
	2014	opvolgen indicatoren		

Doelstelling 189		**Elk lid van de Vlaamse Regering zal tegen eind 2010 de in dit actieplan opgenomen doelstellingen en acties verder uitwerken volgens het SMART-principe, met bijzondere aandacht voor het bepalen van indicatoren die de voortgang kunnen meten. In het eerste voortgangsrapport van dit Vlaams Actieplan Armoedebestrijding zullen deze indicatoren opgenomen worden.**		
Actie		**Voor elke doelstelling en actie in het VAPA 2010-2014 wordt tegen eind 2010 een fiche opgemaakt volgens het SMART-principe. Elke fiche bevat indien relevant indicatoren op basis waarvan men de doelstelling of actie kan evalueren.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Lieten	**Budget**	
	administratie	Tom Tournicourt	**Indicator**	cf. elke fiche
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Lieten en Peeters	**Evaluatie**	cf. elke fiche
	administraties	Dep EWI		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**			
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?			
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	opmaak fiches		
	2011	opvolgen indicatoren / verfijning fiches en doelstellingen		
	2012	opvolgen indicatoren		
	2013	opvolgen indicatoren		
	2014	opvolgen indicatoren		

Doelstelling 189		**Elk lid van de Vlaamse Regering zal tegen eind 2010 de in dit actieplan opgenomen doelstellingen en acties verder uitwerken volgens het SMART-principe, met bijzondere aandacht voor het bepalen van indicatoren die de voortgang kunnen meten. In het eerste voortgangsrapport van dit Vlaams Actieplan Armoedebestrijding zullen deze indicatoren opgenomen worden.**		
Actie		**Voor elke culturele doelstelling en actie in het VAPA 2010-2014 wordt tegen eind 2010 een fiche opgemaakt volgens het SMART-principe. Elke fiche bevat indicatoren op basis waarvan men de doelstelling of actie kan evalueren.**		
Verant woorde lijke	**kabinet**	Minister Schauvliege	**Budget**	
	administratie	Elien Gillaerts, Katia De Vos, Jasmine Choua	**Indiacator**	cf. elke fiche
Betrokkenen	**kabinetten**	Kabinet Cultuur	**Evaluatie**	cf. elke fiche
	administraties	Departement CJSM, Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen (Afdeling VOLC), Agentschap Kunsten en Erfgoed		
	mensen in armoede			
	andere actoren			
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Mensen in armoede participeren te weinig aan cultuur.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In het VAPA werden culturele doelstellingen en acties opgenomen om mensen de mogelijkheid te geven om meer aan cultuur te participeren. Voor elk van deze doelstellingen en acties wordt volgens het SMART-principe een fiche opgemaakt met o.a. indicatoren.		
	beoogd resultaat	Via de indicatoren wordt er nagegaan of de doelstellingen en acties zijn verwezenlijkt en de participatie van mensen in armoede aan cultuur is toegenomen.		
Stappenplan + timing	**2010**	opmaak fiches		
	2011	opvolgen indicatoren		
	2012	opvolgen indicatoren		
	2013	opvolgen indicatoren		
	2014	opvolgen indicatoren		

Doelstelling 190		**In 2010 wordt voor de hiernavolgende beleidsinstrumenten op basis van een evaluatie een programmatie voor deze legislatuur opgemaakt.** (Concreet betreft het volgende instrumenten: stadsmonitor, stadsvernieuwingsfonds, innovatieve projecten, thuis in de stad media, thuis in de stad prijs en agenda wetenschappelijk onderzoek)		
Actie		**In 2011wordt het instrument en de doelstellingen, waaronder dualisering tegengaan, van het Vlaams Stedenfonds door een Visitatiecommissie geëvalueerd. De resultaten zullen mee genomen worden in de bijsturing van dit Actieplan in 2012.**		
Verant woordel ijke	**kabinet**	Minister Van den Bossche	**Budget**	
	administratie	Agentschap voor Binnenlands Bestuur, afdeling Beleid Binnenland, Steden en Inburgering, team stedenbeleid	**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**	Het kabinet is geen lid van de Visitatiecommissie.	**Evaluatie**	2012
	administraties			
	mensen in armoede	Het thema armoede wordt door deskundigen in de Visitatiecommissie opgenomen. De 'mensen in armoede' worden door de Visitatiecommissie in de steden, die het thema armoede naar voren hebben geschoven, bevraagd. Dit kan rechtstreeks (bv overleg) of onrechtstreeks (bv documentanalyse).		
	andere actoren	De Visitatiecommissie bestaat uit : vertegenwoordigers van de steden (politici en ambtenaren); en experten (academische wereld, organisaties en administraties).		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Met de overgang van het Sociaal Impulsfonds naar het Stedenfonds is gekozen om de scoop te verbreden. De specifieke welzijnsfocus werd verlaten voor een algemene hefboomaanpak. Het tegengaan van de dualisering blijft echter één van de centrale ambities van het Stedenfonds. Zowel in het aanvoelen als uit de meest recente cijfergegevens blijkt de nood aan een gericht kansarmoedebeleid		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In het kader van het Stedenfonds gaat in 2011 een visitatie door. Een visitatiecommissie zal met de 13 steden en met de VGC het debat aangaan over maatschappelijke evoluties in de stad, over het instrument Stedenfonds en over het stedenbeleid in het algemeen. Om dit debat te stofferen, kunnen de steden en de VGC ondermeer een keuze maken uit een aantal thema's. *'Kansarmoede in de stad: hefbomen, tools en kansen voor de stad'* is één van de thema's.		
	beoogd resultaat	Aanbevelingen van de visitatiecommissie over het instrument 'Stedenfonds'		
Stappenplan + timing	**2010**	Visitatiecommissie is samengesteld , de procedure is goedgekeurd en opgestart..		
	2011	Visitatie in de 13 steden en bij de VGC + syntheserapport met aanbevelingen		
	2012	Debat over de resultaten van de visitatie en over de verbeterpunten aan dit instrument voor de periode 2014-2019		
	2013	Aangepast Stedenfonds		
	2014			

Doelstelling / Actie 191		**In het geïntegreerd actieplan voor het integratiebeleid is er – waar relevant – systematisch aandacht voor het armoederisico bij nieuwe Vlamingen en wordt de link gelegd naar dit Vlaams Actieplan Armoede.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Bourgeois	**Budget**	
	administratie	Departement Bestuurszaken – Agentschap voor Binnenlands Bestuur – Inburgering & Integratie	**Indicator**	Indicatoren + opvolging wordt bepaald in het actieplan.
Betrokkenen	**kabinetten**	Relevante beleidsdomeinen om het horizontaal integratiebeleid mee vorm te geven	**Evaluatie**	Actieplan wordt tegen eind 2014 geëvalueerd
	administraties	Relevante beleidsdomeinen werken mee aan het opstellen van het actieplan		
	mensen in armoede			
	andere actoren	VMC/Vlemi, Minderhedenforum, VVP en VVSG werken mee aan het opstellen van het actieplan (vanuit een waarnemende functie)		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Inburgerings- en integratiebeleid is een horizontaal beleidsdomein, dat binnen de verschillende beleidsdomeinen moet worden opgenomen		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In samenwerking met andere relevante beleidsdomeinen zal daarom een geïntegreerd actieplan worden opgemaakt		
	beoogd resultaat	Er wordt binnen de verschillende beleidsdomeinen aandacht besteed aan de doelgroep van het inburgering- en integratiebeleid		
Stappenplan + timing	**2010**	Besluit ter uitvoering van het decreet van 30 april 2009, waarin de bepalingen rond het geïntegreerd actieplan zijn opgenomen.		
	2011	Goedkeuring van strategische en operationele doelstellingen door de Vlaamse Regering.		
	2012	Opstellen geïntegreerd actieplan (tegen 30 juni) + start uitvoering actieplan		
	2013	Uitvoering actieplan		
	2014	Uitvoering actieplan		

Doelstelling / Actie 192		Er wordt een werkgroep ‘ interculturaliseren participatie armoedebeleid’ opgericht.		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Bourgeois	**Budget**	
	administratie	Departement Bestuurszaken – Agentschap voor Binnenlands Bestuur – Inburgering & Integratie	**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties	WVG, K&G, VDAB		
	mensen in armoede			
	andere actoren	Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, Minderhedenforum, VMC, De Link, Steunpunt Armoedebestrijding, Oases, KBS		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Inkleuring van de armoede onder de aandacht brengen en nagaan hoe nieuwe Vlamingen die in armoede leven nauwer kunnen betrokken worden bij het armoedebestrijdingsbeleid en bij de verenigingen waar armen het woord nemen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Inspelen op de link tussen het inburgerings- en integratiebeleid en het armoedebestrijdingsbeleid.		
	beoogd resultaat	Inkleuring van het armoedebestrijdingsbeleid		
Stappenplan + timing	**2010**	Oprichting werkgroep		
	2011	Eerste aanbevelingen		
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling / Actie 193		Er wordt een Vlaams Overlegplatform Midden – en Oost - Europese migranten (MOE) opgericht waarin armoedebestrijding ook aan bod komt.		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Bourgeois	**Budget**	
	administratie	Departement Bestuurszaken – Agentschap voor Binnenlands Bestuur – Inburgering & Integratie	**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties	Relevante beleidsdomeinen worden opgenomen in ambtelijke werkgroep; de vertegenwoordigers van de beleidsdomeinen in de werkgroep zijn tevens aanspreekpunten voor specifieke knelpunten die lokale besturen en diensten ervaren		
	mensen in armoede			
	andere actoren	VMC/Vlemi: inbreng expertise Lokale besturen: coördinatie en uitvoering van lokaal integratiebeleid (o.m. voor Roma), aanleveren van knelpunten		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Vaak leven Midden – en Oost – Europese migranten in een achterstandspositie, wat zijn invloed heeft op alle levensdomeinen. De laatste jaren zijn, n.a.v. de uitbreiding van de EU, onder meer veel Roma uit Centraal- en Oost-Europa naar Vlaanderen gekomen. Deze vestig(d)en zich vooral in de grote steden en een aantal kleinere steden en gemeenten. De zware achterstands- en achterstellingsproblematiek van de Roma stelt de betrokken lokale besturen en de samenleving voor grote uitdagingen.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	In overleg met relevante partners/beleidsdomeinen acties ondernemen gericht naar MOE en hun armoedesituatie. De lokale besturen en diensten ondersteuning bieden. Uitwerking van voorstellen voor een gecoördineerd Europees beleid.		
	beoogd resultaat	Verbetering achterstands- en achterstellingspositie MOE en verhoging van de zelfredzaamheid.		
Stappenplan + timing	**2010**	Uitwerking beleidskader en concrete uitwerking coördinatie.		
	2011			
	2012			
	2013			
	2014			

Doelstelling 194		**In het najaar 2010 wordt er een conferentie inzake eerstelijnsgezondheidszorg georganiseerd. Hierop komt de problematiek van toegankelijkheid van de eerstelijnsgezondheidszorg voor mensen in armoede aan bod.**		
Actie		**Voorbereidend traject met betrekken van lokale actoren. Gezondheidsconferentie legt doelstelling(-en) vast en bepaalt welke strategieën uitgewerkt worden, met criterium voor zorgtoegankelijkheid.**		
Verantwoordelijke	**kabinet**	Minister Jo Vandeurzen	**Budget**	2010 t/m 2011 geen impact 2012 t/m 2014 nog niet bekend
	administratie	VAZG	**Indicator**	
Betrokkenen	**kabinetten**		**Evaluatie**	
	administraties			
	mensen in armoede	Netwerk van verenigingen waar Armen het woord nemen.		
	andere actoren	Alle betrokken sectoren		
Omschrijving actie	**probleemsituering**	Toegankelijkheid stimuleren van de gezondheidszorg.		
	hoe wil deze actie het probleem oplossen?	Mede op basis van deze conferentie zal het beleid vorm gegeven worden		
	beoogd resultaat			
Stappenplan + timing	**2010**	De conferentie eerstelijnsgezondheidszorg vindt plaats op 11 december 2010. Het Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen heeft actief meegewerkt aan de voorbereiding van deze conferentie door deelname aan een aantal werkgroepen		
	2011	In het kader van de gezondheidsbevordering en het dichten van de gezondheidskloof, zal er een besluit van de Vlaamse Regering opgemaakt worden om de wijkgezondheidscentra te versterken. Het is de bedoeling om de wijkgezondheidscentra te erkennen als organisaties met speciale expertise en specifieke opdrachten in de buurtgerichte gezondheidspromotie en eerstelijnszorg voor maatschappelijk kwetsbare groepen. In overleg met de federale overheid zal er nagegaan worden welke initiatieven er kunnen genomen worden om het derdebetalerssysteem bij huisartsen te stimuleren.		
	2012	Erkenning van wijkgezondheidscentra		
	2013			
	2014			

Hoofdstuk II

Jaarverslag van de werking van het permanent armoedeoverleg in 2010

Het Permanent Armoedeoverleg in 2010

"Het permanent armoedeoverleg bezorgt voor de opmaak van het geactualiseerde actieplan aan de coördinerende minister een jaarverslag van het voorafgaande jaar. Het jaarverslag geeft een overzicht van de werking en een beknopte samenvatting van de behandelde thema's en de behaalde resultaten."

Het Permanent Armoedeoverleg (PAO) dat met de goedkeuring van het armoededecreet van 21 maart 2003 zijn decretale basis kreeg, bestaat uit een horizontaal en een verticaal overleg.

Een rapport uit december 2008 van het Expertencomité van de Raad van Europa over de autonomisering van personen die geconfronteerd worden met grote armoede heeft het PAO geciteerd als een voorbeeld van een structuur die de participatie van mensen in armoede – via het Vlaams Netwerk - aan de uitwerking van het armoedebeleid toelaat.

Horizontaal permanent armoedeoverleg

In het horizontaal overleg komen de aandachtsambtenaren uit de verschillende departementen en agentschappen van de Vlaamse administratie samen met medewerkers van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en enkele bijkomende experts. Zij vertegenwoordigen de verschillende beleidsdomeinen waarin armoedebestrijding belangrijk is. Ook het interfederale Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en de vzw De Link, die de opleiding en de tewerkstelling van ervaringsdeskundigen in de armoede en sociale uitsluiting coördineert, nemen deel aan het overleg.

Een volledig overzicht van de leden van het PAO is te vinden op http://wvg.vlaanderen.be/armoede.

De opdrachten van het horizontale overleg zijn:

1. acties voorbereiden in de verschillende beleidsdomeinen die voortvloeien uit het actieplan;
2. de impact en de effecten van die acties analyseren;
3. de acties coördineren en de acties van de verschillende beleidsdomeinen op elkaar afstemmen;
4. de voorwaarden bepalen voor het organiseren van het overleg;
5. kennisnemen van de voorstellen van het verticale overleg in elk van de beleidsdomeinen;
6. het actieplan evalueren;
7. de opdrachten van de Vlaamse Regering uitvoeren, op voorstel van de coördinerende minister, ingevolge beslissingen van de Interministeriële Conferentie in het kader van het samenwerkingsakkoord.

Naast de ambitie om de structurele, reeds aanwezige armoede te bestrijden wil de coördinerend minister twee bijkomende thema's bespreken op het horizontaal permanent armoedeoverleg: 'kinderen en hun gezin' en 'ouderen en de stille armoede'. De resultaten van deze bespreking zal de coördinerend minister overmaken aan de functioneel bevoegde ministers.
Binnen het kader van de bestrijding van de armoede, zullen we voortdurend de vinger aan de pols moeten houden. Ook dit Vlaams Actieplan is een momentactie waarbij we weten dat we niet volledig (kunnen) zijn in de aanpak en bestrijding. Onze maatschappij is voortdurend in ontwikkeling en zal dus ten alle tijden antwoorden moeten zoeken. Om hier pro-actief op te interveniëren, zal de coördinerend minister, waar nodig, de coördinerende minister samen met de functioneel bevoegde minister(s) op regionaal vlak een horizontaal armoedeoverleg organiseren. Dit horizontaal armoedeoverleg moet er toe leiden dat er voor omschreven armoedeproblemen fora met diverse actoren plaatsvinden. Deze fora moeten leiden tot een grotere kennis van de problematiek en voorstellen formuleren tot een adequate bestrijding van de armoede.

In 2010 werd er 5 maal een Horizontaal overleg georganiseerd, namelijk op 12 januari, 18 maart, 6 juli, 22 oktober en 9 december.

Inhoudelijk waren vooral de informatie- en ervaringsuitwisseling het belangrijkste, waarbij onder meer volgende thema's aan bod kwamen:

- Screeningsoefening beleidsnota: terugkoppeling en verdere werkwijze
- Verticaal overleg: hoe komen tot een goed verticaal overleg in elk beleidsdomein.
- Presentatie en doorlichting van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
- Reactie Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen op het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
- Opmaak voortgangsrapport
- Beluisteren ervaringen / tevredenheid bij het invullen van de fiches
- Voorstel / oproep opstart werkgroepen ter verdieping / versterking van bepaalde acties.
- Afspraken verslaggeving VPAO (voortgangrapport)
- Aankondiging en gedachtenwissel ViA ronde tafel Kinderarmoede
- Plan Geletterdheid Verhogen
- Organisatie HPAO

De verslagen kunnen opgevraagd worden.

Verticaal permanent armoedeoverleg

Het verticaal overleg is het overleg dat per beleidsdomein wordt georganiseerd met als taak de specifieke beleidsinitiatieven van het betreffende beleidsdomein te toetsen aan de visie en de ervaring van de doelgroep en voorstellen tot bijsturing te formuleren, dit door middel van rechtstreekse dialoog tussen de mensen in armoede en het beleid. Het decreet bepaalt dat het de verantwoordelijkheid is van ieder Vlaams minister om dit overleg te organiseren en in overleg met het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen de nadere regels van de werking van dit overleg binnen het eigen beleidsdomein vast te

leggen. Het verticaal overleg vindt voor elk beleidsdomein minstens twee keer per jaar plaats. De aandachtsambtenaren nemen deel aan dit verticaal overleg binnen hun beleidsdomein. Naargelang het thema en in samenspraak met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen worden het Steunpunt armoedebestrijding en andere organisaties bij het verticaal overleg betrokken. Een overzicht van deze overlegmomenten wordt opgenomen in het voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan. De verslagen kunnen opgevraagd worden.

Het Vlaams Netwerk organiseert overlegtafels waar zij samen met de verenigingen waar armen het woord nemen, de problemen identificeren en nadenken over mogelijke oplossingen. Het Vlaams Netwerk vertolkt, in samenwerking met de verenigingen, de resultaten van hun overlegtafels in het verticaal overleg. Op deze manier garanderen we dat de stem van mensen in armoede gehoord wordt en vertaald wordt in concrete beleidsmaatregelen. Ook biedt dit overleg de mogelijkheid om nieuwe beleidsinitiatieven af te toetsen. Het Vlaams Netwerk vervult hierbij een coördinerende rol en zorgt voor een vlotte terugkoppeling naar de verenigingen zodat deze inzicht krijgen in het verloop en de resultaten van hun beleidsdialoog.
Het verdient aanbeveling bij het verticaal overleg een sterke betrokkenheid te hebben van zowel kabinet als administratie met betrokkenheid van de aandachtsambtenaren. Er kan ook verticaal overleg georganiseerd worden met verschillende beleidsdomeinen, in het kader van beleidsdomeinoverschrijdende problemen en maatregelen.

Nog niet in alle beleidsdomeinen is momenteel een verticaal PAO. De coördinerend minister zal een overleg organiseren met alle collega-ministers en de actoren van het verticaal PAO om tot een gemeenschappelijk gedragen kader te komen waarbinnen we de krijtlijnen uitzetten van een kwaliteitsvol en resultaatgericht overleg.

Eén van de eerste opdrachten van deze regeerperiode voor het verticaal overleg bestaat uit het maken van een analyse over volgende onderwerpen:
- Welke bestaande beleidsmaatregelen includeren maatschappelijke uitsluiting?
- Welke beleidsmaatregelen binnen het eigen domein creëren maatschappelijke uitsluiting binnen een ander domein?

Hieronder vindt u per beleidsdomein de thema’s die in 2010 aan bod kwamen.

De verslagen kunnen opgevraagd worden.

Verticaal Armoedeoverleg Onderwijs en Vorming

-

- 5 februari 2010: Het overleg werd opgevat als kennismaking tussen het beleid en de verenigingen. Er vond een eerste gedachtewisseling plaats over de beleidsthema’s die vanuit de verenigingen als prioritair worden aangevoeld.

- 29 april 2010: Het overleg zoomde in op de bevindingen uit het project van de Gentse vereniging De Zuidpoort 'Ouder, je bent het en blijft het', over de betrokkenheid in het onderwijs van ouders van wie de kinderen niet thuis opgroeien.

- 8 juni 2010: Het centrale thema was de kosten in onderwijs.

Verticaal Armoedeoverleg WVG

Bij het begin van de nieuwe legislatuur, werd op 8 oktober 2009 een algemeen verticaal permanent armoedeoverleg (VPAO) georganiseerd over de organisatie van het VPAO en de thema's voor 2009 - 2010. Het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, ontving een bijkomende financiële ondersteuning om rond deze thema's van het verticaal PAO WVG te werken.

Er werden in deze periode 5 thematische VPAO's georganiseerd. Telkens werden op basis van een nota van het Vlaams Netwerk een aantal knelpunten besproken. Deze worden, per VPAO, kort omschreven:

- <u>VPAO schuldoverlast 7 december 2009</u>

  - Grotere (begeleidings)rol OCMW's en CAW's, ook bij collectieve schuldenregeling
  - Helpdesk en andere hulpmiddelen voor advies/info mensen met schulden
  - Inschakelen intermediairen, zodat er kan voorkomen worden in plaats van te genezen, er snel wordt ingegrepen om erger te voorkomen en meteen de juiste hulp wordt gegeven.
  - Door Vlaanderen aan te kaarten bij de federale overheid:

    Evaluatie wet collectieve schuldenregeling;
    Automatische rechtentoekenning (bv. OMNIO-statuut)
    Optrekken laagste inkomens

- <u>VPAO LAC-werking 24 februari 2010</u> (samen met kabinet Lieten en kabinet Vandenbossche)

  - Leidraad voor een goede praktijk van de LAC
  - Er zijn *3 vragen*, die elk een verschillende mate van inbreng van de Vlaamse overheid betekenen:

de vraag naar promotie van de brochure;
de vraag naar ondersteuning van de LAC-werkingen om de leidraad toe te passen;
de vraag naar verplichting, waarbij er ook opvolging en controle nodig is.

  - Naar een verplicht sociaal onderzoek

- Bijzondere aandacht voor geschorste huishoudens
- Federaal Sociaal Energiefonds
- Actualisatie besluit 16/09/1997

- VPAO geestelijke gezondheidszorg 12 mei 2010

- Preventie

De goed-gevoel-stoel
Brochure geestelijke gezondheidszorg

- Vorming – samen met mensen in armoede

Ervaringsdeskundigen inschakelen
Vorming
Mikado

- Samenwerking VWAWN en CGG's
- Geestelijke gezondheid in de eerste lijn

- VPAO opvoedingsondersteuning 14 september 2010

- opvoedingswinkels
- inloopteams
- lokaal overleg opvoedingsondersteuning
- bovenbouw
- goede praktijken

- VPAO eerstelijnsgezondheidszorg 6 december 2010

- Financiële toegankelijkheid - derdebetalerssysteem
- Vaste huisarts
- Samenwerking tussen disciplines – wijkgezondheidscentra
- Beschikbaarheid in de buurt
- Preventie en de rol van de eerstelijnsgezondheidszorg
- Geestelijke gezondheid op de eerstelijn
- Automatische toekenning van rechten

- Tandzorg

Het Vlaams Netwerk zal nauw betrokken worden bij de opvolging van de conferentie eerstelijnsgezondheidszorg.

Ook in 2011 zullen minstens 2 verticale PAO's georganiseerd worden binnen WVG. Om de thema's voor 2011 vast te leggen en de werking van het VPAO WVG te evalueren, werd op 21 december 2010 een algemeen overleg met het Vlaams Netwerk georganiseerd. Het Vlaams Netwerk ontvangt opnieuw een subsidie voor een versterkte werking van het verticaal permanent armoedeoverleg WVG in 2011.

Verticaal Armoedeoverleg Gelijke Kansen

Op 22 december 2010 vond een voorbereidend overleg plaats met het oog op de organisatie van verticale armoedeoverlegfora in 2011
Op de agenda stonden volgende punten:

- Evaluatie en bespreking van het pilootinitiatief 'Beleidsnota's in het kort',vanuit de specifieke ervaring en noden van mensen in armoede.

- Blik op de toekomst: welke initiatieven van 'toegankelijkheid van informatie' zijn voor het VNA wenselijk en prioritair? Dit zowel met het oog op verticale acties door GKV als met het oog op horizontale doelstellingen en acties door andere beleidsdomeinen.

- Afspraken overlegmomenten 2011

Verticaal Armoedeoverleg Cultuur

23/04/2010

het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen kaarten aan bij het kabinet dat het huidige beleid omtrent **sociaal-artistieke praktijken** niet aansluit bij de noden van mensen in armoede. Daarnaast worden drie sociaal-artistieke projecten, Compagnie Tartaren van 't Lampeke vzw, het project Kunstproeven van Ons Gedacht en De Kring, aan het woord gelaten. Ze zien hun werking bedreigd zien door het ontbreken van regelgeving. Het kabinet neemt deze bezorgdheden mee, maar moet wachten op de afronding van de landschapstekening van het Kunstendecreet.

26/11/2010

- Opvolging van VPAO 23/04/2010: sociaal-artistieke praktijken → zie bovenstaand, nog steeds wachten op de opmaak van een landschapstekening van het Kunstendecreet en de evaluatie van het Participatiedecreet. Er moet ook rekening worden gehouden met bestaande regelgeving en het subsidiariteitsbeginsel. Vlaams Netwerk zal mee betrokken worden bij de analyse van de afgewerkte landschapstekening.

- Evaluatie Participatiedecreet: Vlaams Netwerk zal zelf onderzoek doen bij de verenigingen om de effecten van lokale netwerken in kaart te brengen (timing: begin volgend jaar). Vlaamse vrijetijdspas: kabinet geeft een stand van zaken omtrent de voorstudie van CultuurNet en het proefproject in Aalst. Het Vlaams Netwerk haalt enkele aspecten/knelpunten (lokale expertise, mobiliteitsprobleem, etc.) aan, die meegenomen moeten worden in het traject.

- EU raadsconclusies 'de rol van cultuur in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting': de EU raadsconclusies worden meegenomen op Vlaams niveau.

- Afspraken: samenvatting van de gemaakte afspraken.

- Evaluatie van het VPAO: de aanwezigheid van de minister wordt geapprecieerd, ook het werken met afspraken en een gedeelde agenda wordt positief beschouwd, op die manier kan er terugkoppeling gebeuren.

- Voor 2011: het overleg tussen kabinet en het Vlaams Netwerk over een vooruitblik op de VPAO's in 2011 is uitgesteld tot januari. In uitvoering van doelstelling 8 van het VAPA zal er binnen het VPAO in 2011 wel alvast gestart worden met de analyse van includerende en uitsluitende beleidsmaatregelen.

Verticaal Armoedeoverleg Energie

Het PAO Energie kwam samen op 26 januari en op 15 april 2010. Tijdens deze bijeenkomsten werd constructief samengewerkt rond actuele problematieken zoals schuldafbouw via de budgetmeter voor aardgas en elektriciteit en het gebrek aan de mogelijkheid tot een minimale levering aardgas via de budgetmeter. Inmiddels zijn ondermeer op basis van dit overleg aanpassingen aan de bestaande regelgeving op vlak van de sociale openbaredienstverplichtingen in de maak.

De opstart van het PAO Energie vormde tevens een aanleiding om op 24 februari 2010 samen met het kabinet van de Vlaamse minister bevoegd voor welzijn een thematisch armoedeoverleg rond de verbetering van de werking van de Lokale Adviescommissies (LAC) op te starten. Een nieuwe overleg ligt vast op 22 maart 2011

Het PAO Energie komt minstens twee keer per jaar samen. In 2011 zal het PAO Energie ook actief betrokken worden bij de geplande evaluatie van de sociale openbaredienstverplichtingen met betrekking tot energie. Een overleg werd gepland op 21 maart 2011

Verticaal Armoedeoverleg Wonen

In 2010 werden 2 overlegmomenten georganiseerd met het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen, kabinetsmedewerkers en de aandachtsambtenaren armoede van de betrokken entiteiten.

Een eerste verticaal armoedeoverleg vond plaats op 8 januari 2010, met als centrale thema 'woonbegeleiding'. Er werd uitgebreid ingegaan op de nood aan en invulling van woonbegeleiding, het concept van woon(begeleidings)winkel en de vastgestelde problemen en knelpunten.

Een tweede overlegmoment vond plaats op 20 september 2010. Tijdens dit overleg werden de bemerkingen en suggesties van de verenigingen waar armen het woord nemen over het kaderbesluit sociale huur besproken.

Verticaal Armoedeoverleg Werk en Sociale Economie

Er werden het afgelopen jaar 3 overlegmomenten georganiseerd (23 april 2010, 1 juli 2010 en 28 oktober 2010). De volgende elementen werden o.a. besproken:

-Stand van zaken en uitvoering Werkgelegenheids-en Investeringsplan;

-Arbeidszorg;

-Syntra en armoedebestrijding;

-Vrijwilligerswerk;

-Werkvloerbegeleiding;

Bijlage 1

Opmerkingen en suggesties

van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen

betreffende het voortgangsrapport

Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen vzw
Aromagebouw / Vooruitgangstraat 323 bus 6 (3de verdieping) / 1030 Brussel /
tel. 02-204 06 50 / fax : 02-204 06 59
info@vlaams-netwerk-armoede.be / http://www.vlaams-netwerk-armoede.be

Opmerkingen en suggesties van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen op het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en het Voortgangsrapport

Hoofdstuk 1: Algemene Opmerkingen

a) "De Vlaamse Regering besliste op **9 juli 2010** bij goedkeuring van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) dat iedere Vlaamse minister tegen eind 2010 zou aangeven hoe de acties waarvoor hij/zij bevoegd is uitgevoerd zullen worden, met inbegrip van een stappenplan, timing, de ingezette budgetten en meetbare indicatoren. Ook de wijze van participatie van de stakeholders, in het bijzonder de mensen in armoede zelf, wordt aangegeven." Ondanks het feit dat dit meerdere keren publiek en in het parlement bevestigd werd, stelt het Vlaams Netwerk vast dat er in februari 2011 nog steeds niet voldaan is aan deze regeringsbeslissing en dit document geen inzicht verschaft in het armoedebestrijdingsbeleid dat de Vlaamse overheid de komende jaren zal voeren.

Het Vlaams Netwerk, en de vele mensen in armoede die telkens opnieuw input geleverd hebben voor dit plan, zijn hier bijzonder ontgoocheld over. Telkens worden de zaken vooruitgeschoven (bijv. "uw opmerkingen en suggesties zijn terecht en zullen we bij de opmaak van de fiches opnemen") en opnieuw kan vastgesteld worden dat de zaken worden vooruitgeschoven naar een tussentijdse evaluatie in 2012. Om de doelstellingen van het regeerakkoord (topprioriteit voor armoedebestrijding) en de doelstellingen van het Pact 2020 waar te maken is er nood aan duidelijke maatregelen met budget en een duidelijke timing. Dit ontbreekt momenteel nog steeds, terwijl dit eigenlijk al in het VAPA zelf en niet in een eerste voortgangsrapport moet komen. Het Vlaams Netwerk is realistisch genoeg om te beseffen dat sommige zaken onderzoek of evaluatie nodig hebben de eerste jaren, maar op zo goed als geen enkel terrein lijkt men verder te geraken dan 2011.

Nochtans is het VAPA een duidelijk en goed kader om tot een goede Vlaamse armoedebestrijding te komen. Daarvoor is er wel een degelijke invulling nodig van alle 194 maatregelen op vlak van timing, inhoud, opvolging en budget!

b) De **opsomming van verwezenlijkingen in 2010**, in de inleiding van het Voortgangsrapport, geeft voor het Vlaams Netwerk duidelijk aan dat armoedebestrijding in 2010 geen topprioriteit was voor deze Vlaamse Regering. Overleg, onderzoek, conferenties zijn zaken die noodzakelijk zijn, maar die vooral nood hebben aan gevolgen op vlak van beleidsmaatregelen. In 2010 werden zo goed als geen maatregelen genomen waar mensen in armoede effectief iets van voelden in hun dagelijkse praktijk. De energie ging hoofdzakelijk naar de totstandkoming van het VAPA zelf, helaas is men niet kunnen komen tot goede concretiseringen van de ambities, dit terwijl de Vlaamse Regering toch al anderhalf jaar aan de slag is.

Het was goed geweest om in 2010 al tot een oplijsting gekomen te zijn van rechten die automatisch toegekend kunnen worden. Daarnaast was een proefproject rond de armoedetoets meer dan zinvol geweest. Deze zaken kunnen nu pas in 2011 plaatsvinden.

In het kader van de inzet van opgeleide ervaringsdeskundigen was er in 2010 eerder sprake van achteruitgang, o.a. in de CLB's wordt binnen de subsidie-enveloppe steeds minder gekozen voor de inzet van ervaringdeskundigen.

De nodige investeringen in toegankelijke kwalitatieve jobs voor mensen in armoede bleven achterwege. Het Vlaams Netwerk pleit voor een sterke uitbreiding van jobs in buurt- en nabijheidsdiensten.

Positief is de investering die in het kader van het WIP gebeurd is in de integrale trajecten, het is echter een blijvende uitdaging om de kwaliteit ervan te bewaken, en de integrale visie en aanpak niet te verengen.

De herdifferentiëring van opleidingscheques heeft ook een negatief gevolg voor mensen in armoede: een aantal kansen voor verdere ontplooiing, levenslang leren worden stopgezet. Nochtans zijn dit ook zaken die essentieel zijn in armoedebestrijding, en in het overbruggen van vaardigheidskloven, het versterken van zelfwaarde én zo ook het overbruggen van de afstand tot de arbeidsmarkt.

Er zouden in 2010 de nodige stappen gezet worden om betaalbaar wonen te verzekeren. Dit is absoluut niet gebeurd, de Vlaamse overheid is er niet in geslaagd de uitbreiding van de huursubsidie naar personen die 5 jaar op de wachtlijst staan te regelen. Dit terwijl het Vlaams Netwerk ook al een aanzet verwacht had in 2010 om hierop verder te gaan. Een maatregel die reeds in de vorige legislatuur werd goedgekeurd is hiermee nog steeds niet in uitvoering.

Daarnaast is er al langer nood aan een systeem om energiebesparende maatregelen bij woningen van kwetsbare huurders te voorzien. Systemen via de overheid als derdebetaler en/of gekoppeld aan energiescans binnen sociale ecnomie-initiatieven die sterk met kwetsbare gezinnen werken, zijn dringend noodzakelijk.

Op 11 december 2010 werd een conferentie inzake eerstelijnsgezondheidszorg georganiseerd. Hierop kwam de problematiek van toegankelijkheid van de eerstelijnsgezondheidszorg voor mensen in armoede aan bod (Vandeurzen). Een eerste aanzet van planning over hoe de realisatie van 'uitbreiding en

versterking van wijkgezondheidscentra (cfr regeerakkoord)' zal gebeuren deze legislatuur ontbrak in 2010. Versterking en uitbreiding (cfr. fiche 176 van dit voortgangsrapport) wordt blijkbaar enkel in BVR-termen gezien. En dus niet in het stimuleren van artsen om in deze centra aan de slag te gaan, in het financieren van onthaalpersoneel, psychologen, … Dit is een gemiste kans aangezien wijkgezondheidscentra hun nut in het dichten van de gezondheidskloof voor mensen in armoede reeds meer dan bewezen hebben. Er is dus echt nood aan een plan met financiële middelen zodat er meer en nog sterkere centra zijn in Vlaanderen tegen 2014!

c) Ook **de prioriteiten die aangegeven worden voor 2011**, zijn vaak niet de prioriteiten die door mensen in armoede aangegeven worden. Van prioritair belang is dat er in 2011 een aantal maatregelen genomen worden die een direct voelbaar effect hebben op het leven van mensen in armoede.

Ondanks de huidige economische situatie blijft het engagement aangegaan om van armoedebestrijding topprioriteit te maken, dit wil zeggen, ook als het moeilijk is, ook als er keuzes gemaakt dienen te worden. De economische situatie mag geen excuus vormen om de engagementen in het regeerakkoord niet na te komen.

De prioriteiten zouden volgens het Vlaams Netwerk in 2011 de volgende moeten zijn:

- de echte start met een armoedetoets: vanuit een proefproject komen tot inbouw in de regelgeving van deze toets.
- een plan voor de versterking en uitbreiding van wijkgezondheidscentra voor de gehele legislatuur met budget. Het plan gaat eind 2011 al in werking.
- Een plan voor kostenbeheersing in het secundair onderwijs. Er wordt hier doorgewerkt op ondermeer een aantal good practices die het Vlaams Netwerk binnen de verticale PAO onderwijs al meermaals aan bod bracht.
- Een realisatie van een voldoende kwalitatief toegankelijk aanbod van schuldhulpverlening. Er dienen de nodige middelen voorzien te worden opdat CAW's en OCMW's een degelijk schuldhulpverleningsproces kunnen aanbieden. (D.w.z. vanaf een eerste vraag tot en met kwalitatieve nazorg).
- Een substantiële automatische huursubsidie realiseren voor mensen die te lang op de wachtlijst staan, en de laagste inkomensgroepen.
- Het uittekenen van stappenplan om te komen tot een vlaamse vrijetijdskaart, en het zetten van de eerste stappen tot realisatieUitwerken van een plan ter uitbreiding en structurele verankering van de integrale trajecten naar werk, gebaseerd op de ervaringen uit eerste projecten (ESF project Antwerpen, Aalst, 300-450 in kader WIP) en de begeleidende studie van HIVA
- Creatie van kwalitatieve duurzame jobs op maat voor mensen in armoede, oa. een sterke stijging van de jobs in buurtontwikkelingsdiensten, en eenb duurzame oplossing voor de financiering van deze diensten
- Het realiseren van een degelijk plan van aanpak van financiële steun op maat en kostenbeheersing in het secundair onderwijs

Deze dossiers zijn prioritair, o.a. omdat ze ook een rechtstreeks effect hebben op het leven van mensen in armoede. Dit wil niet zeggen dat het meersporenbeleid van het Vlaams Actieplan verlaten dient te worden. Om echt een effect te hebben op armoede, is het van belang om op alle terreinen in te zetten, zoveel mogelijk drempels weg te nemen, om rechten maximaal te garanderen, om het inzicht in armoede in alle geledingen van de samenleving te versterken, ...

Wat betreft de prioriteiten die aangegeven worden, is het een goede zaak dat minister Vandeurzen kiest om via projectmiddelen extra verticale PAO's voor zijn beleidsdomein mogelijk te maken. In beleidsnota's lezen we dat er gesprekken gaan plaatsvinden met alle ministers om structureel in de beleidsdialoog met mensen in armoede via het Vlaams Netwerk te gaan investeren. Momenteel doen enkel cultuur en onderwijs dit structureel, gezien de ambities op vlak van input van mensen in armoede zou het een prioriteit moeten zijn om in 2011 gesprekken met alle ministers hierover te hebben met een aantal resultaten. Dit zal ook noodzakelijk zijn om de dialoog met mensen in armoede, verweven doorheen het hele VAPA, te kunnen waarmaken.

We lezen dat er gesprekken opgestart zullen worden met VVSG en SAW over effectieve subsidiëring van erkende instellingen voor schuldbemiddeling. Het is een enorme vooruitgang dat er voor de eerste keer echt gesproken wordt over het effectief geven van een subsidie. Dit lijkt ons echt een doorbraak als de gesprekken in 2011 afgerond worden en dat de zaken van start kunnen gaan in 2012. Zo kan de kwaliteit bevorderd worden en kunnen de wachtlijsten weggewerkt worden. Zo kan tegemoetgekomen worden aan de passage in het regeerakkoord "de toegang tot schuldhulpverlening moet voor iedereen verzekerd worden".

Wat betreft sensibilisering, kennisverspreiding en vorming, wordt er vooral ingezet op samenwerking en afstemming. Samenwerken en verduidelijken is een goede zaak. De realiteit is echter dat al deze organisaties nu al niet aan de vraag kunnen beantwoorden en dat er daarnaast in dit VAPA heel veel ambities staan om meer inzicht in armoede te creëren. In plaats van een efficiëntere inzet van middelen zal er nood zijn aan meer inzet van middelen om de doelstellingen te halen.

Het Vlaams Netwerk is reeds lange tijd vragende partij om vorming rond armoede-inzicht te gaan opzetten voor journalisten. Een start op dit vlak zou een doorbraak kunnen zijn.

Wat betreft de vrijetijdsbesteding van kinderen en jongeren in armoede lijkt een oplossing voor de financiering van deze werkingen een prioriteit. Momenteel worden deze via proeftuinen gefinancierd (tot maart 2012), maar de ambitie is om dit soort werkingen opnieuw via de bestaande regelgevingen kansen te geven. Een verticaal overleg in februari 2011 start alvast het overleg om tot een oplossing te komen.

De verdere uitbouw van het Steunpunt Vakantieparticipatie is een goede zaak. De inzet van meer personeel moet de grotere vraag kwalitatief kunnen invullen.

Op vlak van maatschappelijke dienstverlening, zou een echte doorbraak voor 2011 de opmaak en start kunnen zijn van uitvoering van een plan van

proactieve rechtentoekenning voor dienst- en hulpverleners die aangestuurd worden met middelen van de Vlaamse overheid. Zo zullen meer mensen die van bepaalde rechten geen gebruik maken, in afwachting van de automatische rechtentoekenning, wel van hun rechten kunnen genieten.

Er wordt aangegeven dat in de Vlaamse begroting van 2011 middelen worden uitgetrokken voor de kindpremie. Deze premie is bijzonder belangrijk voor kwetsbare gezinnen. Om de kinderarmoede tegen 2020 te halveren (cfr ook 1-meting Pact 2020) zal deze premie toch ingezet moeten worden op de kwetsbaarste groepen en dus niet als universele premie. Er moet bekeken worden of een premie aan deze kwetsbare gezinnen het meest effectief is of dat investeren in gezinsondersteuning, of nog een andere maatregel meer effect zal hebben. Een ideaal punt voor een armoedetoets, op basis van ervaringskennis van mensen in armoede en wetenschappelijke kennis.

Wat prioriteiten op vlak van onderwijs betreft, is een echt plan van aanpak van kostenbeheersing in het secundair onderwijs noodzakelijk. Tijdens het verticaal PAO werden good practices aan de minister overgemaakt vanuit het Vlaams Netwerk, het zou goed zijn te bekijken hoe deze kunnen uitgebreid worden.

Op vlak van tewerkstelling blijven we aandringen op integrale werk welzijnstrajecten naar werk, en de creatie van kwalitatieve, duurzame tewerkstelling, toegankelijk voor mensen in armoede. De integrale aanpak is langzaam, vraagt heel wat tijd en middelen, maar is op termijn erg efficiënt. Indien mensen eenzijdig naar de arbeidsmarkt geduwd worden, zonder ze op andere levensdomeinen vooruitgang boeken, is de kans groot dat ze snel terug zullen afhaken, of overleven als werkende armen. Van belang is natuurlijk dat bij die trajecten ook perspectief op een goede job geboden wordt. Een investering in extra jobs in (oa. nieuwe) buurtonwikkelingsdiensten, en oplossing voor de problemen die zich stellen bij de klaverbladfinanciering is een prioriteit.

Wat wonen betreft, vermeldden we reeds de engagementen en nood aan een ruime substantiële huursubsidie voor mensen die te lang op de wachtlijst staan, en de laagste inkomens. Daarnaast dient er een versnelling in het bouwritme van sociale woningen gemaakt te worden. Een eerste echte versnelling zien wij pas volgens de planning in 2014, dit zou vroeger moeten. Ook lijkt ons de overname van OCMW-woningen en assistentiewoningen niet te morgen behoren tot de 37000 nieuwe woningen die tegen 2020 voorzien worden. Een prioriteit voor 2011 zou een planning van de realisatie van 6000 nieuwe SVK-woningen tegen 2014 kunnen zijn, met inbegrip van de start van uitvoering hiervan.

Dakisolatie voorzien via de sociale economie-initiatieven die energiescans uitvoeren bij kwetsbare groepen zou een goede doorbraak voor 2011 kunnen zijn. Initiatieven waarbij kwetsbare groepen zowel de energiescan uitvoeren als ook de doelgroep van de scan zijn, kunnen ook de begeleiding naar sterk gesubsidieerde dakisolatie doen in overleg met de eigenaar.

Voor water, electriciteit en gas blijft de realisatie van een echte en waardige minimumlevering voor mensen een prioriteit.

Een degelijk plan voor de aanpak van dak- en thuisloosheid is prioritair, en ontbreekt in dit rapport.

d) Wat betreft **de opvolging en evaluatie van het Vlaams Actieplan**, is het Vlaams Netwerk van mening dat er nog een grondige bijsturing noodzakelijk is alvorens dit Voortgangsrapport kan goedgekeurd worden. Indien de grondige bijsturing pas in 2012 gebeurt, dan is de legislatuur reeds halverwege vooraleer zicht gekregen kan worden op de echte plannen inzake armoedebestrijding. Veel tijd gaat hiermee verloren.

Het Vlaams Netwerk werkt de komende jaren sterk rond de thematiek van gekleurde armoede, normaal gezien via extra steun van Cera. Het zou goed zijn mocht de bevoegde minister ook investeren in de participatie van deze groepen aan het Vlaamse Armoedebestrijdingsbeleid. Het Vlaams Netwerk is hier vragende partij om deze groepen nog meer te betrekken in haar werking. Zo willen we eveneens meewerken aan de versterking van het Vlaams Actieplan, zodat het armoedebestrijdingsbeleid ook effectief wordt ten aanzien van mensen die in armoede leven en behoren tot etnisch culturele minderheden.

Hoofdstuk 2: Specifieke opmerkingen m.b.t. de fiches

(op www.-vlaams-netwerk-armoede.be vindt u een nog uitgebreidere versie van dit document)

Na deze algemene opmerkingen, en het aanduiden van prioriteiten, willen we nog een aantal concretere suggesties overmaken. Deze suggesties kwamen tot stand in de thematische overleggroepen van het Vlaams Netwerk. In de periode van opmaak van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, maakten we vele van deze suggesties reeds over. We gaven o.a. input voor het Strategisch Kader van het Vlaams Actieplan, voor de matrix die als methodiek werd ingezet en op de eerste ontwerptekst van het Vlaams Actieplan zelf. In deze stadia werd door ons telkens opgemerkt dat het plan sterk potentieel bezit, maar nog veel te algemeen was, dat er geen duidelijkheid was rond budget, planning en concrete uitvoering. Dit zou in de 'actiefiches ter concretisering van het plan' allemaal duidelijk worden. Ook voor deze fiches maakten we verschillende malen input en suggesties over. Een aantal suggesties zijn gevolgd, vele suggesties zijn genegeerd, zonder dat de reden daarvoor is aangegeven. We willen even beklemtonen dat een goede dialoog met mensen in armoede ook veronderstelt dat aangegeven wordt waarom bepaalde voorstellen niet gevolgd worden.

Nog steeds blijven we dus op onze honger zitten. Het voortgangsrapport biedt een aantal antwoorden, op vragen die bij het plan zelf gesteld moeten worden, maar laat andere onbeantwoord.

Hieronder geven we dus nogmaals een aantal suggesties, in de hoop dat deze nog in belangrijke mate opgenomen kunnen worden in de verdere opvolging en bijsturing van dit Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

a) In de tekst van het VAPA staan 194 acties, maar ook in de tekst eronder staan erg belangrijke zaken, vaak ter aanvulling en ter concretisering van deze acties. Veel van die zaken zijn niet terug te vinden in de actiefiches. Daardoor worden belangrijke elementen achterwege gelaten, er dient gewaakt te worden, dat die eveneens verwezenlijkt worden.

Het plan en voortgangsrapport blijven vaak steken in de fase van verkenning of studie en dan nog enkel daar waar er al iets rond werd opgestart, de fiches kleuren nergens buiten de lijntjes van wat al vastligt.

Daarnaast is er sprake van heel veel bijkomend overleg, is dit wel mogelijk en zinvol als er verder niets aan gekoppeld wordt.

We missen structurele verankering, uitvoering van nieuwe regelgeving die men plant, continuering: na 2011 is er zo goed als niks uitgewerkt, vaak zelfs niet eens voor 2011. Ook wat de budgetten betreft valt dit op, en waar dat uitzonderlijk wel het geval is plafonnering tot 2014.

De participatie van mensen in armoede wordt soms vergeten, ook al is het bij sommige acties essentieel. Of er wordt wel melding van gemaakt, maar zonder dat duidelijk is of de nodige middelen zullen vrijgemaakt worden, en op welke wijze die participatie zal gebeuren. Van belang hierbij is dat er gewaakt wordt dat er ook effectief geluisterd wordt naar mensen in armoede, dat de participatie tijdig en grondig gebeurt, en niet enkel pro forma, omdat het in de geest van het VAPA aangeduid wordt.

b) Horizontaal

Actie 2.: Er dient vermeden te worden dat het kennisplatform de zoveelste adviesraad wordt, en sterk overlapt met andere overlegplatformen.

Acties 3. 4.: Het (horizontaal) permanent armoede overleg is een potentieel erg sterk verhaal, maar in praktijk is het moeilijk om die instrumenten ten volle te benutten. Eén van de problemen hierbij is dat aandachtsambtenaren erg weinig tijd en ruimte hebben, naast hun andere (hoofd)taken, om die rol op te nemen. Idealiter zijn ze half tot voltijds met deze taak bezig, de fiche erkent het probleem, maar schuift weinig concrete oplossingen naar voor. Ook het versterken van mandaat en slagkracht van het horizontaal armoedeoverleg wordt niet geconcretiseerd;

Acties 10. 12: Er wordt in heel veel fiches (terecht) beroep gedaan op ervaringskennis van mensen in armoede, dit gebeurt ook nu reeds in toenemende mate. Tegelijk wordt er niet op structurele wijze een parallel groeipad van middelen voor de verenigingen en het netwerk voorzien. De middelen die vandaag worden toegekend zijn ontoereikend om aan alle opdrachten te voldoen, en worden door eigen middelen aangevuld. Dit is op termijn niet houdbaar. Ook wat betreft het tewerkstellen en beroep doen op opgeleide ervaringsdeskundigen is het noodzakelijk dat in ieder beleidsdomein ook middelen voor vrijgemaakt worden.

Actie 16.: De diversiteitsplannen, blijken wel een meerwaarde te hebben wat betreft sensibilisering, maar leiden onvoldoende tot effectief aanwerven van mensen uit kansengroepen. Er is nood aan maatregelen met meer slagkracht.

Actie 29.: Op welke wijze worden mensen in armoede betrokken bij het opstarten van de werkgroepen begeleidingsvormen armoedebestrijding ? Er dient budget voorzien te worden voor de implementatie van integrale begeleidingsvormen !

Actie 33.: ZORO: enkel budget voor 2010, maar wordt maar geëvalueerd eind 2011. Wordt voor 2012 en de komende jaren minstens hetzelfde budget voorzien? Plant men structurele verankering indien positieve evaluatie?

Actie 44.: Dit is een erg belangrijk punt ! Hoe zal dit ingevuld worden ? Wie wat en welk budget ? Pao is ruim onvoldoende om de doelstelling te kunnen verwezenlijken.

Actie 47 (doelstelling 53).: Inzicht in armoede, kennis over armoede wordt wel vaak vermeld, maar de concretisering blijft ondermaats: hier dienen per beleidsdomein budgetten voor vrijgemaakt worden, en de aanbieders dienen een degelijke financiële (lang termijn) ondersteuning te krijgen ! De nood aan meer kennis over armoede is erg hoog in Vlaanderen, er dient een goed plan van aanpak te komen hoe aan die hoge nood een antwoord kan bieden. Dit vraagt investering, een afstemming van het aanbod kan zinvol zijn, maar mag de aandacht niet afleiden van de werkelijke nood op het terrein.

c) Participatie

Actie 56.: E-inclusie heeft een veel bredere aanpak nodig dan enkel een bibliotheek project.

Actie 57.: Deze subsidiëring is reeds afgesproken en gestart in de vorige legislatuur ! Wat gebeurt er na 2012?

Actie 58.: Mensen in armoede zijn in hoge mate afhankelijk van het openbaar vervoer, o.a. ook om hun andere rechten te kunnen realiseren, vb werk, gezondheid,... Het sterker vraaggericht maken van het aanbod heeft dan ook net op mensen die geen alternatief hebben een erg groot effect. Bijvoorbeeld op het platteland, misschien zit de bus niet vol, maar voor wie wel op de bus zit, is het brede aanbod van levensbelang. Indien er niet steeds een toegankelijk aanbod is, kan deze actie net armoede creëren !

Actie 60.: Een aantal verenigingen waar armen het woord nemen hebben expertise hieromtrent. Het is van belang hen hierbij te betrekken. Wat is een 'beperkt' budget ? Er dienen voldoende middelen ingezet te worden, een eerste stap had moeten zijn het aanduiden van hoeveel middelen hiervoor noodzakelijk zijn.

d) Maatschappelijke dienstverlening

Actie 67: Dit word nogal vaag beschreven, 'er wordt elk jaar bekeken welk vormingsaanbod het best aansluit bij de lokale behoeften'. Welk budget wordt voorzien ?

Actie 69.: Wat zal er gebeuren na het proefproject in Zuid-Oost Vlaanderen, na 2010 ? Implementeren in andere OCMW's ? Welk budget wordt voorzien ? Preventief werken in CAW's is geen synoniem voor proactief of buitenshuis op zoek gaan naar niet bereikte doelgroepen.

Actie 70.: Uitbreiding integrale trajecten naar werk: te realiseren resultaat blijft gevaarlijk geformuleerd, evaluatie van ESF project (Antwerpen, Aalst) wordt niet afgewacht, maar ook de reeds bekende resultaten worden niet meegenomen.

Essentiële randvoorwaarden zijn niet verzekerd (veiligheid van gedurende traject niet zonder inkomen te vallen). Resultaten in termen van armoedebestrijding worden hier niet in rekening gebracht, dit is bijzonder vreemd voor de evaluatie van één van de doelstellingen van het VAPA ? Er moet werk gemaakt worden van uitbreiding, mainstreaming, structurele verankering. Welk budget is nodig en voorzien om dit in heel Vlaanderen te kunnen aanbieden ? Hoe kan men dit in sluitend maatpak inpassen ? Eerst en vooral dient er een degelijke evaluatie ingepland, die ook de evaluatie van de projecten 2009-2010 meeneemt (ESF Aalst en Antwerpen, studie HIVA, evaluatie betrokken partners, betrokken verenigingen waar armen het woord nemen, Vlaams Netwerk, Metropool...), daarna nodige bijsturing én uitbreiding en geleidelijke structurele implementatie. De nodige middelen dienen hiervoor voorzien te worden.

e) Inkomen

Acties 73. 74: Er dient dringend werk gemaakt worden van een oplijsting van rechten die automatisch toegekend kunnen worden, en een stappenplan om die automatisering effectief te verwezenlijken. Idem voor het inkomensgerelateerd maken van diverse premies en bijdrages.

Tegelijk zou eigenlijk budget moeten ingeschreven worden dat rekening houdt met vlottere en bredere toekenning rechten hierdoor. Meer mensen die rechten doen gelden wil ook zeggen dat er een groter budget nodig is.

Actie 78.: deze actie is niet opgenomen in voortgangsrapport ?

Alles zal afhangen van het subsidiëringskader dat wordt uitgewerkt en vooral het takenpakket waarvoor geld zal worden gegeven (voor onze mensen heel belangrijk: link met collectieve en advocaat-schuldbemiddelaars).

Het gaat hier enkel over de erkende diensten en enkel over echte schuldbemiddeling. Al wat budgetbeheer en budgetbegeleiding is (vaak niet als dusdanig benoemd), in de praktijk voor veel cliënten onlosmakelijk verbonden, wordt hiermee niet gesubsidieerd. Noden daar moeten óók in kaart worden gebracht.

Actie 80.: Meer capaciteit voor erkende diensten schuldbemiddeling is erg urgent, dan krijgt ook het VCS als ondersteuningsstructuur ook meer werk !

f) Gezin

Er wordt aangegeven dat in de Vlaamse begroting van 2011 middelen worden uitgetrokken voor de kindpremie. Deze premie is bijzonder belangrijk voor kwetsbare gezinnen. Om de kinderarmoede tegen 2020 te halveren (cfr ook 1-meting Pact 2020) zal deze premie toch ingezet moeten worden op de kwetsbaarste groepen en dus niet als universele premie. Er moet bekeken worden of een premie aan deze kwetsbare gezinnen het meest effectief is of dat investeren in gezinsondersteuning, of nog een andere maatregel meer effect zal hebben. Een ideaal punt voor een armoedetoets, op basis van ervaringskennis van mensen in armoede en wetenschappelijke kennis.

Actie 83: Dit is een goede actie, meermaals gaf het Vlaams Netwerk reeds advies over laagdrempelige, beleidsoverschrijdende gezinsondersteuning.

Actie 86-87: Het Vlaams Netwerk bezorgde haar opmerkingen over de eerste visienota aan de bevoegde minister. Mensen in armoede hebben onder andere sterk het gevoel dat de voorrangsregels vooral voor broertjes en zusjes gelden.

Actie 91: Er dient vooral geïnvesteerd te worden in laagdrempelige ontmoetingsplekken en vertrouwensrelaties, beide zijn hierbij essentieel ! We zijn blij dat deze visie al duidelijk in de fiche vervat zit.

g) Cultuur, sport vrije tijd

Actie 96: Bij de evaluatie van het participatiedecreet ontbreekt een vergelijkend onderzoek met de betrokkenheid van mensen in armoede met de vraag of participatie écht is toegenomen, waar wel, waar niet, welke drempels spelen daar... De evaluatie van het participatiedecreet kan en moet grondig gebeuren. Wij willen dus niet dat enkel wordt gekeken of het bestaande nog werkt, maar willen een vergelijkende studie waaruit blijkt of participatie aan cultuur-, jeugd- en sportpraktijken effectief is gestegen. Dit zal enkel kunnen wanneer een bepaalde organisatie hier de nodige tijd en middelen voor kan vrijmaken.

Actie 97: De Algemene Vlaamse vrijetijdskaart lijkt ons een heel belangrijk project en wij vonden het ook hoopgevend dat hier, met het proefproject in Aalst, volop aandacht werd aan besteed. In de fiches vinden wij echter enkel een voorstudie en het proefproject maar nog geen fiche over en budget voor de realisatie van de Algemene Vrijetijdskaart. Voorstudie en proefproject lijken ons enkel waardevol wanneer ook het uiteindelijke doel (De Vlaamse Vrijetijdskaart over geheel Vlaanderen) wordt gepreciseerd, zowel naar tijd als budget. Bovendien vinden wij actie 98 omtrent "een algemeen kader voor communicatie en promotie en participatie aan het vrijetijdsaanbod" niet terug, nochtans is ook deze actie essentieel.

Actie 100.: De fiches hebben het haast niet over actie 100, terwijl cultuurcreatie toch heel belangrijk is. Het VAPA vraagt een financieringskader voor projectmatige én structurele sociaal-artistieke projecten binnen de welzijnsorganisatie, daar vinden wij niets over terug. Sociaal-artistieke projecten zijn nochtans zeer belangrijk, en verdienen zeker de nodige aandacht binnen het participatiebeleid.

Actie 102.: Wat betreft de vrijetijdsbesteding van kinderen en jongeren in armoede lijkt een oplossing voor de financiering van deze werkingen een prioriteit. Momenteel worden deze via proeftuinen gefinancierd (tot maart 2012), maar de ambitie is om dit soort werkingen opnieuw via de bestaande regelgevingen kansen te geven. Een verticaal overleg in februari 2011 start alvast het overleg om tot een oplossing te komen.

h) Onderwijs en vorming

Prioritair zou er moeten gewerkt worden aan een studiefinanciering op maat en kostenbeheersing in het secundair onderwijs.

Actie 115.: Actie niet-formeel en informeel leren; informeel leren wordt te eng naar het onderwijzende partners geïnterpreteerd. Er wordt geen link gemaakt naar doelgroepen organisaties.

Acties 116. 118.: "door ouders systematisch en telkens opnieuw aan te sporen..." , ouders moeten ook echt overtuigd worden van de meerwaarde van het kleuteronderwijs en dat hun kind niet gepest zal worden, dus dat ongelijkheid niet al begint te werken, hiervoor zijn geen acties voorzien.

Acties 119. 120. 121.: De inzet van ervaringsdeskundigen/brugfiguren op de schoolvloer is niet opgenomen, deze figuren hebben nochtans een belangrijke meerwaarde inzake armoedebestrijding.

Actie 123.: Actie omtrent de evaluatie van de maximumfacturen: bij de omschrijving van de actie wil men het aantal activiteiten/uitstappen tellen om te bekijken of er geen daling is. Een daling is onvermijdelijk. Beter is te evalueren hoe activiteiten en uitstappen nu ingevuld worden.

Actie studentenmobiliteit: een buitenlandse studie-ervaring wordt niet enkel opgelost met extra financiële middelen. Er moet ook omkadering voorzien worden.

i) Werk en Sociale Economie

Prioriteiten zijn de integrale werk welzijnstrajecten (Actie 70, suggesties zie hierboven) en duurzame kwalitatieve tewerkstelling.

Het voortgangsrapport blijft erg vaag en onduidelijk wat de domeinen werk en sociale economie betreft. Er blijft veel oningevuld, niet geconcretiseerd... Er is zeer weinig nieuw beleid, extra maatregelen of inspanningen, vooral een opsomming wat in 2010 gebeurt. Dit kan op geen enkele manier het gevoel geven dat op vlak van sociale economie en werk een verschil gemaakt zal worden, voelbaar voor mensen in armoede !

Actie 12.: In de fiche staat dat de continuering van het project TAO en ondersteuning van ervaringsdeskundigen door de Link afhangt van de onderzoeksresultaten. Echter het budget voor 2011 (minimum of maximum) is zelf nog niet bepaald. Hangt de continuering dan af van de onderzoeksresultaten of van het beschikbaar budget? Als de onderzoeksresultaten positief uitdraaien voor de TAO, dan dient er in 2011-2014 werk gemaakt te worden van een structurele verankering van de TAO in alle provincies, met een duidelijk stappenplan, timing en budget om deze structurele verankering te realiseren tegen 2014.

Een andere actie in het kader van het uitbouwen van een pool van ervaringsdeskundigen, is de tewerkstelling van ervaringsdeskundigen binnen de VDAB. Naast behoud, vragen we tegen 2014 het aantal ervaringsdeskundigen, tewerkgesteld binnen de VDAB, minstens te verdubbelen naar 12 ervaringsdeskundigen, zodat er minstens in elke provincie, in de grootsteden Brussel, Antwerpen, Gent, op Vlaams niveau een ervaringsdeskundige raadpleegbaar is voor de VDAB-werking en dat de overige ervaringsdeskundigen betrokken worden in de verschillende 'armoede'projecten binnen de VDAB.

Bijkomend pleiten we om de zinvolheid van ervaringsdeskundigen bij SYNTRA te onderzoeken. SYNTRA voert immers toch een aantal acties van het VAPA mee uit. Qua kennis en inzicht in armoede, is hier naar onze mening nog heel wat werk aan de winkel. De aanwerving van ervaringsdeskundigen bij SYNTRA lijkt ons dan toch ook geen overbodige zaak.

Actie 26: In 2011 is geen bijkomend budget voorzien, maar wat in 2012 ? In de planning staat dat maatregelen zullen ondernomen worden i.f.v. de aanbevelingen van het onderzoek, maar is daar dan al een budget voor voorzien?

Actie 30: Deze actie geeft duidelijk weer waarom het belangrijk is om op voorhand (in de planning) een duidelijk stappenplan met inschatting van budget voorop te stellen. Behalve van de evaluatie van eerste fase van de proeftuinen, hangt de tweede fase nu af van het al dan niet beschikbare budget…

Actie 136: een omvangrijke actie, met verschillende acties/projecten.. Er wordt een kort stappenplan vooropgesteld van 2010-2012.
- In 2010, is er heel wat gebeurd in het kader hiervan (8). Echter de planning van 2011 is erg onduidelijk en er wordt nog slechts gefocust op 3 acties. Wat met het vervolg van de projecten van 2010 in 2011? Dit is momenteel onduidelijk en als er niets in de planning hierover komt te staan, dreigt er het gevaar

dat deze projecten, de expertise en inzichten, gewoon verloren gaan.
-Ook hier wordt geen budget vermeld.

Actie 141.: Ontwikkeling die in activeringslogica perverse effecten kan hebben, effecten die nu reeds op terrein voelbaar zijn. Uiterst belangrijk dat hier degelijk overleg met mensen in armoede en hun vertegenwoordigers rond gebeurt !

Actie 142.

- Stand van Zaken 2010: in het kader hiervan zijn enkele projecten opgezet. In 2011, worden deze geëvalueerd, maar wat dan? Is een continuering van deze projecten mogelijk? Is het de bedoeling om van hieruit beleidsadviezen te ontwikkelen en het beleid hierop aan te passen? Is een structurele inbedding van deze projecten mogelijk?
- Budget?

Actie 146.: Waar is de betrokkenheid van mensen in armoede ? Goede intentie om Matteuseffect te vermijden, maar hoe zal men dat doen ? Van belang dat de nodige expertise (o.a. die van mensen in armoede zelf) hierbij ingezet wordt !

Actie 148.: Sociale economie-initiatieven zijn, naar onze mening, bedoeld om rekening te houden met de sociale component. Belangrijk is dat vooral het regulier economisch circuit overtuigd wordt van het belang van MVO binnen het eigen bedrijf. Naast de bestaande partners, moeten ook partners zoals de RESOC's, SERR's, werkgeversorganisaties… betrokken worden in deze actie. MVO op zich is niet noodzakelijk armoedebestrijdend, dit moet effectief als doelstelling nagestreefd worden !
- Er zijn voor 2011 al heel wat acties gepland, echter budget, concrete doelen, realisaties en hoe men deze realisaties wil men meten zijn onbeantwoord.
- Wat met planning 2012-2014?

Actie 149:
- Dit is een omvangrijke actie waarbij men inzet op verschillende onderliggende acties. Dit vereist een duidelijk stappenplan, met vastgelegde verantwoordelijkheden, een vooropgesteld budget, een concrete timing… Dit ontbreekt momenteel nog volledig.
- Groeipad voor sociale economie is essentieel: Hoeveel jobs men juist wil creëren tegen 2014 is onduidelijk. Focus ligt nu van 2010-2014 op uitbreiding van de sociale werkplaatsen. Wat met andere sociale economie-initiatieven? Een minimum groeipad van het aantal jobs binnen de sociale economie moet nu vastgelegd worden en een minimumbudget dat men hiervoor wil uitleggen. Ook moet men nu al vastleggen hoe men dit groeipad gaat uittekenen: welke externe partners gaan hierin betrokken worden, op wat gaat men zich baseren bij de uittekening van het groeipad (onderzoek, overleg met SE-initiatieven, met Vlaams Netwerk en haar verenigingen, mensen in armoede…?).

Het Vlaams Netwerk vraagt alvast de verdubbeling van het aantal jobs in de buurtontwikkelingsdiensten, mits deze diensten zowel via tewerkstelling van mensen in armoede als via dienstverlening aan mensen in armoede een grote meerwaarde hebben in het kader van armoedebestrijding.

- Lokale diensteneconomie zorgt voor duurzaam werk voor kansengroepen. Hoe zal men bekijken of het nodig is en hoe de doelgroep van werknemers in de lokale diensteneconomie kan geherdefinieerd worden, zodat zij evenveel kansen krijgen op duurzaam werk? Hoe realiseren, timing, betrokken partners, budget?
- Maatwerk: wanneer is de hervorming van de pijler maatwerk gepland? Hoe wordt de problematiek van mensen in armoede meegenomen? Zal het Vlaams Netwerk en de verenigingen gehoord worden bij het uittekenen van de hervorming? Zal deze hervorming geëvalueerd worden? Concrete stappen, timing, budget, partners…?
- Doorstroming: Is supported employment dé begeleidingsmethodiek waarop men wil inzetten? Of wil men nog andere begeleidingsmechanismen onderzoeken…?

Actie 150: Onvoldoende ingevuld. Nochtans dient er dringend een duurzame regeling gemaakt worden die een antwoord biedt op de huidige moeilijkheden die buurtontwikkelingsdiensten ervaren om de klaverbladfinanciering rond te krijgen. Buurt- en nabijheidsdiensten die in het kader van armoedebestrijding hun effect hebben bewezen, staan momenteel onder grote financiële druk. We pleiten dan ook om nog in 2011 de financiering te regelen voor deze diensten zodat hun werking gegarandeerd wordt.

Actie 151: -Wat na 2012? In de planning zou een evaluatie van het project moeten worden ingepland. Op basis hiervan moet dan de nodige bijsturing én uitbreiding bepaald worden en moet eventueel een geleidelijke structurele implementatie onderzocht worden. Zonder duidelijke planning, dreigt ook hier het gevaar, wanneer geen vervolgtraject gepland wordt, alle ervaringen, expertise… vanuit het project verloren gaan.
De nodige middelen dienen hier ook voor voorzien te worden. Een berekening/inschatting van een minimumbudget om dit te realiseren dient dan ook te gebeuren en vooropgesteld te worden.

Actie 153: Planning 2010-2014: staat vermeld 'tal van projecten' + (indien daarvoor financiële middelen ter beschikking gesteld worden): Zonder een minimale vastlegging van projecten en budget, blijft de actie ontzettend vrijblijvend. Als dit een actie is waar men zich voor engageert, dan dient toch minstens een minimum aantal projecten en minimumbudget vastgelegd en voorzien te worden.

j) Wonen, energie en water

Actie 154: Het masterplan sociale huur (37.000) staat hier niet in. Bevat bouwcijfer huurwoningen van SHM per jaar tot 2014. Moet ook hierin. Budgetten zouden al vastliggen, ook na 2014, moet hier duidelijk ingevuld worden.

Masterplan SVK-woningen (6.000): groeipad moet ook in fiche. Ook met budget t/m 2014.

Actie 155: De voorziene uitbreiding zit eigenlijk in dat getal van 43.000 (37.000 SHM + 6.000 SVK) tegen 2020, dat onder actie 154 staat, andere fiche dus. Budgetten moeten voorzien worden.

Actie 156: De vraag is vooral, van zodra we weten hoe we de huurlasten kunnen beperken, gaan we dat dan ook doen? Met welke middelen? Budget en timing ontbreken. (huurlasten is smaller dan woonlasten)

Nieuw systeem huurprijsberekening: we weten nu al dat er fameuze stijgingen zijn voor verschillende categorieën. Dit moet volledig worden herbekeken n.a.v. de evaluatie van het kaderbesluit sociale huur en een herschrijving van dat kaderbesluit in juni 2011

Actie 158 : ¾ van wat in het VAPA staat is niet eens hernomen en wat er wel staat is erg zwak. Open oproep subsidiëring lokale woonprojecten: hier is geen fiche van. Hier zou best een eerste aanzet tot verankering woonwinkels in staan.. Het staat ook onder actie 158 in het VAPA, maar ook onder die actie wordt het niet in de fiche uitgewerkt.

Belangrijkste punt: evaluatie KSH! Dit sleept veel te lang aan en staat nog zelfs niet in deze fiche.

Actie 159: In het VAPA hebben ze het er uit gehaald, in deze fiche sluipt het terug in de probleemanalyse: het probleem van herhuisvesting en dus tekort aan (betaalbare!) noodwoningen. Moet verder uitgewerkt worden: herhuisvestingsplicht (resultaatsverbintenis) invoeren, ongeacht wie onbewoonbaarheid/ongeschiktheid heeft uitgesproken en vanuit welke regelgeving. Tegelijk: budget voor meer noodwoningen, vb. in verhuur buiten stelsel bij SHM.

Actie 160: Samenwerkingsakkoord wonen-welzijn staat in de fiche, dat is positief, toch al voor woonbegeleiding. Nu nog het stuk na 2011: geld en timing.

Actie 161: In kaart brengen van problematiek, is veel te mager ! Er worden dagelijks 60 mensen uitgezet in Vlaanderen en iedereen weet dat dat in 90% van de gevallen wegens huurachterstal is.

2011 kan nog gebruikt worden voor overleg met de federale overheid over mogelijke preventieve maatregelen (kan bvb. verplichte minnelijke schikking bij vrederechter terug op tafel komen), zelfs idee van een verzekering gewaarborgde huur wordt niet uitgewerkt, staat nochtans in VAPA. Ook hier zou wonen-welzijn iets kunnen opleveren: woonbegeleiding kan hier snel link vormen met budgetbegeleiding of andere diensten OCMW, in elk geval preventief. Hier kunnen dus reeds concrete dingen gepland worden. Ook nadien: budget, timing?

Actie 163: In het VAPA is sprake van op middellange termijn, hier staat al een snelle planning op: aanpassing Wooncode, strenge energie-ëisen. Op zich heel positief. Maar begeleidende maatregelen om prijzen niet te doen stijgen moeten nog volgen. Wat gebeurt er met de huurwoningen ? Niks werkt daar tot nu toe in het voordeel van de huurder!! Worden er garanties ingebouwd bij proefproject Eandis dat huurders er ook in kunnen blijven ?

Actie 164.: (Sociale) openbare dienstverplichtingen: in het VAPA zelf staat geen afsluitingen meer, dit vinden we niet meer terug.

Actie 165. Hoe wordt de betrokkenheid van mensen in armoede voorzien? Wordt het probleem ten onrechte niet herleid tot nood aan gedragswijziging?

Actie 157: Wat na 2010 ? Zou moeten zijn: Een volgende stap is de integratie van de bestaande stelsels van huursubsidie in een veralgemeend systeem, waarbij minstens de originele doelgroepen (daklozen, bewoners van ongeschikt en/of onbewoonbaar verklaarde woningen, personen in een te kleine woning, bejaarden en gehandicapten in een onaangepaste woning en de nieuwe huurders van een SVK-woning) worden behouden. Vereenvoudiging en klantvriendelijkheid van de procedure staan hierbij centraal. Ook de nood aan een kwaliteits- en prijscontrolesysteem wordt meegenomen. Hierbij zal

onderzocht worden of het haalbaar is om verruimingsinitiatieven te nemen waarbij een geleidelijke oplossing wordt geboden aan mensen met een zeer laag inkomen.

Het Vlaams Netwerk vraagt een substantiële huursubsidie voor 220.000 gezinnen die dit nodig hebben. Deze eis wordt ook onderschreven door Decenniumdoelen (Memorandum Vlaamse verkiezingen) en door gemengde werkgroep huursubsidie (2008)

Met prioriteit voor de groep met het laagste inkomen: 90.000 gezinnen uit laagste inkomensquintiel die momenteel huren op private huurmarkt

Gekoppeld aan een inschrijving op minstens een van de wachtlijsten voor de sociale huur (alle actoren: SHM, SVK, 'sociaal' woningpark OCMW's en gemeenten)

k) Gezondheid en welzijn

Op 11 december 2010 werd een conferentie inzake eerstelijnsgezondheidszorg georganiseerd. Hierop kwam de problematiek van toegankelijkheid van de eerstelijnsgezondheidszorg voor mensen in armoede aan bod (Vandeurzen). Een eerste aanzet van planning over hoe de realisatie van 'uitbreiding en versterking van wijkgezondheidscentra (cfr regeerakkoord)' zal gebeuren deze legislatuur ontbrak in 2010. Er wordt enkel gesproken over een erkenning via een BVR. De woorden versterking en uitbreiding van het regeerakkoord mogen wel iets meer bevatten!

Wat betreft preventieve initiatieven pleit het Vlaams Netwerk reeds lange tijd voor het stimuleren en financieren van lokale doe-projecten. De grote campagnes werken niet voor mensen in armoede.

Bijlage 2

Opmerkingen en suggesties

van het Steunpunt voor Armoedebestrijding

betreffende het voortgangsrapport

Voortgangsverslag 2010 VAPA 2010-2014 - Bijdrage Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

In het kader van de opmaak van het Voortgangsrapport van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) 2010-2014, kregen de leden van het horizontaal permanent armoede overleg (HPAO) op de bijeenkomst van 7 februari de kans om hun opmerkingen te formuleren op de ontwerpversie van het Voortgangsrapport vooraleer die gestuurd werd naar de Interkabinettenwerkgroep. Op voorstel van het team Samenleving van het Departement WVG, is vervolgens overeengekomen dat het Steunpunt armoedebestrijding zijn opmerkingen over de actiefiches die de hoedanigheid hebben van voorstellen tot samenwerking, in een aparte bijdrage zou bundelen, die aan het rapport kan worden toegevoegd.

Er kan bovendien van deze gelegenheid gebruik gemaakt worden om de verschillende mogelijkheden tot samenwerking en afstemming tussen Steunpunt armoedebestrijding en het Vlaamse bestuursniveau op te lijsten. Dit kan tegelijk een eerste aanzet vormen voor de uitwerking van een aparte overeenkomst met de Vlaamse administratie voor een structurele en permanente samenwerking, zoals bepaald in het strategisch plan 2011-2013 van het Steunpunt armoedebestrijding (zie 3.1.1). Volgende elementen kunnen hiervan deel uitmaken:

1. De vertegenwoordiging van het Vlaamse bestuursniveau in de structuren van het Steunpunt armoedebestrijding

De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest is zowel vertegenwoordigd in het Beheerscomité als de Begeleidingscommissie van het Steunpunt. Recent werd de informele uitwisseling tussen de contactpersonen van de POD Maatschappelijke Integratie en die van de Gewestelijke en Gemeenschapsadministraties opnieuw opgestart.

2. Uitwisseling op het permanent armoedeoverleg

Het Steunpunt is lid van het HPAO. Het draagt bij tot de gedachtewisseling die plaatsvindt op deze bijeenkomsten en maakt op eigen initiatief of op voorstel van leden van het HPAO geregeld relevante kennis en informatie over (komende van andere beleidsniveaus, van het eigen overleg dat het opzet…). De kennis die gedeeld wordt op dit overleg, inspireert omgekeerd ook de overleg- en andere werkzaamheden van het Steunpunt.

Het Steunpunt neemt ook deel aan het verticaal PAO (VPAO). Momenteel wordt het betrokken op het volgend overleg: het informeel verticaal overleg werk, energie en water. We zijn vragende partij om uitgenodigd te worden bij elk VPAO waar we expertise kunnen inbrengen.

3. De overdracht van kennis en onderzoek

De uitwisseling die binnen het Steunpunt gebeurt tussen verschillende actoren, en de kennis die het Steunpunt verzamelt op externe bijeenkomsten, leveren tal van inzichten op die een hulpmiddel vormen voor het nemen en uitvoeren van politieke beslissingen. Deze expertise wordt zowel formeel, via de opvolging van de tweejaarlijkse verslagen op, als informeel, bijvoorbeeld via het PAO in Vlaanderen, overgedragen aan de verschillende bevoegdheidsniveau's.

Onderzoek is ook een manier om kennis te vergaren. Het kan terreinanalyses toetsen of ondersteunen en betere argumenten aanbrengen voor aanbevelingen. Het Steunpunt neemt die rol op o.a. door de indiening van onderzoeksvoorstellen ter verbetering van de ontwikkeling, ontsluiting enz. van gegevens. POCICO is een voorbeeld van een project dat momenteel loopt, binnen het Agora-programma van het Federaal Wetenschapsbeleid, met als doel socio-economische indicatoren te kunnen ontsluiten volgens de graad van stedelijkheid/ruraliteit. Het idee voor de indiening van dit onderzoek kwam er mede op basis van de werkzaamheden van Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO) van het Vlaamse Gewest, waar het Steunpunt ook deel van uitmaakt. De actieve deelname aan begeleidingscomités is een andere manier waarop onze dienst de voortgang van onderzoek stimuleert.

4. Concrete samenwerkingsinitiatieven in het kader van het VAPA 2010-2014

Hieronder vermelden we enerzijds de actiefiches uit het Voortgangsverslag 2010 waar de samenwerking met het Steunpunt vermeld wordt en al lopende of voorzien is enerzijds en anderzijds de actiefiches waar het Steunpunt voorstelt om een samenwerking rond op te zetten. Acties die al gerealiseerd werden in 2010, worden niet vermeld.

Al lopende of voorziene samenwerking:

4. De werking van het horizontaal PAO wordt verder uitgebouwd zodat het een actieve rol speelt in het kader van een integraal armoedebestrijdingsbeleid.

6. Binnen elk relevant beleidsdomein wordt een verticaal PAO georganiseerd, dat minstens twee keer per jaar samenkomt, met vertegenwoordiging van alle relevante actoren. Hierbij staat de rechtstreekse dialoog van mensen in armoede met het beleid centraal.

- VMM: Actie in het kader van wateraspecten
- Vlaams Energieagentschap en VREG: Continuering van het in 2010 opgestarte verticaal PAO energie

26. Er gebeurt een onderzoek naar de duurzame tewerkstelling van mensen in armoede.

28. Conform art. 4 van het samenwerkingsakkoord, zullen het tweejaarlijks Verslag en de adviezen van het Steunpunt voorgelegd worden aan het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering en de verschillende adviesraden die hierover een inhoudelijk debat kunnen voere*n (Concrete opvolging voorzien van het tweejaarlijkse Verslag en de adviezen van het Steunpunt door het Vlaams Parlement, de Vlaamse Regering en de verschillende adviesraden. In 2011: Verslag 2008-2009. In 2012: Verslag 2010-2011. In 2014: Verslag 2012-2013).*

33. De Vlaamse overheid gaat na op welke wijze de Zoro-projecten gefinancierd kunnen worden.

34. De coördinerend minister zal een evaluatie van het samenwerkingsakkoord vragen, met bijzondere aandacht voor de rol van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting.

64. In overleg met de federale overheid worden in 2011 knelpunten opgelijst en weggewerkt om automatische rechtentoekenning mogelijk te maken. De correcte ontsluiting van inkomensgegevens door de FOD financiën naar de Vlaamse overheid is hierin een cruciale factor *(Het Steunpunt maakt een lijst op van al bestaande en wenselijke toekenningen van automatische rechten op federaal vlak. Voor de voortgang van deze opdracht worden op bepaalde momenten ook bijeenkomsten georganiseerd met de administratie Welzijn*).

94. Hulpcontinuïteit en –coördinatie staan centraal in de gezinsondersteuning naar kwetsbare gezinnen.

163. Uitwerken van maatregelen op maat zodat de (huur-)woningen van sociaal-economisch achtergesteld gezinnen energiezuiniger worden

166. De Vlaamse overheid engageert zich om een betere sociale bescherming te garanderen van de klant op het vlak van de sociale openbare dienstverleningen voor de watersector. - Actualisering van de regelgeving voor de watersector cfr. energiesector / beter afstemmen van de openbare dienstverplichtingen van water- en energiesector.

Voorstellen tot samenwerking:

2. Oprichting kennisplatform met stakeholders *(deelname aan het kennisplatform).*

13. Ten laatste in 2014 worden nieuwe beleidsmaatregelen systematisch getoetst op hun gevolgen voor mensen in armoede. Hierbij staat voorop dat de armoedetoets geïntegreerd wordt in de bestaande reguleringsimpactanalyse. - Realisatie van een Vlaamse armoedetoets. Er wordt nagegaan of deze deel kan uitmaken van een ruimere social impact assesment, waar ook de gelijkekansentoets en eventuele andere relevante toetsen een plaats kunnen krijgen (deelname aan werkgroep).

18. Opstart Peer Reviews *(Het Steunpunt komt tijdens zijn werkzaamheden vaak 'best practices' tegen in België of andere landen. Waar relevant kan deze informatie ingebracht worden.).*

32. Er wordt een plattelandsfonds opgestart *(adviserende rol).*

36. Gesprekken met de federale overheid opstarten om te komen tot een permanente interfederale IKW armoedebestrijding *(adviserende rol).*

37. Opstarten gesprek met Vlaamse en Europese partners.

38. Opstarten gesprekken Brussel.

44. De Vlaamse overheid stimuleert de verspreiding van kennis over armoede en sociale uitsluiting voor iedereen, ingezonderd sensibiliseert zij haar eigen medewerkers. *(gebruik maken van de inhoudelijke analyses, aanbevelingen en cijfermateriaal van het Steunpunt, zie website www.armoedebestrijding.be).*

70. Het project integrale trajecten naar werk voor personen in armoede wordt uitgebreid en geëvalueerd *(deelname aan centrale stuurgroep).*

122. De oriëntering van leerlingen verbetert door de kennis over de verderzetting van sociale ongelijkheden en de competenties om ermee om te gaan worden aangescherpt *(gebruik maken van Verslag 2008-2009 - deel 1).*

122. De oriëntering van leerlingen verbetert door de kennis over de verderzetting van sociale ongelijkheden en de competenties om ermee om te gaan worden aangescherpt. -**125.** De overgangsmomenten worden extra begeleid *(gebruik maken van Verslag 2008-2009 - deel 1).*
123. De financiële drempels in het onderwijs worden verder aangepakt. - **62.** De schooltoelage wordt automatisch toegekend *(vraag om op de hoogte te worden gehouden over de vorderingen en betrokken te worden bij de terugkoppeling.).*

123. De financiële drempels in het onderwijs worden verder aangepakt. De repercussies van de nieuwe financiering van het leerplichtonderwijs en de maximumfactuur worden geëvalueerd *(betrokkenheid bij evaluatie).*

136. Bijzondere aandacht voor jonge werkzoekenden (*gebruik maken van hoofdstuk over overgang onderwijs-arbeidsmarkt in komend Verslag 2010-2011).*

159. Het samenspel van stimulerende en sanctionerende initiatieven ter verbetering van de woningkwaliteit zal worden versterkt met aandacht voor de bewoner *(gebruik maken van Verslag 2008-2009 - deel 2).*

161. Woonzekerheid van de private huurder wordt gegarandeerd *(vraag tot informatie-uitwisseling).*

162. Er zijn in 2014 in Vlaanderen minder daklozen dan in 2011 (*gebruik maken van Verslag 2008-2009 - deel 2).*

162. Er zijn in 2014 in Vlaanderen minder daklozen dan in 2011. - **182.** Er wordt een globale strategie voor de aanpak van thuisloosheid in Vlaanderen uitgewerkt (*gebruik maken van Verslag 2008-2009 - deel 2).*

164. Via openbaredienstverplichtingen kwaliteitsvolle dienstverlening door leveranciers garanderen in samenwerking met een sterke regulator om hierop toe te zien. - Neutrale monitoring van de dienstverlening van de leveranciers. *(betrokkenheid bij evaluatie).*

Lijst met afkortingen

BLOSO	Agentschap voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie
BVR	Besluit van de Vlaamse Regering
CAW	Centrum Algemeen Welzijnswerk
CBE	Centrum voor Basiseducatie
CLB	Centrum voor Leerlingenbegeleiding
CGG	Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg
CKG	Centrum Kind en Gezin
CVO	Centra voor Volwassenenonderwijs
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
EVC	Erkenning van Competenties
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IJH	Integrale Jeugdhulp
LOGO	Lokaal Gezondheidsoverleg
LOP	Lokaal overlegplatform
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
IBO	Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming
KMO	Kleine en Middelgrote Onderneming
MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PAO	Permanent Armoedeoverleg
REG	Rationeel Energiegebruik
SEL	Samenwerkingsinitiatief Eerstelijnsgezondheidszorg
SHM	Sociale Huisvestingsmaatschappij
SVK	Sociaal Verhuurkantoor
VAPA	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding

VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling
ViA	Vlaanderen in Actie
VIGeZ	Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie
VMSW	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
VSAWSE	Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie
WIP	Werkgelegenheids- en Investeringsplan